

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА ВОЈВОДИНА
ОПШТИНА РУМА

**ПРОСТОРНИ
ПЛАН
Општине
РУМА
ДО 2025.**

ЈАВНО УРБАНИСТИЧКО ПРЕДУЗЕЋЕ
"П Л А Н "

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА ВОЈВОДИНА
ОПШТИНА РУМА
СКУПШТИНА ОПШТИНЕ РУМА

Рума, 2014.

Председник Скупштине Општине : _____

Дана : _____

Број : _____

ПРОСТОРНИ ПЛАН ОПШТИНЕ РУМА

до 2025.

ЈАВНО УРБАНИСТИЧКО ПРЕДУЗЕЋЕ " ПЛАН" ОПШТИНЕ РУМА И
ПЕЋИНЦИ - РУМА

Одговорни планер :

Директор :

Мирјана Вашут, дипл.простор.план.

Милка Павловић, дипл. инж.

Рума јануар 2014.године

НАЗИВ ПЛАНСКОГ ДОКУМЕНТА:

ПРОСТОРНИ ПЛАН ОПШТИНЕ РУМА

НАРУЧИЛАЦ :

СКУПШТИНА ОПШТИНЕ РУМА

ИНВЕСТИТОР : **ОПШТИНА РУМА**

ПРЕСЕДНИК СКУПШТИНЕ ОПШТИНЕ :
ДР. АЛЕКСАНДАР МАРТИНОВИЋ

ОБРАЂИВАЧ ПЛАНА : **ЈУП "ПЛАН" РУМА**

ДИРЕКТОР : **МИЛКА ПАВЛОВИЋ, дипл. инж.**

ОДГОВОРНИ ПЛАНЕР : **МИРЈАНА ВАШУТ, дипл.прост.планер**
100 0092 06

КООРДИНАЦИЈА

И СИНТЕЗА ПЛАНА: **МИРЈАНА ВАШУТ, дипл.прост.планер**
Биљана Милутиновић, дипл.инж.арх.
Петар Ђуричић, дипл.инж.ел.

РАДНИ ТИМ : **МИРЈАНА ВАШУТ, дипл.прост.планер**
Биљана Милутиновић, дипл.инж.арх.
Петар Ђуричић, дипл.инж.ел.
Драган Филиповић, дипл.инж.грађ.
Милка Павловић, дипл.инж.пејз.арх.
Тања Ковачевић, дипл.инж.арх.
Јован Цвејић, инж.геод.
Драган Симић, струк.инж.геод.
Валерија Пејаковић, сарад. на геод.посл.
Милена Веселиновић, дипл.правник

Спољни сарадник : Тања Урбан, дипл.прост.планер

.....
Рума, јануар 2014.године

ИНЖЕЊЕРСКА КОМОРА СРБИЈЕ

ЛИЦЕНЦА

ОДГОВОРНОГ ПЛАНЕРА

На основу Закона о планирању и изградњи и
Статута Инжењерске коморе Србије

УПРАВНИ ОДБОР ИНЖЕЊЕРСКЕ КОМОРЕ СРБИЈЕ
утврђује да је

Мирјана Р. Вашут

дипломирани просторни планер
ЈМБ 2706958895027

одговорни планер

Одговорни планер

Број лиценце

100 0092 06

У Београду,
26. јануара 2006. године

ПРЕДСЕДНИК КОМОРЕ

Милан Вуковић
дипл. грађ. инж.

САДРЖАЈ:

УВОД.....	2
А) ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ ЗА ИЗРАДУ ПЛАНА.....	3
1. ИЗВОДИ ИЗ ПЛАНСКИХ ДОКУМЕНАТА ВИШЕГ РЕДА.....	3
2. ИЗВОД ИЗ ТЕКСТУАЛНОГ ДЕЛА КОНЦЕПТА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ОПШТИНЕ РУМА	24
Б) ПЛАНСКИ ДЕО	53
І. ПЛАНСКА РЕШЕЊА ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА.....	53
1. ОПИС И ОДРЕЂЕЊЕ НАМЕНА ПРОСТОРА	53
1.1. ПОЉОПРИВРЕДНО ЗЕМЉИШТЕ	55
1.2. ВОДНО ЗЕМЉИШТЕ	55
1.3. ШУМСКО ЗЕМЉИШТЕ	56
1.4. ГРАЂЕВИНСКО ЗЕМЉИШТЕ.....	56
1.5. СТРУКТУРА КОРИШЋЕЊА ЗАМЉИШТА	56
2. ЗАШТИТА, УРЕЂЕЊЕ, КОРИШЋЕЊЕ И РАЗВОЈ ПРИРОДНИХ СИСТЕМА И РЕСУРСА.....	59
2.1. ПОЉОПРИВРЕДНО ЗЕМЉИШТЕ	59
2.2. ВОДЕ И ВОДНО ЗЕМЉИШТЕ	64
2.3. ШУМЕ И ШУМСКО ЗЕМЉИШТЕ	66
2.4. БИЉНИ И ЖИВОТИЊСКИ СВЕТ	76
2.5. ОБНОВЉИВИ ИЗВОРИ ЕНЕРГИЈЕ	76
2.6. МИНЕРАЛНЕ СИРОВИНЕ	77
3. ПРОСТОРНИ РАЗВОЈ, ДИСТРИБУЦИЈА СТАНОВНИШТВА И МРЕЖА НАСЕЉА И ЈАВНИХ СЛУЖБИ	77
3.1. СТАНОВНИШТВО	77
3.2. ОДНОС ГРАДСКИХ И СЕОСКИХ НАСЕЉА И ФУНКЦИОНАЛНО ПОВЕЗИВАЊЕ НАСЕЉА И ЦЕНТАРА	80
3.3. ОРГАНИЗАЦИЈА ЈАВНИХ СЛУЖБИ.....	84
4. ПРОСТОРНИ РАЗВОЈ И ДИСТРИБУЦИЈА ПРИВРЕДНИХ ДЕЛАТНОСТИ	87
4.1. ПОЉОПРИВРЕДА.....	88
4.2. ШУМАРСТВО, ЛОВ И ЛОВНА ПОДРУЧЈА.....	94
4.3. ИНДУСТРИЈА, ГРАЂЕВИНАРСТВО, ЗАНАТСТВО.....	96
5. ПРОСТОРНИ РАЗВОЈ ТУРИЗМА, ОРГАНИЗАЦИЈА И УРЕЂЕЊЕ ТУРИСТИЧКИХ И РЕКРЕАТИВНИХ РОСТОРА.....	99
6. ПРОСТОРНИ РАЗВОЈ САОБРАЋАЈА И ИНФРАСТРУКТУРНИХ СИСТЕМА, ПОВЕЗИВАЊЕ СА РЕГИОНАЛНИМ ИНФРАСТРУКТУРНИМ МРЕЖАМА.....	103
6.1. САОБРАЋАЈ.....	103
6.1.1. Путни – друмски саобраћај.....	103
6.1.2. Железнички саобраћај.....	107
6.1.3. Ваздушни саобраћај	109
6.1.4. Водни саобраћај.....	109
6.1.5. Интегрални саобраћај – робно-транспортни центар.....	111
6.2. ВОДОПРИВРЕДНА ИНФРАСТРУКТУРА.	111
6.2.1. Воде и водотоци.....	111
6.2.2. Мелиорација (одводњавање, наводњавање)	113
6.3. ЕНЕРГЕТСКА ИНФРАСТРУКТУРА	114
6.3.1. Електроенергетска инфраструктура.....	114
6.3.2. Гасоводна инфраструктура	114
6.3.3. Коришћење обновљивих извора енергије	115
6.4. ТЕЛЕКОМУНИКАЦИОНА ИНФРАСТРУКТУРА.....	116
6.5. КОМУНАЛНА ИНФРАСТРУКТУРА И ОБЈЕКТИ	118
6.5.1. Водоснабдевање.....	118
6.5.2. Одвођење санитарних отпадних вода.	118
6.5.3. Одвођење атмосферских, отпадних и подземних вода.....	119

6.5.4.	Начин поступања са отпадом	122
7.	ПРОПОЗИЦИЈЕ, ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ, ПРЕДЕЛА, ПРИРОДНИХ И КУЛТУРНИХ ДОБАРА	123
7.1.	ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ И ЗАШТИТА, УРЕЂЕЊЕ И УНАПРЕЂЕЊЕ ПРЕДЕЛА	123
7.2.	ЗАШТИТА, УРЕЂЕЊЕ И УНАПРЕЂЕЊЕ ПРИРОДНИХ ДОБАРА	124
7.3.	ЗАШТИТА, УРЕЂЕЊЕ И УНАПРЕЂЕЊЕ КУЛТУРНИХ ДОБАРА	135
7.4.	ОРГАНИЗАЦИЈА ПРОСТОРА ОД ИНТЕРЕСА ЗА ОДБРАНУ ЗЕМЉЕ И ЗАШТИТУ ОД ЕЛЕМЕНТАРНИХ НЕПОГОДА	143
II	ПРОПОЗИЦИЈЕ ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА	145
	ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА.....	145
1.	КОНЦЕПТ УРЕЂЕЊА КАРАКТЕРИСТИЧНИХ ЦЕЛИНА ОДРЕЂЕНИХ ПЛАНОМ	145
1.1.	ПОЉОПРИВРЕДНО ЗЕМЉИШТЕ	146
1.2.	ВОДНО ЗЕМЉИШТЕ	147
1.3.	ШУМЕ И ШУМСКО ЗЕМЉИШТЕ	149
1.4.	ГРАЂЕВИНСКО ЗЕМЉИШТЕ.....	149
1.4.1.	Грађевинска подручја насеља	150
1.4.2.	Урбанистички планови за насеља који остају на снази, односно примењују се у деловима у којима нису у супротности са Просторним планом	150
1.4.3.	Грађевинско земљиште ван граница грађевинског подручја насеља	151
1.4.3.1.	Стамбене зоне изван граница грађевинског подручја насеља (становане у атару).....	151
1.4.3.2.	Зона кућа за одмор	151
1.4.3.3.	Радне зоне	151
1.4.3.4.	Објекти намењени преради и финалној обради производа пољопривреде.....	152
1.4.3.5.	Простори туристичких садржаја, спорта и рекреације, образовања и културе	154
1.4.3.6.	Простори и објекти у функцији експлоатације природних ресурса (сировинска основа)	155
2.	ГРАНИЦА ГРАЂЕВИНСКОГ ПОДРУЧЈА	155
2.1.	ГРАНИЦА ГРАЂЕВИНСКОГ ПОДРУЧЈА НАСЕЉА.....	155
2.2.	ГРАНИЦЕ ГРАЂЕВИНСКОГ ЗЕМЉИШТА ИЗВАН ГРАНИЦА ГРАЂЕВИНСКОГ ПОДРУЧЈА НАСЕЉА.....	155
2.2.1.	Границе стамбених зона изван граница грађ.подручја насеља (становане у атару)	155
2.2.2.	Границе грађевинског подручја зона кућа за одмор – викенд зоне.....	158
2.2.3.	Границе грађевинског подручја туристичко рекреативних зона.....	159
2.2.4.	Границе грађевинског подручја радних зона.....	159
2.2.5.	Границе воћарско виноградарских зона.....	161
3.	УРБАНИСТИЧКИ И ДРУГИ УСЛОВИ ЗА УРЕЂЕЊЕ И ИГРАДЊУ ПОВРШИНА И ОБЈЕКТА ЈАВНЕ НАМЕНЕ И МРЕЖЕ САОБРАЋАЈНЕ И ДРУГЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ, КАО И УСЛОВИ ЗА ЊИХОВО ПРИКЉУЧЕЊЕ.....	162
3.1.	САОБРАЋАЈНА ИНФРАСТРУКТУРА	162
3.2.	ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТСКА ИНФРАСТРУКТУРА	167
3.3.	ГАСОВОДНА ИНФРАСТРУКТУРА	169
3.4.	ТЕЛЕКОМУНИКАЦИОНА ИНФРАСТРУКТУРА.....	172
3.5.	КОМУНАЛНА ИНФРАСТРУКТУРА И ОБЈЕКТИ	173
3.5.1.	Водоснабдевање.....	173
3.5.2.	Канализација отпадних вода.....	174
3.5.3.	Одвођење отпадних вода и одвођење атмосферских вода	175
3.5.4.	Комунални објекти	176
3.5.5.	Објекти за збрињавање напуштених животиња и уклањање животињских лешева	177
5.	ОПШТИ И ПОСЕБНИ УСЛОВИ И МЕРЕ ЗАШТИТЕ ПРИРОДНОГ И КУЛТУРНОГ НАСЛЕЂА, ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ И ЖИВОТА И ЗДРАВЉА ЉУДИ	179
5.1.	УСЛОВИ И МЕРЕ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ	179
5.2.	МЕРЕ ЗАШТИТЕ КУЛТУРНИХ ДОБАРА	181
5.3.	МЕРЕ ЗАШТИТЕ ОД ЕЛЕМЕНТАРНИХ НЕПОГОДА	186

5.4.	СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНА УТИЦАЈА ПЛАНСКОГ ДОКУМЕНТА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ.....	187
6.	ПОСЕБНИ УСЛОВИ ПРИСТУПАЧНОСТИ ОБЈЕКТА И ПОВРШИНА ЈАВНЕ НАМЕНЕ ОСОБАМА СА ПОСЕБНИМ ПОТРЕБАМА.....	190
7.	МЕРЕ ЕНЕРГЕТСКЕ ЕФИКАСНОСТИ ИЗГРАДЊЕ	191
	ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА.....	194
1.	ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА ЗА ПОДРУЧЈА ЗА КОЈЕ НИЈЕ ПРЕДВИЂЕНА ДАЉА ПЛАНСКА РАЗРАДА	194
1.1.	Пољопривредно земљиште	194
1.1.1.	Објекти за потребе пољопривредног газдинства – салаши	194
1.1.2.	Пољопривредни објекти и радни садржаји у функцији пољопривреде	196
1.1.3.	Изградња у воћарско-виноградарским зонама	200
1.2.	Водно земљиште	200
1.3.	Шумско земљиште	201
1.4.	Грађевинско земљиште.....	202
1.4.1.	Грађевинска подручја насеља	202
1.4.2.	Становање у атару	202
1.4.3.	Зоне за изградњу кућа за одмор - викенд зоне.....	202
1.4.5.	Објекти у функцији туризма, спорта и рекреације, образовања и културе	203
1.4.6.	Туристички садржаји.....	203
2.	ЗОНЕ ЗАШТИТЕ – ОГРАНИЧЕНЕ ИЗГРАДЊЕ	204
2.1.	ЗОНЕ ЗАШТИТЕ ЗА ВОДНО ЗЕМЉИШТЕ	204
2.2.	ЗОНЕ ЗАШТИТЕ САОБРАЋАЈНЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ	205
2.3.	ЗОНЕ ЗАШТИТЕ ЗА ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТСКУ ИНФРАСТРУКТУРУ	207
2.4.	ЗОНЕ ЗАШТИТЕ ЗА ГАСОВОДНУ ИНФРАСТРУКТУРУ	207
3.	ПРИМЕНА ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА	210
III	ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА.....	211
1.	СМЕРНИЦЕ ЗА ИЗРАДУ ПЛАНСКЕ ДОКУМЕНТАЦИЈЕ ЗА ПОДРУЧЈЕ ПЛАНА	212
2.	ПРИОРИТЕТНА ПЛАНСКА РЕШЕЊА И ПРОЈЕКТИ.....	213
3.	МЕРЕ ЗА ПОДСТИЦАЊЕ РАВНОМЕРНОГ ТЕРИТОРИЈАЛНОГ РАЗВОЈА И КООПЕРАЦИЈЕ СА СУСЕДНИМ ЈЕДИНИЦАМА ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ	223
4.	УЧЕСНИЦИ У ИМПЛЕМЕНТАЦИЈИ	223
5.	МЕРЕ И ИНСТРУМЕНТИ ЗА ИМПЛЕМЕНТАЦИЈУ	224
6.	ПОСЕБНЕ МЕРЕ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА	226
7.	СПРОВОЂЕЊЕ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА У ГРАНСКИМ ПЛАНОВИМА И ПРОГРАМИМА	226

ПРОСТОРНИ ПЛАН ОПШТИНЕ РУМА ДО 2025.

Просторни план Општине Рума је донела Скупштина Општине Рума, на седници одржаној дана 28.08.2007. године под редним бројем 011-180/2007-3 и објављен је у "Службеном листу општина Срема", бр. 19/07.

Просторни план Општине Рума добио је Сагласност Министра животне средине и просторног планирања, 03.10.2007. године под редним бројем 350-01-0074/2007-10 сагласно Закону о планирању и изградњи ("Службени гласник РС", бр. 47/03 и 34/06).

Ступањем на снагу новог Закона о планирању и изградњи ("Службени гласник РС", бр. 72/2009 и 81/2009. – испр.), сходно члану 20. Скупштина Општине Рума донела је Одлуку о усклађивању просторног плана Општине Рума број 06-249-23/09-III од 11.12.2009. ("Службени лист општина Срема", бр. 40/2009).

УВОД

Просторни план Општине Рума је стратешки плански докуменат који је основ за просторно уређење територије Општине Рума.

Правни основ усклађивања донетог Просторног плана Општине Рума је Закон о планирању и изградњи ("Службени гласник РС", бр. 72/2009 и 81/2009. – испр., 64/2010 – одлука УС и 24/2011 и 121/2012, 42/13 - одлука УС, 50/13-одлука УС, 54/13 - решење УС, 98/2013 - одлука УС), члан 19. којим је прописано да се просторни план јединице локалне самоуправе доноси за територију јединице локалне самоуправе и одређује смернице за развој делатности и намену површина, као и услове за одрживи и равномерни развој на територији јединице локалне самоуправе.

Правилником о садржини, начину и поступку израде планских докумената ("Сл.гласник РС", бр.31/2010, 69/2010 и 16/2011) чланом 6,7,8,9 и 10 прописан је садржај усклађеног Плана јединице локалне самоуправе.

Уз уважавање свих закона од значаја за области које План обрађује, стратегија и програма развоја, урађен је Нацрт плана који у складу са Правилником садржи извод из важећег ППО Рума који се прихвата као Концепт плана, планска решења и пропозиције развоја општине Рума.

Доношење усклађеног Просторног плана Општине Рума (у даљем тексту План) је у надлежности Скупштине Општине Рума.

За изналагање оптималних планских решења коришћена је и друга релевантна информациона, студијска и техничка документација.

Саставни део Просторног плана Општине Рума је Одлука о изради стратешке процене утицаја на животну средину Просторног плана Општине Рума, број: 011-103/2012-VIII од 21.09.2012. ("Службени лист Општина Срема", бр. 32/2012. године) и Извештај о стратешкој процени утицаја Просторног плана Општине Рума на животну средину.

Повод за израду Плана је нужност постојања јединственог планског документа којим се дају дугорочна решења за просторни развој и уређење територије Општине Рума. Планска решења представљају окосницу јавног добра и јавног интереса уз истовремену подршку заштити приватног интереса и слободног тржишта.

Елаборат Просторног плана Општине Рума садржи текстуални део и графичке приказе. Припремо га је стручни тим ЈУП "План" општина Рума и Пећинци.

Просторни план Општине Рума је стратешки плански докуменат који је основ за просторно уређење територије Општине Рума. Поставке овог Плана се могу и директно примењивати у организацији и уређењу простора, за изградњу објеката на оним просторима територије општине за које није нужна израда Урбанистичког плана. Просторни план је истовремено основ за привлачење и реализацију инвестиција из европских и националних фондова.

А) ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ ЗА ИЗРАДУ ПЛАНА

1. ИЗВОДИ ИЗ ПЛАНСКИХ ДОКУМЕНАТА ВИШЕГ РЕДА

Основни плански документи вишег реда чија се решења разрађују овим Планом су :

ПРОСТОРНИ ПЛАН РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ ОД 2010 - ДО 2020. ГОДИНЕ
(Закон о ППРС, "Службени гласник РС",бр. 88/2010.)

У овом тексту дати су основни изводи из Просторног плана Републике Србије, који се непосредно или посредно односе на територију Општине Рума, за коју се израђује Просторни план.

ПРОСТОРНИМ ПЛАНОМ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ се сагледава перспектива дугорочног просторног развоја Републике Србије.

За уравнотеженији просторни развој Републике Србије кључну улогу имаће привлачни, конкурентни и иновативни урбани центри у функционалној констелацији са руралним окружењем, а Општина Рума ће као мањи урбани центар имати специфичан значај с обзиром на њен саобраћајни положај. Најважнија компонента тог положаја је европски саобраћајни коридор Х.

Према карти просторни услови коришћења пољопривредног земљишта територија општине Рума спада у подручја где је заступљена интензивна пољопривреда.

Према карти заштита и унапређење животне средине на подручју општине Рума налазе се: подручја веома квалитетне животне средине – заштићена природна добра; подручја квалитетне животне средине углавном под шумама; подручја квалитетне животне средине – воћњаци; виногради, ливаде, пашњаци; главни саобраћајни коридор; важнија магистрална саобраћајница, а у близини је и једно од најугрженијих подручја ("hot spot"). Подручје општине Рума спада у урбана подручја загађене и деградиране животне средине.

Према карти заштита природног наслеђа на подручју општине Рума налазе се: Заштићена подручја већа од 500ha; Подручје предложено за заштиту веће од 500ha; Подручје уписано у Рамсарску листу; Подручје предложено за упис у листу резервата биосфере (UNESCO-MAB). У заштићена подручја спадају: Национални парк Фрушка гора и специјални резерват природе Обедска бара, они су такође и специјални и строги резервати природе I зоне заштите, док је Обедска бара и природно добро које је стекло међународни статус заштите и уписана је у Рамсарску листу.

Подручје Фрушке горе на основу истраживања и валораизације које је обавио Републички завод за заштиту споменика културе Републике Србије

улази у листу културних подручја, као и у листу споменика који са непосредном околином чине сагледиве културно-пејзажне целине.

Функционално урбано подручје према EPSON класификацији, представља променљив простор који обухвата морфолошко урбано подручје и његово шире окружење које генерише радну снагу града на 45-минутној дистанци од места становања. Према моделу функционалних урбаних подручја Републике Србије 2010 општина Рума налази се између ФУП-а националног значаја чији је центар град Шабац, ФУП-а међународног значаја чији је центар град Нови Сад и ФУП-а чији је центар град Београд европски МЕГА 3 у чији састав општина Рума улази. Према моделу функционалних урбаних подручја Републике Србије 2020 ситуација у којој се налази општина Рума се неће мењати, сходно с тим ће и даље улазити у састав ФУП-а града Београда. Општина Рума по подели на урбане кластере (постојећи и у настојању) улази у састав формираног кластера Београд-Нови Сад.

Општина Рума улази у групу економски интегрисаних „успешних“ руралних подручја за које је карактеристично да имају повољније друштвено-економске и просторне показатеље развоја, интегрисанију и развијенију привредну делатност.

Према ППРС у погледу просторне дистрибуције и развоја индустрије општина Рума спада у индустријске центре на подручју Београд-Нови Сад и налази се на коридору X и регионалном коридору. Општина Рума је индустријски центар средње величине (5.000-10.000 запослених у индустрији) где су основни локациони модели индустрије – индустријске зоне предложене од стране МЕРП-а, НИП-а, РПК-а и где је планирано да индустријске зоне и индустријски паркови обухватају више од 100ha, а на територији општине планирана је и слободна зона.

Према просторно-функционалном структурирању туристичких простора Србије подручје општине Рума налази се између туристичког кластера Војводине (Нови Сад-Фрушка гора). Кроз подручје општине пролазе међународни и национални друмски правци као и међународни пловни правац.

Међу стратешке приоритете – пројекте са периодом реализације до 2014. године спадају активности на путном правцу, државни пут I реда, Сомбор (веза са Мађарком и Хрватском) – Бачка Паланка (М-18) (са доградњом везе према Шиду) – Нови Сад (М-7) – Рума – Шабац (М-21) (са краком за Лозницу и веза са Босном и Херцеговином) (М-19)) – Ваљево – Пожега и даље веза ка Ивањици (М-21.1).

Коридор X представља кичму железничке мреже Републике Србије, природну и најрационалнију везу централне и западне Европе а Грчком и блиским Истоком. Планира се реконструкција, изградња и модернизација постојећих пруга Коридора X у двоколосечне пруге високе перформансе за мешовити (путнички и теретни) саобраћај, комбиновани транспорт и пројектоване брзине од 160 km/h, а где огод је то могуће 220 km/h.

Регионалне пруге повезују регионе са магистралном мрежом и имају велики значај у интеграцији железнице у регионални развој земље. Планира се ревитализација и модернизација (респективно електрификација) постојећих једноколосечних пруга, са изградњом за повезивање значајних корисника железничких услуга, и то Рума – Шабац – Брасина – државна граница.

Кроз подручје општине Рума пролазе оптички каблови као и оптички каблови предвиђени за реконструкцију, а налази се постојећи коридор РР везе који се укида.

Подручје општине Рума својим северним делом спада у сремску зону потенцијалних подручја за изградњу ветроелектрана.

Рационализација коришћења вода и смањење специфичне потрошње у свим видовима потрошње обухвата: заустављање раста штета од поплава обуздавањем грађења у плавним зонама; заштиту вода на нивоу речних система комбинацијом технолошких, водопривредних и организационо-економских мера. На подручју општине Рума налазе се површине потенцијалних изворишта подземних вода (више од 50 l/s), постојеће извориште подземних вода (више од 50 l/s), као и потенцијално извориште подземних вода (више од 50 l/s) и акумулације алтернативе планираним после 2021. године.

Сремски регионални систем за снабдевање насеља водом снабдева насеља Сремска Митровица и Рума из изворишта дрински и савски алувиони (Јарак-Грабовац). Касније је планирано да вода из Мачве, преко Богатића и С. Митровице дође до Руме и других насеља.

РЕГИОНАЛНИ ПРОСТОРНИ ПЛАН АП ВОЈВОДИНЕ

("Службени лист АПВ", бр. 22/2011.)

Визија просторног развоја АП Војводине је да буде јасно артикулисана као један од региона Републике Србије и у оквиру мреже европских региона, динамичног економског развоја и конкурентна, уређеног и заштићеног природног и културног наслеђа, квалитетније животне средине, истакнутих вредности мултикултурне заједнице и социјално кохерентна.

Простор АП Војводине треба да буде институционално дефинисан и у развојном смислу компатибилан са стандардима ЕУ, визијом, принципима, концептом и стандардима развоја Републике Србије, са територијално усклађеним демографским, урбаним и руралним развојем, животном средином која се штити и унапређује и препознатљивом културном и природном баштином, регион у којем се развија партнерство јавног, приватног и цивилног сектора и који пружа једнаке могућности за све грађане.

Решења и смернице за реализацију овако конципираног простора АП Војводине морају се развијати на више нивоа како би били употребљиви за регионалне, локалне или секторске планове, акције и програме. Такође, потребна су решења која се односе на свеукупан урбани простор

Војводине, као и она која ће бити примерена групацији градова и насеља. Неопходно је утврдити решења од значаја за локални ниво, као и основе, мере и смернице за даљу и детаљнију разраду стратешких решења на нивоу политика, планирања (различитих нивоа) и осталих регулаторних механизма.

Основни циљ **развоја градова и осталих урбаних насеља** је просторно, функционално, економски, социјално и еколошки уравнотежен урбани развој уз развијање територијалне повезаности на принципима одрживог развоја, активирање свих капацитета (природних и створених) градова и осталих урбаних насеља, повезивање са окружењем, интензивирање урбано-руралне сарадње као и умрежавање и груписање мањих територијалних јединица, трансграничну и интеррегионалну сарадњу.

Основни циљ **руралног развоја** је очување биолошке виталности руралних подручја, кроз повећање квалитета живота, обнову и развој њиховог економског и социјалног нивоа, као резултат децентрализације градова и општина.

Основни циљ ангажовања **грађевинског земљишта** је рационално коришћење и успостављање одрживог, економски ефикасног и социјално праведног система управљања грађевинским земљиштем. Потребно је даље повећање површина под грађевинским земљиштем свести на ниво утврђен ППРС, односно на 0,5% садашњих површина под грађевинским земљиштем

У ППРС је изршена просторна диференцијација животне средине према стандардима и искуствима ЕУ, а узимајући у обзир постојеће стање квалитета животне средине и тренд у наредном периоду територија АП Војводине је просторно издиференцирана на категорије.

Општина Рума спада у категорију подручја са локалитетима деградиране животне средине (локалитети са прекорачењем граничних вредности загађења, урбана подручја, подручја отворених копова лигнита, јаловишта, регионалне депоније, термоелектране, коридори аутопутева, водотоци IV „ван класе“) са негативним утицајима на човека, биљни и животињски свет и квалитет живота.

Према моделу функционално урбаних подручја АП Војводине 2020. године општина Рума припада ФУП-у чији је центар град Београд, а према предложеној мрежи центра АП Војводине општина Рума спада у групу цубрегионалних центара односно центара кластерисања ФУП-ова који ће поред великих градова, односно центара функционално урбаних подручја, бити носиоци развоја на простору АП Војводине.

На територији АП Војводине редгистровано је седиште 11 кластера од којих је један у Руми и то на правцу Нови Сад-Београд где је већ формиран урбани кластер са урбаним насељима Инђија, Рума, Стара Пазова, Панчево. Перспективну комплементарност и функционално повезивање имају групе градова и урбаних насеља од којих једну чине Шид-Сремска Митровица-Рума-Пећинци

Како је општина Рума препозната као субрегионални центар обавезан садржај који је потребно да субрегионални центар садржи је: општа болница, завод за здравствену заштиту, библиотека, галерија и изложбени простор, музеј, мањи спортски центри, а могући садржај, ако постоји интерес и економска оправданост је: више и високо образовање, сценско-музичке делатности, архив и спортски центри који задовољавају стандарде за међународна такмичења.

У општини Рума планиране су индустријске зоне и индустријски паркови.

Примарни, међународни туристички правци су у коридорима постојећих и планираних аутопутева и осталих европских путева на релацији – гранични прелаз Батровци (Хрватска) – Сремска Митровица – Рума – Београд. Секундарни, национални туристички правци су у коридорима магистралних путева на релацији – Нови Сад – Рума – Шабац.

Изградњом гасовода Рума – Пећинци (RG04-10) створиће се предуслов за гасификацију свих насељених места у општини Пећинци. Завршетком ове и других сличних деоница гасовода све општине на простору Војводине биле би гасификоване и умрежене у јединствени гасоводни систем.

Планиране трафостанице јачине 110/20 kV у ЕД „Рума“ и ТС „Инђија 2“ и ТС „Крњешевци“.

У складу са условима надлежног предузећа за електронске комуникације планиране су оптичке везе између комуникационих чворишта Рума – Шабац.

На реци Сави постоји хидропотенцијал чије искоришћење могуће градњом хидроелектрана. Економска, финансијска, технолошка, еколошка оправданост и социјална прихватљивост изградње хидроелектрана ће захтевати израду сложених студија, усклађивање са заштитом природе и животне средине и другим интересима на локацији и суседству, кооперацији са поузданим партнерима из иностранства и поштовање међународних докумената који обавезују Републику Србију у домену одрживе енергетике.

Пре приступања изради техничке документације за хидроелектране Сави треба ступити у контакт са надлежним органима у Хрватској и Босни и Херцеговини због усаглашавања принципа поделе потенцијала и паритетног учешћа у трошковима.

Истовремено планира се изградња објеката обновљивих извора енергије за производњу електричне енергије (мале хидроелектране) на текућим (водотоци) и стајаћим водама (акумулацијама) са одговарајућим системом преноса.

Коначна одлука о изградњи ових хидроелектрана, зависиће од резултата студије оправданости и изводљивости, и посебно студије утицаја на животну средину, природне вредности, биодиверзитет, насеља, инфраструктуру и пољопривреду, уз поштовање међународних докумената који обавезују Републику Србију у домену одрживе енергетике.

Оптимална дугорочнија орјентација снабдевања водом становишта представља изградњу регионалних и међурегионалних водоводних система у који би били интегрисани и постојећи водоводни системи. Рок израде ових система је 2020. година.

У планском периоду очекује се формирање пет регионалних система, од којих је један Сремски систем. Сремски систем се ослања на два моћна алувиона: дрински, на ушћу Дрине и савски, на сектору Јарак – Грабовац. Из дринског изворишта вода ће се упућивати преко Богатића и Сремске Митровице до Руме, док се други део насеља Срема снабдева из савског изворишта. Постоји могућност повезивања са београдским системом.

Међу регионалне центре у Војводини на основу стратегије управљања отпадом спада и општина Инђија као носилац активности изградње регионалне депоније. Ириг, Рума, Сремски Карловци, Пећинци, Стара Пазова су општине које заједно са Инђијом чине обухват регионалног центра за управљање отпадом.

На територији АП Војводине, у планском периоду, статус проглашеног заштићеног подручја задржава специјални резервати природе Обедска бара. На територији АП Војводине 20 еколошки значајних подручја и 12 еколошких коридора од међународног значаја, једно од утврђених еколошких значајних подручја је специјални резервати природе Обедска бара.

Међу приоритети и стратешко развојни пројекти прве етапе спровођења плана до 2015. године спадају активности на путном правцу државни пут I реда Нови Сад (М-7) – Рума – Шабац (М-21) (са краком за Лозницу и веза са Босном и Херцеговином (М-19) – Ваљево – Пожега и даље веза ка Ивањици (М-21.1); ревитализација и модернизација пруга у складу са приоритетним потребама и могућностима финансирања – регионална пруга: Рума – Шабац – Брасина – државна граница; Планирани водови 110 Кв, Нови вод Рума 1 – Рума 2 (Надземни, А1/Ћ150, дужина 7-8 km, етапа изградње до 2025. године), евентуална замена за стари постојећи вод дуг 27,1 km. Уписивање Обедске баре у UNESCO-МаВ Листу резервата биосфере; простори у којима је квалитет предела и физичке структуре насеља од посебног значаја за развој и то туристичке дестинације реке Саве.

ПРОСТОРНИ ПЛАН ПОДРУЧЈА ИНФРАСТРУКТУРНОГ КОРИДОРА

ГРАНИЦА ХРВАТСКЕ - БЕОГРАД (ДОБАНОВЦИ)

("Службени лист РС", бр. 69/2003.)

На трећој паневропској конференцији, која је одржана 1997. године у Хелсинкију, усвојен је предлог за нов Коридор „Х“ чији је правац пружања Салцбург – Љубљана – Загреб – Београд – Ниш – Скопље – Солун са крацима: крак „Б“ (Будимпешта – Нови Сад – Београд) и крак „Ц“ (Ниш – Софија – Димитровград – Инстанбул, веза преко коридора IV).

У подручју инфраструктурног коридора аутопута Е-70, на деоници од Београда до границе са Хрватском, Просторним планом Републике Србије утврђени су магистрални инфраструктурни системи међу којима је: Аутопут Е-70 односно правац магистралног пута М-1 (Загреб – Београд); Магистрални пут (Нови Сад – Рума – Шабац) и веза са аутопутем Е-75; Постојећи гасовод РГ 05-06 (РГ 04-17-ГМРС Рума).

Инфраструктурни коридор аутопута Е-70 је у контакту са значајним пловним путем какав је река Сава. Предвиђен је пловни канал Дрина – Сава – Дунав како би се остварила повољна попречна веза између Саве и Дунава.

Веза аутопута Е-70 са окружењем остварује се путем петљи и денивелисаних укрштања, применом следећих критеријума: обезбеђење веза са аутопутем на местима укрштања са магистралним и саобраћајно најфреквентним регионалним или локалним путевима; обезбеђење везе са аутопутем за регионалне и опште центре на подручју Просторног плана; обезбеђење везе са аутопутем за поједина подручја (планирана за развој туризма од међународног и националног значаја) и значајне просторно-развојне структуре (индустрија, робно-транспортни центри и др.); обезбеђење бициклистичких коридора: бр. 11 и бр. 4.

На посматраном простору се, у складу са смерницама Просторног плана Републике Србије и према конкретним условима, предвиђају одређени режими коришћења. С обзиром да се процењује да ниједан локалитет није предео неће бити у I категорији загађености, издиференцираће се још седам категорија загађености. Трећи ниво загађености – обухвата локалитете у којима нема прекомерног загађења токсичним материјама и штетним енергијама, али се могу појавити прекомерна бука, непријатни мириси, индустријски и комунални отпад и саобраћај; у овој категорији се огу појавити околине локалитета друге категорије загађености, на растојању од 10 km, у правцу доминантног ветра, што се односи на Руму, као великог загађивача.

У наредном периоду Општину Руму ће карактеристати сложена привредна структура, са веома развијеном пољопривредом, индустријом, грађевинарством и делатностима терцијалног сектора. И у наредном периоду може се очекивати даљи развој, проширење и модернизација производних капацитета у области индустрије гуме, производње коже и обуће, прехранбене индустрије, металопрерађивачке делатности, прераде пластике, дрвне, индустрије грађевинских материјала, текстилне и др.

Активности и садржаји у функцији транзитног туризма у широј зони аутопута Е предвиђени су на значајним раскрсницама, тј. улазима – излазима у и са аутопута, и у његовој близини. Предвиђени су за одмор и рекреацију са дужим задржавањем, укључујући и могућност ноћења у мотелу или другом смештајном објекту. Овакве активности и садржаје треба разликовати на укрсним тачкама аутопута Е-70 код Шида, Сремске Митровице и Руме у виду ваннасељских садржаја и кроз програмско и планско прилагођавање насеља уз аутопут за функције транзитног туризма.

Функција аутопута Е-70 у саобраћајном повезивању туристичких регија, градских туристичких центара, бања, природних и културно – историјских мотива и др., оствариће се попречним магистралним и регионалним путевима од раскрсница међу којима је и раскрсница Рума – источна Фрушка гора (туристичка регија С1) са северне стране, Сава и Шабац (западни део туристичке зоне Ц) са јужне стране.

Базе за одржавање аутопута – имају основну функцију сервисирања свих потребних радова зимског и летњег одржавања аутопута. Планира се нова база за одржавање у зони петље «Рума» на стационожи km 525 + 700 у функцији одржавања аутопута од петље «Сремска Митровица» до планиране петље Добановци.

Објекти контроле и управљања саобраћајем – имају основну намену полицијске контроле (станице), информативног центра и пружања помоћи и предвиђене су код база за одржавање аутопута и иза наплатних места. Планирани главни објекат контроле и управљања саобраћајем предвиђен је уз нову базу за одржавање пута у зони петље «Рума».

У коридору аутопута Е-70 на подручју општине Рума предвиђена су одморишта на две локације од којих је једна постојећа (лева) а друга планирана (десна).

У оквиру коридора аутопута Е-70 на подручју општине Рума предвиђене су две бензијске станице од којих је једна постојећа (лева) а друга планирана (десна).

У оквиру коридора аутопута Е-70 на подручју општине Рума предвиђен је мотел са леве и десне стране за који је већ израђен план.

Железничка пруга Београд – Стара Пазова – Рума – Сремска Митровица – Шид – граница Хрватске је основни правац који је дефинисан паневропским коридором: Салзбург – Љубљана – Загреб – Шид – Стара Пазова – Београд – Ниш – Прешеново – Скопље – Солун. Основни правац се допуњује са више кракова.

Развој железнице на подручју инфраструктурног коридора Београд – Шид – граница Хрватске – Београд планира се као: реконструкција и модернизација инфраструктуре постојеће постојеће пруге са параметрима за саобраћај возова брзинама до 160 km/h, планирање оспособљавања постојеће реконструисане и модернизоване железничке пруге са постојећим грађевинским параметрима трасе за саобраћај возила брзинама преко 160 km/h, употребом посебних возних средстава; робни терминали на подручју коридора.

На гравитационом подручју инфраструктурног коридора Београд – Шид – граница Хрватске и у његовом окружењу постоје пруге међу којима је: Пруга Београд – Шид – граница Хрватске чији је део двоколосечна деоница Голубинци – Рума – Сремска Митровица – Шид – граница Хрватске; Прикључна пруга магистралног карактера Рума – Шабац – Зворник – граница Босне и Херцеговине.

У подручје просторног плана инфраструктурног коридора аутопута Е-70, деоница граница Хрватске – Београд (Добановци) магистрални оптички кабл улази укршта се на $\text{km } 529 + 410$ са регионалним путем Рума – Буђановци који се са аутопутем укршта на $\text{km } 529 + 325,64$. Истовремено, на $\text{km } 529 + 400$ сече железничку пругу Рума – Шабац, иде даље левом страном до мотела «Рума» кога у луку заобилази од $\text{km } 529 + 080$ до $\text{km } 529 + 510$, затим пролази кроз краке петље «Рума» на $\text{km } 529 + 831$ и долази до $\text{km } 529 + 720$ где се одваја приводни оптички кабл за Руму, која прелази аутопут Е-70 на поменутој стационожи, иде левом страном пута М-21 Шабац – Рума у правцу насеља Рума, а затим и улцама насеља до објекта АТЦ.

Од одвајања приводног оптичког кабла за Руму на $\text{km } 529 + 720$, магистрални оптички кабл иде и даље левом страном пута Е-70 и успут се укршта са каналом Кудош на $\text{km } 529 + 350$, одводним каналом на $\text{km } 529 + 050$ и локалним путем поред надпутњака на $\text{km } 529 + 279$ аутопута. Између $\text{km } 529 + 070$ и $\text{km } 529 + 730$ обилази паркинг простор и наставља даље левом страном до $\text{km } 529 + 731$ где се укршта са каналом Конав.

На подручју Плана инфраструктурног коридора аутопута Е-70 налазе се гасоводи и главне мерене регулационе станице (ГМРС) међу којима су и: РГ 04-17, МГ-04/11 Инђија – Сремска Митровица. Гасовод је намењен за транспорт гаса од магистралног гасовода МГ-04/II до Сремске Митровице са успутним снабдевањем потрошача у општинама Инђија, Пећинци, Рума, Ириг и Сремска Митровица; РГ 05-06 разводни гасовод за ГМРС Рума. Гасовод је намењен за транспорт гаса од РГ 04-17 до ГМРС Рума; ГМРС Рума, капацитет станице је $26000 \text{ m}^3/\text{h}$. У станици се врши редукција притиска гаса и билансно мерење потрошње гаса. Преко ове станице се снабдевају сви потрошачи гаса у општини Рума.

На посматраној траси су следеће постојеће и планиране петље: постојећа петља Рума ($\text{km } 529 + 440$) – у функцији повезивања аутопута Е-70 са магистралним путем М-21 (Нови Сад – Шабац).

Као подручје обухваћено Просторним планом чине делови шест општина, тачније, двадесет једне катастарске општине, број заштићених непокретних културних добара у општини Рума је 16.

Завод за заштиту споменика културе Сремска Митровица је констатовао постојање великог броја археолошких налазишта, тачније евидентирано је 40 локалитета међу којима су: Баре, Вогањ; Хумка Врцалове воденице, Рума; Кудошке ливаде, Рума; Жировац, Рума; Златара, Рума.

ПРОСТОРНИ ПЛАН ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ НАЦИОНАЛНОГ ПАРКА ФРУШКА ГОРА ДО 2022. ГОДИНЕ

("Служени лист АПВ", бр. 16/2004)

Туристичко-географски положај Фрушке горе пружа сеупореднички, а бројни уздужни и попречни правци прожимају овај простор и повезују га са околним подручјем и градским центрима Новим Садом, Београдом,

Сремском Митровицом, Шидом, Румом, Шапцом, као емитивним центрима потенцијлних туриста.

Туристичка тражња се оцењује као повољна компонента туристичког развоја, ка којој мора бити усмерена еластична и добро организована туристичка понуда. Просторно, туристичку тражњу чине у I зони: Јужна Бачка, Срем и Београд са градовима: Нови Сад, Бачка Паланка, Београд, Инђија, Стара Пазова, Рума, Ириг, Сремска Митровица и Шид.

Туристички правци су: Нови Сад – Поповица – Иришки венац, Нови Сад – Парагово – Иришки венац – „НОРЦЕВ“, Рума – Ириг – Хопово – Иришки венац, Ириг – Врдник – Змајевац (или Брдник – Јазак), Инђија – Марадик – Крушедол – Иришки венац.

Већина насеља на јужном падином Фрушке горе решила су водоснабдевање прикључивањем на регионалне водоводе у Руми, Сремској Митровици и Шиду. У истим општинама постоје и индустријска изворишта везана за веће фабрике. Сремски систем се ослања на два моћна алувиона: дрински, на ушћу Дрине и савски, на сектору Јарак – Грабовац. Из дринског изворишта вода ће се упућивати преко Богатића и Сремске Митровице до Руме, док се други део насеља Срема снабдева из савског изворишта. Снабдевање насеља водом у планском периоду усмериће се на проширење и међусобно повезивање регионалних система за снабдевање водом становништва. На простору Фрушке горе то су регионални систем Новог Сада на који ће се у блиској будућности везати Беочински водовод, регионални водовод Батровци из Шида, водовод Руме и регионални систем Источни Срем, преко којег ће се водом снабдевати насеља општине Инђија и регионални систем Сремске Митровице. Регионални систем Сремске Митровице се са водоводом Руме повезује преко Јарка, а преко Кузмина са шидским системом.

Мелиорационално подручје Срема обухвата општине Шид, Сремска Митровица, Рума, Пећинци, Ириг, Инђија, Стара Пазова и Земун, укупне површине преко 380000 ha (110 насеља – без Земуна). За ово подручје урађен је Генерални пројекат регионалног хидросистема „Срем“, као базни технички документ. Сва постојећа гасоводна мрежа на подручју Фрушке горе укључена је у јединствен гасоводни систем Републике Србије који обухвата РГ 05-06 (РГ 04-17 – Рума). Изведена је гасификација у западном делу општине Рума изградњом следећих гасовода: РГ 04-17 – ГМРС „Путинци“ (која снабдева гасом општину Ириг), Путинци – Доњи Петровци – Добринци – Краљевци, Путинци – Ириг.

Циљ гасоводне инфраструктуре је гасификација свих насеља на овом подручју, а у првој етапи гасификација општине Шид, као изавршетак планиране гасификације насеља у источном делу општине Рума и Ириг који иде од гасног чвора ЧЗ на запад до следећих насеља: Ривица, Јазак, Мала Ремета и Врдник. У сваком од ових места биће изграђене МРС (мерне регулационе станице) за широку потрошњу.

Снабдевање електричном енергијом потрошача на простору обухваћеном планом обезбеђено је из трафостаница ТС 110/35 kV „Рума 1“, инсталисане снаге 31 kVA, ТС 110/20 kV „Рума 2“, инсталисане снаге 21

kV и др. На подручју Фрушке од 110 kV мреже изграђени су далеководи међу којима и 124/3 Ср. Митровица 1 – Рума 2, 124/1 Рума – Нови Сад 1.

Конзумно подручје које се напаја из TC110/20 kV „Рума“ на простору обухваћеном планом су потрошачи следећих насеља: Бешка, Чортановци, Гргетег, Ириг, Јазак, Јазачки прњавор, Крчедин, Крушедол, Прњавор, Марадик, Мала Ремета, Нерадин, Нови Сланкамен, Павловци, Ривица, Стејановци, Стари Сланкамен, Врдник, Велика Ремета. Снабдевање електричном енергијом ових насеља је реализовано преко средњенапонског нивоа 10 kV и 20 kV.

Постојеће стање оптичких каблова на подручју Фрушке горе обухватају између осталих и релације: Рума – Нови Сад и Рума – Ириг – Иришки венац, оријентационе дужине 27 km.

Општина Рума има на својој територији евидентиране загађиваче животне средине тј. индустријске објекте (фабрика коже „Рума – Гума“, „Нова Гума“ и сл.), који током функционисања издвајају отпадне материје у течном, чврстом и гасовитом стању. Њихов неповољан положај у односу на правац ветрова се негативно одржава на Фрушку гору јер ветрови доносе загађујуће материје на овај простор. Водоснабдевање и одвођење отпадних вода из насеља је у већем делу обезбеђено, што значи да је у овим деловима извршена и заштита воде и тла, као природних ресурса.

Према Просторном плану Републике Србије ово подручје (Подунавље), припада појасу интензивног развоја I значаја, а на потезу Нови Сад – Рума – Сремска Митровица појасу интензивног развоја II значаја. Посебан регионални аспект Фрушке горе чини мрежа урбаних центара на овом подручју или у његовом ободу, од којих неки имају ниво макрорегионалног центра (Нови Сад), регионалног центра (Сремска Митровица), субрегионалног центра (Рума).

Просторним планом подручја посебне намене Фрушке горе обухваћена је површина од 139.430,01 ha која је подељена на три зоне:

1. Зона - Зона заштићених природних добара која покрива површину од 27489,60 ha (19,72%) и обухвата: Национални парк „Фрушка гора“ (25393 ha); Специјални резерват природе „Ковиљско-петроварадински рит“ (део територије резервата који припада општинама Петроварадин, Сремски Карловци и Инђија – 2194 ha); Строге резервате природе споменике природе (97,40 ha).
2. Зона – Заштитна зона Националног парка „Фрушка гора“, са површином од 66.090,82 ha или 47,04% укупне површне.
3. Зона – Зона активне заштите која покрива 45.849,62 ha (32,88%) и налази се између границе заштитне зоне Националног парка и границе обухвата Плана.

Заштита, очување и унапређење просторних целина у заштићеном природном добру Национални парк „Фрушка гора“, реализоваће се посебним мерама тј. одредиће се облици коришћена и могуће активности, на просторима за које су утврђени режими I, II и III степена заштите.

У заштитној зони Националног парка „Фрушка гора“ (којој припадају делови општине Рума) утврђују се услови за изградњу, уређење и опремање простора према следећем: Изградња на грађевинском земљишту у грађевинском реону насеља одвијаће се према условима утврђеним одговарајућим урбанистичким планом. У насељима за која нису донети урбанистички планови изградња ће се одвијати у оквиру постојећих грађевинских реона уважавањем свих услова утврђених овим Планом. Изградња на грађевинском земљишту изван грађевинског реона насеља вршиће се према условима утврђеним просторним планом општине, или другим одговарајућим плановима.

У планинским воћарско-виноградарским зонама потребно је код парцелације и изградње виноградарских објеката поштовати следеће услове: парцела а којој се подиже воћњак или виноград, не може да буде мања од 2500,0m²; парцела би, по правилу требала да има правоугаони или квадратни облик; на парцели се може градити помоћни објект (виноградарска кућа) максималне површине до 30,0m². Форма објекта треба да је прилагођена облику помоћних зграда овог поднебља; на парцели није дозвољена изградња других објеката; препоручује се да ограда око парцеле буде од живице, висине до 1,5m.

Уколико је комплекс под засадама већи од 1,0 ha, на комплексу је могућа изградња објекта за прераду воћа. Број објеката, површина и детаљна намена, дефинисаће се урбанистичком документацијом. Комплекс чини једна или више парцела, истих или различитих власника. Изградња кућа за одмор и рекреацију („викенд објекти“) може се одвијати само у оквиру планираних зона кућа за одмор и рекреацију („викенд зона“), на основу одговарајућег плана, а у складу са следећим условима: парцела на којој се гради „викенд објект“ не може да буде мања од 1500,00 m²; у постојећим „викенд зонама“, у којима је парцелација извршена пре доношења овог Плана, парцела може да буде и мање површине, али не мања од 800,00 m²; на парцели се може изградити један „викенд објект“ са помоћним објектима који су у функцији основног објекта (остава, гаража и сл.); укупна површина свих објеката на парцели износи 10% (десет) од површине парцеле, али не виша од 150,0 m² (нето површина); спратност „викенд објекта“ може бити приземље (П) или приземље и поткровље (П+Пк). На нагнутим теренима дозвољава се изградња помоћних просторија у сутерену „викенд објекта“ ; архитектонска обрада објекта треба да буде прилагођена непосредном амбијенту и околном пејзажу, односно архитектонском наслеђу овог подручја; препоручује се да ограда око парцеле буде од живице, висине до 1,5 m.

Уређење предела у заштитној зони Националног парка, подразумева уношење високе и полувисоке вегетације коју чине врсте раноцветајућег шибља у групама или живицама, солитерна стабла, групе грмља и друго дрвеће. На овај начин мора се третирати зеленило културног пејзажа, хортикултурне интервенције на површинама поред саобраћајница и река, заштита карактеристичних делова пејзажа, пејзажно уређење рекреативних зона и шумских појасева као и заштита од ветрова, ерозије и клизишта.

Услови за изградњу објекта привреде дефинишу се за следећа подручја: подручје заштићеног природног добра Национални парк „Фрушка гора“; заштитне зоне Националног парка и грађевинских реона насеља.

У заштитној зони Националног парка, изван грађевинских реона насеља, могу се градити објекти намењени примарној пољопривредној производњи, у складу са Законом о пољопривредном земљишту, објекти намењени преради и финалној обради производа пољопривреде, објекти локационо везани за сировинску основу, као и објекти чија анализа утицаја на животну средину у заштитној зони националног парка то дозвољава. Локације за изградњу наведених објеката утврдиће се путем даље разраде овог Плана, кроз израду Законом предвиђене планске и урбанистичке документације.

Изградња објекта привреде у грађевинским реонима насеља вршиће се у складу са условима утврђеним одговарајућим урбанистичким планом насељених места. Основна правила изградње привредних објеката у насељима су: изградњу вршити у оквиру радних зона или појединачних просторних јединица унутар насељског ткива: у радне зоне усмеравати капацитете са већим или сличним захтевима у погледу инфраструктурне опремљености и капацитете са специфичним локацијским захтевима (потенцијални загађивачи); унутар насељског ткива, на појединачним локацијама, могу се градити капацитети чија технологија рада и обим транспорта који генеришу не утичу негативно (бука, загађење воде, ваздуха, тла) на остале насељске функције.

ПРОСТОРНИ ПЛАНА ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ

СРП "ОБЕДСКА БАРА"

("Службени лист АПВ" бр. 8/2006.)

Општина Рума (К.О. Грабовци) припадају другом степену заштите социјалног резервата природе „Обедска бара“.

Према карти макросеизмичке рејонизације за повратни период од 50 година, издате од стране Сеизмолошког завода Србије у Београду 1987. године подручје Обедске баре се налази у зони од 6° односно 7° MCS. Земљотрес датог интензитета представља релативно ограничавајући фактор развоја.

СРП „Обедска бара“ због својих опште познатих вредности има верификован међународни статус. Укључена је у конвенцију о светски значајним мочварним стаништима (Рамсар 1977.) и у списак подручја од изузетног значаја за птице Европе (ИБА, ИБА-Но 041, 1989. и 2000.). У току је упис у Ботанички значајна подручја (ІРА) као и за Резерват биосфере.

Према попису становништва 2002. године, у 5 насеља у обухвату Плана живи 7558 становника. Једно насеље је из општине Рума (Грабовци), док остала припадају општини Пећинци. Просечна густина насељености износи 25,7 st/km², већу густину имају насеља која припадају општини

Пећинци 26,4 (st/km²), а нижу густину има насеље општине Рума 23,1 (st/km²).

Производна функција се одвија на површинама шума и шумских култура у оквиру режима заштите III степена СРП „Обедска бара“ и његовој заштитној зони према усвојеним посебним основама газдовања шумама у оквиру више газдинских јединица. Пласман техничког дрвета се врши у предузећа дрвне индустрије у Сремској Митровици, Моровићу, Руми, Хртковцима, Шиду, Београду и Дебељачи.

На подручју обухваћеном израдом Плана налазе се следећа заштићена добра: Специјални резерват природе „Обедска бара“; Стабло црвене тополе; Стабло беле тополе.

СРП „Обедска бара“ представља природно добро I категорије од изузетног значаја, према Правилнику о категоризацији заштићених природних добара („Сл. гласник РС“, бр. 30/29). Некада чувени орнитолошки резерват и краљевско ловиште, а данас Специјални резерват природе односно мочварно-шумско подручје у јужном Срему, због својих аутентичних вредности, има верификован и међународни статус.

Многе биљке (13 биљних таксона) су стављене под заштиту као природне реткости Уредбом о заштити природних реткости („Сл. гласник РС“, бр. 50/93), што подразумева најстрожији режим заштите њихових станишта. Поједине биљке су у фази нестајања, па се као угрожене врсте налазе на листи Црвене књиге флоре Србије.

Фауна бодоземаца и гмизаваца обилује врстама које су заштићене као природне реткости Уредбом о заштити природних реткости Србије (водоземаца – 10 врста, а гмизаваца 8 врста) и обухваћене су Аппех-ом II Европске уније и Аппех-ом IV Европске уније.

На ожподручју Обедске баре и већи број сисара представља природне реткости (сви бубоједи, текуница, дивља мачка).

Зоне заштите непокретних културних добара у оквиру посматраног подручја су: Зона примарне заштите – део насеља Купиново; Зона секундарне заштите – преостали део подручја обухваћен Планом.

У обухвату Просторног плана су и ловишта ловачких удружења „Обедска бара“ на територији општине Пећинци и „Срем“ на територији општина Рума и Пећинци. У овим ловиштима, сем јелена, присутне су већ поменуте врсте као гајена дивљач. У свим ловиштима сем гајених врста дивљачи и ловостајем заштићених врста, присутне су и трајно заштићене врсте дивљачи и дивљач ван режима заштите.

Режим заштите II степена обухвата северни и североисточни део потковице Обедске баре, Купинске греде, Рогозита бару, Костурицину, бару Врбовача, бару Кошарњача, канал Ревеницу, подручје бара и греда Грабовачко-Витојевачког острва, Витојевачке храстове и канал Врањ.

На подручју режима заштите II степена забрањено је: промена састава шумских састојина и њихово привредно коришћење; пошумљавање бара и ливада; вршење свих делатности које мењају услове живота у биотопима, загађивање вода, извођење земљишних радова, промена вегетације и сл.; лов и роболов осим када је то потребно ради очувања оптималне бројности животиња и заштите од заразних болести; сакупљање и коришћење заштићених биљних и животињских врста; кретање људи без посебних дозвола.

У подручју режима заштите II степена обезбеђује се: планска санитарна сеча стабла, узгојни радови за шумске састојине, кошење ливада после 15. јула сваке две до три године, презентација заштићених подручја, праћење стања природних вредности и успостављање мониторинга за научно-истраживачки рад. Основно обележје Обедске баре је њена Потковица, која представља некадашње активно корито реке Саве. Поремећај водног режима условљен је и затрпавањем доводног канала Ревенице, и сувишним продубљивањем одводног канала Вока, као и одводног канала Ревеница код Цреповца.

Коришћење подручја је усмерено на активности у области шумарства, ловарства, научно-истраживачких и едукативних програма као што је, израда програма и реализација санације канала „Ревеница 1“ и „Ревеница 2“ ради успостављања повољнијег водног режима у Обедској бари, а који су од великог значаја за правилну цикличност плављења и протока воде кроз Потковицу Обедске баре. Због тога је прворазредни интерес његова санација и стављање у функцију очувања оптималног водног режима у целом резервату, као и источном (Потковица и Крупинске греде), тако и у западном делу (Витојевачко и Грабовачко острво).

Коришћење пољопривредног земљишта у оквиру обухвата Просторног плана је условљено прописаним режимом заштите, с обзиром да планско подручје обухвата сва три степена заштите у Специјалном резервату природе и заштитну зону Резервата. На подручју под режимом заштите II степена забрањене су све врсте делатности које мењају услове живота у биотопима, испаша стоке, загађивање вода, извођење земљаних радова, прмену вегерације и сакупљање и коришћење заштићених биљних и животињских врста. Изузетно је дозвољено контролисано сакупљање биљних и животињских врста у привредне сврхе у складу са Уредбом о стављању под контролу и промет дивљих биљних и животињских врста.

Газдовање шумама ће обухватити радове на гајењу, обнављању и заштиту шума, планске санитарне сече стабла и узгојне радове за шумске састојине (чишћење, прореде састојина и др. редове) у II степену заштите.

На подручју Резервата није дозвољено променма састава шумских састојина и њихово коришћење (сече обнове) у режиму заштите I и II степена.

С обзиром да у наредном периоду треба искористити веће могућности комплеметарног развоја насеља у самој контактној зони са Обедском баром, потребно је извршити одређене просторне реконструкције унутар насеља (Грабовци, Ашања, Огар, а нарочито Обреж и Купиново).

Туристичка активност је планирана у туристичким зонама А, Б и В. Туристичка зона В – Грабовачко – Вијетовачко острво – трећи приступ у Специјални резерват природске Обедска бара налази се код насеља Грабовац. Туристичка стаза се пружа дуж шумског пута који повезује Грабовце са реком Савом наспрам Оридске аде. У туристичку зону укључиће се и крак пута који води уз канал Врањ до Саве. При уређењу ове зоне потребно је поштовати шравила: уређивање прилаза до Саве кроз шумске просеке вршити према мерама заштите уз Уредбе о заштити СРП; обележити главне правце кретања; организовати чуварску и водички службу.

У свакој туристичкој зони формирати излетнички пункт као уређен простор на погодном месту где постоји могућност снабдевања водом и приступ теренским возилом за снабдевање храном, дрвима и одвоз смећа. У уређење простора спада „надстрешница“ са столовима и клупама за 50 корисника, „вашариште“, „дрвљаник“, простор за прихват смећа, пољски ЊС, уређена чесма.

Правила грађења за саобраћајну инфраструктуру подразумевају следеће: све регионалне и локалне путеве градити за двосмерни саобраћај са носивошћу за средње тешки саобраћај (регионални питеви) и средњи саобраћај (локални питеви); сви ови путеви морају имати елементе који им по закону припадају, са ширином коловоза од мин. 6,0 m са једностраним нагибом коловоза и правилним одводњавањем; у оквиру обухвата Плана дужина и изграђеност путева се минимизира иако су у функцији само прилаза до изграђених туристичких локалитета или простора за стационарање саобраћаја; све интерне приступне саобраћајнице градити за двосмерни саобраћај од савремених конструкција са ширином саобраћајнице од мин. 5,5 m са једностраним нагибом; просторе за паркирање путничких возила градити као стални објекат.

У насељима ће се градити нови капацитети дистрибутивних трафостаница 20/0,4 kV, а постојеће трафостанице 10/0,4 kV биће реконструисане за 20 kV напон. Нисконапонску мрежу у свим насељима потребно је реконструисати. У наредном периоду потребно је изградити далековод 20 kV на релацији Грабовци – Огар, ради стварања могућности за резервно напајање Грабоваца.

На подручју Обедске баре, у зони од интереса за израду Просторног плана, на основу дугорочног плана развоја предузећа Телеком Србија и Идејног пројекта за изградњу дигиталне комутационе и транспарентне мреже на подручју регионалног чвора Сремска Митровица, предвиђена је изградња оптичких спојних каблова међумесне мреже, уместо постојећих бакарних спојних путева на релацијама: Платичево – Витојевци – Грабовци; Доњи Товарник – Огар – Обреж; Обреж – Купиново – Ашања.

Базне радио станице мобилних телекомуникација планиране су у насељима: Ашања, Грабовци, Купиново, Обреж, Огар, као и ван резервата у складу са Заводом за заштиту природе у складу са условима надлежних предузећа за мобилне телекомуникације.

Подручје СРП Обедска бара стављено је под најстрожији режим заштите (I категорија природно добро од изузетног значаја) и као такво захтева и строге услове за изградњу објеката и уређење земљишта. У односу на утврђене режиме заштите I, II и III степена, овим Планом се прописују услови за изградњу, уређење и коришћење простора по зонама заштите. На просторима који се налазе у зони Специјалног резервата природе Обедска бара није дозвољена изградња објеката и инфраструктуре, осим оне која је утврђена овим Планом.

Организација простора подразумева опремање простора само оним садржајима у оквиру туристичких зона који ће омогућити обилазак и краћи одмор. То су надстрешнице, столови, клупе за одмор, видиковци (на одговарајућем локалитету са ког се виде веће шумске површине и простори), брвнаре, путокази и друго. Такође, дозвољено је у овом простору изградити стазе за бицикле, стазе за јахање, пешачке стазе и сличне садржаје који могу обогатити понуду еколошког и рекреативног туризма.

Изградња на грађевинском земљишту у грађевинском подручју насеља одвијаће се према условима утврђеним одговарајућим урбанистичким планом. У насељима за која нису донети урбанистички планови изградња ће се одвијати у оквиру постојећих грађевинских подручја у складу са одговарајућим просторним планом (уколико су тим планом дати услови) и уважавањем услова утврђених овим Планом. Изградња на грађевинском земљишту изван грађевинског подручја насеља вршиће се према условима утврђеним просторним планом општине или другим одговарајућим плановима.

Изван грађевинских подручја насеља, могу се градити: објекти намењени примарној пољопривредној производњи (у складу са Законом о пољопривредном земљишту); објекти намењени преради и финалној обради производа пољопривреде (под којима се подразумевају објекти у којима се прерађују пољопривредни производи – повртарска производња, лековито биље, шумски плодови и др.); објекти локационо везани за сировинску основу (односи се на минералне сировине, могућност експлоатације геотермалне воде и др.); објекти за узгој дивљачи; објекти у функцији туризма, спорта, рекреације и трговине (уколико нису у супротности са режимима заштите и основном наменом површина; други објекти за које се Студијом и процени утицаја покаже да немају негативних утицаја на животну средину.

Приоритетне активности у области саобраћаја у планском периоду:

Друмски саобраћај – реконструкција регионалног пута Р-121, Пећинци – Обреж – Купиново, на деоници истог кроз подручје обухвата Просторног плана, у дужини од 18260 m; доградња и реконструкција свих локалних путева кроз подручје обухвата Просторног плана у дужини од 33414 m (реконструкција) и 1280 m (доградња); изградња бициклистичких стаза, у дужини 27001 m; изградња нових и текуће одржавање постојећих атарских и шумских путева у дужини од око 70 km.

Водни саобраћај – израда урбанистичке документације за потребе модернизације постојећих и изградње нових капацитета водног саобраћаја.

У области водне инфраструктуре у планском периоду планира се реализација следећих активности: Завршетак радова на системима водоснабдевања комплетирањем свих објеката у Систему; Завршетак изградње канализационих система и уређаја за пречишћавање отпадних вода већих насеља; Завршетак изградње пројектованог насипа на деоници Саве (локална стационажа од km 3+100 до km 8+562); Оспособљавање канала Вод за двојну, контролисану функцију (пуњење и пражњење), ради освежавања простора Обедске баре водом из Саве и продубљење западног лука Ревенице, како би се омогућио доток воде у бару; Санација самог корита баре.

Међу приоритетне активности енергетске инфраструктуре у планском периоду: гасификација насељених места у обухвату плана Огар, Обреж, Ашања и купиново, изградњом разводних гасовода и мерно-регулационих станица за свако насељено место, као и изградњом дистрибутивне гасоводне мреже у насељима; стимулација развоја и коришћење алтернативних облика енергије (геотермална енергија, биомаса, биогас, сунчева енергија и енергија ветра), чиме би се знатно утицало на побољшање животног стандарда и заштиту и очување природне и животне средине; експлоатације постојећих хидро-геотермалних бушотина Кур-1/Н, Кур-2/Н и Кур-3/Н; изградња низа истражних и контурно истражних бушотина на дефинисаном истражном простору.

У области електроенергетске инфраструктуре реализоваће се: Ревитализација постојеће мреже; Изградња 400 kV далековода Обреновац – Сремска Митровица 2; Уградња још једног трансформатора снаге 31,5 kVA у ТС 110/20 kV „Пећинци“; Изградња далековод 20 kV на релацији Грабовци – Огар, ради стварања могућности за резервно напајање Грабоваца; Реконструкција нисконапонске мреже у насељима; Реконструкција јавне расвете на туристичким локалитетима и у свим насељима.

У области телекомуникационе инфраструктуре реализоваће се: реконструкција и модернизација постојеће мреже; развијање дигиталних мрежа са интегрисаним ISDN; изградња кабловског дистрибутивног система у свим насељима; изградња антенских система мобилних комуникација по плановима развоја надлежних предузећа; Изградња оптичких спојних путева: 1) Платичево – Витојевци – Грабовци, 2) Доњи Товарник – Огар – Обреж, 3) Обреж – Купиново – Ашања.

Приоритетне активности пољопривреде у планском периоду су: израда одговарајућих планских докумената о могућностима развоја оних видова пољопривредне производње за које постоје погодни природни услови посебно; израда пројектоване документације за заснивање рибњака на за то погодним теренима; у ратарској производњи остварити промену структуре сетве у корист веће заступљености легуминоза, крмног биља, поврћа, лековитог, ароматског биља и цвећа; остваривање знатно веће повртарске производње у стакленицима и пластеницима; редукција и строга

контрола употребе хемијских средстава за заштиту и вештачког ђубрива; интензивирање сточарења на бази пашњачког узгоја и уз увођење гајења аутохтоних раса стоке.

У области туризма у планском периоду планира се реализација следећих активности: формирање туристичких зона (Купинске греде, Чењин и Грабовачко-Витојевачко острво) и туристичких локалитета (Обреж, Купиново и Пландиште) са пратећим садржајима, уз очување пејзажно-амбијенталне и еколошке вредности подручја; израда етно-еколошког пројекта за туристичку понуду села по ободу СРП Обедска бара; маркетиншка презентација потенцијала (проспекти, брошуре, CD презентације, наступи на сајмовима); формирати одговарајуће предузеће које ће имати задатак да обједини, стандардизује, креира и у сарадњи са туристичким агенцијама презентује туристичку понуду подручја Обедска бара.

**ПРОСТОРНИ ПЛАН ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ
ИНФРАСТРУКТУРНОГ КОРИДОРА ДРЖАВНОГ ПУТА ПРВОГ РЕДА БР.
21 НОВИ САД-РУМА-ШАБАЦ И ДРЖАВНОГ ПУТА ПРВОГ РЕДА БР. 19
ШАБАЦ - ЛОЗНИЦА**

("Сл.гласник РС" бр. 40/2011.)

Израдом Просторног плана обезбедиће се неопходни просторни услови за повезивање коридора X и његовог крака Xb са коридором IV преко државних путева I реда бр. 7 и бр. 21 (на делу румунска граница – Зрењанин - Е-75 - Нови Сад – Рума - Е-70) и даље повезивање у правцу коридора државног пута I реда бр. 19 Шабац-Лозница.

Поред бољег повезивања са непосредним (Република Босна и Херцеговина, Република Хрватска) и ширим међународним окружењем најзначајнији интрарегионални ефекти реализације коридора огледају се у побољшању регионалне позиције у домену приступачности, у саобраћајном растерећењу урбаних подручја (обилазница око Новог Сада, Ирига, Руме, Шапца и Лознице) и уклањању транзита са подручја Националног парка „Фрушка гора“ (изградња тунела).

Подизање нивоа приступачности подручја обухваћеног израдом Просторног плана имаће позитивне ефекте на подизање конкурентности подручја, и на динамику будућег развоја.

Међу 44 катастарске општине у обухвату Просторног плана налазе се и катастарске општине Рума, Вогањ, Хртковци, Кленак и Платичево.

У обухвату Просторног плана налазе се, према функционалној хијерархији центара, следећи центри (реферална карта бр 2):

- Нови Сад, центар функционално урбаног подручја међународног значаја,
- Шабац и Лозница, центри функционално урбаног подручја државног значаја,
- Рума, субрегионални центар,

- Ср. Карловци и Ириг, општински центри.

Деоница овог путног правца, која је у обухвату овог Плана, представља делове траса поменутих путева.

Коридор који прати генерални правац државног пута I реда бр.21 Нови Сад – Рума – Шабац и државног пута I реда бр.19 Шабац – Лозница је значајна попречна веза у правцу север – југ којом би се остварила веза Војводине са Западном Србијом, Републиком Босном и Херцеговином, као и Републиком Хрватском.

Деоница на територији општине Рума долази из правца Ирига пратећи постојећу трасу пута Б-13 а напушта територију општине на месту премошћења реке Саве северно од Шапца.

Израдом Просторног плана инфраструктурног коридора стварају се неопходни просторни услови за повезивање коридора „Х“ и његовог крака „Хб“ са коридором „IV“ преко државних путева 1. реда бр.7 и бр.21 (на делу румунска граница – Зрењанин – Е75 – Нови Сад – Рума – Е70) и даље повезивање у правцу коридора државног пута 1. реда бр.19 Шабац-Лозница.

Поред бољег повезивања са непосредним (Република БиХ, Република Хрватска) и ширим међународним окружењем најзначајнији ефекти реализације коридора огледају се у побољшању регионалне позиције у домену приступачности, у саобраћајном растерећењу урбаних подручја – обилазнице и уклањању транзита са подручја НП „Фрушка гора“ (изградња тунела).

Подизање нивоа приступачности подручја обухваћеног израдом Просторног плана имаће позитивне ефекте на већи ниво конкурентности подручја и динамику будућег развоја.

Обим саобраћаја на деоници Нови Сад – Шабац брзо ће се повећавати. Ниво услуга ће бити смањен услед недостатка капацитета. С обзиром на то да путовања на овој деоници имају изворе и циљеве на простору између Новог Сада и Шапца, раст неће бити угрожен постојањем ауто-пута Е75 и нове обилазнице око Београда. Деонице између Новог Сада и Шапца имаће потребу за побољшањем капацитета.

С обзиром на то да је предвиђено да већи део саобраћајних кретања буде транзитног типа, неопходно је обезбедити дупли коловоз са две траке (што је Генерални пројекат предвидео).

Карактеристичне деонице на територији Општине Рума су деоница Ириг – аутопут Е70 и деоница аутопут Е70 – Шабац.

На првој деоници користи се постојећи пут са попречним профилем са четири траке, уз додатне две сервисне саобраћајнице ширине 5м, са наменом несметаног опслуживања ораница,а без директног прикључења на пут за брз моторни саобраћај. Изменом Генералног пројекта коридор новог пута помера се на исток (ка ДП бр.106, по новој категоризацији,

бр.119), односно ка Жарковцу и Старој Пазови. На улазу у Руму планира се и изградња раскрсница денивелисаних/површинских (укрштај ДП бр.21 и бр.106 по новој кат. Б-13), као и денивелације са магистралном пругом. Дакле, коридор обилази Руму планираном обилазницом и долази до ауто-пута Е70 и преко постојеће денивелисане раскрснице прелази ауто-пут.

На другој деоници непосредно након преласка ауто-пута Е70, коридор новопроектваног пута у потпуности напушта садашњи коридор ДП бр.21(Б-13) и обилази најпре насеље Јарак са источне стране, затим пролази између Хртковаца и Никинаца па се даље протеже западно од Платичева и приближава се левој обали Саве. Мост преко Саве је пројектован тачно на месту дефинисаном по ГП-у Шапца (западно од Кленка).

За потребе функционисања саобраћајног путног правца који је предмет Просторног плана могу се издвојити следеће зоне:

Зона путног коридора - резервисан простор за потребе изградње и функционисања пута утврђена је за изградњу пута и функционисање саобраћаја на њему. Изградња објеката у зони путног коридора подразумева објекте пута и објекте у функцији саобраћаја на њему, као и објекте инфраструктурних система који се укрштају или паралелно воде у коридору пута. Ширина зоне износи 70.0 m.

Зона непосредне заштите је утврђена за обезбеђење заштите од штетног утицаја путног коридора на окружење. Изградња објеката у зони непосредне заштите није дозвољена осим за објекте који су у функцији пута и саобраћаја на њему. Ширина зоне директно произилази из законске регулативе и износи 20.0 m1.

Зона шире заштите је у функцији путног коридора и његовог несметаног функционисања у простору. Изградња објеката у зони шире заштите дозвољена је по селективном принципу уз израду одговарајуће планске документације. Ширина зоне директно произилази из законске регулативе и износи 20.0 m1.

Подручје које је у функционалној вези са линијским ситемом одређено је границом шире зоне заштите и границом обухвата Просторног плана.

2. ИЗВОД ИЗ ТЕКСТУАЛНОГ ДЕЛА КОНЦЕПТА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ОПШТИНЕ РУМА

Важећи Просторни план Општине Рума до 2020. године је прихваћен као Концепт просторног плана. Следећи текст је извод из тог плана.

Анализа и оцена постојећег стања

Просторним планом Општине Рума обухваћен је целокупан простор Општине Рума и заузима површину од 582,06 km², а чини је 17 насељених места и 18 катастарских општина.

Пописом из 2002. године утврђено је да на подручју Општине Рума живи 60006 становника.

Табела 1: Катастарске општине у обухвату Плана, површине, насеља и број становника

Ред.бр.	Назив КО - атара	Површина КО ²⁾ km ²	Површина КО у Површини Општине %	Број становника
1.	Буђановци	46,88	8,05	1 757
2.	Витојевци	10,18	1,75	913
3.	Вогањ	20,06	3,45	1 614
4.	Марђелос	16,84	2,89	
5.	Грабовци	64,65	11,11	1 480
6.	Добринци	30,83	5,30	1 716
7.	Доњи Петровци	19,11	3,28	991
8.	Жарковац	33,91	5,83	1 102
9.	Кленак	43,66	7,50	3 246
10.	Краљевци	23,85	4,10	1 232
11.	Мали Радинци	14,91	2,56	598
12.	Никинци	42,39	7,28	2 216
13.	Павловци	15,10	2,59	460
14.	Платичево	49,34	8,48	2 760
15.	Путинци	21,03	3,61	3 244
16.	Рума	68,33	11,74	32 229
17.	Стејановци	19,67	3,38	1 020
18.	Хртковци	41,31	7,10	3 428
	Укупно Општина	582,06	100,00	60 006

Граница Општине утврђена је одговарајућим спољним границама следећих катастарских општина: на северу - К.О. Марђелос, К.О. Стејановци, К.О. Вогањ, К.О. Павловци, К.О. Рума, К.О. Мали Радинци и К.О. Жарковац; на истоку - К.О. Жарковац, К.О. Путинци, К.О. Доњи Петровац, К.О. Добринци, К.О. Буђановци, К.О. Никинци и К.О. Грабовци; на југу - К.О. Грабовци и К.О. Кленак; на западу - К.О. Кленак, К.О. Платичево и К.О. Хртковци и на југо-западу – К.О. Рума, К.О. Вогањ и К.О. Манђелос.

У границама обухвата Плана налазе се делови Националног парка Фрушка гора у К.О. Стејановци и К.О. Павловци као и делови Специјалног резервата природе "Обедска бара" у К.О. Грабовци.

Величина и положај Општине

Простор Општине чини благо заталасану равницу која се спушта са обронака Фрушке горе на северу, до корита реке Саве на југу. Највиши терени су на северу, са надморском висином од 170m, односно најнижи на југу, у долини реке Саве, са надморском висином од 74,80 метара.

На северу, Општина Рума се граничи са Општином Ириг, на истоку са општинама Инђија, Стара Пазова и Пећинци, док јужну и делом западну границу чини осовина реке Саве, односно границе општина Шабац и Сремска Митровица.

Подручје Општине Рума карактерише повољан геосаобраћајни положај. Територију Општине пресецају или тангирају сва три вида транспорта (друмски, железнички и водни), различитог хијерархијског значаја.

Повољан геосаобраћајни положај наглашен је присуством коридора "Х" (Е-70) који пресеца северни део Општине, као и близином крака ауто-пута Е-75 (крак "ХБ"), са којим је Општина повезана преко државног путног правца 2. реда Р-109 Рума-Путинци-Инђија.

Правцем север-југ Општину пресеца и правац државног пута 1. реда М-21 Нови Сад-Ириг-Рума-Шабац. државни путеви 2. реда Р-103 Сремска Митровица-Рума-Пећинци, Р-106 Ердевик-Рума-Стара Пазова и Р-109 Рума-Путинци -Инђија, као и већи број општинских путева повезују ову територију са простором у окружењу.

Железничка инфраструктура је присутна преко две међународне железничке линије: Беч-Будимпешта-Београд-Атина и правца Београд-Загреб-Беч, који тангирају, односно пресецају Општину и кумулишу сва кретања на овим правцима.

У ваздушној инфраструктури, становници Општине могу да користе међународни аеродром "Никола Тесла" у Београду.

Река Сава чини јужну границу Општине и као међудржавни пловни пут, може да допринесе афирмацији Општине.

Општина Рума се налази у зони утицаја макрорегионалних центара Београда и Новог Сада и регионалног центра Сремска Митровица.

Природне карактеристике и услови

Геоморфолошке карактеристике - подручје Општине Рума је, у складу са геоморфолошким карактеристикама, подељено на четири морфолошке целине: Фрушку гору, лесну зараван, лесну терасу, и алувијалну раван.

Геолошке карактеристике - подручје Општине Рума састављено је од стена различите старости и на релативно малом пространству заступљена је, читава геолошка прошлост, од најстаријих палеозојских творевина преко мезозоика, неогена и квартара, до најмлађе геолошке периоде која траје и данас. Седименти скоро свих периода документовани су богатим палеонтолошким материјалом - фосилима.

Педолошке карактеристике – на подручју Општине Рума налазе се велике површине под земљиштима врло високе производне вредности, погодним за узгој свих пољопривредних култура: чернозем карбонатни мицеларни на лесној тераси и лесном платоу, чернозем са знацима оглејавања у лесу и ливадска црница карбонатна на лесној тераси.

Климатске карактеристике - подручје Општине Рума припада појасу умерено-континенталне климе са великим годишњим колебањима температуре. Средња годишња температура ваздуха износи 11°C , мразни дани просечно су годишње заступљени са 22,2%, а просечна годишња заступљеност ледених дана износи 5,3%. Учесталост топлих и јако топлих дана (25°C и 30°C) износи просечно годишње 25,3% односно 8%. Средња годишња температура у вегетационом периоду (април-септембар) је врло повољна и износи $17,6^{\circ}\text{C}$.

Умерена влажност ваздуха је са средњом влажношћу од 77,4%. Релативна влажност ваздуха опада идући од хладнијих ка топлијим месецима. Облачност у просеку износи 53% покривености неба. Најведрији месец је август, а најоблачнији децембар.

Падавински (плувиометријски) режим има карактеристике средње европског, подунавског режима са неравномерном расподелом падавина током летњих месеци.

Средња годишња висина падавина износи 617,3mm, јуни је најкишовитији, а септембар најсувљи месец. Висина падавина у вегетационом периоду износи просечно 331,9 mm.

Вредност годишњих честина праваца ветрова и тишина показује да највећу учестаност има источни (Е) ветар који је заступљен са 242, а најмању јужни ветар (S) са 19% у годишњој расподели.

Хидрографске и хидрогеографске карактеристике

У геоморфолошком погледу нагнутост терена од севера према југу омогућава отицање вода природном гравитацијом према Сави, при чему на јужној половини општинског подручја (због смањења нагиба) има више правих, лучних и овалних депресија у којима се вода задржава приликом великих киша.

Територија Општине има неуједначено распрострањене количине подземних вода. Северни део Општине сиромашан је у погледу издашности и првог и другог водоносног слоја.

Површинску хидрографију Општине чине извори, фрушкогорски потоци, река Сава, забарени поток Вогањ и каналска мрежа.

На подручју Општине постоје потоци: Стејановачки, Кудош, Борковац, Јеленце и Међеш.

Сава, као гранична река, протиче јужним делом Општине у дужини од око 30 km. Пад реке на овом сектору је врло мали (0,098‰), а ширина варира између 200m и 600m.

Сеизмичке карактеристике

Подручја Општине Рума се, према подацима Републичког сеизмолошког завода, налази у зони 80MCS.

Пољопривредно земљиште - Општина Рума располаже земљиштем изузетног квалитета и заузима 73,91% укупне територије.

Табела 2: Структура коришћења земљишта по катастарским категоријама

Ред. бр.	КАТАСТАРСКЕ КАТЕГОРИЈЕ	ОПШТИНА РУМА		АП Војводина
		површина у ha	учешће у укупном у %	учешће у укупном у %
А.	Пољопривредно земљиште	43022,53	73,91	83,20
А ₁	- обрадиво	42283,45	72,64	76,57
А ₂	- необрадиво	739,08	1,27	6,63
Б	Шумско земљиште	8437,94	14,50	6,64
А+Б	Плодно земљиште	51460,47	88,41	89,84
В	Неплодно земљиште	6745,95	11,56	10,16
А+Б+В	Укупно општина	58206,42	100,00	100,00

Структура коришћења пољопривредног земљишта је боља него што су просечне вредности за АП Војводину.

Шуме и шумско земљиште и ловна подручја - Сремском шумском подручју са проценатом шумовитости од 14,50% и представља, за војвођанске услове, високо учешће овог земљишта и знатно је изнад просека за АП Војводину. Шуме и шумско земљиште имају неповољан просторни размештај.

На подручју Општине Рума установљена су два ловишта: Ловиште "Срем", Рума и "Посавско ловиште Каракуша" .

Минералне сировине - на ширем подручју Обедске баре утврђене су резерве **високоминерализованог тресета**.

Водно земљиште - највећи проценат овог земљишта је под реком Савом (68,90%), затим под барама (23,50%), акумулацијама (6,27%) и најмање под потоцима (без канала) 1,33%.

Становништво

Анализа демографских кретања у Општини Рума показује да у 17 насеља живи 60006 становника. Пораст укупног броја становника на нивоу Општине у највећој мери везан за пораст броја становника централног насеља – Рума где живи 53,71% становника.

Табела 3: Кретање укупног броја становника

Насеље	Укупан број становника							Просечна стопа раста	
	1948.	1953.	1961.	1971.	1981.	1991.	2002.	1948/02	1981/02
Буђановци	2274	2389	2392	2260	1991	1841	1757	-0,48	-0,60
Витојевци	625	684	796	873	878	904	913	0,70	0,19
Вогањ	1424	1558	1687	1652	1728	1627	1614	0,23	0,33
Грабовци	1434	1712	1742	1728	1594	1487	1480	0,06	0,35
Добринци	1680	1625	1629	1641	1696	1707	1716	0,04	0,06
Доњи Петровци	858	945	1015	944	842	843	991	0,27	0,78
Жарковац	865	882	1089	934	955	946	1102	0,45	0,68
Кленак	2029	2180	2874	3354	3353	3388	3246	0,87	-0,15
Краљевци	965	966	1142	1214	1218	1219	1232	0,45	0,05
Мали Радинци	580	579	643	578	574	558	598	0,06	0,20
Никинци	2087	2201	2607	2644	2425	2264	2216	0,11	0,43
Павловци	470	482	528	493	424	404	460	0,04	0,39
Платичево	2378	2507	2726	2824	2812	2809	2760	0,28	-0,09
Путинци	2251	2294	3029	2938	3075	2887	3244	0,68	0,26
Рума	14000	15619	19446	23933	27699	28518	32229	1,56	0,72
Стејановци	901	919	1061	1004	964	975	1020	0,23	0,27
Хртковци	2800	3195	3265	3102	2855	2686	3428	0,38	0,87
Општина укупно	37622	40742	47671	52156	55083	55063	60006	0,87	0,41

Природно кретање становништва Општине има изражене негативне карактеристике што се огледа у високом морталитету од 14,8% ниском наталитету од 8,7‰ и негативном природном прираштају од -6,1‰.

Стога је укупан пораст броја становника Општине искључиво резултат механичког прилива становништва.

Укупан број домаћинстава је 19990 а највеће учешће имају домаћинства са 1-3 члана (62,4%). Укупан број домаћинстава расте, а просечна величина домаћинстава опада .

Овакве тенденције последица су раслојавања породице, константног пада наталитета и погоршања старосне структуре популације Општине.

Учешће старијих добних група у укупној популацији значајно је повећано у односу на претходне развојне периоде.

Рума, као центар Општине, има најповољнију образовну структуру, у којој доминира становништво са завршеним средњим, вишим и високим образовањем.

Мрежа и функција насеља

Територију општине Рума чини насеље градског карактера Рума са улогом **субрегионалног центра**. Сва остала насеља у општини (16) припадају примарним сеоским насељима, односно насељима са функцијама на нивоу месне заједнице (локалне заједнице).

Мрежа насеља Општине формирана је према значају и врсти насеља, удаљености у односу на градски центар и као мрежа насеља настала уз доминантне путне правце и карактерише је:

- велики број насеља (17),
- већа густина насеља која за Општину износи 2,92 насеља/100 km² (АП Војводина 2,22 ст/100 km²),
- мања величина просечног насеља (3530 – АПВ 4335), као и мања просечна величина сеоског насеља (1736- АПЕВ 2104),
- Насеље Рума, као једино градско насеље, има већи број становника од просечног града у Војводини (32229 - АПВ 22946),
- већа средња густина насељености у односу на средње вредности за АПВ, што указује на уситњеност насеља и нерационалност мреже насеља у Општини.

Такође је на подручју Општине Рума изражена јака концентрација становништва у центру Општине.

Мрежа јавних служби насеља

Социјална заштита

Постојеће установе социјалне заштите на подручју Општине Рума обављају делатности од општег друштвеног интереса и класификоване су у 3 облика и то: заштита деце (старосна структура до 18 година старости), заштита одраслих (старосна структура 18-65 година старости) и заштита старих особа (особе преко 65 година). Поред напред наведених установа из области социјалне заштите на територији Општине Рума постоје још и друштвене и хуманитарне организације као што су: разна удружења грађана, савез слепих, савез инвалида и слично.

Васпитање и образовање

На подручју Општине Рума ради 21 **основна школа**, од чега 12 матичних и 9 подручних (четвороразредних) школа. Капацитети углавном задовољавају потребе васпитно-образовног рада.

Здравство - здравствена заштита становништва је организована преко јединственог **Дома здравља Рума** који има статус Амбулантно-поликлиничке здравствене установе и задовољава потребе за лечењем становника.

Култура

На територији Општине Рума културни живот грађана одвија се у установама културе - Културни центар Рума у Руми, **биоскоп** а постоји **мрежа домова културе** тако да сва насеља у Општини имају просторије које се користе у ту сврху. На подручју Општине Рума има само једна **библиотеке** - Градска библиотека у Руми, затим **Завичајни музеј Рума** који у свом саставу има неколико одељења: археолошко, историјско, ликовно и одскора одељење за техничку културу.

Информативна делатност на територији Општине Рума организована преко 6 локалних радио станица и једном ТВ станицом-такође локалном.

Спорт и физичка култура - најзначајнији објект у области спорта и физичке културе је **Хала спортова у Руми** у којој своје активности обавља 14 спортских клубова различитих дисциплина. Осталих 16 клубова своје активности обављају на другим просторима као што су отворена игралишта, школске сале, сале месних заједница.

Привреда

Оно што карактерише привреду Општине Рума и што представља велико ограничење привредном развоју је пропадање неколико великих привредних субјеката и недовршен процес реструктурирања и приватизације. Међутим, оно што га издваја су створени инфраструктурни и административни услови за формирање нове привредне структуре и убрзан привредни развој, што доказују нове инвестиције и извозно оријентисана производња.

Завршавањем процеса приватизације и стварањем услова за привлачење нових инвеститора, привреда Општине Рума је ушла у фазу опоравка са тенденцијом уласка у фазу убрзаног привредног развоја и јаком перспективом да ојача и сврста се међу најзначајније привредне центре са репутацијом коју је имала и у претходном веку.

Најзначајнији производни ресурс Општине чини **пољопривредно земљиште**. Развојни потенцијал пољопривредног земљишта повећавају значајни створени (материјални) и људски ресурси и могућност реализације пољопривредне производње на великим тржиштима Београда и Новог Сада, као и кроз туристичку презентацију и понуду овог подручја.

Предуслови за развој пољопривреде у Општини Рума су веома добри и да пољопривредна делатност има велики потенцијал и значај посебно у

функцији развоја агроиндустрије на бази расположивих сировина биљног и животињског порекла. Повољни географско-климатски фактори и пољопривредно-прехрамбена традиција краја представљају неке од предуслова за развој пољопривреде као саставног чиниоца руралне средине.

Шуме и шумско земљиште чине 14,5% укупне територије Општине и представљају недовољно заступљен ресурс.

С обзиром на постојеће повољне климатске, педолошке и геоморфолошке предуслове за развој шумарства као и на његов вишеструки привредни и еколошки значај, пошумљавање и значајно повећање шумског фонда у наредним развојним етапама представља један од развојних приоритета Општине.

Лов и риболов су, у односу на постојеће потенцијале, нарочито у области риболова (река Сава, Борковачко и Кудошко језеро) недовољно заступљени.

Рума је у периоду до 1990. године била развијени индустријски центар али је након тога, због општих кретања у земљи, дошло до стагнације и значајног технолошког заостајања и раубовања индустријске производње. Опадање индустријске производњеи све последице које су из тога проистекле, утицале су на погоршање укупне развојне позиције Општине у ширим, регионалним оквирима.

Међутим, имајући у виду значајан сировински потенцијал и традицију производње у области агроиндустријског комплекса, индустрије грађевинског материјала и дрвно-прерађивачке индустрије пре свега, основне предуслове успешнијег пословања и развоја индустрије треба тражити у повећању искоришћености капацитета, подизању квалитета производа, модернизацију, ширење производног програма и стварање услова за отварање нових погона.

Област трговине, угоститељства и занатства (производног и услужног) је релативно развијена. Развијена је мрежа малопродајних капацитета за снабдевање становништва (свакодневно, повремено, изузетно), с тим што је највећи део њих лоциран у Руми, док су сеоска насеља у овом смислу недовољно покривена. Слична је ситуација и са капацитетима занатства и угоститељства, при чему је угоститељство у стагнацији због ниског стандарда локалног становништва и неразвијеног туризма. Значајне потенцијале овог подручја, који су основ за бржи развој угоститељства, туризма, занатства и мале, производно оријентисане привреде, чине висока комуникациона вредност подручја, обиље вредних туристичких мотива из области природне и културне баштине, постојећи недовољно валоризовани капацитети, близина Новог Сада и Београда, могућност повезивања са великим индустријским произвођачима.

Основни разлози погоршања развојне позиције привреде Општине Рума налазе се пре свега у дугогодишњој економској изолованости земље и смањењу укупне привредне активности у њој.

Инфраструктура

Саобраћајна инфраструктура

Геосаобраћајни положај Општине Рума је изузетно повољан обзиром да су заступљени сви видови саобраћајних капацитета различитог хијерархијског нивоа који омогућавају потенцијалним корисницима одличну доступност.

Северним делом Општине пружа се траса ауто-пута Е-70 који је основни европски правац на коридору "Х" и пружа потребну приступачност овом простору.

Други путни правац по важности је траса државног пута 1.реда Б-13, Нови Сад – Рума – Шабац који се пружа правцем север – југ и има државни значај. На ова два основна путна правца наслања се мрежа државних путева 2.реда, општинских и некатегорисаних путева.

Јужну и делом западну границу Општине чини међународни пловни пут река Сава са лукама у Сремској Митровици и Шапцу где је могуће остварити различите транспортне потребе у путничком и теретном речном саобраћају.

Железнички саобраћај у Општини Рума присутан је преко међународне магистралне двоколосечне пруге Софија – Београд – Загреб – Беч која се налази у коридору "Х" и регионалне једноколосечне пруге Рума – Зворник. Поменуте пруге сабирају сва кретања на овим правцима и омогућавају доступност подручја овим видом превоза.

Ваздушни саобраћај је заступљен преко међународног аеродрома "Никола Тесла" на 45 км од центра Општине чиме се омогућава интеграција друмског и ваздушног саобраћаја.

Простор Општине Рума је у области саобраћајне инфраструктуре потпуно покривен.

Водопривредна инфраструктура

Главни каналски правци (Јарачка Јарчина, канал Врањ) у постојећем стању врше предвиђену функцију. Остала каналска мрежа је у доброј мери запуштена због дугогодишњег неадекватног одржавања.

Одбрана од поплава

Већи део територије општине Рума брани се успешно од спољних и унутрашњих вода. Један део територије општине у алувијалној равни од око 5.600 ха није брањен од високих вода реке Саве. У току је израда инвестиционо-техничке документације за изградњу одбрамбеног насипа на потезу од Купинова до Сремске Митровице.

У циљу заштите од поплава од падинских вода потока са падина Фрушке горе изграђене су микроакумулације на водотоцима Кудош и Борковац, вишенаменске, које између осталог треба да регулишу поплавне таласе.

Одводњавање

Успешно одвођење сувишних вода обезбеђју трајно оформљени системи за одводњавање.

Наводњавање

На територији општине Рума поред постојећих изграђених система за наводњавање, природних и створених услова могу се формирати нови системи за наводњавање на обрадивим пољопривредним површинама.

Комунална опремљеност насеља

Снабдевање водом

Решавајући програм водоснабдевања град Рума изградио је 1971. године водоводну мрежу у граду и извориште на локацији излетишта "Борковац" северно од градског насеља. Веома брзо показало се да је извориште у "Борковцу" ограниченог капацитета и да се за трајнија решења треба оријентисати према приобаљу реке Саве, односно Савском и Дринском алувиону.

Као прелазно решење 1977. године изграђено је извориште "Фишиеровог салаша" капацитета 50 л/сек, а до данас 120л/сек. Изграђен је и магистрални цевовод до улаза у град (у дужини 6100 м) пречника Ф500.

Из Регионалног водовода "Источни Срем" обезбеђено је водоснабдевање за насеља : Рума, Вогањ, Стејановци, Павловци, Жарковац, Мали Радинци, Путинци, Доњи Петровци, Буђановци, Краљевци, Ириг, Врдник и викенд зоне у Врднику и Иригу закључно са болницом на Иришком Венцу, хотелима, предајником РТС-а, НОРЦЕВ-е и хидрометеролошке станице "Краљеве Столице".

Насеља румске општине: Витојевци и Грабовци, Кленак, Платичево, Добринци поседују месне водоводе са локалним извориштима. Коначно решење водоснабдевања ових насеља се види у повезивању на јединствен систем водоснабдевања (Регионални водовод "Источни Срем").

Одвођење отпадних и атмосферских вода

2003. године. завршена је изградња канализационе мреже у граду Руми, тако да је град потпуно покривен канализацијом.

Садашњи системи за одвођење и пречишћавање отпадних вода чине:

- Главни колектори (источни, централни и западни),
- Канализациона мрежа делимична,
- Уређај за пречишћавање отпадних вода (последњих година ван функције),

Остала насеља у Општини Рума тренутно не располажу са изграђеном канализацијом (сем у неким и то делимично) за отпадне воде. Све употребљене воде се одлажу у индивидуалне септичке јаме из којих садржај понире у подземље. Ове отпадне воде директно угрожавају квалитет подземних вода, чиниће га неупотребљивим за било какву намену.

Гасоводна инфраструктура

Сва насељена места на тој територији општине Рума се снабдевају гасом наслањајући се на разводне гасоводе који воде за Сремску Митровицу и пролазе кроз територију Румске општине. На њих су преко ГРМС и МРС прикључена сва насељена места на тој територији.

Гасификација румске општине се одвијала у периоду од 1990. и до данас је простор општине покривен гасоводном мрежом.

Електроенергетска инфраструктура

Енергетска инфраструктура

Општина Рума снабдева се електричном енергијом преко далековода 110 KV из више праваца. Северни део Руме снабдева се електричном енергијом из трафо станице 110/35/20 KV "Рума 2" и има инсталиран један енергетски трансформатор 110/20 KV снаге 31.5 MVA и један енергетски трансформатор 35/20 KV снаге 8 MVA, који служи за резервно снабдевање трафо станице 35/10 KV "Рума север". Из трафо станице "Рума2" снабдевају се поред Руме и насеља: Вогањ, Стејановци, Павловци, Краљевци и Добринци. Јужни део Руме снабдева се електричном енергијом из трафостанице 35/10KV "Рума југ" и има инсталисана два енергетска трансформатора 35/10 KV снаге по 8 KB. Из трафо станице 35/10 KV "Рума север" инсталисане снаге 8 MVA снабдевају се поред Руме и насеља: Жарковци, Путинци, Мали Радинци и Доњи Петровци.

Трафостанице 35/10 KV "Рума југ" и 35/10 KV "Рума север" снабдевају се електричном енергијом из трафо станице 110/35 KV "Рума 1".

Остала насеља Општине Рума снабдевају се електричном енергијом из трафо станице 35/20/10 KV "Никинци". Снабдевање ове трафо станице може се реализовати из два правца из трафо станице 110/35 KV "Рума 1" или из трафо станице 110/20 KV "Пећинци", преко трафо станице 20/35 KV "Пећинци".

Постојеће приступне мреже углавном су грађене кабловима са симетричним парницама и углавном су крутог типа. Бакарни каблови који су

се до сада користили са ваздушно папирном изолацијом, а од недавно са пластичном изолацијом проводника. Каблови у главној и дистрибутивној мрежи су подземни а у разводној мрежи су подземни или ваздушни. У главној мрежи, у већим насељима, каблови су положени у цеви кабловске канализације.

Мобилна телефонија израђена је на територији Општине Рума преко три оператера "Телеком Србија", "Теленор" и "Вип". Највећи број објеката мобилне телефоније изграђен је од стране "Телеком Србија", а у готово свим насељима општине присутан је бар један објект мобилне телефоније. Ови објекти су у већини случајева повезани оптичком кабловима са централама фиксне телефоније.

Заштита животне средине

Велики проблем за насеља Општине представљају отпадне воде. На деградацију животне средине утичу атмосферске воде чије одвођење још увек није у потпуности решено. Држање стоке у насељу и недовољно уређена ђубришта за стајњак, извор су загађења ваздуха и подземних вода.

Посебан проблем у насељима представља уклањање чврстог и течног комуналног отпада. Депоније су прописно лоциране ван насеља али су оне санитарно неуређене, односно депоновање отпада се не врши у складу са Правилником о складиштењу отпада. Исти проблем представљају и сточна гробља.

На стање животне средине утицао је и човек дугогодишњим интервенцијама на обрадивим површинама, неадекватном обрадом тла, употребом вештачких ђубрива и хемијских средстава, и др. чиме се битно нарушио однос биљних и животињских врста, а самим тим и састав биоценотских заједница. Да би се добило више обрадиве површине искрчене су многе шуме и шибљаци, а тај фонд зеленила није надокнађен поновном садњом на другим површинама.

Заштићена природна добра

На подручју Општине Рума налази се део Специјалног резервата природе "Обедска бара" природно добро I категорије од изузетног значаја и има верификован и међународни статус.

На делу подручја СРП "Обедска бара" који припада општини Рума (КО Грабовци) одређена су подручја са режимом заштите II и III степена режим заштите II степена обухвата подручје Грабовачко – Витојевачког острва, а под режимом заштите III степена налази се остали део територије СРП "Обедска бара" у К.О. Грабовци.

Подручја предвиђена за заштиту:

Значајни локалитети предвиђени за заштиту су : Сењајске баре, комплекс шума и поплавних терена, затим Ловиште "Каракуша" у Кленку са шумским стаништем посебно угрожених врста сисара, као што су шакал

(Цанис ауреус) и дивља мачка(Фелих силвестрис), затим Бара "Трсковача", шуме Барадинци и Лошинци.

Остаци степске вегетације и влажна станишта (влажне ливаде, тршћаци) смештена уз сталне или привремене водотокове већином се користе као пашњаци и кошанице. Поменута станишта угрожена су нелегалним одлагањем комуналног отпада и ненаменским преоравањем. Како ова подручја, посебно степски фрагменти, представљају станиште природних реткости од националног и међународног значаја, у циљу њиховог очувања на простору Општине неопходно је урадити картирање и валоризацију. Картирање и валоризацију ових локалитета део је петогодишњег програма рада Завода за заштиту природе Србије.

Културна добра

Према досадашњим истраживањима утврђено је да је подручје садашње Општине Рума насељавано још од праисторије. Најбројнији налази су из периода млађег каменог и бронзаног доба; такође има налаза и из периода винчанске (атари села Буђановци и Хртковци) и старчевачке културе (атар села Буђановци), као и налаза из периода гвозденог доба (атари села Буђановци, Вогањ, Кленак и града Руме).

Анализа преосталог и расположивог градитељског фонда на територији града, показала је да је преовлађујућа архитектура настала око 1900. године и између два светска рата. Изузетак су објекти црква који су настали у 18. веку. Евидентирани су објекти и примери утилитарне архитектуре настале око 1900. године.

Градитељско наслеђе села чине првенствено објекти **сакралне архитектуре** настали претежно у 18. веку. Највећи број црква обликован је у духу барока, али има и објекат са урађеном декорацијом под утицајем класицизма. У архитектури стамбених објеката уочавају се објекти настали под утицајем **грађанске архитектуре** и са декорацијом под утицајем електике, необарока, сецесије и модерне, као и објекти **етно-архитектуре** са карактеристичном концепцијом "куће на дуж" са тремом.

Међутим, без обзира на концентрацију споменика културе, за подручје Општине од највећег значаја су свакако археолошка налазишта "Басијана" у Доњим Петровцима и "Гомолава" у Хртковцима, непокретна културна добра од изузетног значаја.

Елементарне непогоде

На основу досадашње сеизмичке активности и карте макросеизмичке рејонизације територије Војводине, подручје Просторног плана угрожено је појавом земљотрес интензитета 8° MCS.

Изливањем реке Саве из корита највише се плави подручје алувијалне равни, а нарочито кад се поклопи са изразитим подизањем нивоа подземних вода који је проузрокован топљењем снега (крај марта и април месец). Сеоска насеља која се налазе у границама обухвата плана су

удаљена, а самим тим и заштићена од евентуалног поплавног таласа реке Саве.

Подручје у обухвату Просторног плана не спада у изразито градобитно подручје већ је подложно само повременим продорима односно упадима олујних и градобитних облака.

У насељима у обухвату Плана, изузев Руме, могући су пожари локалног карактера имањих размера. Већа опасност од пожара је могућа у насељима мешовитог и градског типа (Рума), у којима је већа густина насељености, као и већа спратност изграђених објеката.

Акциденти и техничке катастрофе

Опасност од настанка експлозије односи се на предузећа која се баве производњом и ускладиштењем нафте и нафтних деривата, као и гаса. На подручју Просторног плана, а и шире, не постоје радиоактивне материје у количини која би могла изазвати акциденте типа елементарне непогоде.

ПОТЕНЦИЈАЛИ И ОГРАНИЧЕЊА ОПШТИНЕ РУМА

Основни циљ просторног уређења и развоја планског подручја је усклађивање потенцијала и ограничења Општине Рума.

Валоризујући социо-економске карактеристике насеља уочено је да највећи потенцијал посматраног подручја, Општине Рума, **величина града са кадровским потенцијалом**. Окосницу развоја простора у обухвату Плана представља урбани центар град Рума.

Потенцијал **геосаобраћајног положаја** представљају саобраћајни правци међународног и националног значаја:

- коридор "X" са ауто-путем (Е-70) и пругом међународног значаја, као и државни пут 1. реда М-21 и пруга Рума-Шабац-Зворник,
- река Сава која је међународни пловни пут,
- међународни терминал аеродром "Никола Тесла".

Висока комуникацијска вредност подручја Општине и коегзистенција различитих видова саобраћаја у њој представљају изузетно важан развојни потенцијал чија адекватна валоризација треба да представља један од основа будућег развоја Општине.

Активирање овог потенцијала захтева у првом реду радове на побољшању квалитета и опремљености постојећих саобраћајних капацитета, с обзиром да садашње стање не обезбеђује услове за њихово коришћење у пуном капацитету.

Потенцијал **непокретних културних добра** је заштићени археолошко локалитети највишег значаја "Басијана" и "Гомолава".

Потенцијал **природних вредности** је део Специјални резерват природе "Обедска бара", пољопривредно земљиште велике производне вредности за ратарство, шуме и шумско земљиште са потенцијалом за развој **лова** и риболова.

Општина Рума се према одредбама ППРС налази у појасу интензивног развоја првог значаја, што ствара добре развојне могућности у наредном периоду.

ОСНОВНИ ОГРАНИЧЕЊА ОПШТИНЕ РУМА

Валоризујући социо-економске карактеристике насеља уочено је да је ограничење посматраног подручја непостојање потенцијалних центара развоја у мрежи насеља који би преузели улогу у развоју секундарних центара територије Општине.

У демографском смислу и поред позитивног тренда броја становника у Општини је лоша старосна структура становништва.

Ограничења за развој пољопривреде представља погоршање старосне структуре становништва (погоршавање виталних карактеристика у дужем периоду стварају проблем обезбеђивања довољног броја радно способног становништва) Поред тога ограничења чини застарелост машинског парка и недовољна искоришћеност мелиоративних потенцијала.

Ограничења **природних вредности** су недовољна искоришћеност природног богатства (СРП Обедска бара, река Сава) у функцији туризма. Недовољно је искоришћено пољопривредно земљиште велике производне вредности за интензивно повртарство. Извориште питке воде је на територији друге Општине (Града Сремска Митровица) и потенцијално је угрожено.

Ограничења за развој индустрије Општине Рума огледају се у лошим последицама приватизације, повећању броја незапослених лица, одливу квалитетне радне снаге, престанку рада појединих предузећа, неадекватна структура и технолошка застарелост индустријских капацитета.

За развој **туризама** основна ограничења су неадекватна валоризација постојећих природних и културно-историјских вредности и створених материјалних капацитета, и у малим улагањима у туристички сектор.

Ограничења мреже инфраструктурних система је у неусклађености и технолошки и организационо.

ОЦЕНА СТАЊА

Најзначајније потенцијале будућег развоја Општине Рума чине постојећи капацитети, повољна демографска слика и квалитетна радна снага и близина великих центара Новог Сада и Београда.

Носилац привредног развоја општине биће привреда (развој МСП, пољопривреда) али и туризам (СРП и "Борковац") као и друге терцијалне делатности.

Потенцијали за развој пољопривреде на овом подручју су пре свега природни потенцијали (климатски, педолошки, рељефни), могућност пласирања производа на великим тржиштима у окружењу (Нови Сад и Београд).

Потенцијал развоја Општине у области индустрије је у постојећим потенцијалима (природним ресурсима и створеним вредностима) са приоритетом у развоју мале привреде. Развојем мале привреде повећаће се упосленост квалитене радне снаге.

Одгајивачке делатности треба организовати уз већ традиционалне али и у савременим као што су узгој пужева, лековитог биља, печурки и пчеларство.

Развој занстава и услуга треба подстицати у циљу дефицитарних заната који пружају услуге становништву и привреди овог простора.

Постојеће потенцијале за развој трговине и угоститељства развијаће се у зависности од привредног раста и пораста животног стандарда становништва.

Ограничења развоја простора се огледа у неадекватној искоришћености потенцијала и капацитета, незапослености, престанку рада извесног броја предузећа и у још увек успореном процесу приватизације.

ПРИНЦИПИ, ЦИЉЕВИ И КОНЦЕПЦИЈА ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА ОПШТИНЕ РУМА

Општи циљеви развоја простора Општине Рума проистичу из усвојених циљева и одређења просторног развоја Републике, подручја Фрушке горе (северни део Општине) и специфичности подручја општине у просторно-функционалном смислу и подразумевају:

- постизање рационалне организације и уређења простора, усклађивањем његовог коришћења са могућностима и ограничењима у располагању природним и створеним вредностима и са потребама дугорочног социјалног и економског развоја,
- обезбеђење просторних услова за реализацију концепта трајно одрживог и уравнотеженог развоја подручја, нарочито у области сфере животне средине, економске и социјалне сфере,
- обезбеђење адекватне превенције, минимизирања, мониторинга и контроле свих облика загађивања,
- дефинисање просторних услова развоја подручја, као дела интегралног управљања у оквиру целокупног система заштите животне средине.

Просторно планирање чини незаобилазни корак у стварању услова за реализацију човековог права на здраву животну средину, те се дефинишу следећи основни принципи и циљеви израде Просторног плана Општине Рума:

- Просторни план мора да обезбеди постизање рационалне организације и уређења простора усклађивањем његовог коришћења са могућностима и ограничењима у располагању природним и створеним вредностима и са потребама дугорочног социјалног и економског развоја;
- Просторни план мора да подстиче јачања свести код грађана, инвеститора и администрације о значају заштите јавног добра, уређењу територије и одрживом просторном развоју;
- Просторни план мора да у оквиру свог домена обезбеди услове за заштиту и унапређење животне средине у најширем могућем смислу (елементи природне средине, елементи створене средине, елементи социјалне средине);
- Просторни план мора да делује превентивно у смислу спречавања даље деградације животне средине и раубовања природних ресурса;
- Просторни план мора да кроз одговарајућу намену и организацију простора, пре свега, обезбеди услове за успостављање таквог динамичког стања просторног система који у највећој могућој мери омогућава саморегулацију и репродукцију основних компоненти природне средине.
- Просторни план мора да обезбеди адекватне превенције, минимизирања, мониторинга и контроле свих облика загађивања;
- Просторни план мора да дефинише просторне услове развоја подручја, као дела интегралног управљања у оквиру целокупног система заштите животне средине.

Општи циљ просторног развоја Општине Рума је дефинисан хијерархијом развојних интереса Републике Србије и локалне средине, те је неопходно утврдити и хијерархију циљева и интереса.

Општи циљ просторног развоја Општине Рума је :

- Стварање планског основа за уравнотежен развој укупног простора Општине Рума у складу са просторним, економским и социјалним могућностима уз очување животне средине и усмеравање ка процесима европских интеграција;
- Рационално коришћење простора ради повећања функционалне и развојне ефикасности;
- Равномернији размештај привредних и других активности у складу са потенцијалима појединих делова простора Општине;

- Сузбијање непланске изградње и ненаменског коришћења простора, пре свега пољопривредног земљишта;
- Обезбеђивање услова за заштиту и унапређење животне средине;
- Заустављање деградирања простора, угрожавања и уништавања природних ресурса и добара;
- Обезбеђење услова за ревитализацију девастираних подручја;
- Усклађивање организације, уређења и коришћења простора са потребама заштите од елементарних и других непогода, заштита простора, становништва, активности, природних и створених ресурса;
- Функционално коришћење необновљивих ресурса и коришћење обновљивих извора енергије.

Просторним планом се дефинишу основе просторног развоја и правила коришћења, уређења и заштите простора како би се општине Рума приближила овом циљу и створила могућност приступа европским структурним фондовима и поставиле основе будућег развоја.

Посебни циљеви просторног развоја су:

- Унапређење и подизање стандарда живота, као квалитета живљења и обезбеђивање услова за запошљавање са циљем задржавања посебно младог становништва - кадрова;
- развој привредних активности са применом чистих технологија које смањују загађивање животне средине и производњу отпада;
- увођење енергетски економичнијих технологија и постепени прелазак на максимално могуће коришћење обновљивих природних ресурса;
- унапређење инфраструктурне опремљености;
- обезбеђивање услова за развој туризма;
- одрживо коришћење природних ресурса;
- примена енергетске ефикасности у свим ресурсима;
- интеграција заштите животне средине у све појединачне, секторске политике и стратегије развоја;
- заштита заштићених подручја, пејзажних и амбијенталних целина;
- коришћење и заштита подручја, флоре и фауне и предузимање одговарајућих мера за санацију и унапређење деградираних површина, клизишта, лабилних екосистема, шумског и пољопривредног земљишта, воде, ваздуха, водотока и тла;
- заштита културног наслеђа.

КОНЦЕПЦИЈА ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА ПО ОБЛАСТИМА

ОБЛАСТ СТАНОВНИШТВА подразумева:

- спречавање даљег погоршања виталних карактеристика популације путем комбинованих мера демографске политике и политике регионалног развоја;
- успостављање равномерније дистрибуције становништва Општине, односно заустављања процеса даље концентрације становништва у централном насељу;

- задржавање становништва у постојећим насељима (селима) пре свега обезбеђењем просторних услова за отварање нових радних места у њима, односно у радиусу погодном за дневне миграције;
- обезбеђење просторних услова за развој секундарних и терцијарних делатности које у првом реду треба да прихвате очекивани трансфер становништва из пољопривреде;
- обезбеђење адекватних просторних услова за школовање, здравствене услуге, социјалну заштиту деце и одраслих и реализацију културних потреба становништва;
- подизање нивоа комуналног и укупног друштвеног стандарда у сеоским насељима чиме би се овом становништву компензирале предности живљења у граду.

ОБЛАСТ ПРИРОДНОГ КОМПЛЕКСА подразумева очување:

- пољопривредног земљишта у основној намени,
- пољопривредног земљишта у високим бонитетним класама,
- простора водозахвата и водотокова у предвиђеним класама вода,
- простора Специјалног резервата природе Обедска бара.

ОБЛАСТ ДРУШТВЕНОГ КОМПЛЕКСА подразумева:

- јачање Општине Рума у окружењу,
- постизање оптималног нивоа урбаног и руралног живљења по насељима,
- успоравање негативних трендова старења становништва;
- стварање услова за повећање наталитета;
- стварање услова за повећање степена запослености у насељима.
- преквалификацију становништва за рад у туризму у деловима простора Општине где је планиран туристички развој, и
- преквалификацију сеоског становништва за рад у другим делатностима компатибилних основној пољопривредној делатности,
- задржавање и заштита руралних карактеристика насеља, и
- повећање социо-економске развијености подручја.

ОБЛАСТ МРЕЖЕ НАСЕЉА са циљем развоја подразумева :

- ублажити поларизационе тенденције седишта Општине;
- ојачати насеља (Хртковци и Путинци) у окружењу као општинских центара развоја,
- формирање центара насељских заједница и побољшање опремљености јавним службама и инфраструктуром;
- подстицати даљи развој постојећих и стварање нових центара-полова развоја, уз усмеравање промена у структури делатности центара, са циљем да се остваре што повољнији односи између производних и непроизводних делатности;
- тежити ка равномернијем размештају центара услуга, њиховој даљој децентрализацији и приближавању корисницима, уз смањење разлика у условима и стандардима коришћења;
- подстицати стварања заједнице насеља различитих величина и садржаја заједничких интереса;

- развој центара заједница усмераваати тако да они буду носиоци развоја у организацији мреже насеља, пружању услуга за задовољавање разноврсних потреба становништва, али и основни покретачи трансформације мреже околних насеља.

ОБЛАСТ ВАНПРИВРЕДНИХ АКТИВНОСТИ – ЈАВНЕ СЛУЖБЕ са циљем развоја подразумевају :

- Стварање повољних услова за живот и рад људи, задовољавање њихових основних потреба и подизање животног стандарда уопште;
- Остварити потпуну заступљеност основних јединица јавних служби, које подмирују свакодневне и основне потребе у насељу;
- Осигурати развијеност средњег ступња јединица мреже јавних служби, које представљају повремени интерес укупног становништва, односно свакодневну потребу одговарајућих група становника, са заступљеношћу у седишту Општине, односно насељу Рума (на доступности од макс. 30 мин. вожње);
- Обезбедити концентрацију јединица вишег ступња са већим утицајним подручјем (субрегионалним), а које задовољавају ређе потребе становништва или сталне потребе појединих група становника (више школе, опште болнице и др.), у одабране регионалне (Сремска Митровица) и макрорегионалне центре (Нови Сад и Београд) са радијусом приступачности од 45 минута вожње;
- Обезбедити доступност јединицама највишег ступња регионалног, односно макрорегионалног нивоа, за подмирење специфичних потреба и услуга високог квалитета.

Постављени циљеви подразумевају развијену мрежу објеката јавних служби, као и разуђеност јединица мреже хијерархијски распоређених у простору, доступних под сличним условима свом становништву (нарочито у погледу задовољавања свакодневних основних потреба). Подмиривање повремених и специфичних потреба треба да буде решено на регионалном нивоу што подразумева и планско усмеравање урбанизације, као и стварање економских предуслова за урбанистичко уређење села, а пре свега одговарајућу саобраћајну повезаност.

ОБЛАСТ ПРИВРЕДНОГ КОМПЛЕКСА потребно је :

- развојну политику Општине дефинисати у складу са принципима штедње, рационално коришћење и заштите природних ресурса, уз обезбеђење услова одрживог развоја,
- обезбедити услове за равномернији развој Општине путем квалитативних промена у сеоским подручјима (бржи економски и социјални развој села, интегрисани развој и уређење села и атара, побољшање комуникације са центрима вишег реда, подизање комуналног и социјалног стандарда, стимулисање и активирање развојних потенцијала сеоских домаћинстава),
- у области индустрије подстицати развој капацитета везаних за локално сировинско залеђе, капацитета који немају негативни утицај на животну средину и капацитета који омогућавају већу запосленост локалног становништва,

- развој трговине базирати на формирању мреже и објеката и стварању понуде која ће, поред задовољења потреба становништва у насељима и викенд зонама, омогућити и снабдевање посетилаца (туриста) на овом подручју,
- у области туризма обезбедити услове за комплексну валоризацију туристичких потенцијала Општине (природних и створених), а у првом реду дневну, викенд и празничну рекреацију градског и локалног становништва.

ПОЉОПРИВРЕДА :

- чувати површине и плодност пољопривредног земљишта упоредо са предузимањем целовитих и ефикасних мера очувања других природних ресурса за потребе дугорочног развоја,
 - побољшавати бонитетне структуре обрадивих површина строгом и делотворном заштитом најплоднијих земљишта од преузимања у непољопривредне сврхе, уз истовремено враћање деградираног земљишта природној намени и предузимање одговарајућих мелиоративних захвата,
 - створити услове за потпуније искоришћавање компаративних погодности појединих подручја/ газдинстава за економски рационалну производњу здравствено безбедне хране, како за домаће тржиште, тако и за извоз,
 - смањивањити разлику у интензитету пољопривредне производње, између појединих подручја/типова газдинстава, са пуним уважавањем значаја породичних пољопривредних газдинстава за успостављање усклађенијег развоја пољопривреде, као и њихове многостране улоге у коришћењу природних ресурса, људског рада и материјалних чинилаца развоја,
 - повећати површине под воћњацима и виноградима и обнављати нископродуктивне, старе и проређене засаде,
 - доградити или изградити нове капацитете за примарну прераду производа из пољопривреде.
- спровођење комесације за преостали део простора Општине.

ИНДУСТРИЈА И ГРАЂЕВИНАРСТВО потребно је:

- остварити чвршћу сарадњу са произвођачима сировина и репроматеријала,
- обезбедити просторне услове за формирање индустријских зона са просторно-складишно-претоварним функцијама,
- изградњу нових капацитета и пресељавање постојећих усмеравати у већ формиране индустријске зоне,
- између појединих индустријско-просторних јединица обезбедити такве производно-транспортне везе које не би биле спутаване присуством других урбаних садржаја, нити долазиле у конфликт са њима,
- повећати учешће грађевинске оперативе у укупном обиму грађевинских радова на територији Општине и извршити синхронизацију и докомплетирање са грађевинским занатством.

ТУРИЗАМ потребно је:

- опремање, уређење и коришћење простора ускладити са принципима одрживог развоја који подразумевају задовољење потреба заштите, очувања и унапређења простора, али и обезбеђење услова да боравак у тој средини побољшава квалитет живљења посетилаца,
- одредити се за оне облике туризма, односно такав туристички производ који је конкурентан на туристичком тржишту - било као специфичан (ослоњен на примарне атрактивности простора), или који је дефицитан на туристичком тржишту,
- развој туризма конципирати тако да тече стално у времену и простору, а у првој фази одредити се за оне облике туризма чија организација може стартовати одмах и без великих финансијских улагања,
- развијати различите облике излетничког туризма и то приоритетно оне који не захтевају велика улагања у материјална добра, али траже добру организацију туризма и комплетан маркетинг,
- просторни размештај локалитета треба ускладити са постојећом мрежом објеката и распоредом ресурса, тако да се локалитети налазе на лако доступним локацијама у емитивним зонама насеља, како Општине, тако и околног подручја, одредити се за оне активности које омогућавају формирање туристичког производа који се може пласирати на туристичком тржишту. Основни облици туризма, изабрани као најпогоднија за наступ на тржишту су: спортско-рекреативни, културно-образовни, манифестациони и др.

ШУМАРСТВО потребно је :

- трајно чување, заштиту и унапређење шума,
- трајно и вишенаменско коришћење шума и шумског земљишта,
- организовање трајне максималне шумске производње уз оптимално очување шума,
- адекватни избор врста ради постизања виталности састојина и већих производних могућности,
- повећање површина под шумама пошумљавањем чистина, односно земљишта која нису погодна за пољопривредну производњу,
- делимично природно обнављање ритских шума,
- производња техничког и целулозног дрвета уз рационално коришћење дрвне масе,
- потпуна и трајна заштита заштићених делова природе у оквиру шума,
- развој естетско-рекреативних функција шума очувањем и унапређењем пејсажа.

Крајњи циљеви газдовања шумама су повећање површина под шумама и њихово подизање на квалитетнији ниво и повећање површина под свим формама ваншумског зеленила (заштитни појасеви и зеленило насеља) и њихово повезивање са шумама у јединствен систем зеленила.

Општи циљеви развоја и уређења ловишта су:

- лов и коришћење дивљачи, уређивање и одржавање ловишта на принципу трајности газдовања, одржавања биолошке равнотеже ловишта и усаглашено газдовање са корисницима суседних ловишта,
- постизање стабилне и здраве популације, заштита ловостајем заштићених врста, држање под контролом врста ван режима заштите (лисице, свраке и сиве вроне) и заштита станишта.

Посебни циљеви газдовања ловиштима су:

- заштита дивљачи, а нарочито њених ретких и проређених врста,
- побољшање природних услова станишта у ловишту, а нарочито за гајене врсте дивљачи,
- гајење главних врста дивљачи одређених за текуће раздобље ради постизања економског капацитета ловишта, полне и старосне структуре, квалитета трофеја...,
- гајење, заштита и коришћење дивљачи у ограђеним деловима ловишта, организовано коришћење дивљачи и њених делова,
- заштита засада, усева и друге имовине у ловишту и његовој непосредној околини,
- евидентирање свих промена и збивања у ловишту,
- стварање услова у ловиштима који ће моћи да задовоље захтеве ловства и ловног туризма,
- у оквиру газдовања ловиштем "Срем", коме припада Општина Рума, један од најважнијих циљева је заштита ретких и проређених врста забраном лова или њеним насељавањем, побољшавање услова станишта, заустављање неконтролисаних изградње објеката, спречавање загађења животне средине и смањење ловокрађе и криволова. У ограђеном делу ловишта "Каракуша" који је намењен интензивном гајењу и коришћењу дивљачи, један од најважнијих циљева је усклађивање начина газдовања у шумарству са потребама ловног газдовања и стварање бољег прехранбеног потенцијала ловишта.

ТРГОВИНА, УГОСТИТЕЉСТВО, ЗАНАТСТВО И МАЛА ПРИВРЕДА

Општи циљеви

- мрежу малопродајних капацитета трговине треба ускладити са просторном дистрибуцијом становника,
- повећати простор трговине до нивоа од 0,50 m² по становнику,
- у структури трговинских капацитета повећати учешће капацитета са савременим формама услуживања (самоуслуге, мини робне куће, специјализоване продавнице),
- угоститељске капацитете лоцирати у зонама највеће концентрације становништва и посетилаца,
- капацитете мале привреде, који се по броју запослених и вредности основних средстава могу сврстати у индустрију, усмерити у сеоска насеља Општине,
- развој занатства и промене у његовој структури остваривати у складу са политиком друштва, темпом урбанизације, порастом стандарда и потреба потрошача (становништва и привреде),

- обезбедити просторне услове за развој занатства у складу са потребама потрошача и специфичним захтевима сваке врсте заната.

ОБЛАСТ ТЕХНИЧКОГ КОМПЛЕКСА:

Водопривредна инфраструктура :

- заштита изворишта подземних и површинских вода,
- сви потрошачи равноправно учествују у расподели воде без обзира на локацију;
- побољшање снабдевања водом свих корисника;
- повезивање водовода у интеркомуналну (општинску) мрежу и повезивање мреже у регионални систем,
- потенцирати рационалну потрошњу питке воде, и
- потребе за технолошким водом решавати појединачним захватима површинских и подземних вода нижег квалитета, или на мере рецикулације воде,
- приоритет у коришћењу вода има планска рационализација потрошње и виšekратно коришћење вода у технолошким процесима,
- боља истраженост и коришћење термоминералних вода;
- пречишћавање отпадних вода;
- санација активних бујичних токова и подручја захваћених ерозијом;
- ревитализација изграђених и изградња планираних акумулација и искоришћавање њиховог потенцијала;
- усаглашавање развоја система водовода и канализације са потребама;
- заштита насеља, индустријских комплекса и пољопривредних површина од спољних и унутрашњих вода.

Саобраћајна инфраструктура

Основни циљеви развоја саобраћајне инфраструктуре на планираном подручју су:

- обезбеђење што боље интегрисаности подручја Општине Рума у трансевропску и регионалну саобраћајну мрежу, а према стратешким опредељењима ПП Р Србије,
- повећање саобраћајне сигурности,
- обезбеђење заштите животне средине.

Као посебни циљеви наводе се:

- обезбеђење јединственог саобраћајног система на подручју Општине Рума,
- превоз терета усмеравати првенствено на водни и железнички транспорт, а на краћим релацијама само на мрежу основних путних праваца,
- за превоз путника фаворизовати јавни у односу на индивидуални саобраћај, изналагањем најатрактивнијих начина и средстава за превоз и кретање путника и посетилаца,

- све елементе саобраћајне мреже ускладити у циљу смањења аерозагађења;
- негативне утицаје буке и вибрација свести на минимум, спречити визуелно нарушавање амбијената и идентитета простора,
- основу саобраћајног система подручја Општине треба да чине елементи постојеће мреже саобраћајница и саобраћајних површина;
- трансформацију постојећег система треба вршити етапно, зависно од обезбеђења материјалних средстава и израде студија и истраживачких пројеката развоја односно инвестиционо-техничке документације.

Електроенергетска инфраструктура :

- обезбедити квалитетну и сигурну испоруку електричне енергије диктирану потрошњом у наредном периоду за све потрошаче на подручју,
- у потпуности ревитализовати преносну мрежу,
- обезбедити коридоре за нову преносну мрежу,
- обезбедити довољно капацитета,
- реконструисати постојећу 10 kV мрежу и изградити нову 20 kV у складу са променом трансформације електричне енергије, тако да сва насеља, привредни капацитети у атару и остали локалитети (туристичко-рекреативне намене и др.) буду повазани мрежом од 20 kV. Нисконапонска дистрибутивна мрежа, преко које се директно снабдевају сви потрошачи на овом подручју, треба да се усклади са овим променама,
- изградити нове и реконструисати постојеће трафостанице на 20/0,4 kV, у складу са захтевима реконструисане дистрибутивне мреже,
- у насељима и другим локалитетима у атару изградити квалитетну спољну расвету по захтевима ЈКО,
- изградња електроенергетске мреже у режимима заштите, мора бити прилагођена условима заштите.
- потенцирање развоја алтернативних и обновљивих извора енергије.

ТЕЛЕКОМУНИКАЦИОНА И РТВ инфраструктура

- обезбедити потребан број телефонских прикључака за све кориснике, домаћинства у насељима и привредне субјекте,
- обезбедити мрежу високог квалитета, поузданости и расположивости изградњом јединствене транспортне мреже,
- изградити међумесни телекомуникациони систем ПТТ, за осигурање квалитета како међумесних веза довољног капацитета, тако и међународних,
- положити оптичке каблове и омогућити савремен систем преноса,
- заменити дотрајалу опрему и модернизовати мрежу,
- увести нове телекомуникационе услуге увођењем оптичких каблова у месне мреже,
- увести мобилне услуге засноване на радио преносу,

- изградити модерне приступне кабловске мреже за обезбеђење широкопојасних сервиса,
- развој јавних, комерцијалних и локалних радио и ТВ програма, уз константно праћење и укључивање нових технологија у складу са светским трендовима,
- осигурање коридора за телекомуникационе каблове дуж свих нових и постојећих путева, а посебно дуж магистралне мреже,
- осигурање коридора за РР везе,
- изградња микроталасних система за дистрибуцију радио и телевизијских програма у сеоским и мањим градским срединама изолованим острвима КДС.

Систем комуналних објеката :

- санација постојећих сметлишта и јама гробница,
- проширење (формирање нових) локација сеоских хуманих гробаља.

ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Основни циљеви заштите животне средине су:

- рационално коришћење природних ресурса, посебно исцрпљивих и делимично обновљивих,
- санација и унапређење деградираних простора,
- предузимање превентивних мера у циљу заштите потенцијално угрожених простора,
- заустављање даље деградације воде, ваздуха и земљишта у насељима и на изграђеним локалитетима ван насеља,
- гасификацију насеља и топлификацију централних и стамбених зона,
- водоснабдевање свих насеља, привредних и осталих изграђених комплекса у атару,
- уз планску рационализацију потрошње воде, посебно воде за пиће,
- изградњу колектора за регионално прикупљање воде из насеља и станица за пречишћавање, тамо где технолошки и економски услови то дозвољавају,
- усаглашавање развоја система водовода и канализације са потребама корисника,
- стварање услова за повољан режим коришћења и заштиту подземних вода,
- заштиту насеља, индустријских комплекса и пољопривредних површина од спољних и унутрашњих вода,
- савремено управљање комуналним и индустријским отпадом (изградња регионалних центара за рециклажу),
- изградњу планираних обилазница тј. смањење саобраћаја кроз насеља,
- у насељима са индустријским капацитетима, а посебно у Руми, успостављање савременог система управљања и контроле животне средине путем мониторинга,
- контролисану примену хемикалија у пољопривреди,

- повећање фонда јавног зеленила и повезивање преко атарског зеленила са шумама Националног парка "Фрушка гора" и шумама у јужном делу Општине уз реку Саву,
- решавање проблема појаве бујичних вода, поплава и штета у насељима и на комуникацијским објектима,
- регулисање већих водотока у циљу заштите од поплава (насеља, пољопривредних површина),
- санирање краћих бујичних токова и површина њихових страна нападнутих ерозијом,
- обезбеђење заштите термоминералних вода и стварање услова за њихово коришћење у туристичке и здравствене сврхе,
- заштиту и унапређење шума у складу са правцем развоја изворних природних карактеристика, аутохтоне флоре и фауне и аутентичног пејзажа,
- очување и унапређење шума и природних вредности заустављањем процеса деградације, као последице антропогеног и зоогеног утицаја,
- заштиту ваздуха од загађивања на целом простору Општине утврђивањем режима кретања саобраћаја,
- заштиту земљишта од ерозије, адекватним одвођењем отпадних вода и савременим начином елиминације комуналног отпада из свих насеља и објеката изграђених у атарима,
- заштиту земљишта од загађења путем селективне и контролисане примене хемијских средстава заштите и минералних ђубрива,
- озелењавање дуж путева, железничких пруга и слободних површина унутар КО, а за ове намене користити земљишта одговарајуће бонитетне класе.

Заштита природних добара

Основни циљеви заштите природних добара су:

- заштита простора (станишта):
- посебних природних вредности од значаја за научне, културно-образовне, рекреативне и друге сврхе,
- карактеристичних представника појединих екосистема и изразитих биогеографских подручја;
- природних предела, амбијената и пејзажа око културно-историјских споменика;
- заштитних зона (зона утицаја) око заштићених природних добара;
- заштита биодиверзитета односно очување генетског, специјског и екосистемског биодиверзитета.

Посебни циљеви заштите природних добара су:

- реконструкција осетљивих екосистема: - обнова храстових шума (китњака, лужњака, сладуна, медунца) и реликтних шума грабића Фрушке горе,
- управљање популацијама угрожених биљних и животињских врста,
- санација и рекултивација деградираних подручја.

Заштита непокретних културних добара

Непокретна културна добра треба штитити интегрално са простором у коме се налазе и третирати их као развојни потенцијал подручја Општине и шире.

Културно наслеђе треба максимално штитити од свих облика неконтролисане урбанизације и изградње, затим од реконструкција које су непримерене постојећој насељској структури, од изградње индустријских погона и великих инфраструктурних система, објеката посебне намене и других објеката, који могу трајно да деградирају не само њихово окружење, већ и да им угрозе идентитет.

Основне активности везане за заштиту и коришћење споменика културе треба да се одвијају у правцу:

- заштите, неговања и презентације познатих споменика, и
- истраживања, откривања и проучавања нових, уз поштовање основних циљева утврђених овим Планом:
 - очување темеља националне културе, као и култура које су постојале пре појаве националних култура, или су се паралелно развијале,
 - организовано развијање свести о значају културног наслеђа за живот и рад, као битног предуслова за очување националног идентитета,
 - реинтеграција непокретних културних добара у савремени животни амбијент,
 - развијање службе заштите културних добара како би добила улогу активног учесника у стварању и обликовању простора,
 - заштита културног наслеђа мора бити стална, свеобухватна и ефикасна.

Планом је утврђен оквир будућег просторног развоја Општине Рума који омогућава остварење циљева усмерених ка већој равнотежи економског, демографског, социјалног, физичко-еколошког и просторног развоја Општине. Позиција Општине оствариваће се повећањем приступачности, јачањем функционалних веза, утврђивањем урбаног и руралног идентитета и очувањем и унапређењем квалитета животне средине.

Основно планско опредељење је **одржив просторни развој** Општине Рума заснован на развојном потенцијалу, већем ангажовању домаћег и страног капитала, повећању квалитета живљења и рада, одрживом коришћењу природних ресурса и добара, односно одрживом развоју пољопривреде, водопривреде, туризма и других економских активности.

Међу природним ресурсима **посебан значај има одрживо и строго контролисано коришћење водних ресурса**, као и заштита вода од загађења и неадекватног коришћења.

Приоритет има заштита пољопривредног земљишта и очување његовог биодиверзитета за производњу хране. Кључна мера је **спречавање неконтролисаног или нерационалног покривања**

квалитетног пољопривредног земљишта грађевинским објектима, у првом реду активирањем неизграђени локација унутар граница грађевинског подручја насеља.

Шуме ће плански бити саниране и увећаване на одржив начин.

Ангажовање обновљивих извора енергије (геотермална енергија, сунчева енергија, ветроенергија, хидроенергија) ће имати посебну улогу.

За заштиту природе и њених вредности значајну улогу имаће заштићена природна добра и очување биодиверзитета према светским и европским конвенцијама. Заштита и уређење културних предела допринеће развоју локалног идентитета, заштити биодиверзитета и **ефикаснијем развоју економских активности, међу којима туризам заузима значајно место.**

У уређењу урбаних предела и руралног простора посебна пажња посвећена је ограничавању неконтролисаног ширења грађевинских подручја јер су овим Планом дефинисане границе грађевинских подручја за насеља, за радне зоне, зоне кућа за одмор и др.

Обнова сеоских насеља је предмет посебне пажње у дугорочном смислу, нарочито код оних насеља која се налазе у функционалном окружењу општинског центра. Посебним програмима за активирање и обнову руралних подручја (пројекти, студије) у складу са европским стандардима обезбедиће се подршка европских фондова.

Физичка уређеност простора и заштићена животна средина треба да повећају степен привлачности за инвеститоре и туристе, али и јачање свести становника о важној улози коју имају у реализацији планираних активности а везано за њихово непосредно животно окружење. Заштита и унапређење животне средине у насељима захтеваће преиспитивање критеријума и приближавање европским нормама у очувању квалитета животне средине.

Заштићена, уређена и адекватно презентирана културна наслеђа јачаће привлачност и конкурентност за инвестирање и развој туризма. Најзначајнија су национални парк "Фрушка гора", заштићене целине старих градских језгара, и СРП "Обедска бара".

Општина Рума има квалитетни потенцијал за развој интензивне, модерне пољопривреде, прерађивачке индустрије експортно оријентисане, саобраћајне привреде, туризма и развијеног сектора услуга. Неравномерност степена развијености појединих ресурса решаваће се груписањем више општина формирајући значајан развојни регион. За коришћење простора и примену планских решења локална самоуправа и администрација има посебну одговорност.

Б) ПЛАНСКИ ДЕО

І. ПЛАНСКА РЕШЕЊА ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА

1. ОПИС И ОДРЕЂЕЊЕ НАМЕНА ПРОСТОРА

Територија Општине Рума остаје у постојећим границама у наредном планском периоду.

Подељена на 18 (осамнаест) катастарских општина (у постојећим границама) заузима површину од 582,06 km².

У следећој табели, кроз упоредни преглед, приказан је начин коришћења земљишта и промене које ће настати у периоду од 2005. до 2025. године.

Табела І– 1: Структура коришћења земљишта за подручје Општине Рума до 2025. године

Основне категорије коришћења земљишта		Општина Рума - 2005.		Општина Рума – 2025.	
		П у ха	%	П у ха	%
1.	Пољопривредно земљиште*	43 025,61	73,92	40 931,67	70,32
	- обрадиво	42 286,48	72,65	40 498,54	69,58
	- необрадиво	739,13	1,27	433,13	0,74
2.	Водно земљиште	1 441,45	2,48	1 600,00	2,75
3.	Шумско земљиште	8 437,94	14,50	9 313,03	16,00
4.	Грађевинско земљиште	5301,41	9,1	6 361,40	10,93
	- грађевинска подручја насеља	4 664,4		5 201,76	
	- грађевинско земљиште изван граница грађ. подручја	637,01		1 159,64	
Укупно (3+6)		58 206,41	100,00	58 206,41	100,00

* Укупно пољопривредно земљиште које обухвата и површине под пољопривредним земљиштем у насељима и викенд зонама

Посматрано по основним категоријама земљишта може се констатовати да ће у планском периоду доћи до следећих промена:

- шуме и шумско земљиште ће повећати површину за око 875,00 ха, што ће утицати да се проценат шумовитости повећа са садашњих 14,5% на 16,0%, што ће још увек бити испод планираних просечних вредности за Срем (19,8%) (ППРСрбије),
- реализацијом планиране акумулације "Јеленци", повећаће се површина под водним земљиштем за око 150 ха (акумулација са заштитином зоном).

Површина планираног грађевинског земљишта је увећана за око 1060,0 ха и са површином од 6 361,4 ха ова категорија земљишта учествоваће у укупном земљишту Општине са 10,93 %. До повећања површина доћи ће због:

- реализације планираних путних праваца и објеката – обилазнице око насеља Рума, Вогањ, Хртковци и Платичево; изградње индустријског пута у јужној радној зони (КО Рума); изградње путних веза Р 106 и М 21 кроз радну зону – запад, затим везе М 21 (надвожњак) и Р 103 (пружни прелаз Краљевци), и других локалних путева, у укупној површини од око 108,00 ha,

Грађевинска подручја насеља утврђена су претходно израђеним урбанистичким плановима и као таква ће егзистирати до доношења нових. Површина свих насеља износи 5 201,76 ha.

Поред грађевинских подручја насеља, у атару су овим Планом утврђене и зоне становања у атару, које се овим Планом задржавају као зоне становања у атару, укупне површине од 22,44 ha.

Постојеће становање изван грађевинских подручја, насеље "Ерем", дефинисано је кроз План генералне регулације насеља Вогањ као грађевинско подручје насеља.

Генералним планом Руме утврђено је грађевинско подручје Руме 1 621,48ha, а утврђене су и радне зоне (грађевинско земљиште изван граница грађевинског подручја Руме) укупне површине од 670 ha.

На подручју Општине Рума утврђене су и две викенд зоне у К.О. Кленак са укупном површином од 102,13 ha (51,77 + 50,36).

Због свих наведених активности смањиће се укупно пољопривредно земљиште за 2093,94 ha и имаће учешће од 70,32% у укупном земљишту, као и укупно плодно земљиште (за 1787,94 ha – или за 3,1%).

Предложене промене проистекле су, пре свега, из потребе да се:

- испоштује препорука дата ПП Републике Србије о повећању шумовитости на подручју Срема (19,8%),
- пољопривредна производња организује на земљиштима која ће својим квалитетом и адекватном обрадом да омогуће веће приносе, а да се земљишта лошијег квалитета, где су резултати у пољопривредној производњи незадовољавајући "препусте" пре свега шумарству, а затим и индустрији (малој привреди), рударству (експлоатација неметалних минералних сировина) водопривреди, путној привреди и др.,
- заштити пољопривредно земљиште, вода и ваздух, подизањем мреже зеленила на територије целе Општине (шуме, ремизе, заштитни појасеви, дрвореди и др.) са различитим функцијама (заштитне, социјалне, привредне и др.),
- заштити пољопривредно земљиште од унутрашњих и спољних вода реконструкцијом и доградњом канала мелиоративних система, као и да се зауставе бујичне воде, изградњом планираних микроакумулација,
- омогући већа производња у пољопривреди изградњом система за наводњавање,

- заштити животна средина у насељима "измештањем" магистралних и регионалних путних праваца из грађевинских подручја насеља изградњом обилазница око насеља, и др.

1.1. Пољопривредно земљиште

Пољопривредно земљиште је земљиште које се користи за пољопривредну производњу и земљиште које се може привести намени за пољопривредну производњу.

Пољопривредно земљиште је доминатна намена пеостора на територији општине Рума.

Смањење пољопривредног земљишта у планским поставкама се смањило што је резултат пошумљавања површина слабијег бонитета, тако да ће површине под шумским земљиштем повећати за, незнатан део пољопривредног земљишта ће се смањити што ће прећи у водно земљиште, а површине под грађевинским земљиштем су знатно повећане тако да ће у периоду 2010-2020.година највише површина под пољопривредним површинама бити преведена у другу намену, односно грађевинско земљиште ван граница насеља а за потребе формирање нових радних зона.

Пољопривредно земљиште које је овим Планом одређено као грађевинско, до привођења планираној намени користи се за пољопривредну производњу.

У билансу површина, исказано је смањење пољопривредних површина, као последица следећих планских решења: повећања грађевинског земљишта које се огледа у повећању површина заузетих углавном формирање нових радних зона, пошумљавања дела пољопривредног земљишта лошије бонитетне класе, затим претварања пољопривредног земљишта у водно као последица регулације водног тока, у мањем обиму.

1.2. Водно земљиште

Водно земљиште је земљиште на коме стално или повремено има воде. Водно земљиште текуће воде јесте корито за велику воду и приобално земљиште. Водно земљиште стајаће воде јесте корито и појас земљишта уз корито стајаће воде, до највишег забележеног водостаја, увећаног за појас од најмање 20m око читавог обима тада достигнуте акваторије (податак из Просторног плана Републике Србије 2010- 2020.године). Водно земљиште обухвата и напуштено корито и пешчани и шљунчани спруд који вода повремено плави и земљиште које вода плави услед радова у простору (преграђивање текућих вода, експлоатације минералних сировина и слично).

Намена водног земљишта је првенствено за уређење, коришћење, заштиту вода и заштиту од штетног дејства вода. Затим, за очување биодиверзитета воде и приобаља. Може се користити за пловидбу, туризам, спорт и рекреацију, изградњу инфраструктуре и привредне делатности у складу са просторним и урбанистичким планским документима и водним условима.

Због планиране изградње и реконструкције водопривредних објеката на територији Општине Рума, доћи ће до минималног повећања површине водног земљишта .

1.3. Шумско земљиште

Шумским земљиштем, према Закону о шумама, сматра се земљиште на коме се гаји шума, или које је због својих природних обележја и услова газдовања предвиђено као најповољније за гајење шума, као и земљиште на коме се налазе објекти намењени газдовању шумама и дивљачи.

Шуме и шумско земљиште заузимају знатну површину од 8437,94 ха са шумовитošћу од преко 14,5% што је веома добро у односу на војвођански просек. Обзиром на знатну пошумљеност, познате климатске и едафске услове, као и просторне могућности, на крају планског периода под шумом и шумским земљиштем треба да буде повећан проценат пошумљености укупне територије Општине Рума.

1.4. Грађевинско земљиште

Грађевинско земљиште јесте земљиште одређено законом и овим планом, које је предвиђено за изградњу као и земљиште на коме су изграђени објекти.

Грађевинско земљиште у обухвату плана се дели на :

- **грађевинско подручје насеља,**
- **грађевинско земљиште обухваћено урбанистичким плановима израђеним за просторе ван граница грађевинског подручја насеља (мешовита намена),**
- **зоне становања изван граница грађевинског подручја**
- **зона кућа за одмор,**
- **радне зоне ван граница грађевинских подручја насеља,**
- **зоне туристичких садржаја,**
- **комуналне површине,**
- **друмски саобраћај, железнички саобраћај.**

Површине под грађевинским земљиштем на територији Општине Рума се знатно повећавају. Повећање под грађевинским земљиштем је проистекло из потребе осигурања земљишта првенствено за инфраструктурне коридоре, радне зоне, зоне за одмор и рекреацију – викенд зоне, за туристичке садржаје, комплексе у функцији пољопривреда уз просторе са сировинском базом и слично.

1.5. Структура коришћења земљишта

Општина Рума заузима централни део Срема и пружа се правцем север - југ, од побрђа Фрушке горе на северу, до реке Саве на југу и покрива површину од 58.206,41 ха. Подељена је на 18 катастарских општина, од којих су највеће К.О. Рума са 6833 ха и К.О. Грабовци са 6465 ха, односно

најмање К.О. Витојевци (1018 ha), К.О. Марђелос (1684 ha) и К.О. Доњи Петровци (1911 ha).

Досадашњи начин коришћења земљишта био је условљен, пре свега природним, а затим и друштвеном-економским факторима и имао је за последицу следећу структуру коришћења земљишта:

Табела 1 – 2: Структура коришћења земљишта по катастарским категоријама¹⁾

Катастарска категорија		Општина Рума		АП Војводина	
Р.бр.		П у ha	%	П у ha	%
1.	Пољопривредно земљиште	43 025,61	73,92	1 795 285,00	83,20
	- обрадиво	42 286,48	72,65	1 652 236,00	76,57
	- необрадиво	739,13	1,27	143 049,00	6,63
2.	Водно земљиште	1 441,45	2,48	...	
3.	Шумско земљиште	8 437,94	14,50	143 339,00	6,64
	Укупно плодно (1+3)	51 463,55	88,42	1 938 624,00	89,84
4.	Грађевинско земљиште	5 301,41	9,11	...	
	Укупно неплодно земљиште (2+4)	6 742,86	11,58	216 260,00	10,16
	Укупно	58 206,41	100,00	2 157 884,00	100,00

Из табеле се може видети да **плодно земљиште** заузима површину од 51463,55ha што чини 88,42% укупне територије Општине, док је под неплодним земљиштем 6742,86 ha или 11,58% укупне територије Општине.

Однос површина под "плодним" и површина под "неплодним" земљиштем у Општини Рума (88,42 : 11,58) је у границама просечних вредности за АП Војводину (89,84 : 10,16) и може се сматрати повољним. Међутим, посматрано по појединачним катастарским општинама може се уочити да су ти односи веома различити. Најнеповољнији однос имају К.О. Никинци (77,33 : 22,67), К.О. Грабовци (82,17 : 17,83) и К.О. Рума (83,66 : 16,34).

На овако високо учешће категорије "неплодно" у овим катастарским општинама, утицале су воде Општине (река Сава, потоци и баре), путна мрежа, објекти водне инфраструктуре (систем канала), као и изграђеност самог насеља Рума. У К.О. Никинци налазе се и велике површине под земљиштем "посебне намене", које се такође води у катастарској категорији "неплодно", односно у категорији земљишта са посебном наменом коришћења.

¹⁾ Подаци добијени од РГЗ - Служба за катастар непокретности, новембар 2004. год.

Најповољнији однос између "плодног" и "неплодног" земљишта имају К.О. Жарковац (96,49 : 3,51), К.О. Стејановци (95,41 : 4,59) и К.О. Мали Радинци (95,36 : 4,64).

У катастарској категорији "плодно", највеће учешће има пољопривредно земљиште.

Пољопривредно земљиште покрива средишни и северни део Општине са највећим учешћем површина под катастарском културом "оранице". Површине под воћњацима и виноградима налазе се на јужној, присојној страни Фрушке горе, а мањим делом и у равници, углавном на површинама где постоји могућност наводњавања. Ливаде, такође, покривају рељефне облике и површине на којима се не може организовати рационална ратарска и воћарско-виноградарска производња. Површине под пашњацима налазе се најчешће уз сама насеља и користе се као сеоске површине (утрине).

У укупном земљишту Општине, пољопривредно земљиште учествује са 73,92 % (43 025,61 ha), што је знатно испод просечних вредности за АП Војводину (83,20 %). Ниже учешће укупног пољопривредног земљишта у општини, последица је високог учешћа шумског земљишта (14,50 %) у односу на просечне вредности за АП Војводину (6,64 %).

Међутим, посматрано по катастарским општинама, може се закључити да високо учешће пољопривредног земљишта у односу на укупну површину катастарске општине има чак 11 катастарских општина : Жарковац, Мали Радинци, Стејановци, Краљевци, Доњи Петровци, Вогањ, Витојевци, Добринци, Марђелос, Путинци и Павловци, са учешћем већим од 90%, док је у 14 атара учешће ове категорије изнад просечних вредности за Општину.

Шумско земљиште заузима јужне делове Општине (приобаље реке Саве). У укупној површини учествује са 8 437,94 ha или 14,50 %.

Посматрано по катастарским општинама, највеће учешће шумског земљишта имају К.О. Кленак са учешћем од чак 51,70 % укупне површине, затим К.О. Грабовци са 49,68 % и К.О. Платичево са 29,26%. Најмање учешће ове категорије земљишта је у катастарским општинама Витојевци (0,03 %), Вогањ (0,23%), Краљевци (0,13 %), Павловци (0,08 %) и Доњи Петровци (0,03 %).

Ваншумско зеленило, кога чине атарско и насељско зеленило, није заступљено у довољној мери. Чине га претежно дрвореди уз путну мрежу, групе дрвећа и мањи засади заштитног зеленила подигнути уз привредне објекте, зеленило међа, ловних ремиза и др. Посебну групу атарског зеленила чини зеленило викенд и виноградарских зона.

Неплодно земљиште и земљиште са посебном наменом коришћења (водно и остало) заузима површину од 6 742,86 ha или 11,58 % укупне територије Општине. Учешће ових категорија земљишта од 11,58 % може се сматрати рационалним учешћем имајући у виду велики број насеља (17) и густу саобраћајну и хидролошку мрежу.

Највеће учешће у овој категорији земљишта имају површине под инфраструктурним коридорима и оне износе 2348,86 ha (32,63 %), од чега је под путном мрежом и објектима 1419,75 ha (21,06 %), водном инфраструктуром 778,75 ha (11,55 %), железничком мрежом и објектима 149,00 ha (2,21 %) и енергетском и ТТ мрежом 1,36 (0,02 %).

Високо учешће имају и површине под зградама (780,35 ha) и припадајућим двориштима (749,11 ha) што је у укупном износу учешће од 22,68 % или 1529,46 ha. Водно земљиште покрива 1441,45 ha или 2,48 %, од чега река Сава заузима 993,16 ha (К.О. Грабовци, К.О. Хртковци, К.О. Кленак и К.О. Платичево), дубоке баре и баре – 338,68ha (К.О. Добринци, К.О. Рума, К.О. Вогањ, К.О. Грабовци, К.О. Никинци и К.О. Платичево), вештачке акумулације – Кудош у целини и Борковац мањим делом – 90,26 ha (К.О. Павловци и К.О. Рума) и потоци – 19,35 ha (К.О. Марђелос, К.О. Павловци, К.О. Рума, К.О. Стејановци и К.О. Вогањ).

Знатне површине припадају и комплексима "специјалне намене" чије је учешће 17,27% или 1164,29 ha. Деградиране површине (природне и створене), комуналне површине, комплекси за спорт и рекреацију, као и остали некатегорисани објекти покривају 258,74 ha или 3,83 % површине категорије земљишта "неплодно и земљиште са посебном наменом коришћења.

2. ЗАШТИТА, УРЕЂЕЊЕ, КОРИШЋЕЊЕ И РАЗВОЈ ПРИРОДНИХ СИСТЕМА И РЕСУРСА

2.1. Пољопривредно земљиште

Пољопривредно земљиште као природни ресурс чини 74% укупних површина Општине Рума. У циљу рационалног коришћења и заштите пољопривредног земљишта забрањено је његово коришћење у друге сврхе, осим у случајевима прописаним Законом и овим Планом. Забрањено је одлагање и испуштање отпадних и штетних материја на пољопривредно земљиште. Примена минералних ђубрива и препарата за заштиту мора бити контролисана. Обрада земљишта мора бити у складу са противерозивним мерама и савременим технологијама обраде.

Пољопривредно земљиште које је коришћено за експлатацију минералних сировина пројектима рекултивације дати намену блиску пређешњем стању.

Ваншумско зеленило уз путеве и канале је у функцији заштите пољопривредног земљишта.

Пољопривредно земљиште у СРП "Обедска бара", ЗС "Бара Трсковача" и делу Н1П "Фрушка гора" има посебан третман и прописано је режимом заштите (под режимом заштите 1. степена забрањује се свака врста пољопривредне делатности), а у заштитној зони дозвољене су

пољопривредне активности уз ограничену примену вештачких ђубрива и других хемијских елемената.

Савремени друштвено-економски развој неизбежно доводи до смањивања пољопривредних површина. Међутим, како макроекономске неизвесности не омогућавају да се до 2025. године прецизније дефинишу потребе индустрије, грађевинарства, саобраћаја, енергетике, рударства и других привредних активности за простором, потребно је прихватити чињеницу да ће се те потребе претежно подмиривати на рачун рационалнијег и потпунијег искоришћавања већ раније преузетог пољопривредног земљишта.

Такође, све присутнија деградација пољопривредног земљишта, као и последице угрожености општег стања животне средине, захтевају доношење интегралних решења у области заштите основних природних ресурса, које чине пољопривредно и шумско земљиште, вода и ваздух. Један од кључних елемената одговарајућих планских решења чини повећање степена шумовитости, како у функцији трајног обезбеђења потреба за водом и чистим ваздухом, тако и у функцији очувања, односно повећања еколошког потенцијала знатних површина еродираних ораница и других пољопривредних земљишта непогодних за обраду, или са ниским економским ефектима.

Ради спровођења ових мера, до 2025.године планирају се следеће промене намене коришћења пољопривредних површина:

- пошумљавање плитких и еродибилних ораница V бонитетне класе, као и дела ораница од II – IV бонитетне класе, које су захваћене експресивном ерозијом,
- пошумљавање дела нископродуктивних пашњака VI и VII бонитетне класе,
- искључивање из пољопривредне производње земљишта дуж ауто-пута, магистралних и регионалних путева, као и око других аерозагађивача ради подизања шумских појасева. То су претежним делом земљишта угрожена контаминацијом тешким металима и другим штетним агенсима.
- подизање шума и заштитног зеленила на ободима насеља и радних зона,
- подизање шумских пољозащитних појасева.

Предложене промене намене пољопривредног земљишта утицаће, у планском периоду, на смањење укупног пољопривредног земљишта, као и на промену структуре коришћења по катастарским категоријама (Табела III - 36). Истовремено, ове мере ће допринети заштити пољопривредног земљишта, а самим тим повећању квалитета земљишта, као и приноса.

Табела I – 3: Планирана структура коришћења пољопривредног земљишта по катастарским категоријама

Р. бр.	Катастарске кат. категорије	2005.		2025.	
		Површина	учешће у укупном	Површина	учешће у укупном у
		у ha	у %	у ha	%
1.	њиве и вртови	41 163,00	95,68	39 489,00	94,82
2.	воћњак	691,73	1,61	1 200,00	2,88
3.	виноград	183,36	0,43	330,00	0,80
4.	ливада	245,36	0,57	196,00	0,46
А	Обрадиво	42 283,45	98,29	41 215,00	98,96
5.	пашњак	718,81	1,67	412,86	1,00
6.	трстици, мочваре	20,27	0,04	20,27	0,04
Б.	Необрадиво	739,08	1,71	433,13	1,04
А+Б	Пољопривредно	43 022,53	100,00	41 647,95	100,00

На подручју Општине Рума до краја планског периода (2025. година) доћи ће до следећих промена у структури коришћења пољопривредног земљишта:

- смањиће се укупно пољопривредно земљиште за 1 374,58 ha,
- смањиће се површине под ливадама и пашњацима за 355,31 ha – највећим делом у корист повећања површина под заштитним зеленилом, ремизама и др,
- смањиће се ораничне површине за 1 674,00 ha, ради подизања воћњака и винограда као и подизања шума, заштитног зеленила, ремиза и др., као и изградње планиране инфраструктуре и реализације изградње на планираном грађевинском земљишту у атарима,
- повећаће се површине под воћњацима и виноградима са 875,09 ha на око 1530,00 ha,
- смањиће се укупно необрадиво земљиште за око 306,00 ha.

Да би предложене промене могле да се реализују потребно је приступити изради Основа заштите, коришћења и уређења пољопривредног земљишта за територију Општине Рума, у складу са Законом о пољопривредном земљишту и смерницама које су дате ПП Републике Србије.

Основама за територију Општине ближе ће се уредити:

- намена коришћења пољопривредних површина на бази природних и других услова (рејонизација);
- утврдити површине за производњу здраве хране, површине које треба уредити ради рационалније пољопривредне производње (мелиорације, комасације и сл.);
- утврдити степен ерозије пољопривредног земљишта, одредити површине које се наводњавају или се могу наводњавати, утврдити површине којима се штите станишта дивљих биљних и животињских врста и којима се не може променити намена ради очувања природне равнотеже.

Пољопривредне основе остварују се годишњим програмима заштите, уређења и коришћења пољопривредног земљишта.

Програмом се утврђује врста и обим радова које треба извршити у периоду за који се Програм доноси, као и динамику извођења радова и улагања средстава.

Такође годишњи програм садржи и податке о укупној површини државног земљишта (у Општини и по КО) корисницима тог земљишта, податке о закупу, као и о стању заштите, уређења и коришћења пољопривредног земљишта у државној својини.

Основе за територију Општине доноси Скупштина општине уз претходно прибављену сагласност министарства надлежних за послове пољопривреде и заштите животне средине.

Основе, просторни, урбанистички и други планови морају бити међусобно усаглашени.

Да би се приступило изради Основа потребно је **претходно извршити:**

- усклађивање критеријума и метода оцене педолошких, бонитетних, ерозионих, мелиоративних и других еколошких карактеристика простора између пољопривреде, шумарства, водопривреде, грађевинарства, рударства и енергетике,
- иновирање (реамбулацију) катастарског премера и ажурирање података о коришћеним површинама по катастарским културама и власницима земљишта.

Ради заштите укупног пољопривредног земљишта и побољшања услова привређивања потребно је:

- дефинисати приоритете који уз најмања улагања у првој фази могу дати најбоље резултате,
- извршити анализу рада постојећих система за наводњавање и одводњавање (црпне станице, уређаји, каналска мрежа и др.),
- извршити измуљивање и чишћење постојећих канала детаљне каналске мреже,
- на теренима, чија конфигурација то дозвољава, канале за одводњавање користити и за наводњавање у одеђеном периоду током вегетације,
- извршити анализу квалитета воде прве издани и на вишим теренима омогућит бушење бунара за потребе наводњавања мањих површина,
- експлоатацију свих водопривредних система организовати и планирати на савременим, рационалним и стручно верификованим критеријумима. Реконструкцијом и одржавањем постојеће мелиоративне мреже и изградњом нове оствариће се стабилна заштита пољопривредног земљишта мерама које ће створити услове за заштиту од вишка воде у земљишту, поплавних таласа бујичног карактера и високог водостаја реке Саве.

На укупном простору Општине функционисаће каналска мрежа за одводњавање вишка атмосферских и површинских вода, чиме ће се отклонити могућност презасићења тла вишком вода.

У северном делу територије Општине поред постојећих акумулација ("Кудош" и "Борковац") изградиће се планирана акумулација "Јеленци", чиме ће се реализовати заштита тла од бујичних вода.

Поред наведених мера потребно је, у циљу заштите овог земљишта, поштовати и све остале услове и мере утврђене позитивном законском регулативом.

Пољопривредно земљиште на подручју СРП "Обедска бара" и заштитне зоне

У СРП "Обедска бара" највеће површине се налазе под шумским земљиштем, а у заштитној зони под пољопривредним и шумским земљиштем.

Коришћење пољопривредног земљишта у оквиру СРП "Обедска бара" и заштитне зоне је условљено прописаним режимима заштите.

На подручју под режимом заштите I степена забрањује се свака врста пољопривредне делатности.

На подручју под режимом заштите II степена забрањене су све врсте делатности које мењају услове живота у биотопима (испаша стоке, загађивање вода, извођење неземљаних радова, промена вегетације и сакупљање и коришћење заштићених биљних и животињских врста). Изузетно је дозвољено контролисано сакупљање биљних и животињских врста у привредне сврхе у складу са Уредбом о стављању под контролу и промет дивљих биљних и животињских врста ("Службени гласник Р", број 16/96 и 44/96).

У режиму заштите III степена у СРП "Обедска бара" дозвољена је контролисана испаша аутохтоних врста стоке, пчеларство и сакупљање лековитог биља, али није дозвољено разоравање пашњачких и других површина, као и други видови пољопривредних активности (ратарство, сточарство, воћарство, виноградарство, повртарство, итд.)

У заштитној зони дозвољене су пољопривредне активности уз ограничну примену вештачких ђубрива и других хемијских средстава.

План агроекономске рејонизације

Подручје Општине Рума према ППР Србије, припада ратарско-сточарском макрорејону, са шумама у јужном делу Општине.

Овај рејон има, посебно у условима наводњавања, изванредне потенцијале за вођење економски ефикасне и разноврсне ратарске, повртарске и сточарске производње.

Трајну одредницу његове основне производне оријентације чине друштвене потребе за пшеницом, крмним биљем и индустријским културама, као и за свињским и живинским месом.

Он има и значајну улогу у снабдевању становништва и прехранбене индустрије поврћем.

Исту функцију треба да добију специјализовани производни системи (лековито биље, цвеће и сл.), у јужном делу Општине као и интензивни засади воћа у северном делу Општине.

Међутим, значајне површине земљишта захваћене су сукцесивним погоршавањем структуре ораничног слоја. Ове неповољне тенденције су тесно повезане са запостављањем развоја сточарства.

Плански приоритет је поновно успостављање тесних веза између развоја биљне и сточарске производње на нивоу пољопривредних газдинстава/предузећа, са ослонцем на обезбеђење сопствене крмне базе.

У погледу успостављања оптималних односа између биљне и сточарске производње, приоритетни значај има развој млечног говедарства, као и потпуније искоришћавање могућности појединих газдинстава за рентабилну производњу јунећег и овчијег меса.

Због дугорочне доминантне оријентације на ратарство, прелазна решења за заштиту и побољшање пољопривредног земљишта су: заоравање зелених органских ђубрива и жетвених остатака, увођење плодореда, побољшавање технолошких поступака обраде земљишта и сл.

Уређеност пољопривредног земљишта

За пољопривредно земљиште у Општини Рума се може рећи да је релативно добро уређено. Од 18 катастарских општина у једанаест (11) је урађена комасација, а две К.О. (Рума и Добринци) имају урађен премер атара и насеља. У наредном периоду такође је потребно за катастарске општине Краљевци, Павловци, Стејановци, Вогањ и Марђелос урадити комасационе елаборате, којима ће се обезбедити земљиште за заједничке потребе насеља (земљиште за изградњу путне и каналске мреже, за комуналне и друге потребе насеља).

2.2. Воде и водно земљиште

Реке и приобаље

Простор Општине Рума се наслања на леву обалу реке Саве са СРП Обедска бара. Потенцијали овог природног ресурса су недовољно искоришћени. Потенцијали који се могу користити су :

- подизање туристичко-наутичке понуде,

- формирање модерних марина и лука,
- формирање викенд зона поречја,
- наводњавање, технолошка вода за потребе индустрије, рибарење, спорт и рекреација,
- изградња хидротехничких објеката,
- активирање речног саобраћаја.

Повезивање реке Саве са реком Дунав има веома повољне услове за развој привредних активности које пружа европска водна магистрална са досадашњом експанзијом у економском развоју средњеевропских земаља.

Вода

Обезбеђење количина и квалитета питке воде за водоснабдевање становништва вршиће се из постојећих водозахвата и низ локалних изворишта по насељеним местима која се могу експлоатисати до рационалног нивоа.

Висококвалитетне воде и термоминералне воде су посебно заштићене и користе под посебним условима и уз одговарајуће сагласности и накнаду.

Циљеви заштите и коришћења водног ресурса биће : праћење стања и анализа квалитета вода.

Вода, у сваком смислу, као добро од општег интереса, је под посебном заштитом и користи се под условима и на начин који је утврђен Законом о водама а у складу са препорукама из Водопривредне основе Србије и Европске директиве о водама.

Сва постојећа и планирана изворишта висококвалитетних подземних и површинских вода одговарајућим мерама заштитити и унапредити (пошумљавање сливова, санирање извора загађивања, итд.).

Посебне мере заштите код изворишта чије су воде намењене водоснабдевању становништва морају бити превентивне за случајна или намерна загађивања. Неопходно је увођење зона и појасева санитарне заштите и опште санитарно уређење изворишта у складу са Законом о водама и Правилником о начину одређивања и одржавања санитарне заштите изворишта за водоснабдевање ("Службени гласник РС", број 92/08).

За водотокове на територији Општине према планираном тренду уређења заштите вода, дефинисан је квалитет вода који одговара II класи .

Воде из плићих издани могу се користити за потребе појединих потрошача или индустрије, али углавном за техничке потребе и у условима где нису потребне хемијски и бактериолошки исправне воде.

Развој и значај водних ресурса зависиће од њихове заштите, очувања и уређења, наставка изградње заливних система, затим развоја привредног

и спортског риболова, као и изградње одговарајуће туристичке инфраструктуре и развоја туризма.

Риболов и риболовна подручја у складу са природним условима простора представља значајну основу за развој рекреативне активности становништва, већ и за развој туризма пре свега на поречју река али и на акумулацијама. Планирани простори уз реку (рибарско насеља, мини марине, викенд зоне поречја, правила грађења на водном земљишту, правила за формирање рибњака) допринеће развоју риболовног подручја и риболова пре свега као рекреативног спорта али и као дела привредног развоја на селу (мини рибњаци).

2.3. Шуме и шумско земљиште

Шумско земљиште као ресурс треба користити у складу са његовим биолошким капацитетима како би ефекти у шумарству били већи.

Неопходно је остварити и заштитне (превасходно водозаштитне и ветрозаштитне) и социо-економске функције шума.

На територији Општине Рума које припадају Сремском шумском округу и њима газдује ШГ "Сремска Митровица" из Сремске Митровице преко својих управа, а на основу опште основе и посебних основа газдовања шумама. Шумама у приватној својини газдује се у складу са Општим основама и програмима газдовања. Нове површине под шумама ће се формирати у складу са важећим законима из области шумарства, пољопривреде, водопривреде и саобраћаја. За ветрозаштитне и пољопривредне појасе обавезна је израда пројектне документације (типови појаса, ширина, међусобни односи и врсте).

Коришћење шума вршиће се осим у својој основној привредној намени и у оквиру рекреативно-туристичких, научно-истраживачких и других активности у складу са принципима заштите животне средине.

Шуме, због својих вишеструких функција (заштитне, производне, социјалне и др.), имају изузетан значај за одржавање и развој свих облика живота. Да би очувао и унапредио основне функције шума, човек мора да унапређује стање шума.

Имајући у виду све већу потребу за коришћењем шума и шумског простора, овај задатак је све тежи и комплекснији.

Шумама и шумским земљиштем газдује се на основу Опште основе и посебних основа газдовања шумама. Шумама у приватној својини газдује се и на основу Опште основе и програма газдовања. Основе и програми се доносе за десетогодишњи период газдовања шумама, а њихово спровођење се обезбеђује кроз годишње извођачке планове уз уважавање Закона о шумама и ППР Србије.

Имајући у виду стање и функцију шума, као и концепцију будућег развоја шумског газдинства, дефинисано је девет наменских целина. За сваку наменску целину (у оквиру Сремског шумског подручја) планирани су,

зависно од затеченог стања станишта и састојина, циљеви и мере будућег газдовања, који треба да обезбеде превођење затеченог стања ка оптималном (функционалном) стању шума и шумских станишта у погледу састава, врста дрвећа, унутрашње изграђености састојина, дужине производног процеса, учешћа и просторног распореда обраслих и необраслих површина и др. За подручје Општине Рума постављени су следећи општи стратешки правци развоја:

- заштита, очување и унапређење стања и функција шумских екосистема у складу са принципима одрживог развоја;
- коришћење шума у оквиру рекреативно-туристичких, научно-истраживачких, васпитно-образовних, привредних и др. активности у складу са еколошким принципима и режимима заштите природе и
- повећање доприноса шума заштити природних вредности, унапређењу ловства, водоснабдевања, заштити водног и пољопривредног земљишта, производњи здраве хране и др.

Поред општих, Општим и посебним основама газдовања шумама постављени су и дугорочни и краткорочни стратешки правци развоја (биолошко-узгојни, производни, техничко-организациони и општекорисни):

- Постепено довођење састојина у нормално (оптимално) стање,
- Смањивање површина разређених састојина и повећање површина очуваних састојина,
- Постизање крајне опходње (зависно од врсте дрвећа) мерама неге у младим очуваним састојинама,
- Повећање запремине састојина по јединици површине,
- Одговарајућим узгојним мерама извршити замену врста дрвећа, уважавајући принцип "одговарајућа врста на одговарајуће станиште",
- Производња, узгој и заштита дивљачи,
- Производња техничког дрвета најбољег квалитета,
- Производња ситног техничког дрвета и огревног дрвета,
- Производња целулозног дрвета,
- Развој капацитета за финалну прераду дрвета.

Ради обезбеђења услова за остваривање биолошких и производних стратешких праваца развоја нужно је радити на постизању следећих техничко-организационих циљева:

- Постављање ловно техничких објеката (хранилишта, појилишта, ограде и др.),
- Постизање оптималне отворености газдинске јединице,
- Одржавање саобраћајница и других објеката,
- Увођење рационалних техничких поступака и ефикасније организовање рада,
- Стручно оспособљавање и усавршавање кадрова и др.

Поред набројаних стратешких циљева потребно је и тежити испуњавању општекорисних циљева:

- Ловно-туристичко-рекреативних,

- Еколошких,
- Заштите и унапређења производње лековитог биља, и
- Очувању и унапређење естетских карактеристика низијских шума, и др.

Крајњи циљ је повећање површине под шумама и њихово подизање на квалитетнији ниво, као и повећање свих форми ваншумског зеленила (заштитни појасеви и зеленило насеља) и њихово повезивање са шумама у јединствен систем зеленила.

Просторним планом Општине Рума предлаже се да се до 2025. године повећа проценат шумовитости са садашњих 14,50% на 16,00.

Да би се ово постигло неопходно је, пре свега, испоштовати основне смернице за коришћење и уређење шума и шумског земљишта дате ППР Србије, које се односе на унапређење стање шума и повећање површина под шумама.

У заштитној зони СРП "Обедска бара", као и на осталим деловима територије Општине сем радова на планском коришћењу, нези и заштити постојећих шума (шуме ШГ "Ср.Митровица" и Војне установе "Моровић" и осталих корисника), биће спроведени радови на формирању нових површина под шумама:

- формирање нових шумских површина на необраслом шумском земљишту и површинама запуштених пашњака, необрађених и деградираних површина, као и земљиштима непогодним за пољопривредну производњу (VI, VII, VIII бонитетна класа) користећи аутохтоне лишћарске врсте;
- формирање ваншумског зеленила у оквиру пољопривредног комплекса ради повећања приноса у пољопривреди, формирање заштитног зеленила у оквиру линије експропријације уз путеве ради заштите од ветра, наноса снега, поправљања микроклиматских услова и стварања вегетацијских коридора. Заштитно зеленило формирати у виду група аутохтоних лишћара и шибља на међусобном растојању које зависи од ранга саобраћајнице, односно брзине одвијања саобраћаја;
- формирање мањих површина под заштитним зеленилом око депонија комуналног отпада, радних комплекса у атару насеља и подизање ремиза ради пружања заштите дивљачи; - формирање зелених површина свих категорија у грађевинском подручју насеља која су у обухвату Просторног плана, посебно зелених површина јавног коришћења и заштитног зеленила.

Нове површине под шумама ће се формирати у складу са важећом законском регулативом из области шумарства, водопривреде, пољопривреде и саобраћаја.

За формирање ветрозаштитних и пољозаштитних појасева у оквиру саобраћајне инфраструктуре и пољопривредног земљишта, обавезна је израда пројектне документације којом ће се одредити типови појасева,

њихова ширина, међусобна растојања и конкретан избор врста у складу са условима станишта. Препоручују се ажурни појасеви, максималне ширине до 10 m на угроженим локалитетима.

Одговарајућом студијом би се оценила оправданост подизања ових појасева, који би били ван коридора путног појаса и заузимали пољопривредно земљиште.

За катастарске општине Буђановци, Путинци, Доњи Петровци и Мали Радинци израђен је **Пројекат подизања шумских ветрозаштитних појасева у општитни Рума (к.о. Буђановци, к.о. Путинци, к.о. Доњи Петровци, к.о. Мали Радинци)** који је израдио Институт за низијско шумарство и животну средину Нови Сад 2008. године, а на основу којег ће се формирати ветрозаштитно зеленило у наведеним катастарским општинама.

Коришћење шума СРП "Обедска бара" ће бити усаглашено са прописаним режимима заштите. То подразумева трајно усклађено коришћење природног ресурса шума засновано на принципима "обазривог" и усклађеног развоја.

Газдовање шумама ће обухватити радове на гајењу, обнављању и заштити шума:

- санитарне сече стабала и узгојне радове за шумске састојине (чишћење, прореде састојина и др. радове) у II степену заштите;
- извођење радова на основу усвојених посебних основа газдовања шумама у III степену заштите;
- све видове коришћења шума у заштитној зони Резервата.

На подручју СРП "Обедска бара" није дозвољено:

- промена састава шумских састојина и њихово коришћење (сече,обнове) у режиму заштите I и II степена;
- пошумљавање бара и ливада;
- проширивање површина под ЕА тополом у режиму заштите III степена;
- сеча појединачних стабала и групе стабала аутохтоних топола и врба у режиму заштите III степена старијих од 30 година;
- сеча стабала на местима гнезђења орла белорепа и црне роде у кругу од 100m у режиму заштите III степена;
- непланска сеча шума у заштитној зони Резервата.

У шумама и на шумским земљиштима корисници шума су дужни да:

- газдовање шумама прилагођавају начину газдовања високим шумама као основном облику гајења шума, условима средине, биолошким особинама врста дрвећа, стању и функцији шума,
- шумско-узгојним и другим мерама обезбеђују природни начин обнављања шума,
- примењују мере неге (чишћење и прореде) и мере заштите шума,
- преводе ниске и деградиране шуме и шикаре у високе шуме,

- пошумљавају стара сечишта, пожаришта, површине оголеле деловањем природних чинилаца, биљних болести и других узрочника,
- у пребирним шумама користе престарела стабла лоших техничких својстава уз предузимање одговарајућих шумско-узгојних радова,
- шумска земљишта штите од даље деградације и ерозије и приводе шумској производњи.

Корисници **осталих шума и шумског земљишта** су дужни да изврше пошумљавање површина на којима није успело пошумљавање и подмлађивање, као и површина на којима је извршена бесправна сеча и крчење шума.

Крчење шума се може вршити ради промене врсте дрвећа или узгојних облика шуме, подизања шумских плантажа и расадника, отварање шумских просека, изградње шумских саобраћајница и других објеката који служе газдовању шумама и којима се обезбеђује унапређење и коришћење у случајевима утврђеним Просторним планом, као и код спровођења комасације и арондације пољопривредног земљишта. У другим случајевима за крчење шума се плаћа надокнада.

Чиста сеча, ако није одобрена као редовни вид обнављања шума, може да се врши у складу са Законом о шумама.

У шумама је забрањена сеча ретких и угрожених врста дрвећа као и сакупљање плодова и биља који су посебним прописом заштићени. Пчеларење, испаша стоке и жирење могу да се врше уз одобрење корисника шума.

Правила и услови заштите шума

Заштита шума од **биљних болести и штеточина** врши се у складу са законским прописима, годишњим планом рада и дугорочним програмом (сарадња са Институтом за низијско шумарство и животну средину у Новом Саду).

У циљу спречавања појаве и ефикасног гашења шумских пожара израђен је **План заштите шума од пожара** у складу са Правилником заштите шума од пожара.

Планом заштите су предвиђене следеће превентивне противпожарне мере:

- за постојеће шуме којим газдује ЈП "Војводинашуме" извршена је процена угрожености одређених типова шума од пожара,
- праћење климатских услова и стања горивог материјала у циљу процене текуће опасности од појаве пожара,
- организовано осматрање и обавештавање о појави шумских пожара током пожарних сезона,
- активна дежурства у шумским управама и шумским газдинствима у периодима повећане опасности од појаве пожара,

- у газдинствима су формиране и опремљене екипе за хитне интервенције, чији је задатак гашење пожара у иницијалној фази појаве и ширења,
- спровођење одговарајућих шумско-узгојних мера у циљу смањивања ризика од појаве и ширења пожара,
- уређивање излетишта и контрола употребе и ложења ватре,
- образовање локалног становништва и школске деце о потреби заштите шума од пожара,
- штампање и дистрибуција пропагандног материјала о опасности и угрожености шума од пожара.

Значајне **штете од дивљачи** могу настати у млађим шумским природним шумама, нарочито у ограђеним ловиштима са великом концентрацијом крупне дивљачи.

Као заштитне мере најчешће се примењују:

- скупне ограде за заштиту младих шумских култура и обновљених природних шума од крупне дивљачи,
- појединачне ограде око садница,
- репеленти за одбијање дивљачи и спречавање одгризања пупољака и гуљења корена садницама.

У отвореном делу ловишта популација високе дивљачи је толико мала да не може да чини штету.

Абиотички штетни утицаји најчешће настају под ударима ветра, леда током зимских поплава и града претежно у расадницима и млађим културама.

Сем противградне заштите и ограничених шумско-узгојних мера није могуће предузимање ефикаснијих мера заштите од штетних абиотичких утицаја.

Лов

Ловно подручје поклапа се са обухватом Плана. Услови за гајење дивљачи су повољни. У ловишту се планира изградња : стабилних чека - осматрачница, чека на дрвету, хранилишта за срне, солишта, хранилишта, појилишта, бунари, објекти за смештај ловаца и остали објекти у функцији ловства и ловног туризма.

Ловишта у границама подручја обухваћеног Планом имају добре услове за развој и гајење дивљачи. У наредном периоду се не очекује установљење нових ловишта, већ само обнављање решења о давању ловишта на газдовање.

Ловишта ће, у складу са Законом о ловству, газдовати својим ловиштем на основу важећих ловних основа и годишњих планова газдовања, којима ће се прописати конкретне планске мере које ће имати за циљ заштиту, исхрану и коришћење дивљачи.

Пун економски капацитет ловишта ће се постизати добром прогнозом динамике развоја популације дивљачи, односно пројекцијом оптималног матичног фонда за сваку ловну годину уз уважавање реалног прираста, губитака и одстрела дивљачи.

У ловиштима ће бити дозвољен улов дивљачи у складу са годишњим плановима газдовања. Ловишта ће бити опремана ловно-техничким објектима, узгајалиштима дивљачи и ловачким домовима у складу са планираним развојем ловног туризма.

У наредном периоду се не очекује установљење нових ловишта на територији Општина Рума, већ само обнављање решења о давању ловишта на газдовање.

На подручју Ловишта "Срем" гајиће се, штитити и користити (улов), следеће врсте дивљачи: срна, зец, фазан и пољска јаребица.

Поред наведених врста, у ловишту ће се штитити и користити и следеће врсте дивљачи: дивља свиња, дивља патка, дивља гуска, лиска, препелица, грлица, гугутка, голуб гривнаш и шумска шљука. Ова дивљач ће се користити тако да се не угрози њен опстанак или биолошка равнотежа у ловишту.

Ван режима заштите су лисица, твор, сива врана и сврака.

Пун економски капацитет ловишта ће се постизати добром прогнозом динамике развоја популације дивљачи, односно пројекцијом оптималног матичног фонда за сваку ловну годину, уз уважавање реалног прираста, губитка и одстрела дивљачи.

Ловном основном Ловишта "Срем" утврђен је капацитет ловишта (биолошки и економски) за планирани период (10 година).

Такође, неопходно је развој ловства уагласити са развојем других привредних и друштвених делатности.

У ограђеном делу ловишта **"Посавско ловиште – Каракуша"** газдоваће се јеленском дивљачи и дивљом свињом.

Основни циљ газдовања је узгој грла високе трофејне вредности која би се валоризовала у ловном туризму.

Ловиште са заштитном зоном обухвата површину од око 1.200 ha. У једном делу ловишта планиран је простор "Малетића Луг", за интензивно гајење и лов фазана, са циљем комплетирања ловно-туристичке понуде.

Уређивање ловишта "Малетића Луг" извршило би се у две фазе.

Део ловишта за интензиван узгој фазана, површине 900 ha, ограђен је електричном заштитном оградом која обезбеђује заштиту и интензивно гајење и коришћење фазана.

Један од посебних циљева газдовања је гајење јелена и вепрова како би се постигла трофејна структура. Гајење сrneће дивљачи обавиће се само у отвореном делу ловишта, на 2.600 ha ловно продуктивне површине.

Гајење дивље свиње обављаће се у ограђеном делу ловишта "Каракуша", на површини од 2.257 ha ловне, односно 2.000 ha ловно-продуктивне површине.

Гајење фазана обављаће се у делу ловишта који је посебно намењен и уређен за то.

Основни начин коришћења дивљачи је у ловном туризму, продајом најквалитетнијих трофеја гајене дивљачи, затим продајом меса дивљачи (првенствено на иностраном тржишту).

Део дивљачи користиће се и за пуштање у поједине делове ловишта-отворени део, а по потреби и у друга ловишта. Фазанска дивљач се користи за лов у ловном туризму (у властитом ловишту), а део се продаје (пилићи старости 6-8 недеља или одрасли фазани).

Планирање у ловству и потребе усклађивање са додирним гранама производње у оквиру исте природне целине захтевају да се са једне стране процени степен прикладности ловишта за живот појединих врста дивљачи, а са друге стране да се одреди број дивљачи који с обзиром на природне и привредне услове, може бити трајно присутан у ловишту.

Одређивање бонитета ловишта као и капацитета ловишта представља основну и полазну тачку при планирању ловног газдовања.

Свако ловиште ће, у складу са Законом о ловству, газдовати својим ловиштем на основу важећих ловних основа и годишњих планова газдовања, којима ће се прописати конкретне планске мере које ће имати за циљ заштиту, исхрану и коришћење дивљачи.

Заштита дивљачи у природи

- Ловачка удружења имају обавезу да установе резерват на површини од најмање 1/5 укупне површине ловишта. У резервату је забрањен лов заштићене дивљачи у периоду од три године од дана његовог установљења.
- Није дозвољена жетва и кошење пољопривредним машинама које немају уграђене уређаје за истеривање, односно плашење дивљачи.
- Није дозвољено паљење корова, стрњике, трстика, траве и другог растиња у ловишту.
- Забрањено је облагање отворених канала пластичним и другим материјалима, на начин који би угрозио дивљач.
- Потребно је подизати ремизе да би се обезбедила храна за дивљач, заклон и места за гнежђење и негу младих. Уз интензивну пољопривредну производњу у ловишту, подизање ремиза има изузетно велики значај за фазане.

Заштита од дивљачи

Корисници ловишта, односно власници и корисници земљишта, вода и шума на којимасе дивљач налази, дужни су да предузимају мере за спречавање штета које дивљач може да причини имовини или људима (Закон о ловству "Службени гласник РС", бр.39/93).

Заштита дивљачи у СРП "Обедска бара"

Заштити ретких и проређених врста дивљачи у ловишту треба посветити посебну пажњу. Део ловишта захвата Специјални резерват природе "Обедска бара". Делатности у том делу ловишта треба прилагодити тако да се заштићеним врстама обезбеде услови за опстанак, а посебно треба да се води брига да им се обезбеди неопходан мир за боравак и размножавање.

Правила коришћења, уређења и заштите ловишта ЈП "Војводинашума" подразумевају планско газдовање у складу са Уредбом о заштити СРП "Обедска бара".

То подразумева:

- санитарни лов у циљу очувања оптималне бројности животиња и спречавања заразних болести у режиму заштите II степена (ловиште "Каракуша");
- забрану свих делатности које мењају услове станишта у режиму заштите II степена;
- спровођење лова у режиму заштите III степена.

У складу са ловним основама је неопходно спровођење мера гајења, заштите, одстрела дивљачи и уређивања ловишта:

- заштита ретких и проређених врста дивљачи које су стављене под трајну заштиту; гајење главних гајених врста дивљачи (јелен обичан, срна, дивља свиња и фазан) и споредних врста дивљачи на "природан" начин за отворена ловишта, до постизања њиховог економског капацитета;
- заштита дивљачи од болести, предатора, криволова, елементарних непогода(поплава);
- узгојни и трофејни одстрел дивљачи уз адекватну селекцију грла и фаворизовање фотосафарија и посматрање птица и
- уређивање ловишта изградњом ловно-техничких објеката, ловних објеката, одржавање просека, ловних путева и комуникација у ловишту.

У **свим ловиштима**, уз спровођење основних планских мера у оквиру газдовања ловиштем, биће створени бољи услови за развој ловног туризма.

У ловиштима планирати и:

- изградњу ловно-техничких објеката у зависности од бројног стања дивљачи, а градити их од природних материјала и уклопити у природни амбијент ловишта;
- оградња делова ловишта ради интензивног гајења и заштите и лова дивљачи;
- изградњу ловно - производних објеката (фазанерија и прихватишта за фазане);
- подизање ремиза на оним местима у ловишту где нема природних површина које могу да пруже заштиту дивљачи. Подизањем једногодишњих или вишегодишњих засада на мањим површинама у ловишту створити услове који ће пружити уточиште, заклон и исхрану дивљачи. Једногодишње ремизе заснивати од различитих група једногодишњих биљака (легуминоза, властистих трава или коренасто-кртоластих биљака). Вишегодишње ремизе подизати од мешовитих вишеспратних дрвенастих врста у зависности од услова средине. Вишегодишње ремизе ће сем стварања бољих услова за заштиту дивљачи, имати и економску функцију (кроз вредност дрвне масе) и већу концентрацију дивљачи на малом простору;
- изградњу пролаза за ниску и крупну дивљач у оквиру саобраћајне инфраструктуре ради стварања еколошких коридора за њихово кретање.

Мере за обезбеђење мира у ловишту

Обезбеђење мира у ловишту је један од основних проблема за успешно газдовање у ловишту. Поред спречавања криволова као и беспотребног кретања по ловишту (скупљање шумских производа), увешће се и забрана кретања, без дозволе, по ловишту.

Такође, морају бити усаглашене активности у шумарству са активностима у ловишту. У периоду репродукције дивљачи (од априла до јула) потребно је обезбедити мир. У одређеним деловима шуме требало би обуставити радове у шумарству (сеча шуме и транспорт).

Планирањем у шуми успоставити што правилнији распоред добних разреда, тако да дивљач у разнодобним састојинама лакше дође до хране, заклона и места за боравак.

Истовремено, предност треба дати узгоју мешовитих састојина храста лужњака са јасеном и са појединачним плодоносним воћкарицама.

У шумама, приликом чишћења и проредних сеча, остављати местимично и жбунасте формације у циљу обезбеђења заклона за дивљач.

Младе шумске културе штитити од дивљачи "стаблимичним" оградњањем или оградњањем читавог простора.

Један од проблема, како за ловство, тако и за шумарство, је присуство крупне и ситне стоке на испашама у шуми. Ови односи (пашарење-ловство) се морају постепено решавати и ускладити са законским прописима везаним за лов и шумарство.

Мере за спречавање штета од дивљачи

Једна од најефикаснијих мера за спречавање штета коју дивљач може да нанесе (шуми и пољопривредним културама) је одржавање броја и врста дивљачи у оквиру економског капацитета ловишта.

Такође је врло значајно да се у време када је смањена количина природне хране (зимски период), обезбеди прихрањивање које одговара броју и врстама дивљачи у ловишту (по количини и калитету).

У оквиру ловишта "Каракуша" налазе се мање површине под пољопривредним културама (приватно власништво), које такође треба адекватно штитити (преносне ограде, узнемиравање дивљачи, и др.).

2.4. Биљни и животињски свет

Биљни и животињски свет и вредне делове природе који су под претходном заштитом као станишта природних реткости, треба користити тако да се не угрози њихов опстанак.

2.5. Обновљиви извори енергије

На основу резултата израђених студија за подручје АП Војводине, на простору општине Рума, као мањи и већи потенцијали обновљивих извора енергије издвајају се:

- биомаса;
- биогаз;
- геотермална енергија;
- сунчева енергија;
- енергија ветра;
- хидроенергија.

Простор општине Рума је претежно пољопривредно подручје (са значајном количином био отпада), а енергетски потенцијал биомасе је концентрисан баш у отпаcima од пољопривреде, шумске и дрвопрерађивачке масе .

На простору општине Рума, с обзиром на повољност развоја сточарства, постоји могућност производње биогаза, првенствено за потребе снабдевања фарми сопственом енергијом.

Део простора општине Рума представља истражни простор геотермалних вода. Постоје предуслови за коришћење овог потенцијала као извора обновљиве енергије мањих капацитета за производњу топлотне енергије .

Геотермалне воде на подручју општине Рума могу се користити за:

- производњу топлотне енергије за грејање објеката и припрему потрошне топле воде, производњу топлотне енергије за грејање стакленика и пластеника, сушење пољопривредних производа;
- за технолошке потребе;
- за рекреативне потребе.

Сунчева енергија, с обзиром на повољну осунчаност, број сунчаних дана у току године на овом простору, може се користити као обновљиви извор енергије који ће користити производни објекат већих капацитета.

Хидропотенцијал реке Саве пружа могућност коришћења хидроенергије, изградњом хидроелектране

Стварни потенцијал, као и исплативост коришћења ових потенцијала установиће се детаљним испитивањем и израдом неопходне документације.

2.6. Минералне сировине

Минералне сировине заступљене на територији Општине Рума су термоминералне воде и тресет и шљунак. Експлоатација минералних сировина се врши под условима које прописује Закон о рударству и надлежни Секретаријат за енергетику и минералне сировине.

Перспективна налазишта термоминералне воде у Срему су: у Буђановцима, где је добијена вода на дубини 440m, температуре 35⁰ С .

3. ПРОСТОРНИ РАЗВОЈ, ДИСТРИБУЦИЈА СТАНОВНИШТВА И МРЕЖА НАСЕЉА И ЈАВНИХ СЛУЖБИ

3.1. Становништво

Утицај планских пропозиција на пројекције становништва

Применом планских решења утиче се на будуће кретање броја становника Општине Рума у корист, пре свега, повећања фертилитета.

Нужан корак ка побољшању демографске структуре Општине, пре свега, представљају **подстицајне мере за рађање и останака становништва у месту становања**. Реч је о општинској стратегији демографског развоја, из које проистичу различите социо-економске мере (финансијски подстицаји, пореске олакшице, посебна социјална и здравствена заштита, запошљавање младих, организација радног и слободног времена...), прилагођене потребама различитих насеља.

У посредне мере спадају сва планска решења која воде глобалном побољшању услова за живот, било да је реч о инфраструктурном опремању, развоју јавних служби, функционалном повезивању насеља, развоју перспективних привредних грана и делатности или заштити и валоризацији природног и културног наслеђа.

Спровођењем планских решења које овај план доноси, могуће је као циљ до 2025. године прихватити пројекције становништва рађене према варијанти високог фертилитета са миграцијама².

Пројекција будућег развоја становништва Општине Рума извршена је на основу анализе садашњих карактеристика популације утврђених циљева развоја становништва и претпостављених друштвено-економских кретања у будућности.

На основу тога планирано је да ће у периоду 2002-2022. година доћи до благог пораста купног броја становника Општине по просечној годишњој стопи од 0,13%.

Табела I – 4: Пројекција укупног броја становништва

Насеље	Година		Стопа раста 2002-2022.
	2002.	2022.	
Буђановци	1757	1680	- 0,0022
Витојевци	913	980	0,0035
Вогањ	1614	1700	0,0026
Грабовци	1480	1520	0,0013
Добринци	1716	1750	0,0010
Доњи Петровци	991	1000	0,0005
Жарковац	1102	1150	0,0021
Кленак	3246	3260	0,0002
Краљевци	1232	1240	0,0003
Мали Радинци	598	700	0,0079
Никинци	2216	2450	0,0050
Павловци	460	480	0,0021
Платичево	2760	2800	0,0007
Путинци	3244	3310	0,0010
Рума	32229	33000	0,0012
Стејановци	1020	1040	0,0010
Хртковци	3428	3500	0,0010
Укупно	60006	61560	0,0013

Основну карактеристику кретања будућег броја становника Општине, у односу на претходне развојне периоде, уз претпоставку активирања одговарајућих мера демографске, економске и социјалне политике, чини значајно успоравање популационог раста Руме и бржи пораст укупног броја становника насеља Витојевци, Вогањ, Жарковац, Мали Радинци, Никинци и Павловци у односу на просек Општине.

Основна мера из области економске политике, која ће омогућити реализацију оваквих кретања, односи се на обезбеђење услова за развој малих и средњих предузећа чиме ће се остварити простор за ново запошљавање и задржавање млађег становништва у овим насељима.

Са становништва потребе планирања мреже предшколских и школских капацитета посебан значај има категорија становништва од 0-19 година, која на нивоу Општине у целини расте са 22,7% у 2002. години на 23,4% у 2022. години.

Табела I – 5: Становништво од 0-19 год. у 2022.год.

НАСЕЉЕ	Укупно станов.	Старосна структура добне групе од 0-19 год.					УКУПНО 0-19 г.	% Укупне популације
		мање од 1 г.	од 1-3 г.	од 3 - 7г.	од 7-14 г.	од 15-19 г.		
Буђановци	1680	15	20	79	177	90	381	22,7
Витојевци	980	10	17	43	112	78	260	26,6
Вогањ	1700	16	23	67	171	128	405	23,8
Грабовци	1520	12	32	59	181	73	357	23,5
Добринци	1750	17	26	63	177	125	408	23,3
Доњи Петровци	1000	9	21	31	95	77	233	23,3
Жарковац	1150	10	23	51	122	82	288	25,0
Кленак	3260	44	56	145	294	237	776	23,8
Краљевци	1240	12	27	45	120	91	295	23,8
Мали Радинци	700	6	12	22	77	45	162	23,2
Никинци	2450	23	50	87	251	140	551	22,5
Павловци	480	5	9	12	42	26	94	19,5
Платичево	2800	31	63	112	266	180	652	23,3
Путинци	3310	27	46	113	336	236	758	22,9
Рума	33000	345	570	1270	3200	2370	7755	23,5
Стејановци	1040	9	19	32	92	97	249	23,9
Хртковци	3500	33	66	147	329	219	794	22,7
Укупно	61560	624	1080	2378	6042	4294	14418	23,4

Смернице за остваривање планских решења и демографски развој су:

- Примена мера демографске политике за побољшање старосне структуре становништва (задржавање и обнова младог становништва кроз мере запошљавања и побољшања животних услова);
- Модернизација и специјализација пољопривредне производње кроз обуку и удруживање пољопривредних произвођача;
- Подршка запошљавању неангазоване радне снаге, а посебно издржаваног становништва у делатностима које су комплементарне, пре свега, пољопривреди, али и валоризацији природног и културног наслеђа (угоститељски и други објекти неопходни за развој сеоског, културног и рекреативног туризма);
- Обука и интензивирање рада у домену водопривреде и саобраћаја;
- Обука и припрема постојећих и потенцијалних нових кадрова за рад у индустрији и саобраћају према новим стандардима и захтевима;
- Подршка развоју заната;
- Ограничавање даљег урбаног ширења;
- Унапређење и модернизација секундарног и терцијарног сектора кроз доквалификацију постојећих и запошљавање нових кадрова;
- Подршка запошљавању неангазоване радне снаге, а посебно издржаваног становништва у туристичким и услужним делатностима које су комплементарне функцијама центра (културни и градски туризам, различите комерцијалне делатности...);
- Подршка запошљавању неангазоване радне снаге, а посебно издржаваног становништва у туристичким и услужним делатностима које су комплементарне пољопривреди и валоризацији реке Саве (наутички, спортско-рекреативни и сеоски туризам) кроз доквалификацију радне снаге;
- Подршка развоју лова, риболова и пратећих услуга.

3.2. Однос градских и сеоских насеља и функционално повезивање насеља и центара

Просторним планом Републике Србије планирана је хијерархијски диференцирана мрежа градова, како у погледу величине центара, тако и у погледу територије коју покривају својим утицајем и функционалним везама.

На подручју Републике Србије планирана је мрежа насеља и функционалних урбаних подручја и њихових центара, значајна за установљивање што равномернијег развоја како Покрајине тако и целе Србије, али и афирмацију функционално урбаних подручја, као носиоца и покретача развоја на овом простору.

Општина Рума припада функционално урбаном подручју (ФУП) Београда, где припадају и општине Стара Пазова, Опово, Пећинци, Панчево и Инђија. Припадност београдском МЕГА 3 функционалном урбаном подручју је нов и непроцењиви развојни потенцијал (Рума западна капија београдског мега-центра). Циљеви су интензивирање радних активности и привређивања у сфери производње роба, услуга и транспорта као и садржајнијег и квалитетнијег живота грађана Руме.

На местима контаката функционално урбаних подручја, где постоје мањи урбани центри, постоји могућност формирања тзв. ФУП кластера који ће још више допринети умрежавању постојећих ФУП-ова, а истовремено ће бити носиоци развоја. У правцу Нови Сад - Београд је већ формиран урбани кластер са урбаним насељима и то: Инђија, Рума, Стара Пазова, Панчево.

На регионалном нивоу утврђује се одрживи развој за АП Војводину у целини. Градови и урбана насеља ће, појединачно или у групацијама, утврдити оквир одрживог развоја усаглашен са ресурсима којима располажу, развојним приоритетима, проблемима са којима се суочавају и процењеним развојним могућностима. Перспективну комплементарност и функционално повезивање имају и градови и урбана насеља Шид - Сремска Митровица - Рума - Пећинци.

Умрежавање градова и осталих урбаних насеља и формирање урбаних кластера ће се остваривати нарочито кроз:

- развијање функционалних веза кроз комплементарне планове и програме просторног развоја (алокација комплементарних функција и активности у оквиру мреже градова и насеља тако да се насеља међусобно допуњују);
- развијање саобраћајне и друге техничке инфраструктуре подржавајући полицентричан и функционално умрежен развој градова и насеља;
- развијање просторне организације и дистрибуције јавних служби и функција имајући у виду функционална подручја, мрежу насеља и локални ниво;

- формирање развојних мини-коридора на локалном нивоу, имајући у виду просторно, функционално, економски, социјално и еколошки уравнотежен и полицентричан урбани развој;
- планирање и изарду локалних планова и иницијатива у складу са процењеним компаративним предностима у оквиру мреже градова и насеља, као и базирање развојних опција имајући у виду синергичан или кумулативни ефекат који се подстиче кроз кластер или мрежу.

На подручју АП Војводине планиран је макрорегионални центар – Нови Сад и следећи нивои градских центара: регионални центри, субрегионални центри, развијени градски центри и већи градски центри.

Градском насељу Рума дата је улога **субрегионалног центра** што подразумева "насеље са више од 25.000 становника и са гравитационом зоном која покрива и делове подручја суседних општина".

Сва остала насеља у Општини (16) припадају категорији **примарних сеоских насеља**, што указује на успорен процес функционалне диференцијације насеља, а самим тим и споро успостављање хијерархије у систему насеља.

Истовремено, ова насеља припадају групи стабилних сеоских подручја, што према ППРСрбије подразумева:

- повољне природне услове за развој пољопривреде,
- просечан ниво економске развијености и
- стагнантне социо-економске тендеције.

У овом Плану, развој и урђење насеља посматрани су интегрално са организацијом и уређењем сеоских атара као простора непосредних развојних услова и ресурса самих насеља.

Међутим, како се примарна сеоска насеља на овом подручју међусобно битно разликују, како по положају у простору, тако и по величини, социо-економској и старосној структури становништва, комуналној опремљености и опремљеношћу објектима јавних служби (образовање, култура, рекреација и др.), било је потребно да се овим Планом предложи даља подела ових насеља према функцијама које треба да развијају и улози коју треба да имају у оквиру утврђеног, јединственог функционалног система насеља.

Из тих разлога, у циљу даљег развоја мреже насеља, а пре свега, у циљу заустављања даље концентрације становништва (53,71%), привредних активности и јавних служби у центру Општине, граду Руми, остала насеља Општине су разврстана у четири категорије (нивоа).

Општински центар – градско насеље Рума је субрегионални центар. Насеља ове категорије представљају основ мреже, пре свега, својим већ достигнутом привредним и популационим потенцијалом. У моменту формирања данашње Општине, градско насеље Рума се издвајало од осталих насеља по зачецима неких функција, административне нарочито.

Систем веза са осталим насељима у Општини је био непотпун и развијао се једнострано. Међутим, у периоду од 1965. године, дошло је до значајније функционалне диференцијације насеља, тако да се у Руми концентрише читав низ активности. Нови привредни систем омогућио је извесну валоризацију расположивих потенцијала, тако да је дошло до измене привредне структуре у корист неаграрних делатности.

Ови просеци, уз изузетан положај на важним друмским и железничким саобраћајним правцима и концентрација становништва, омогућили су да се Рума развије, од општинског центра са неразвијеним функцијама, у вишефункционално градско насеље са јасно формираном зоном гравитације и функционалним везама. Зона гравитације је, пре свега, подручје Општине, а донекле и делови суседних, мање развијених општина Ириг и Пећинци и ту улогу ће задржати и у планском периоду.

С друге стране, сва насеља Општине, па и центар Општине градско насеље Рума, су упућени на блиске, развијеније центре: Сремску Митровицу (регионални центар), односно привредни и административни центар Срема, Нови Сад (макрорегионални центар) – административни, привредни и културно-образовни центар АП Војводине и Београд – центар државног и међународног значаја, за задовољење потреба "вишег" реда у области рада, образовања, културе, спорта, повремених снабдевања и др.

Рума остварује добру саобраћајну везу са свим насељима у Општини, преко релативно квалитетних путева, а са насељима Буђановци, Никинци, Платичево и Кленак и преко железничке пруге.

Пролазак међународног саобраћајног коридора "Х" (ауто-пут и међународна железничка пруга) преко територије Општине, поделио је физички овај простор на северни и јужни део.

Градско насеље Рума се налази у северном делу Општине, заузима ексцентрични положај у односу на укупну територију и налази се у приближном средишту насеља Вогањ, Стејановци, Павловци, Краљевци, Мали Радинци, Жарковац, Путинци, Доњи Петровци, Краљевци и Добринци. Непосредно је повезана са највећим бројем ових насеља. У северном делу Општине, поред Руме, Путинци су развијеније насеље коме гравитирају насеља Жарковац и Доњи Петровци.

Најразвијенија насеља у јужном делу Општине су Хртковци, Платичево и Кленак, који је под јаким гравитационим утицајем регионалног центра Шабац (ППРС).

Насеља Хртковци и Буђановци су директно повезани са Румом, док остала насеља - Никинци, Кленак, Витојевци и Грабовци, ту везу остварују преко Хртковаца, односно Буђановаца.

Оваква повезаност насеља, а пре свега, ексцентрични положај центра Општине, као и постављени циљ да се заустави даља концентрација становништва, привредних активности и јавних служби, у центру Општине, односно да се рационалније и ефикасније координирају све активности на

нивоу Општине, намеће потребу за јачањем неких насеља јужно од ауто-пута и формирања секундарног центра, односно центра заједнице села.

Из тих разлога планирано је да насеље **Хртковци**, друго насеље по величини у Општини, добије улогу **секундарног центра Општине** (I ниво), тако што ће се доследним планским мерама преусмеравати одређен број административних, државних и јавних служби у ово насеље. У овом насељу треба стварати услове за изградњу нових привредних погона и отварање нових радних места.

Насеља **Платичево** у јужном и **Путинци** у северном делу Општине треба да ојачају улогу **центра заједнице села** (II ниво) коју већ данас имају. У конципираној мрежи насеља у Општини одређено им је место **самосталних насеља** неаграрног карактера, што подразумева добру саобраћајну повезаност и комуналну опремљеност, као и развој мреже објеката јавних служби како за потребе сопственог, тако и за становнике из гравитирајућих насеља (III и IV нивоа). За исте објекте вишег реда становници ових насеља ослањаће се на општински центар-градско насеље Руму, односно Сремску Митровицу, Шабац, Нови Сад и Београд.

Очекивани развој терцијарних делатности (трговина, туризма, угоститељство, услужно занатство и сл.), који ће произаћи из развоја пољопривреде, односно већег животног стандарда становништва, као и могућност развоја мањих индустријских јединица, обезбеђује и одређује интензивнији развој ових насеља.

Остала насеља на подручју Општине имају аграрни карактер (сем насеља Кленак). При конципирању могућег развоја ових насеља имало се у виду да нека од њих имају читав низ компаративних предности које досада нису коришћене тако да ће трећи ниво **села са сеоским центром** имати следећа насеља: **Кленак, Буђановци, Никинци, Грабовци и Добринци**.

Ова насеља су већ данас комунално добро опремљене самосталне насељске јединице аграрног карактера. Дobar географски положај, затим, величина атара и квалитет расположивог земљишта (зона интензивне пољопривредне производње са наводњавањем) обезбеђују врло интензивну пољопривредну производњу која ће и у планском периоду остати основна привредна делатност.

Из тих разлога у насељима треба створити услове да се развијају као самосталне насељске јединице аграрног карактера са одређеном мрежом објеката друштвеног стандарда у рангу насеља. За исте објекте "вишег" нивоа ослањаће се на општински центар, односно градске центре у непосредном окружењу (Рума, Шабац, Сремска Митровица, Нови Сад, Београд).

Четврти ниво – **села до 1000 становника**, имаће насеља **Стејановци, Павловци, Вогањ, Мали Радинци, Жарковац, Краљевци, Доњи Петровци и Витојевци**, која треба да имају основне објекте јавних служби (школство, здравство, култура и др.), као и објекте за дневно снабдевање. Све остале потребе ће да задовоље у насељима виших категорија, односно у општинском центру.

У северном делу Општине насеља Жарковац и Доњи Петровци, перспективу даљег развоја треба да виде у обједињавању основних функција са насељем Путинци, а у јужном делу ову везу треба да остваре Витојевци са насељима Платичево и Грабовци.

Сва остала насеља у овој категорији (Стејановци, Павловци, Мали Радинци, Краљевци и Вогањ) се непосредно "наслањају" на град Руму, центар Општине, и свој даљи развој морају да виде у чвршћој вези са Румом, као њена приградска насеља.

Данас се не може говорити о планском, односно интегрисаном просторно-функционалном развоју ових насеља са Румом. Међутим, у планском периоду имајући у виду величину ових насеља, комуналну опремљеност и квалитет стамбеног фонда, а пре свега, постојећи степен њихове функционалне повезаности са централним насељем потребно је кроз одговарајуће програме и пројекте, предузимати низ активности, које ће ту везу ојачати.

Другим речима, нови функционални односи у мрежи насеља могу се постићи само адекватним и усаглашеним мерама демографске и економске политике у Општини, али пре свега и у ширим, регионалним оквирима.

3.3. Организација јавних служби

Развој јавних служби зависиће и од расположивог грађевинског фонда, економске моћи и активности локалне заједнице, традиције, културне развијености и потенцијала, заинтересованости инвеститора и сл. Потребно је све више стимулисати и приватну иницијативу у сектору јавних служби и развијати различите програме прилагођене особеностима подручја и локалне заједнице, посебно у областима социјалне и здравствене заштите (деце, жена, старих лица, лица са посебним потребама), затим образовања (побољшање квалитета основног образовања, образовање за оне који намеравају да остану у области пољопривредне производње, у области туристичке делатности и сл.), као и формирању установа и организација које би допринеле бољем раду појединих области (пољопривреда, туризам, комуналне делатности). Поред тога, потребно је радити на промени у организацији рада јавних служби и прилагођавању потребама и особеностима локалних заједница, посебно на обезбеђивању саобраћајне доступности (организовани систем насељског и међунасељског превоза, употреба специјализованих аутобуса као што су ђачки аутобуси, субвенциониран превоз за поједине друштвене групе и сл.), информатичке доступности (телефон, телефакс, интернет), развијати територијалне мобилне службе ради пружања услуга корисницима у месту становања (услуге путујећег васпитача, превоз деце, превоз специјалним возилима, покретне библиотеке, мобилне амбуланте и здравствене службе за превентивне здравствене услуге, стоматолошке услуге, курсеви и сл.).

Што се тиче објеката потребних за рад јавних служби њихова опремљеност је на минималном нивоу. Поред задржавања постојећих, у планском периоду предвиђена је:

- реконструкција и проширење постојећих предшколских установа и школских објеката према потребама и њихово опремање савременим образовним средствима;
- опремање савременом медицинском опремом свих објеката за пружање здравствених услуга
- Општина Рума као субрегионални центар треба да има општу болницу у центру или у неком од насеља подручја које покрива. Завод за здравствену заштиту треба да има и субрегионални центар.
- обнављање објеката домова културе и обогаћивање новим садржајима ради интезивнијег коришћења;
- уређење спортских терена и опремање недостајућим пратећим објектима (трибине, свлачионице) у свим насељима; и
- изградња домова за смештај старих лица у мањим насељима (где постоји могућност и формирања окућнице).

Будући развој, просторни размештај и организација јавних служби на подручју овог Плана, дефинисани су у складу са одредбама Просторног плана РС, циљевима развоја мреже насеља и посебним особеностима овог подручја.

Планирана мрежа јавних служби (реферална карта бр.2) обезбеђује задовољење основних насељских потреба и потреба ширих просторних целина, у складу са планираним нивоом насеља, односно његовим функционалним значајем у мрежи насеља овог подручја.

Табела I - 6: Мрежа јавних служби према хијерархијском нивоу насеља

Организација јавних служби			IV ниво	III ниво	II ниво	Општински центар I ниво
I Социјална заштита и предшколско васпитање						
A.	Социјална заштита					
	1.	Домови за смештај деце без родитељског старања			o	•
	2.	Центри (комплекси) за старе			o	•
	3.	Дечије установе	o	•	•	•
Б.	Предшколско васпитање и образовање		•	•	•	•
II Образовање						
	1.	Основне школе-подручне	•			
	2.	Основне школе-потпуне	o	•	•	•
	3.	Средње школе		o	•	•
	4.	Више школе и факултети			o	o
	5.	Ученички и студентски домови			o	o
III Здравствена заштита						
	1.	Амбуланта, здравствена станица, мобилна здравствена служба	•	•	•	•
	2.	Дом здравља		o	o	•
	3.	Општа болница				•
	4.	Социјалне (специјализоване) болнице, заводи и институције		o		o
	5.	Апотеке	o	•	•	•
	6.	Завод за здравствену заштиту				•
	7.	Ветеринарске станице	o	•	•	•
IV Култура						
	1.	Библиотеке	•	•	•	•
	2.	Домови културе	•	•	•	•
	3.	Народни универзитети		o	o	•
	4.	Музеји	o	•	•	•
	5.	Архиви		o	o	•
	6.	Галерије и изложбени простори	o	•	•	•
	7.	Сценско-музичке делатности		o	o	•
	8.	Заводи за заштиту споменика				o
V Информатичке делатности и комуникације				o	o	•
VI Физичка култура						
	1.	Отворени-уређени простори	•	•	•	•
	2.	Отворени-уређени и опремљени простори	o	•	•	•
	3.	Покривени објекти физичке културе		o	•	•
	4.	Мањи спортско-рекреативни центри		o	o	o

- обавезни садржаји
- o могући садржаји ако постоји интерес и економска основа за организовање садржаја или код насеља са специфичним функцијама.

Опремљена предложеним садржајима и организована тако да обављају предвиђене функције, насеља ће (сврстана у предложене нивое) представљати рационалнији систем него што је то данас.

Реализацијом планираних јавних служби у складу са нивоом и улогом насеља у мрежи насеља, обезбедиће се такође услови за подизање њиховог укупног друштвеног стандарда, што ће такође повољно утицати на остварење планираних промена у области становништва.

4. ПРОСТОРНИ РАЗВОЈ И ДИСТРИБУЦИЈА ПРИВРЕДНИХ ДЕЛАТНОСТИ

Основно стратешко одређење Општине Рума представља ревитализација читавог простора Општине путем динамичнијег и складнијег развоја привреде, привредне и друштвене инфраструктуре и подизања друштвеног стандарда.

На тој основи могућа је реализација знатно вишег нивоа општих услова живота и рада становништва и превазилажење обележја недовољне развијености овог подручја.

Постојећи природни, створени, материјални и институционални услови у значајној мери обезбеђују могућност реализације овог основног циља, као и дефинисање основних праваца будућег развоја привреде Општине. Стратешки циљеви и одређења који представљају оквир за будући развој подручја Општине су:

- динамизирање развоја пољопривредне производње у циљу афирмације овог подручја као произвођача здраве хране (ратарство, сточарство, воћарство, виноградарство) и развој агроиндустрије на бази расположивих сировина биљног и животињског порекла, праћен одговарајућим променама у структури производње, повећањем приноса и ефикаснијом организацијом откупа и промета основних производа пољопривреде,
- динамичнији развој индустрије (која ће уз пољопривреду бити основни покретач привредног и укупног развоја Општине), а који ће се одвијати у складу са општим смером структурних, организационих и других промена у Републици;
- будући развој индустрије одвијаће се првенствено кроз валоризацију производних ресурса и диверсификацију постојећих производњи, уз уважавање потреба тржишта и техничко-технолошких иновација, као и кроз развој нових прерађивачких делатности и мањих погона из области агрокомплекса у сеоским насељима Општине, повећање површина под шумама и ваншумским зеленилом тако да њихове функције (привредна, заштитна, пејсажна, еколошка) дођу до потпунијег изражаја,
- развој мале привреде која, уз приватно предузетништво и самосталне радње, обухвата и широк комплекс делатности које се могу организовати у оквиру постојећих привредних субјеката /

- предузећа и у сеоским домаћинствима (разне одгајивачке и прерађивачке делатности),
- комплексна валоризација најзначајнијих природних и створених потенцијала туристичке понуде којом ће се обезбедити услови за развој транзитног, ловног, излетничког и спортско-рекреативног вида туризма; развој ове области отвара значајне могућности запошљавања локалног становништва,
- постојећи потенцијали грађевинарства (традиција, капацитети, квалификована радна снага), као и очекиване активности у области привреде, изградње инфраструктуре и стамбене изградње чине значајне предуслове за бржи развој ове делатности у будућности.

Просторним планом Републике Србије, односно Регионалним просторним планом АПВ дефинисани су елементи просторне организације и структуре индустрије као што су коридори развоја међународног, националног и регионалног значаја, привредни центри и локације индустријских зона и индустријских паркова.

Општина Рума у стратешко развојном зонирању припада:

- метрополском подручју Београд-Нови Сад
- развојном коридору X
- коридору развоја регионалног значаја (Шабац) - Рума - Нови Сад Зрењанин - граница са Румунијом.

Општина Рума се налази на пресеку развојних коридора X и регионалног развојног коридора (Шабац) - Рума - Нови Сад - Зрењанин - граница са Румунијом (Е-70 – граница са Румунијом), што је изузетни развојни потенцијал.

У класификацији од I до IV Општина Рума је привредни центар III ранга.

Стратешка опредељења из планова вишег реда, Општина Рума треба да валоризује кроз реализацију најширег могућег спектра садржаја индустријских и технолошких паркова, hi-tech агломерације и комплекси, слободне зоне, бизнис инкубатори, кластери малих и средњих предузећа, аеродромска зона развоја (аеродром Берак-југ), логистички парк и терминали на Е-70, Румској петљи и желеничком чвору.

4.1. Пољопривреда

Основни стратешки приоритет Општине представља развој пољопривреде, уз активирање свих њених потенцијала (природних, радних, створених) у пуном капацитету.

Најзначајнији привредни потенцијал подручја на дужи период представља **пољопривредно земљиште** са могућношћу разноврсне пољопривредне производње, коју треба валоризовати кроз већи степен финализације пољопривредних производа, допуну производног програма прехранбене индустрије и увођење нових производних програма.

Ратарска производња, као и укупан аграр, доведена је на ивицу опстанка у претходном периоду. Отсуством адекватне аграрне политике значајно су умањени производни потенцијали и производним резултатима. Код свих ратарских усева дошло је последњих година до значајног смањивања

укупне производње. У Општини Рума постоје реалне могућности за остварење знатно већих приноса, а пре свега повољни агроеколошки услови, тако да у складу са Стратегијом развоја аграра, у структури сетве треба смањивати површине под пшеницом и кукурузом, али уз повећање приноса по хектару, а **повећати површине под индустријским биљем, поврћем и крмним биљем.**

Из тих разлога, у планском периоду је потребно структуру сетве постепено прилагођавати планираној стратегији развоја, тако да она буде компатибилна са регионалном средњеевропском производњом.

Такође је потребно **повећати семенску производњу**, а нарочито домаћих сорти и хибрида, тако да квалитетом задовољи највише европске стандарде. Процењује се да би и производња семена страних сорти и хибрида, за трећа тржишта, могла да буде веома привлачна.

Полазећи од садашњег стања, објективно процењених потенцијала и значаја **производње хране**, виши ниво производње у ратарству би се могао остварити постепено, паралелним активностима на нивоу Републике, Покрајине и Општина, које подразумевају пре свега:

- јасно дефинисање свих слабости ратарске производње и начине њиховог отклањања,
- утврђивање капацитета и врста индустрија које ће прерађивати сировине из ратарства,
- дефинисање структуре ратарске производње на научним основама, уважавајући постављене развојне циљеве.

Другим речима, кроз адекватну, стратешки опредељену ратарску производњу на подручју Општина Рума, треба да се обезбеди:

- очување свих ресурса, а посебно земљишта,
- прехранбена сигурност грађана,
- стратешке резерве државе,
- квалитетна сировинска основа за прерађивачку прехранбену индустрију како домаћу, тако и страних компанија које ће пословати на овим просторима,
- производњу семена ратарских и повртарских биљака за домаће произвођаче и извоз,
- производњу карактеристичних производа овог подручја, који ће бити намењени извозу,
- стварање фондова за научни и стручни рад, као и за даљи развој материјалних услова привређивања у овој области.

Производња поврћа има карактеристике развијене производње, укључујући све облике производње (на њивама, у баштама, у затвореном простору).

За повртарску производњу се може рећи да је на земљиштима пољопривредних предузећа и задруга она била интензивна (производња за потребе индустријске прераде), са знатно вишим приносима и другачијом структуром производње у односу на индивидуална газдинства.

Међутим, ти приноси су били, и још увек су испод приноса у свету, али се с обзиром на повољне агроекономске услове (повољна клима уз услове наводњавања) они могу повећати под условом да се:

- повећају површине под повртарском производњом, при чему би учешће поврћа у сетвеној структурни износило од 10-15 %;
- планира гајење поврћа као другог усева;
- повећају површине за гајење поврћа у заштићеним просторима (стакленици и квалитетни пластеници);
- развија сточарска производња и одржавају и развијају системи за наводњавање (повезаност сточарства и повртарства чини основу за очување квалитета земљишта, као и постизање високих приноса и високог квалитета поврћа);
- осавремени производња на отвореном (њиве и баште), увођењем нових сорти са већим приносима, применом специфичне механизације (за врсте намењене преради), али и гајењем таквих врста које се тешко могу механизовати и где је потребно веће ангажовање радне снаге за врсте поврћа која ће се у свежем стању користи за потрошњу током целе године, као и за различите облике прераде;
- обезбеде савремени услови како за бербу, тако и за чување и пласман готових производа (паковање, амбалажа, транспорт, дистрибутивни центри, краткорочно и дугорочно чување), уз стварање одговарајућег маркетинга;
- повећа образовни ниво пољопривредних произвођача (курсеви, семинари, саветовања, као и путем локалних медија – специјалне емисије).

У интензивној пољопривредној производњи, као што је повртарска производња, развојем повртарства подстиче се и развој индустрије (пре свега прехранбене, затим индустрије пољопривредних машина, као и индустрије минералних ђубрива и средстава за заштиту биља, хемијске индустрије и др.).

Виноградарска и воћарска производња на подручју Општине Рума површине подвиноградима се смањују (период од 10-15 година), док се површине под воћњацима повећавају. Како виногради имају оптимални век од 25 година, у наредном периоду требало би, сваке године, обновити око 4 % површине под старим виноградима и засадити толико нових.

Укупни обим производње већине воћних врста је у благом опадању или стагнирању.

Посматрано по секторима, у приватном сектору, производња је у благом порасту док је у друштвеном сектору у сталном опадању.

Северни део територије Општине има природне карактеристике предодређене за овај вид производње тако да се у наредном периоду планира повећање површина под воћњацима и виноградима, па самим тим и повећање обима производње.

Значај воћа, поврћа и њихових прерађевина у савременој исхрани, ниво освојене производње и прераде, стечено име и у тежим временским периодима, препознатљивост по многим производима, упућује на закључак да је ово најперспективнија грана агрокомплекса са становишта искоришћености земљишног потенцијала, запослености свих радних структура (по добу и стручности) и обезбеђивању девизног прилива.

Производња лековитог, ароматичног и зачинског биља Коришћењем одговарајућих земљишта (пре свега заслањених) за производњу лековитог биља, отвара се могућност производног активирања земљишта која су досад неадекватно и недовољно коришћена (јужни део Општине).

Основни предуслов за квалитетну производњу лековитог и ароматичног биља је унапређење ове производње, пре свега, стварањем нових генетских потенцијала и прилагођавањем особености самих производа за коришћење у фармацеутској индустрији.

Финализација овакве производње захтева улагања у набавку адекватне опреме, као што су сушаре, дестилатори, екстрактори, линије за паковање, и друго.

Такође би требало урадити посебне програме који ће, поред сушеног материјала, имати и линије за производњу финалних продуката (добивање чистих активних материја).

Међутим, имајући у виду велика почетна инвестициона улагања у опрему, програми се морају радити за строго наменску производњу и за познатог купца.

Крмно биље у дугорочној политици аграрног развоја, како Републике, тако и Војводине и сваке општине појединачно, сточарство ће у структурном прилагођавању пољопривреде имати вишеструко наглашену улогу у валоризацији радних и производних потенцијала.

Из тих разлога, у планском периоду је потребно на подручју Општине обезбедити довољне количине квалитетне сточне хране, што у структури сетве значи повећање како површина под њивским крмним биљкама, тако и повећање учешћа у укупној производњи крмних биљака. Такође, потребно је планирати и знатно повећање површина под вишегодишњим крмним махунаркама (луцерка, жути звездан) имасовније увођење у производњу грашка за крму и зрно, граховица, боба и др.

Применом одговарајуће технологије производње и искоришћености, потребно је усталиити приносе крмних биљака.

Природне травњаке (ливаде и пашњаке) треба користити у органској сточарској производњи за испашу, нарочито за организовано овчарство и мини фарме гусака.

Поред подстицања повећања производње и побољшања квалитета крмног биља на ораницама, потребно је истовремено унапређивати технологију спремања, конзервирања и чувања сточне хране (крме); у коришћењу

ораничних крмних биљака треба тежити коришћењу зелене крме у што дужем периоду године (зелени крмни конвејер), а само најнужније количине спремати, конзервирати и чувати (првенствено као силажу, сенажу, па тек онда сено) за зимски период исхране стоке.

Такође је потребно повећати употребу коренасто-кртоластих крмних биљака, као свежу сточну храну у зимском периоду. Употребу концентрованих хранива треба свести на оптимум.

Сточарска производња Стање у сточарству карактеришу изузетно слаби производни резултати, а пре свега, сталан пад производње свих врста домаћих животиња. Овај перманентни пад производње узрокован је недовољном производњом адекватне сточне хране, дотрајалим објектима са израубованом опремом, незадовољавајућим здравственим статусом животиња, дугогодишњим одсуством адекватних системских услова за развој сточарства и др.

Овакво стање у сточарској производњи отежава реализацију одговарајућег одгајивачко-селекционог програма у овој области, а самим тим и могућност испуњавања захтева које намеће интензивна сточарска производња.

У програму развоја пољопривреде општине сточарство треба да има приоритетно место јер је његова улога вишеструка, пре свега, у остварењу веће добити.

Да би се побољшало стање у сточарској производњи неопходно је да се:

- обезбеде довољне количине основних енергетских и протеинских хранива (кукуруз, сојина сачма, сунцокретова сачма),
- успостави задовољавајући здравствени статус животиња и обезбеди његово одржавање, што је основни предуслов континуиране сточарске производње,
- изврши адаптација постојећих и изградња нових објеката за узгој стоке,
- повећа степен повезаности примарне производње са прерађивачком индустријом и трговином,
- одреде стандарди на основу којих се утврђује квалитет производа, и др.

Испуњењем ових услова постојећи сточни фонд, иако смањен и оптерећен бројним проблемима и тешкоћама, могао би да представља развојни потенцијал Општине Рума, кроз обезбеђење одговарајућег броја здравих и квалитетних животиња (у складу са утврђеним стандардима за квалитет), односно здравствено безбедних и квалитетних производа, са повећаном производњом која ће да задовољи потребе становништва општине и обезбеди вишак производа намењен широј продаји како у земљи, тако и за извоз.

То подразумева поред повећања сточног фонда и измену њеног расног састава, повећање количине меса, млека, јаја и др. по јединици капацитета, повећање површина под крмним биљем, развој нових технологија у производњи сточне хране, итд. Успостављањем теснијих производних и економских веза између развоја биљне и сточарске

производње обезбедиће се услови за успешније очување и побољшање плодности пољопривредног земљишта и повећање здравственог квалитета хране, потпуније и временски усклађеније искоришћавање људког рада, еластичније укључивање газдинстава у тржишне услове привређивања и за елиминисање организационо-технолошких решења која угрожавају, животну средину.

Водопривреда – утицај на развој агроиндустријског комплекса

Територија Општине Рума, као и Војводина у целини, је подручје на ком су климатски услови променљиви, нестабилни и непредвидиви.

Последње анализе су показале да ће у наредном периоду бити више екстремно сушни и екстремно влажних година, тако да ће бити неопходно и наводњавање и одводњавање пољопривредног земљишта, чиме би се обезбедили услови за постизање високих и стабилних приноса у биљној производњи.

Код наводњаваних, односно површина које се одводњавају, доћи ће до:

- преструктурирања примарне пољопривредне производње и повећања приноса код наводњаваних култура,
- производње довољних количина сточне хране и њене континуиране производње, што ће опет имати директан утицај на развој сточарства, односно повећање броја условних грла по хектару, као и већу производњу стајњака.

Пољопривредна механизација

Савремена пољопривредна производње захтева и савремене пољопривредне машине, чији је основни задатак благовремено и квалитетно обављање посла, чиме се постиже и већа економичност.

На подручју Општине Рума, као и у Војводини у целини, доминира класичан систем обраде земљишта, који значајно повећава трошкове производње.

У развијеним земљама класични систем обраде земљишта све више се замењује различитим варијантама конзервацијске обраде која и поред одређених недостатака, обезбеђује бољу заштиту земљишта од ерозије и дефлације и зауставља даљу деградацију земљишта.

Ови савремени системи обраде земљишта постају важна компонента "одрживе пољопривреде" а кроз смањење трошкова заштите земљишта од ерозије, дефлације и различитих видова деградације и загађења, доприносе смањењу укупних трошкова пољопривредне производње. Такође, веома је битно да се ови системи могу применити у веома различитим земљишним условима. Из тих разлога потребно је утврдити критеријуме и оцене погодности појединих типова земљишта за конзервацијске системе обраде и просторно их дефинисати на одговарајућим картама (израда Основа заштите, коришћења и уређења пољопривредног земљишта у складу са Законом о пољопривредном земљишту). Такође се очекује бржи развој тзв. **малог агробизниса** за који

постоји значајан сировински потенцијал, квалификована радна снага, потребни просторни потенцијали (нарочито у сеоским насељима), и близина великих тржишта која могу да апсорбују ову производњу.

Развој малог агробизниса утицаће на повећање степена запослености у општини, бољу понуду на домаћем и иностраном тржишту, супституцију увоза и повећање извоза.

У области прераде ратарских производа интересантни су програми производње специјалних врста хлеба, кондиторских производа, пецива, војвођанских колача и посластица, екструдера, амбалаже од жетвених остатака, енергетских брикета, алкохола и сл. Прерада поврћа обухвата програме замрзавања, топлу прераду, сушење поврћа, производњу зачина и прашкастих производа, еколошке дечје хране, као и широке могућности индустријске прераде поврћа (сокови, кечапи, пасте, чипс, прах-пире, сокови од цвекле и мркве, производи од бундеве и сл.). Прерада воћа захтева изградњу мини-хладњача и капацитета за чување и паковање воћа. Могућа је производња компота и пастеризованог воћа, воћних салата, пекмеза, џемова, кандираног воћа, воћних сокова, сирупа и чајева, сушеног воћа, као и квалитетних, висококвалитетних и специјализованих вина.

Обнављање и развој сточарске производње треба да прати прерада и финализација сточарских производа путем производње специјалних заштићених војвођанских програма (шунка, кобасица, кулен), прераде живинског меса сушењем и димљењем ћурећег, гушчијег и пачијег меса, прераде гушчије џигерице, производње коцки за супе и других додатака јелима.

Такође треба активирати и производњу и прераду рибе, жаба и пужева.

Остале производње

Развој села подразумева поред производње хране и развој прерађивачких делатности које су базиране на биљној производњи, а то су:

- производња свиле на бази гајења белог дуда,
- производња плетарско-корпарских производа на бази садње кошарачке врбе,
- развој примарне прераде дрвета на бази повећане производње дрвета.

Све наведене делатности су радно-интензивног карактера и омогућавају допунско занимање за бројна домаћинства на селу.

Програм ових активности треба развијати паралелно са предвиђеним програмом пошумљавања.

4.2. Шумарство, лов и ловна подручја

Шумарство као привредна грана даје значајне резултате кроз обезбеђивање сировинске базе за примарну и финалну прераду дрвета.

Кроз повећање прерађивачких капацитета потребно је обезбедити већу уписаност становништва на територији Општине.

Дрвна маса ће се реализовати кроз планско, одговорно и одрживо газдовање, а преко планских докумената.

Концепт општег развоја шумарства на подручју обухвата Плана је:

- остварење заштитне, привредне и социокултурне функције шуме;
- организовање трајне максималне шумске производње;
- пласман коришћења дрвне масе у прерађивачким капацитетима у земљи;
- коришћење дрвне масе и потенцијала према могућностима и динамици успостављања оптималног и нормалног стања;
- унапређење стања постојећих шума;
- формирање нове површине под шумама на чистинама и шумском земљишту;
- газдовање шумама ускладити са биолошким капацитетима станишта, што подразумева газдовање врстама дрвећа на одговарајућим стаништима;
- газдовање шумама у складу са шумским основама: очување и заштита подручја, повећање дрвног фонда, увећање површине високих састојина а умањење површина изданаčkih шума, побољшање старосне структуре састојина, обнова шума, смањење узгојне запуштености, боље здравствено стање састојина, здравствена стабилност шумских екосистема, бољи услови коришћења укупних потенцијала подручја.

На бази укупног стања дрвне масе одређен је и десетогодишњи принос, како главни, тако и претходни за подручје општине Рума и он износи:

- главни принос 1111,54 ha и 315065 m³
- претходни принос 4295,47 ha и 126643 m³
- Укупно 5407,01 ha и 441708 m³

На основу утврђеног стања и потенцијала шума и шумског земљишта обављају се сви радови везани за узгој, заштиту и коришћење шума на територији Општине Рума.

Лов и ловна подручја

Ловишта на територији Општине Рума имају добре услове за развој и гајење дивљачи. Потребно је усмеравати развој ловишта до пуног економског капацитета ловишта, заштити и очувању ретких и угрожених врста и изградњи ловно-техничких објеката са циљем развоја ловног туризма.

Планским мерама је предвиђено:

- трајно одржавање економског капацитета ловишта кроз обнављање и прираст дивљачи главних гајених врста;
- изградња ловно-техничких објеката;
- развој ловног туризма у ловиштима у обухвату Плана;
- пошумљавање непродуктивног земљишта у циљу формирања станишта за дивљач;

- газдовање постојећим ловно-узгојним центрима обављати према постојећим планским документима (општа, посебне и ловна основа) по принципима одрживог развоја уз пуно очување биодиверзитета;
- повећање економских ефеката ловства и развој ловног туризма;
- усмеравање главног вида коришћења туризма на ловни и еколошки (фотосафари), посебно у ловишту ЈП "Војводинашуме" и адекватно опремање простора.

У наредном периоду се не очекује установљење нових ловишта, већ само обнављање решења о давању ловишта на газдовање.

4.3. Индустрија, грађевинарство, занатство

Користећи своје компаративне предности, а имајући у виду укупне и посебне потенцијале Општине Рума, основни развојни приоритет треба да буде динамичнији развој агроиндустријског комплекса (првенствено захваљујући богатој сировинској основи).

Да би се обезбедили услови за брже запошљавање и пораст прихода становништва (нарочито сеоских насеља), веома важан развојни приоритет треба да буде развој малих и средњих предузећа. Значајни просторни и сировински потенцијали сеоских насеља, као и недовољно ангажована радна снага треба да се активира обезбеђењем услова за развој прерађивачких капацитета мањег обима (нарочито прерада пољопривредних производа, услужне делатности итд.), чиме би се обезбедио и бржи трансфер становништва из примарних делатности. Отварање малих и средњих предузећа (МСП) има значаја нарочито у функцији отварања нових радних места и оживљавања раста укупне привреде. Стварање јаког приватног сектора кроз оснивање нових и развој постојећих МСП, посебно средњих која ће преузети иницијативу у области развоја и примене иновација и техничко-технолошког напретка, повећања продуктивности и конкурентности привреде, захтева даље унапређење стимулативног пословног амбијента (унапређење финансирања и финансијских мера подршке, подизање нивоа знања и способности у МСП и др).

Развој капацитета терцијарних делатности (трговине, угоститељства, занатства) биће условљен укупним привредним развојем, а биће у директној зависности од раста производње, животног стандарда и куповне моћи становништва.

Развој индустрије и малих и средњих предузећа је, поред развоја пољопривреде, основни стратешки приоритет Општине. Реализација овог приоритета захтева претходне активности локалне самоуправе на успостављању одговарајућег развојног амбијента:

- реструктурирање и ревитализација постојећих капацитета,
- стварање услова за привлачење домаћих и страних инвеститора и за директне контакте са потенцијалним инвеститорима,
- унапређење и изградња потребне инфраструктуре за развој индустрије и малих и средњих предузећа (индустријске и радне зоне, саобраћајна, енергетска, комунална и друга инфраструктура),

- развој инструмената за финансијску потпору успостављањем гарантних и развојних фондова, система субвенционирања, одговарајућих кредитних линија и сл.,
- утврђивање конкретних развојних програма и пројеката од стране локалне самоуправе и појединачних предузетника/инвеститора,
- обезбеђење институционалне и финансијске подршке пројектима развоја малих и средњих предузећа који омогућавају бржи раст запослености и повећање дохотка локалног становништва.

Овако дефинисана стратешка опредељења Општине у области привредног развоја захтевају и утврђивање стратегије просторног развоја привредних активности и правила њиховог просторног размештаја.

У том смислу, а у циљу стварања услова за равномернији развој читавог подручја, планира се активирање значајних просторних потенцијала сеоских насеља путем обезбеђења услова првенствено за развој мањих погона из области прераде пољопривредних производа и специјализоване производње и услуга за велике индустријске произвођаче на основама сировинске базе.

Поред смањења притиска на просторне потенцијале општине Рума, овим ће се обезбедити и услови за повећање запослености у сеоским насељима и за трансфер становништва из примарних делатности. У сеоским насељима такође је потребно развијати капацитете за задовољавање основних, свакодневних потреба становништва у области трговине, занатства, угоститељства и комуналних услуга (терцијарни сектор).

Основна начела усмеравања и размештаја индустрије :

- индустрију лоцирати у постојеће зоне, пре свега у постојећу индустријску зону града (braunfield investicije).
- искористити постојеће индустријске комплексе (адаптација, реконструкција...), односно њихов грађевински фонд до високог степена искоришћености,
- осавременили индустријску производњу у функционалном и технолошком погледу,
- побољшати квалитет инфраструктурне опремљености индустријских зона,
- предузети мере заштите животне средине,
- предузети мере за измештање индустријских погона из урбаног дела града а њихове комплексе трансформисати у делатности компатибилне урбаном окружењу (услуге, комерцијални садржаји...),
- производне зоне ускладити са инфраструктурним системом, пре свега саобраћајним (коридор X) у циљу искоришћења саобраћајно-географског положаја,
- формирање нових зона планирати на земљишту мање пољопривредне вредности и даље од приобаља реке Саве,
- захвате технолошке воде за потребе већих индустријских комплекса предвидети из реке Саве,
- планирати подизање заштитних зелених појаса на контакту двеју намена поготово простора опредељених за становање,
- планирање мањих производних комплекса унутар насеља у оквиру стамбених и стамбено-пословних зона неопходно је одредити

могући утицај на окружење и одредити начин уклапања у околни простор са дефинисаним правилима грађења,

- обавезно је спровођење мера заштите за објекте односно комплексе у складу са Законом.

Стратешки **приоритети** у процесу оживљавања и покретања индустрије су:

- Завршетак процеса преструктурирања индустријских предузећа;
- Активности на подршци развоја МСП и предузетништва;
- Формирање инфраструктурно опремљених радних зона за смештај МСП производне услужне оријентације са саавременим технологијама које подразумевају еколошку ефикасност.
- Унапређење инфраструктурне опремљености, заштите животне средине и програмске структуре постојећих зона у Општини;
- Опремање нових појединачних локација неопходним инфраструктуром;
- Дислоцирање урбаном окружењу некомпатибилних производних (пословних) објеката и комплекса;
- Правовремена резервација простора немњеног привредном развоју у зонама појачаних комуникационих активности (Румска петља, зона Коридора X, магистрални правац Нови Сад - Рума – Шабац);
- Маркетиншке активности на промосвисању потенцијалних зона за МСП;
- Активности на регионалном организовању у умрежавању насеља на различитим нивоима.

Геосаобраћајни положај зоне је повољан у односу на регионално окружење и има следеће подцелине :

Појединачни комплекси: Унутар урбане форме града Руме налази се и низ затечених комплекса где неусклађеност развоја захтева трансформацију производног садржаја ка садржају услужно-пословног садржаја или неког другог карактера - спорт, рекреација или дислоцирање производње ван насеља на просторе повољних предиспозиција у складу са основном програмском оријентацијом.

Поред постојећих зона у граду, развијати и нове зоне односно појасе интезивније привредне активности уз доминантне саобраћајне правце уз заштиту пољопривредног земљишта, наслеђа и коридора државних путева и железничких пута.

Даљи развој мањих привредних развојних центара на територији осталих насеља на простору Општине кроз подстицање формирања мањих комплекса за смештај МСП, односно насељске индустрије (производног и услужног занатства, складишта) ван или у границама насеља уз поштовање мера заштите животне средине.

Будућу просторну структуру привредних капацитета чиниће следећи облици просторноорганизационих јединица :

- Радне зоне,
- Појединачни радни комплекси на засебним парцелама у оквиру насељских зона са другом преовлађујућом наменом,

- Појединачни капацитети рада у склопу парцела са другом преовлађујућом наменом.

У склопу насеља могу се градити и развијати они капацитети чија технологија рада нема негативних утицаја на животну средину, заштићена природна добра, који нису у колизији са планираном преовлађујућом наменом и парцеле на којој се гради, уз услов да просторне могућности парцеле (урбанистички параметри) то дозвољавају.

5. ПРОСТОРНИ РАЗВОЈ ТУРИЗМА, ОРГАНИЗАЦИЈА И УРЕЂЕЊЕ ТУРИСТИЧКИХ И РЕКРЕАТИВНИХ РОСТОРА

Просторни развој и коришћење простора зависи од потенцијала подручја туристичке тражње, а све у складу са принципима одрживости у туризму. Анализирајући Општину Рума као потенцијално тржиште и захтеве потенцијалних туриста, добија се правилно дизајнирање туристичких производа на овом простору, и то су:

У односу на простор:

- транзитни туристи - простор Општине Рума је на саобраћајно-географској позицији везан за путне коридоре свих врста саобраћаја. На територији Општине је аутопут Е-70 Београд – Загреб, као и железничка пруга у истом правцу, која повезује Србију са Западном Европом и међународни пловни пут реком Савом.
- домаћи туристи - потенцијално емитивна подручја су: Београд, Нови Сад, Сремска Митровица и читава Војводина, затим делови суседних регија у земљи.

У односу на карактер туриста:

- страни туристи, пре свега у транзиту;
- школска деца и млади (извиђачи, горани, школске екскурзије, наставе у природи);
- одрасли и мешовите групе преко организација (невладине, спортске, еколошке, планинари, рекреативци, еколози, истраживачи различитих профила);
- појединци, породице.

У креирању туристичког производа полази се од следећих елемената: атрактивност смештајне и друге погодности, приступачност дестинације, препознатљивост и цене. Простор Општине Рума има значајне потенцијале за развој туристичких производа повезаних са коришћењем културног наслеђа, природе и екотуризмом, активностима специјалних интереса, руралним туризмом и догађајима.

Стратегија развоја туризма Општине Рума формулисана је на основу потребе стварања услова за реализацију два приоритетна циља у области туризма:

- повећање учешћа туристичке привреде у укупним ефектима привређивања путем раста девизног прилива и домаћег туристичког промета,

- повећање степена запослености и прихода локалног становништва путем активирања постојећих туристичких потенцијала и изградње нових капацитета.

Повећање девизног прилива везано је за развој оних сегмената туристичке понуде општине за које на међународном туристичком тржишту постоје реалне могућности пласмана, односно за развој у првом реду транзитног, а затим ловног туризма.

За пласман туристичке понуде на домаћем тржишту, поред транзитног и ловног туризма, треба промовисати различите форме руралног, културно манифестационог и излетничко-рекреативног туризма.

Развој **транзитног туризма** локационо је усмерен на међународни транзитни правац, ауто-пут Е-70. У том смислу потребно је постојеће капацитете допунити новим садржајима у циљу комплетирања понуде у складу са захтевима и стандардима међународне тражње, а изградњу нових капацитета вршити такође у складу са наведеним захтевима и стандардима.

Материјалну базу овог вида туризма чиниће поред постојећег мотела и планирани мотел са друге стране ауто-пута који у основи служи за ноћење и краће задржавање транзитних посетилаца, те у том смислу треба прилагодити туристичку понуду. Уз постојећи мотел потребно је употпунити понуду пратећим садржајима као што је бензинска станица у саставу мотела, мањег капацитета првенствено за услуге гостију мотела, са информативно-туристичким пунктом (са јавним и службеним телефоном и информацијама у окружењу, о саобраћајним скретањима према градовима, туристичким дестинацијама, културним добрима и сл.) и сервисом за оправку возила са шлеп службом и паркингом за хаварисана возила: уврстити у понуду мотела комерцијално-пословне садржаје (продавнице, бутици, банке, мењачнице, говорнице) и обезбедити уређен простор за одмор и рекреацију са пратећим мобилијаром, како би се задовољиле и потребе најзахтевнијих иностраних туриста.

На подручју обухвата Просторног плана планиране су две бензинске станице уз коридор ауто-пута Е-70 и то: једна самостална у насељу Добринци (типа бензинско-путничке станице) и једна уз мотел у Руми (типа бензинско-сервисне станице), као и реконструкција постојеће бензинске станице уз мотел.

Развој **ловног туризма**, односно његов пласман на међународно тржиште, захтева одржавање и унапређивање постојећих ловишта, те подизање нивоа и квалитета услуга у постојећим смештајним објектима.

Материјалну базу овог вида туризма чини ограђено ловиште "Каракуша" код Кленка, а од мањег значаја су атарска ловишта на подручју Општине. Ловни туризам ће се заснивати на богатству дивљачи у ловишту "Каракуша" и то како у ловно-узгојном центру "Каракуша", тако и у слободном ловишту који је знатно веће површине. Туристи ће бити страни пре свега, а затим и домаћи ловци из свих крајева земље. Мањи део ловаца ће одседати у ловачком дому, а остали у хотелу у Руми.

Главни локалитети **риболовног туризма** су на Сави код Хртковаца, Кленка и код Грабоваца, затим на каналу код Кленка и Борковачко језеро. Највећи део туристариболоваца су домаћи туристи из околних већих градских насеља.

Развој **руралног туризма** захтева у првом реду активности локалне самоуправе и туристичких организација на едукацији становништва у овом смислу, а затим на изградњи неопходне инфраструктуре и некомерцијалних садржаја друштвеног стандарда у сеоским насељима.

У свим осталим насељима који улазе у обухват Просторног плана, у утврђивању туристичке понуде треба се определити за оне облике туризма који се могу развијати брзо и без великих почетних улагања. То би био рурални туризам етно-карактера, који постаје све популарнији у свету, који подразумева кратке и дуге посете сеоским насељима, боравак у сеоским домаћинствима уз учешће у животу села. У том циљу

треба задржати тренд одвијања различитих манифестација који промовишу старе сеоске обичаје и начин сеоског живота уопште (као "Сремски свињокољ" у Вогњу, "Бостанијада" и сл.), који би могли бити занимљиви како домаћим туристима из градских средина тако и туристима из иностранства. Постојећу фолклорну архитектуру треба обнављати.

У области већ данас развијених различитих форми **културно-манифестационог туризма** потребне су активности интензивније промоције и обезбеђење смештајних капацитета (пре свега у Руми) одговарајућег нивоа и квалитета услуге.

Рума је центар разних културних и других манифестација који би могли занимљиви како локалним посетиоцима, тако и свим осталим гостима. То су: Фестивал Музичких друштава Војводине, Републички фестивал тамбурашких оркестара, Ликовна колонија Борковац, Велики пролећни цвет (Фестивал аматерских позоришта), Првомајски уранак, Борковачко лето.... као и спортске манифестације-традиционални пролећни и јесењи кросеви и сл.

Ове фестивале треба да пропрати изградња одговарајућих разноврсних угоститељско-смештајних капацитета. Од постојећих смештајних капацитета је хотел "Рума", хотел сатри звезде који задовољава садашње потребе туристичке тражње, узимајући у обзир да су то краће посете туриста без дужих задржавања. Може се рачунати и са смештајем посетилаца у околне градове и дестинације: Сремска Митровица, Нови Сад, Београд, Фрушка гора, Обедска бара и др.

Развој различитих видова **излетничко-рекреативног** туризма дневног, викенд и празничног карактера везан је првенствено за потребе градског и локалног становништва Општине, као и становништва у њеном непосредном окружењу. За развој овог вида туризма потребно је у првом кораку уредити постојеће локалитете изградњом приступних путева и паркинга, обезбеђењем потребне санитарно-хигијенске опреме и друге стандардне опреме излетничких локалитета (клупе, столови, настрешнице и сл.) у складу са карактером локалитета. Поред наведеног, може се

очекивати и интензивнији развој риболовног туризма, а у перспективи и наутичког туризма на реци Сави.

Најзначајнији туристички локалитет је **Борковачко језеро у Руми**, као излетиште с комплексним садржајима (рекреативни излети – пешачење, купање, пецање, игре и одмор у природи, спортске игре и сл). Посетиоци овог излетишта ће бити претежно из Руме и околних сеоских насеља. Овај локалитет може постати и саставни део туристичке понуде ловног и других облика туризма, у циљу обogaћења садржаја туристичког боравка.

У обухват Просторног плана улази и туристичка зона **СРП "Обедска бара"** означена као зона Грабовачко-Витојевачко острво које се налази код насеља **Грабовци**. Туристичка стаза се пружа дуж шумског пута који повезује Грабовце са реком Савом, наспрам **Оридске аде**. У туристичку зону укључиће се и крак пута који води уз канал Врањ до Саве. Уређеном стазом кроз шумску просеку може се пешице, бициклом или запрегом (кочијом) доћи до реке Саве. Обала ће се овде уредити за потребе излетничких активности. Уређењем обале остварују се видици на другу обалу Саве и пружа се могућност шетње и посматрање пејзажа. Зато је при уређењу ове зоне неопходно:

- уредити прилазе до Саве кроз шумске просеке према мерама заштите из Уредбе о заштити СРП "Обедска бара",
- обележити главне правце кретања,
- организовати чуварску и водичку службу.

Најчешћи посетиоци оваквих пунктова су ђачке екскурзије, па је потребно број посетилаца (места за седење) прилагодити просечном броју ученика у једном ђачком аутобусу (50). У то уређење простора спада "надстрешница" са столовима и клупама за 50 корисника како би се посетиоцима омогућио предах, заклон у случају невремена и ручак у природи; уређена чесма, пољски ЊС и простор за прихват смећа.

Просторни размештај – туристичка подручја и локалитети

На подручју Општине Рума потребно је развијати различите облике излетничког туризма и то приоритетно оне које не захтевају велика улагања у материјална добра, али траже добру организацију туризма и комплетан маркетинг:

- просторни размештај локалитета треба ускладити са постојећом мрежом објеката и распоредом ресурса, тако да се локалитети налазе на лако доступним локацијама у емитивним зонама насеља, како Општине, тако и околног подручја,
- одредити се за оне активности које омогућавају формирање туристичког производа који се може пласирати на туристичком тржишту.

6. ПРОСТОРНИ РАЗВОЈ САОБРАЋАЈА И ИНФРАСТРУКТУРНИХ СИСТЕМА, ПОВЕЗИВАЊЕ СА РЕГИОНАЛНИМ ИНФРАСТРУКТУРНИМ МРЕЖАМА

6.1. Саобраћај

6.1.1. Путни – друмски саобраћај

Међународни коридор "Х" пролази преко подручја Општине Рума правцима државних путева IА реда бр.3 и IБ реда бр.21 (М-1 и М21).

Путни правац IБ реда бр.21 (М-21) има и значајну улогу у повезивању Војводине са осталим деловима наше државе, као и са Федерацијом БиХ и Републиком Хрватском, државама у окружењу.

Категоризација путних праваца у општини Рума извршена је у складу са Уредбом о критеријумима за категоризацију државних путева ("Сл. гласник РС", бр.37/09) и Уредбама о категоризацији државних путева ("Сл. гласник РС", бр.14/12,105/13 и 119/13).

Државни путеви I реда

У складу са стратешким опредељењем развоја саобраћаја на посматраном подручју за путне правце I реда неопходно је планирати активности, које би ове путне правце довеле у склад са планским циљевима. Реализацијом ових активности би се остварили постављени циљеви и обезбедили неопходни услови за одвијање саобраћаја кроз подручје Општине Рума.

Табела I – 7: Планиране активности за државне путне правце I реда

Број пута	Деоница
IA3	<i>Унутар граница општине Рума</i> Стратешка опредељења Изградња кружне раскрснице код наплатне станице „Рума“ на IБ21 Рехабилитација коловоза на деоници унутар граница Општине Рума Изградња мотела Рума-Север
IБ21	<i>Нови Сад - Рума – Шабац (деоница кроз општину Рума)</i> Стратешка опредељења Рехабилитација - ојачање коловоза на деоници од границе Општине Рума са Иригом до Руме (Асф.база) Рехабилитација - проширење и ојачање коловоза на деоници од Руме (Асф.база) до Кленка (почетак обилазнице) Изградња према пројектној документацији на основу елемената имплементације ПППН инфраструктурног коридора државног пута I реда бр.21 Нови Сад – Рума – Шабац и државног пута I реда бр.19 Шабац – Лозница

Подаци о саобраћајном оптерећењу на основу извршеног бројања саобраћаја прибављени од Републичке Дирекције за путеве:

Табела I – 8: Подаци о саобраћајном оптерећењу –ДП IB 21

Пут	Година	ПГДС
ДП IB-21	2008.	10500
	2009.	10300
	2010.	9910
	2011.	9605

Тренд стагнације саобраћајног оптерећења је очито последица глобалне економске кризе. Без обзира на овакав тренд потребно је планирати попречни профил државног пута IB реда бр.21 као четворотрачни што је и учињено кроз ППППН инфраструктурног коридора државног пута I реда бр.21 Нови Сад – Рума – Шабац и државног пута I реда бр.19 Шабац – Лозница.

Државни путеви 2.реда

Државни путеви 2.реда бр.120, бр.126 и бр.127 су у служби регионалних саобраћајних потреба, али су примери путева који опслужују транзитни саобраћај. Поред ових праваца било би неопходно и остале путне правце анализирати и извршити одговарајуће рехабилитације, реконструкције и изградње обилазница, а све у циљу обезбеђења услова везаних за стратешки план развоја саобраћајне инфраструктуре на подручју Општине Рума. У следећој табели дате су најнеопходније планске активности на државним путевима 2.реда.

Табела I– 9: Планиране активности на државним путевима 2.реда.

Број пута	Деоница
ДП IIa бр.120 (P103)	<i>Граница Општине С.Митровица - Рума - Граница Општине Пећинци</i> Врста интервенције Рехабилитација - проширење (7.10м) и ојачање коловоза
	Израда планске и пројектне документације и изградња обилазнице Вогња на правцу : надвожњак Шашинци - инд.зона Рума
	Израда планске и пројектне документације и изградња корекције трасе на правцу надвожњак на ДП IB-21 - пружни прелаз Краљевци
ДП IIa бр.126 (P106, 109)	<i>Рума - Граница Општине Инђија</i> Врста интервенције Рехабилитација - проширење (7.10м) и ојачање коловоза Израда претходне саобраћајне студије а потом планске документације, генералног пројекта и студије оправданости изградње обилазнице око насељеног места ПУТИНЦИ
ДП IIб бр.314 (106)	<i>Граница града Сремска Митровица-Стејановци-Рума</i> Врста интервенције Рехабилитација - ојачање коловоза

Наведена мрежа деоница државних путева 1. и 2. реда сложена је по приоритету реализације планом усвојених интервенција које захтевају, свака за себе, израду планских докумената нижег реда и техничке документације.

Табела I – 10: Подаци о саобраћајном оптерећењу на ДП II реда

Пут	Година	ПГДС
ДП IIа бр.120 (С.Митровица-Рума-Пећинци) (Р 103)	2010.	нема података
	2011.	4394
ДП IIа бр.126,127 (Рума-Путинци-граница Општине Стара Пазова) (Р 106)	2010.	нема података
	2011.	нема података
ДП IIа 126 (Путинци-граница Општине Инђија) (Р 109)	2010.	нема података
	2011	нема података

Упркос оскудним подацима о саобраћајном оптерећењу за ДП IIа реда бр.120, бр.126,127, бр.126 у планску анализу може се ући са претпоставком да је саобраћајно оптерећење на ДП IIа реда бр.120, бр.126,127, бр.126 исто или нешто мање од оптерећења ДП II реда бр.120 из 2011.год.

То практично значи да у планском хоризонту до 2025.год. треба извршити реконструкцију-изградња обилазница, санација „опасних места“; рехабилитацију-проширење и ојачање на укупној дужини поменутих путних праваца; санацију путних објеката (дотрајалих пропуста).

Планира се реконструкција укрштаја државних путева I реда и државних путева II реда са железничком пругом, предвиђајући укрштаје ван нивоа.

*извршено усклађивање текста са најновијим Уредбама о категоризацији државних путева ("Сл. гласник РС", бр.105/13 и бр.119/13)

Општински путеви

Општинска путна мрежа ће бити предмет разраде планских докумената нижег реда уз детаљну анализу постојећих путних праваца утврђених Одлуком о утврђивању категорија јавних путева на територији Општине Рума (Сл.лист општина Срема , бр.4/1982) и Одлуком о правцу магистралног пута бр.21, регионалног пута, бр.103 и регионалног пута, бр.106 кроз Руму (Сл.лист општина Срема , бр.16/2000) дефинисати неке нове правце који су се наметнули у међувремену услед промена саобраћајних токова, а имају већи значај за функционисање локалног саобраћаја. То су следеће деонице:

Табела I – 11: Планиране активности на општинским путним правцима

Број пута	Деоница
Л-1	<i>Рума - Буђановци-Никинци- Платичево</i> Врста интервенције Рехабилитација - проширење и ојачање коловоза на појединачним деоницама
Л-2	<i>М.Радинци – Граница Општине Ириг</i> Врста интервенције Изградња деонице
Л-3	<i>Д.Петровци – Граница Општине Пећинци</i> Врста интервенције Израда планске и пројектне документације и изградња деонице
Л-6	<i>Грабовци – Граница Општине Пећинци</i> Врста интервенције Израда планске и пројектне документације и изградња деонице
Л-8	<i>Рума – Павловци – Граница општине Ириг</i> Врста интервенције Рехабилитација – проширење и ојачање коловоза
Л-9	<i>Шабачки пут – Кленак</i> Врста интервенције Рехабилитација – проширење и ојачање коловоза
Л-10	<i>Радиначки пут – Стејановци</i> Врста интервенције Рехабилитација – проширење и ојачање коловоза
Л-14	<i>М21 (прикључак за Кленак) – стари мост</i> Врста интервенције Рехабилитација – проширење и ојачање коловоза
Л-16	<i>Улица Железничка</i> Врста интервенције Рехабилитација – ојачање коловоза

Л-20	Улица А.Цесарца Врста интервенције Рехабилитација – проширење и ојачање коловоза
	Веза ДП 2.б реда бр.314 са ДП 1. реда Б-21 Врста интервенције Израда планске и пројектне документације и изградња северне обилазнице Рума на правцу: Циглана на Стејановачком друму - Иришки друм
	Веза ДП 2.а реда бр.120 (инд.улица) са ДП 1. реда Б-21 кроз Радну Зону Запад 1(асф.база) Врста интервенције Израда планске и пројектне документације и изградња деонице
	Веза ІБ реда бр.21 и лок.пута за Буђановце северно од ауто-пута Е-70 кроз будућу РЗ (сервисно-индустријска саобраћајница и приступни пут Мотелу Рума – север) Врста интервенције Израда планске и пројектне документације и изградња деонице
	Веза ІБ реда бр.21 и лок.пута за Буђановце јужно од ауто-пута Е-70 кроз будућу РЗ (сервисно-индустријска саобраћајница и приступни пут Мотелу Рума-југ) Врста интервенције Израда планске и пројектне документације и изградња деонице
	Добринци – Д. Петровци Врста интервенције Израда планске и пројектне документације и изградња деонице

Некатегорисани и остали путеви

Остали некатегорисани путеви разматраће се у планским документима нижег реда и њихова основна функција ће бити везана за развој пољопривреде и шумарства.

Међумесни путеви који су уједно и пољопривредни или шумски представљаће најкраћу везу између насеља а нове трасе успоставиће се комасацијама.

6.1.2. Железнички саобраћај

Изградња мреже пруга за велике брзине (160-250km/h) југоисточне Европе представља дугорочан државни стратешки циљ.

Једино рационално решење за проблем загушења друмског и ваздушног саобраћаја је стварање мреже пруга за велике брзине која, уз технолошку модернизацију возних средстава, представља моћно средство за решавање проблема у саобраћају.

Да би обезбедила веће учешће у транспортним услугама, железница мора, и на овај начин, да побољша своју конкурентност у односу на друге видове саобраћаја.

Државни путни правац 1. реда Београд - Шид, који пресеца, односно тангира подручје Општине Рума представља саставни део мреже пруга за велике брзине Европе и налази се у приоритетном саобраћајном Коридору "Х".

Дакле, кроз подручје општине Рума пролази међународна магистрална двоколосечна пруга Београд - Шид - државна граница (међународни број Е-70) са електро вучом на којој је организован јавни железнички путнички и теретни саобраћај. Пруга је оспособљена за осовински притисак од 22.5 тоне. Највећа допуштена брзина возова одређена је у зависности од параметара пруге и тренутно износи на 45.9% укупне дужине највише 80-100 km/h.

Из станице Рума одваја се једноколосечна неелектрифицирана пруга Рума - Шабац - распутница Д. Борина - држ.граница. Због застарелих техничких и технолошких параметара, као и лошег стања деонице, брзина се често привремено ограничава на 20 km/h или ниже.

Деоница европског везног железничког коридора IV и X (Темишвар-Зрењанин - Н.Сад-тунел кроз Фрушку гору - траса Врдничке пруге-Рума) - повезивање Румуније и Италије, пролази кроз општинско подручје.

Та пруга је веома значајна за међурегионално повезивање (ДКТМ регија): Темишвар – Крчани - Јаша Томић - Сечањ – Зрењанин – Жабаљ - Нови Сад – Парагово – *тунел Фрушка гора - Врдник - Рума*.

Подручјем Општине пролази и коридор укинуте пруге Рума - Врдник која је демонтирана али је сачувана траса пруге на којој ЖТП „Београд“ има надлежност. Задржавањем ове трасе могуће је обнављање пруге и стављање у функцију, као и њено даље продужавање ка Новом Саду.

ЖТП "Београд", у складу са ППРС (Сл.гласник РС, бр.13/96) и својим истраживањима, планира развој железничке инфраструктуре као и пратеће комуналне инфраструктуре која се мора развијати да би државна железничка инфраструктура могла да се користи како за потребе грађана и привреде тако и за потребе државне железничке саобраћајне мреже.

Поред тога постојеће и планиране капацитете железничког саобраћаја (пруге, станице и остала постројења) унутар градске целине потребно је квалитетно интегрисати у урбано окружење, омогућити реализацију мултимодалности не само у робном, него и у путничком саобраћају (обједињавање терминала више видова превоза).

Индустријски колосеци су заступљени у железничком чвору Рума: ранији - за Индустрију гуме и новији - за Економију (силосе), који се пружа делом трасе врдничке пруге и други који повезује јужну индустријску зону (асф.база и фабрика пестицида) и будући робнотранспортни центар и слободна зона код петље Рума на ауто-путу Е-70. (Идејни технолошки пројекат РТЦ И СЗ, израђивач ФТН Н.Сад, Институт за саобраћај 1995.).

Планира се нови индустријски колосек који ће повезати РТЦ са зворничком пругом трасом северно од ауто-пута Е-70, а паралелно са будућим сервисно-индустријским путем.

С обзиром на новоуспостављену чињеницу да Рума припада функционалном урбаном подручју Београда и урбаном кластеру Београд-Нови Сад у саобраћајном повезивању метрополитенског подручја неопходно је планирати повезивање Руме градском железницом (поласци сваких 15мин) са дестинацијама у ужем језгру Београда (Вуков споменик, Београд центар...) и ужем језгру Н.Сада.

Изградњом вишенаменог тунела кроз Фрушку гору успоставила би се триангла Београд-Н.Сад-Рума-Београд у којој би Рума представљала западно теме и чворну станицу метрополитенске железнице.

6.1.3. Ваздушни саобраћај

Поред међународног аеродрома "Никола Тесла" у Београду, становници Општине Рума ће користити и услуге аеродрома у РЗ Југ-2 уз пут Рума-Шабац, јужно од града Рума.

Својим капацитетима овај аеродром може афирмативно да утиче на посматрано подручје, јер корисници његових услуга моћи ће да задовољавају потребе у области пољопривредне, спортске и пословне авијације.

На основу мишљења Директората цивилног ваздухопловства Републике Србије, бр.2/4-07-0128/2009-0002 од 08.05.2009.

- намена аеродрома је спортско и аматерско летење за ваздухоплове класе А1,
- услови коришћења дневно по правилима за ВФР летење
- врста саобраћаја домаћи

Уколико се постојећа травна полетно-слетна стаза прилагоди, аеродром се може оспособити за саобраћај ваздухоплова генералне авијације. Неопходни садржај дефинисаће се Планом разраде.

6.1.4. Водни саобраћај

Река Сава, која чини јужну границу Општине Рума, пловна је у дужини од 651 km, од чега је на територији Републике Србије 207 km, односно на територији Општине око 30 km. С обзиром да је то међународни пловни пут (са најближим лукама у Београду, Шапцу и Сремској Митровици), али

недовољно искоришћен, транспортне потребе у путничком и теретном саобраћају треба планирати на далеко вишем нивоу и у већем обиму.

Проширење корита Саве за потребе пловидбе мора се разматрати варијантно, са могућношћу фазне реализације при чему би претходна фаза уређења морала бити у функцији оне следеће, више фазе.

Пре свега, требало би извршити категоризацију пловног пута, а затим би, у првој фази уређења реке Саве за потребе пловидбе требало поћи од постојећег стања и спровести само оне регулационе мере које су неопходне да би се на сектору Саве, од ушћа у Дунав до ушћа Дрине, односно Сремске Раче (km 180), обезбедили пловидбени услови који данас владају на деоницама повољним за одвијање пловидбе у току навигационог периода.

Ово подразумева следеће активности:

1. завршетак раније започетих регулационих радова како би се обезбедили неопходни пловидбени услови, и
2. обезбеђење континуалног одржавања и обележавања пловног пута на Сави.

У следећој фази било би потребно:

3. дефинисати робне токове и потенцијалне кориснике водног саобраћаја у овом делу Србије,
4. утврдити категорију пловног пута на реци Сави и у зависности од тога дефинисати пловидбене габаритете, и
5. решити питање дугорочног обезбеђења средстава за потребе радова на уређењу, одржавању и обележавању пловног пута.

У зависности од утврђене категорије пловног пута, на реци Сави се морају дефинисати неопходни минимални габаритети пловног пута и у складу са тим пројектовати одговарајући регулациони радови.

С обзиром да на овом сектору Саве не треба планирати њено каналисање, ови регулациони радови ће се свести на примену класичних регулационих грађевина-просецање неповољних кривина и багеровање, које може да буде или основна мера регулације на појединим деоницама или мере одржавања.

Такође да би се интензивирао водни саобраћај на реци Сави, потребно је планирати даљи развој и модернизацију речних лука у Шапцу и Сремској Митровици, у склопу изградње саобраћајно-снабдевачких центара.

За подстицање пловидбе предлажу се следеће мере:

– системским мерама, економском и саобраћајном политиком, каналски и речни саобраћај довести у склад са економским и другим предностима у односу на други вид саобраћаја. То подразумева да се постојећи пловни путеви, пристаништа и флота, доведу у стање да се могу искористити већ створене пловидбене могућности до пројектованих нивоа;

– извршити одговарајуће реконструкције (пре свега на пловним путевима), а затим модернизацију опреме и проширење уских грла према међународним критеријумима.

Развој водног саобраћаја засниваће се на принципима **одрживог развоја**:

- економске исплативости, друштвене оправданости и еколошке прихватљивости; интеграција са окружењем и другим видовима саобраћаја - развој терминала мултимодалног транспорта у лукама и њихово укључивање и интеграција у националну и међународну саобраћајну мрежу;
- усмереност ка корисницима, обезбеђење доступности и конкурентности;
- усклађен развој са плановима суседних земаља и Европе као целине;
- развој његових основних техничко - технолошких подсистема: пловних путева, флоте, лука и пристаништа;
- изградња нових лука и пристана.

6.1.5. Интегрални саобраћај – робно-транспортни центар

Савремени транспортни системи подразумевају ефикасан и јефтин превоз робе што захтева увођење мешовитог (интегралног) превоза. Зачетак ове иницијативе су капацитети постојећег железничког чвора у Руми, индустријски колосеци и петља Рума на ауто-путу Е-70 као предуслови за формирање РТЦ и СЗ на простору између пруге и ауто-пута. (Идејни-технолошки пројекат РТЦ И СЗ, израђивач ФТН Нови Сад, Институт за саобраћај 1995.)

6.2. Водопривредна инфраструктура.

6.2.1. Воде и водотоци

Заштита од бујица и ерозија

Воде се могу користити на начин којим се не угрожавају природна својства воде, не доводи у опасност живот и здравље људи, не угрожава биљни и шивотињски свет, природне вредности и културна добра.

Заштита од штетног дејства воде обухвата радове и мере за заштиту од ерозије и бујица, заштиту од поплава и леда, као и отклањање последица од таквог дејства воде.

Једна од најквалитетнијих мера је изградња микроакумулација на брдско-планинском делу водотока. Сви потоци на територији Општине Рума у планском периоду имаће изграђене акумулације, тако да се на низводном делу неће предузимати регулациони радови. На узводним деоницама од акумулација следи предузимање хидрограђевинских и биолошких радова (пошумљавање) на угроженим належућим гравитационим површинама. На територији Општине присутна (евидетирана) је тзв. "плувијална" ерозија, док остале врсте немају значај (флувијална, абразивна, еолска).

На земљиштима угроженим од ерозије **Скупштина општине утврдиће ерозивно подручје и ради спречавања штете од ерозије прописати противерозивне мере**, уз претходно прибављено мишљење јавног водопривредног предузећа.

Одбрана од поплава

У циљу одбране од великих вода реке Саве планирају се следећи нови насипи:

- Насип канал „Врањ“ (десна обала) km 0+000 - km 4+075
- Насип „Сава“ (лева обала) km 94+850 - km 101+700
- Насип „Сава“ (лева обала) km 105+050 - km 113+000

У циљу заштите од поплава изазваних падинским водама потока Фрушке горе, на свим водотоцима, поред постојећих, изградиће се и планиране микроакумулације (вишенаменске), које између осталог треба да регулишу и поплавне таласе. У планском периоду треба да се изграде микроакумулације на потоцима Јеленци и Кајиновац (Међеш) са притокама, чиме ће низводно од акумулација нестати и главни узрочници ерозије тла са належућих површина уз потоке.

Земљиште између насипа за одбрану од поплава и корита (инундационо подручје) водотока и на заштићеној страни иза насипа у ширини од 50 метара може се користити на начин којим се не угрожава спровођење одбране од поплава а у складу са планом одбране од поплава.

Саставни део насипа за одбрану од поплаве чине заштитни појас са шумом и заштитним зеленилом (заштитне шуме) у инундационом подручју у ширини од 50 метара поред насипа.

Газдовање заштитним шумама спроводи јавно водопривредно предузеће у складу са посебном шумском основом, која мора бити усклађена са планом одбране од поплава.

Водно земљиште се може користити, без водопривредне сагласности, као пашњак, ливада и ораница.

У плавним зонама могу се градити објекти у складу са просторним, односно урбанистичким плановима, којима се одређује земљиште које је угрожено од поплава и услови градње на том земљишту.

Такође, ради заштите вода и водотока забрањено је:

- градити објекте или вршити садњу у плавној зони на начин који омета протикање воде и леда или је у супротности са прописима за градњу на плавном подручју;
- садити дрвеће на одбрамбеном насипу или поред насипа у појасу ширине 10 метара према водотоку и 50 метара на брањеном подручју, рачунајући од ножице насипа;
- садити дрвеће поред канала у појасу од 5 метара са обе стране, рачунајући од ивице канала;

- копати бунаре, ровове и паралелне канале дуж насипа у појасу 50 метара према водотоку и 100 метара према брањеном подручју, изузев уколико је техничком документацијом доказано да није угрожена стабилност насипа.

6.2.2. Мелиорација (одводњавање, наводњавање)

Одводњавање

Проширење детаљне каналске мреже у планском периоду извешће се на брањеним површинама након изградње одбрамбеног насипа дуж „минор“ корита реке Саве са циљем да се трајно снизи ниво подземних вода и одведу сувишне атмосферске воде.

Утицај високих вода из корита реке Саве, као процедурних кроз тело насипа, свешће се потпуно на безбедну меру, како не би имале штетно дејство на належаће обрадиве површине. Тиме ће се трајно решити заштита од спољних вода реке Саве.

Цевна подземна дренажа примениће се на земљиштима тежег механичког састава (забарена, местимично алкализована).

Извршиће се реконструкција главних каналских праваца (Јарачка Јарчина, канал "Врањ") уколико им буде дата двојака намена, односно да служе и за одводњавање и наводњавање.

Остала каналска мрежа такође ће бити прилагођена – реконструисана када се буду уводили системи за наводњавање.

Тakoђе је предвиђен за реконструкцију и слив канала "Врањ".

Наводњавање

Критеријуми код одабирања површина за наводњавање били би:

- да су постигнути задовољавајући резултати у сувом ратарењу, па је потребно удовољити захтеву даљег раста пољопривредне производње (две жетве, и сл),
- да су површине за наводњавање у повољном положају у односу на захват воде, (да нису сувише удаљене),
- да су површине у комплексу већем од 1.000 ha (јединица у наводњавању),
- да је решено у потпуности одводњавање,
- да са становишта технологије, потрошња воде буде око 1.500 m³/ha годишње.

Степен изграђености одводне мреже је релативно добар па се не планира изградња нових објеката, већ се пажња усмерава на одржавање већ изграђених објеката у складу са стандардима и нормативима за ову врсту делатности.

Досадашњу праксу и концепцију одвођења сувишних подземних и површинских вода најбржим путем, уз најмању штету, до главног реципијента, замениће нова која ће пресвега одводити сувишну, али и доводити потребну воду за којом корисник (пољопривредник) искаже потребу. Ова стратегија ће у многоме променити концепцију и структуру пољопривредних делатности.

Вода која је намењена за наводњавање пољопривредних култура мора бити прописаног квалитета. Министар надлежан за послове пољопривреде и министри здравља и заштите животне средине, доносе ближи пропис о квалитету воде која се користи за наводњавање пољопривредних култура и водоснабдевање рибњака.

6.3. Енергетска инфраструктура

6.3.1. Електроенергетска инфраструктура.

Да би електроенергетски систем правилно функционисао у наредном периоду је потребно: побољшати одржавање и извршити санацију, ревитализацију и модернизацију постојећих капацитета.

Даљи развој електроенергетског система и изградња електроенергетске мреже у Општини Рума подразумева изградњу нових ТС 110/20 kV, укидање средњенапонског нивоа 35 kV и изградњу дистрибутивних ТС 20/0.4 kV. Дистрибутивне трафостанице би тада биле искључиво 20/0,4 kV, што би омогућило лакше резервно напајање у случају испада неке од трафостаница.

Ревитализација постојећег система обезбедиће се реконструкцијом трафо станице 110/35/KV "Рума 1", односно изградњом 20 KV разводног постројења и инсталирањем трансформатора 110/20 KV и 31.5 MVA, као и припадајуће мреже.

Боље резервно напајање постиће се изградњом далековода Доњи Петровци-Добринци.

Побољшање нивоа јавне расвете подразумева постављање савременијих светилки и боље осветљење раскрсница на важнијм путним правцима.

Електричну енергију у наредном периоду потребно је обезбедити делом и из обновљивих извора.

Производне енергетске објекте потребно је повезати на најближу 110 (20) kV постојећу мрежу Електропривредног система Србије.

6.3.2. Гасоводна инфраструктура

У оквиру гасификације румске општине урађена је и комплетна дистрибутивна мрежа у свим насељеним местима, што подразумева довођење гаса до свих заинтересованих потрошача. Дистрибутивни гасовод је изведен у свим улицама, обострано у оквиру зеленог појаса,

где год је то било могуће. У даљем периоду могуће је прикључење нових потрошача, доградњом постојеће дистрибутивне мреже, или изградњом нових ГМРС, на правцу разводног гасовода за Сремску Митровицу, а за поребе радних зона („Румска петља“, „Југ-2“), или већих потрошача, ван насељених места. Такође је могућа изградња нових МРС, за потребе већих потрошача ван насељеног места, водећи рачуна да и ГМРС и МРС треба да буду у близини нисконапонске електричне мреже. Могуће је полагање дела мреже испод атарских путева, ради приласка индустријским зонама, или већим потрошачима.

6.3.3. Коришћење обновљивих извора енергије

Обновљиви извори енергије су извори које се налазе у природи и обнављају се у целости или делимично, посебно енергија водотокова, енергија ветра, неакумулирана сунчева енергија, биомаса, геотермална енергија, биогорива, биогаз, и др. Стратегијом развоја енергетике Републике Србије до 2015. године („Службени гласник РС” број 44/05), поред осталог, утврђени су и основни приоритети развоја енергетике и то: технолошка модернизација енергетских извора/објеката, рационална употреба квалитетних енергената, коришћење обновљивих извора енергије и нових енергетских технологија, као и изградња нових енергетских извора/ објеката.

У оквиру Приоритета селективног коришћења обновљивих извора енергије у Стратегији је истакнуто да у Републици Србији постоје посебне погодности и потребе за организовано коришћење ОИЕ у тзв. Децентрализованој производњи топлотне (сагоревањем биомасе и „сакупљањем” сунчевог зрачења) и електричне енергије (изградњом малих хидроелектрана и ветрогенератора снаге до 10 МЊ), за задовољење потреба локалних потрошача, као и за испоруке вишкова електричне енергије локалној мрежи у оквиру електроенергетског система Србије.

Подстицање коришћења обновљивих извора енергије у циљу заштите и унапређења животне средине и рационалног коришћења природних ресурса, смањења загађења и притисака на животну средину, коришћења природних ресурса тако да остану расположиви и за будуће генерације, сврстано је у национални приоритет.

Област обновљивих извора енергије дефинисана је и Уредбом о мерама подстицаја за производњу електричне енергије коришћењем обновљивих извора енергије и комбинованом производњом електричне и топлотне енергије („Службени гласник РС”; 99/09) и Уредбом о изменама и допунама Уредбе о утврђивању Програма остваривања Стратегије развоја енергетике Републике Србије до 2015. године за период од 2007. до 2012. године („Службени гласник РС”; 99/09).

Политика коришћења обновљивих извора енергије дефинисана је и у другим стратешким документима (Бела књига електропривреде Србије; Просторни план Републике Србије од 2010 до 2020; Национална стратегија одрживог развоја; Стратегија привредног развоја Републике Србије 2006–2012; Национални програм заштите животне средине; 2010 и др.).

Законодавни оквир за ову област обухвата Закон о енергетици („Службени гласник РС”; бр. 84/04, 57/11), Закон о водама (2010), Закон о планирању и изградњи, Закон о заштити животне средине (2004), Закон о стратешкој процени утицаја (2004), Закон о потврђивању Кјото протокола уз Оквирну конвенцију УН о промени климе и бројне друге законе.

Енергетски потенцијал дрвне биомасе и сунца није детаљно испитиван за територију општине, па је потребно предузети следеће мере које се заснивају на:

- детаљној процени потенцијала истраживањем на терену свих врста обновљивих енергија на подручју општине Рума;
- дефинисању локација за постројења за добијање енергије сунца, биомасе, ветра, геотермалних извора;
- изради претходних детаљних студија услова на предметном простору за развој енергетских система базираних на обновљивим изворима енергије.

6.4. Телекомуникациона инфраструктура

Изградња националне телекомуникационе мреже предвиђа потпуну дигитализацију комуникационе и транспортне мреже. За транспортне мреже предвиђена су три нивоа: национални, регионални и локални, а за комуникационе чворове два нивоа: национални ниво (ниво транзитних централа) и регионални ниво (ниво локалних централа). У оквиру комуникационе и транспортне мреже Рума се као чворно место налази у мрежној групи Сремска Митровица. Подручје комуникационог чвора Рума обухвата општине Рума, Ириг и Пећинци.

Читаво подручје локалног комуникационог чвора Рума треба да буде реализовано са једном централом која може имати хост у Руми и удаљене претплатничке степене (RDLU) у насељеним местима општине Рума, Ириг и Пећинци. Системи преноса су предвиђени кроз мрежу оптичких каблова у прстенастој топологији.

Изградњом дигиталне телекомуникационе, комуникационе и транспортне мреже на подручју МГ СРЕМСКА МИТРОВИЦА треба да се оствари:

- повезивање свих комуникационих чворишта и свих удаљених претплатничких степена,
- развој мреже Мобилне телефоније,
- удаљени приступ на ИНТЕРНЕТ,
- изградњу дигиталних приватних телекомуникационих мрежа базираних на различитим типовима дигиталних сервиса, изнајмљених линија и мреже за пренос података. Приватне телекомуникационе мреже садржаће у себи и говорне и ЊАН мреже.

Планира се **потпуна дигитализација транспортне мреже**, односно постављање нових спојних каблова са оптичким влакнима уз главне и локалне путне правце, чиме ће се постићи транспарентност мреже за пренос различитих сервиса (говор, подаци, мултимедијални сервиси...).

Да би се омогућила испорука интерактивних широкопојасних сервиса до индивидуалних корисника, што је неоспорно један од захтева који се поставља пред будуће телекомуникационе мреже, постојеће дистрибуционе и комутиране мреже морају да се унапреде у широкопојасне комутиране дистрибуционе корисничке мреже базиране на квалитету сервиса, што захтева промене у мрежама за приступ. Овакав закључак намеће потребу увођења нових технологија у мрежама за приступ.

Дугорочним планом развоја у приступним мрежама ће се као преносни медијум користити:

- ТТ каблови са симетричним парицама,
- Коаксијални каблови,
- Оптички каблови,
- Радио везе.

У комбинацији претходних медија, као системи преноса у приступним мрежама користиће се:

- уређаји који омогућавају вишеструко коришћење постојеће бакарне мреже,
- уређаји који треба да омогуће веће протоке до корисника по постојећим бакарним парицама,
- уређаји за рад по оптичким кабловима,
- фиксни бежични системи.

Приступне мреже требало би планирати са већим бројем концентрација међусобно повезаних у прстен. Главне мреже (од RDLU до концентрације) реализовати оптичким кабловима (тежити прстенастој структури) или користити постојеће симетричне парице уз примену HDSL-а. Дистрибутивне мреже од концентрације до извода реализовати постојећим бакарним кабловима са имплементацијом HDSL и ADSL-а, оптичким кабловима или радио везом. Разводне мреже од извода или мањих концентрација до претплатника реализовати полагањем бакарних, коаксијалних каблова и радио везом (HLL).

Мобилна телефонија за даље присуство на овим просторима подразумева изградњу нових телекомуникационих објеката на територији Општине Рума и по деловима самог насеља Рума, као и у другим насељеним местима Општине. Подразумева се и резервисање нових коридора за радио-релејне везе. С обзиром на брз напредак мобилне телефоније подразумева се да ће се у току изградње нових објеката користити технолошки актуелни системи мобилне телекомуникације.

За пријем и дистрибуцију сателитских и земаљских радио и ТВ програма, у свим насељима потребно је изградити кабловски дистрибуциони систем. Према савременим техничким стандардима, кабловски дистрибутивни систем (КДС) је вишенамениски широкопојасни електронски комуникациони систем намењен, како дистрибуцији радио и ТВ сигнала, тако и пружању широкопојасних интерактивних, тј. двосмерних сервиса корисницима.

6.5. Комунална инфраструктура и објекти

6.5.1. Водоснабдевање

Снабдевање водом насеља вршиће се из артешких водоносних слојева уз строгу контролу исправности воде пре и у току експлоатације. Посебна пажња ће се посветити избору места за бушење бунара као и регулисања заштитних зона око бунара, (Закон о водама).

Снабдевање технолошком водом је могуће из првог водоносног слоја (фреатска издан) уз сталну контролу исправности воде пре и у току експлоатације.

У наведеном периоду планира се:

- Изградња магистралног цевовода Ф 500 од фабрике воде "Фишер салаш" до Ц.С. "Борковац" у Руми,
- Решавање водоснабдевања насеља у источном делу Општине Рума (Источни подсистем),
- Решавање водоснабдевања насеља у јужном делу Општине Рума (Јужни подсистем).

Пројекти који се тренутно реализују:

- Изградња и опремање бунара Б9 на изворишту "Сава 1" у Јарку.
- Изградња водоводне мреже у насељу Никинци (90% је изграђено, предстоји израда пројектне документације и изградња и опремање бунара).

Без додатних улагања у систем водоснабдевања неће бити могуће подмирити потребе становништва као и даљи развој индустрије на територији Општине Рума.

За праћење квалитета вода и нивоа прве издани потребно је поред сваког индустријског погона, фарме преко 500 грла стоке, бензинске пумпе и већих радионица предвидети најмање по три плитка пијезометра и исти број у насељима на сваких 2000 становника. Осматрање квалитета подземне воде потребно је вршити најмање 4 пута годишње, а нивоа једном месечно.

6.5.2. Одвођење санитарних отпадних вода.

Постављање пречистача и примарни третман искоришћених вода уз стално узорковање захваћене и искоришћене воде и контролу биће трајан задатак Општине Рума.

Године 2003. завршена је изградња канализационе мреже у граду Руми, тако да је град потпуно покривен овом мрежом. Садашњи систем за одвођење и пречишћавање отпадних вода чине:

- Главни колектори (источни, централни и западни)
- Канализациона мрежа у дужини од 84 km

- Уређај за пречишћавање отпадних вода (последњих година ван функције).

У даљим плановима развоја треба предвидети нови колектор фекалне канализације за "Источну радну зону" у Руми (израђен Регулациони план), јер ова зона не може да се повеже на постојећи канализациони систем (због мале надморске висине).

Такође је неопходно (у првој фази реализације Плана) предвидети реконструкцију УПОВ-а, према припремљеној инвестиционо-техничкој документацији (постоје сви предуслови да се инвестиција активира).

Будући да тренутно постоје проблеми у коришћењу и испуштању техничких и технолошких непречишћених вода у постојећу каналску мрежу на простору насељених места Општине Рума, неопходно је да се интензивно ради на решавању проблема одвођења и пречишћавања отпадних вода у свим насељима.

6.5.3. Одвођење атмосферских, отпадних и подземних вода

Површинске воде, природни и вештачки водотоци, изложени су перманентној деградацији, упуштањем отпадних индустријских и комуналних отпадних вода. Зато се ове воде морају прихватити и одвести до реципијента. На простору Општине Руме развијаће се сепарациони канализациони системи, којима ће се посебно одводити комуналне отпадне воде, а посебно атмосферске отпадне воде.

Основни задатак канализационог система је потпуна хидротехничка санитација урбаних простора. Фекални канализациони системи треба да прикупе и одведу ван територије све отпадне воде формиране при употреби и коришћењу. Канализациони системи су у врло уској вези са водоснабдевањем и представљају функционалну и органску целину са њим. Због тога се канализациони системи морају развијати упоредо са развојем система водоснабдевања.

Индустријске отпадне воде решаваће се, по потреби, посебним системима. Зависно од врсте и типа загађене воде вршиће се њихово претходно пречишћавање кроз предtretман, па ће се тек онда ићи на заједничко пречишћавање са санитарном и атмосферском отпадном водом.

Услови предtretмана индустријских отпадних вода треба да: заштите здравље особља које ради на одржавању канализационих система; заштите канализациони систем и објекте на њему; заштите процес пречишћавања отпадних вода на централном уређају; обезбеде одстрањивање из индустријских отпадних вода материје које се мало или никако не одстрањују на централном уређају за пречишћавање отпадних вода, а које могу угрозити захтевани квалитет вода реципијента.

Пре упуштања отпадних вода у реципијент предвиђа се њихово пречишћавање на централним постројењима за пречишћавање отпадних вода (УПОВ). Карактер реципијента предвиђа, односно захтева висок

степен пречишћавања. После пречишћавања на уређајима за пречишћавање отпадних вода, пре испуштања у реципијент, концентрација појединих загађујућих материја у ефлуенту мора задовољавати услове дефинисане Уредбом о граничним вредностима емисије загађујућих материја у води и роковима за њихово достизање (Сл Гл Рс 67/2011).

Капацитет УПОВ-а мора бити усклађен са демографским растом и планираним повећањем индустријских капацитета, што је неопходно анализирати и документовати одговарајућом студијом.

Мања насеља, туристички локалитети и центри, као и викенд зоне, проблем одвођења отпадних вода решаваће преко компактних мини уређаја за биолошко пречишћавање – (Биодиск, Биотип, Минокс).

Где год је могуће, користити тзв. групне системе, којима се једним УПОВ пречишћавају отпадне воде из више оближњих насеља, повезаних магистралним колекторима са одговарајућим КЦС (канализационим црпним станицама).

Планирању и пројектовању УПОВ приступа се након анализе улазних параметара и излазних критеријума, односно након усвајања капацитета постројења и технолошког процеса пречишћавања, претходне анализе алтернативних решења израђеним према потребама пречишћавања, локалним условима урбаног подручја и техно-економским подацима. Из одабраног процеса пречишћавања произилази избор објеката и уређаја, избор локације УПОВ, конципирање шеме постројења, дефинитиван хидраулички пропрачун, избор опреме, архитектонско-грађевинско обликовање, услови извођења и експлоатације постројења, услови заштите на раду, и др.

На местима где јавна канализациона мрежа није изграђена, до изградње таквих система, примењиваће се водонепропусне септичке јаме, које ће се, према потребама, периодично празнити аутоцистернама надлежног комуналног предузећа.

Изградњу водонепропусних септичких јама вршити према следећим условима:

- да су приступачне за возило - аутоцистерну које ће их празнити,
- да су коморе изграђене од водонепропусних бетона,
- да су удаљене од свих објеката и међа према суседима најмање 3,0 m,
- да се лако могу преоријентисати на јавну канализациону мрежу након њене изградње
- да буду удаљене од бунара најмање 8 m.

Развој атмосферске канализације има задатак заштите урбанизованих површина унутар насеља и индустријских погона од плављења атмосферским водама. Кишну канализацију конципирати за меродавне услове (временски пресек, урбанизованост простора, рачунска киша итд.), а етапно реализовати тако да се изграђени делови рационално уклапају у будуће решење.

У насељима Општине Руме, постојећа мрежа отворених канала ће се ширити у складу са потребама, са уливима у најближе потоке путем

уређених испуста који су осигурани од ерозије и који не залазе у протицајни профил канала (потока). За атмосферске отпадне воде са зауљених и задрљаних површина (бензинске пумпе и сл.), предвидети одговарајући третман на сепаратору уља и таложнику. Садржај уља у третираној води не сме бити већи од 0,1 mg/l, а суспендованих материја од 30 mg/l.

Приликом израде плана који евентуално предвиђа израду концепта атмосферске канализације потребно је претходно дефинисати укупне количине упуштених вода и сходно томе уз консултацију надлежних органа водопривреде проценити могућност прихвата дефинисаних количина. У случају да су процењене количине упуштених вода веће од оних на које су димензионисани делови каналске мреже у које се предвиђа упуштање, потребно је предвидети могућност реконструкције (повећање протицајног профила и сл.). Без обзира на евентуалну потребу реконструкције са надлежним водопривредним предузећима потребно је уговорно решити прихват прикупљених вода.

У случају да се у неки од канала у склопу система за одводњавање предвиђа упуштање атмосферских вода прикупљених са било које површине, потребно је имати у виду да се могу упуштати само чисте воде и евентуално технолошке које морају бити пречишћене, без таложљивих или муљевитих материја (пливајући предмети, амбалажа, делови хране, тешки метали, разна уља, и течности за моторе и сл.) ради обезбеђења IIБ класе квалитета воде у каналу односно крајњем реципијенту.

Атмосферске и отпадне воде сакупљати постојећом већ изграђеном канализацијом мешовитог типа. Уколико на неким подручјима не постоји изграђена канализација или она није сепаратног типа потребно је предвидети изградњу колектора у којем би се посебно одводиле отпадне воде.

Атмосферске и условно чисте технолошке воде (расхладне и сл.), чији квалитет одговара IIБ класи квалитета воде могу се без пречишћавања упуштати у природне токове, мелиорационе канале, ретензије по ободу насеља и сл.

Изливи атмосферских и пречишћених вода у мелиорационе канале морају бити изведени на одређен начин да би се спречило деградирање и нарушавање стабилности косина канала.

Забрањено је упуштати у мелиорационе канале и баре било какве воде, осим атмосферских и условно чистих расхладних вода које по Уредби о категоризацији вода одговарају II класи. Уколико се планира испуштање осталих отпадних вода, морају се обавезно комплетно пречистити (примарно и секундарно) до траженог степена квалитета.

Објекте за прикупљање и третман атмосферских и санитарно-комуналах односно технолошких вода потребно је радити строго одвојено.

6.5.4. Начин поступања са отпадом

Законом о управљању отпадом ("Службени гласник РС", бр. 36/09, 88/10) и Стратегијом управљања отпадом у Републици Србији за период 2010-2019. године ("Службени гласник РС", бр. 29/10), дефинисан је начин управљања отпадом, док је Просторним планом Републике Србије 2010-2020. године ("Службени гласник РС", бр. 88/10), дефинисана инфраструктура за управљање отпадом у простору, односно свеобухватно планирање простора.

Према Националној стратегији управљања отпадом у Републици Србији ("Службени гласник РС", бр. 29/10) и потписивањем међуопштинског споразума општине Инђија, Стара Пазова, Рума, Ириг, Пећинци, Шид и Сремски Карловци ("Службени лист општина Срема", бр. 43/10) створен је Регион за управљање комуналним отпадом. Споразумом је утврђено да ће се **Регионална депонија** градити на територији општине Инђија (чија изградња је у току), а у складу са Регионалним просторним планом АПВ ("Службени лист АПВ ", бр. 22/11) и Регионалним планом управљања отпадом за општине Инђија, Ириг, Рума, Сремски Карловци, Шид и Стара Пазова ("Службени лист општина Срема", бр. 28/07, 32/10). Избор најповољније локације определила је Студија о просторном размештају регионалних депонија и трансфер станица на територији АП Војводине, те је изабрана локација на к.п 1710/9 К.О Крчедин. За поменути локацију израђени су План детаљне регулације, Идејни и Главни пројекат, Студија оправданости изградње депоније, Студија о процени утицаја на животну средину, Главни пројекат хале за сепарацију отпада, а у току је израда Радног плана регионалне депоније и Студија изводљивости изградње трансфер станица. Према Студији једна од трансфер станица планирана је на територији општине Рума.

У складу са Законом о управљању отпадом ("Службени гласник РС", бр. 36/09") Скупштина Општине Рума донела је Локални план управљања отпадом ("Службени лист општина Срема", бр. 19/11"), којим се уређује, обезбеђује, организује и спроводи управљање комуналним, односно инертним и неопасним отпадом на својој територији.

У циљу адекватног решавања проблема управљања **опасним отпадом** предвиђена је идентификација и санација локалитета који су контаминирани опасним отпадом и изградња регионалног складишта за опасан отпад на територији Средње банатске области.

У оквиру пројекта "Техничка помоћ за припрему документације за изградњу постројења за физичко-хемијски третман опасног отпада" биће израђена студија оправданости која ће узети у разматрање више локација за изградњу постројења за физичко-хемијски третман опасног отпада које се налазе у Централној Србији.

Производни капацитети постојећих постројења који имају могућност термичког третмана отпада (цементаре, железаре и термоелектране), могу се употребити за процес коинсенерације одређених врста отпада, уколико испуне услове прописане законском регулативом. За опасан отпад који се не може третирати у земљи потребно је успоставити сакупљање и извоз опасног отпада у овлашћена постројења.

Индустријски и опасан отпад произвођача настао у месту, произвођач који је власник отпада који произведе дужан је да привремено складишти у

оквиру комплекса у складу са Правилником о начину складиштења, паковања и обележавања опасног отпада ("Службени гласник РС", бр. 92/10).

У градовима је неопходно одредити локације центара за сакупљање опасног отпада из домаћинства. Центре за сакупљање опасног отпада из домаћинства ће се организовати као сабирни центри за сакупљање батерија, акумulatora, лекова, запрљане амбалаже од боје и лакова и друго. Ови центри могу бити уз локације центара за одвојено сакупљање рециклабилног отпада.

Избор локације трансфер станице, сакупљачких станица и рециклажног дворишта планирати у складу са Законом о управљању отпадом ("Службени гласник РС", бр. 36/09, 88/10) и подзаконским актима Правилником о одређивању локације и уређењу депонија отпадних материја ("Службени гласник РС", бр. 54/92) и другим актима, као и Стратешком проценом утицаја на животну средину.

У оквиру пројекта "Техничка подршка у управљању **медицинским отпадом**" и циљу решавања проблема **инфективног отпада** постављени су аутоклави и дробилице у Сремској Митровици. Поред Сремске Митровице таква постројења су постављена и у другим градовима у окружењу, у Сремској Каменици и Новом Саду.

Отпад животињског порекла, нарочито кланични отпад, у планском периоду третираће се у постојећим постројењима за третман отпада животињског порекла отвореног типа у Сремској Митровици.

7. ПРОПОЗИЦИЈЕ, ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ, ПРЕДЕЛА, ПРИРОДНИХ И КУЛТУРНИХ ДОБАРА

7.1. Заштита животне средине и заштита, уређење и унапређење предела

Стратешко опредељење развоја Општине Рума у циљу заштите животне средине усмерено је на реализацију посебних режима заштите просторних целина са значајним природним вредностима (део СРП "Обедска бара") и санацију, заштиту и унапређење природних и радом створених вредности животне средине, уз очување аутохтоности овог простора.

Заштитом природних ресурса, спречиће се њихова даља деградација што подразумева потпуну комуналну опремљеност насеља и туристичких локалитета (адекватним водоснабдевањем, посебно водом за пиће, изградњом канализационе мреже за одвођење отпадних вода, изградњом колектора за прикупљање вода из насеља и станица за пречишћавање, увођењем система даљинског грејања и одлагањем комуналног отпада на уређене депоније).

Такође, код планирања и изградње индустријских и енергетских објеката (који загађују животну средину) неопходно је дефинисати мере заштите и услове под којим ће се одвијати производња у овим објектима, без негативног утицаја на околину.

7.2. Заштита, уређење и унапређење природних добара

Поред заштићеног природног добра СРП "Обедска бара", на подручју Општине Рума налази се и већи број станишта природних реткости (Уредба о заштити природних реткости "Службени гласник РС", бр. 50/93), од којих неки имају и међународни значај.

Река Сава

Према препорукама Дунавске комисије, а на основу критеријума за класификацију унутрашњих пловних путева ЕСМТ, према препорукама IWI, светског удружења за водне путеве, а на основу резолуције УН бр. 52 сви пловни-водни путеви од I до VII класе задовољавају РЦ или РД рекреативну класу.

Река Сава је категорије IV и представља међународни водни пут река Сава и отворена је за међународну пловидбу (слободна за међународну пловидбу свих застава);

Стање у водном саобраћају у АП Војводини карактеришу низак степен искоришћености лука и мали промет робе на мрежи унутрашњих водних путева услед застареле речне флоте и недостатка улагања у модернизацију, приватизације лука и бродарских предзећа.

Регулациони радови (обезбеђење пловног пута и заштита приобалног подручја од штетног дејства великих вода) представљају саставни део одбране од поплава.

Сава је трећа река по обиму регулационих радова, карактеристичан је за њу велики коефицијент развијености од 1,47.

Република Србија сарађује са земљама из окружења по питању контроле и утицаја прекограничног загађења. Међународна сарадња се пре свега односи на квалитет вода поред осталих и реке Саве.

Од великог је значаја наставак развијања регионалне сарадње у области управљања водним ресурсима. У том смислу, потписивањем међународног оквирног Споразума о сливу реке Саве, реализоваће се одрживо управљање водама, односно регулисаће се коришћење и заштита вода и акватичног екосистема од штетних утицаја.

Међународна комисија за слив реке Саве (ISRBC)–Савска комисија формирана је на основу Оквирног споразума о сливу реке Саве, који су потписале прибрежне земље Словенија, Хрватска, Босна и Херцеговина и Државна заједница Србије и Црне Горе у Крањској Гори децембра 2002. године, који је ступио на снагу децембра 2004. године.

Комисија је успостављена за потребе имплементације Оквирног споразума о сливу реке Саве (FASRB) односно, да омогући сарадњу у успостављању међународног режима пловидбе на реци Сави и њеним пловним притокама, што подразумева успостављање услова за безбедну пловидбу на реци Сави и њеним притокама, између осталог, путем:

- усвајања плана обележавања, одржавања и развоја пловних путева;
- усвајања јединствених правила пловидбе узимајући у обзир специфичне услове на одређеним деловима пловних путева;
- усвајања техничких правила која се односе на пловила унутрашње пловидбе и правила о добијању дозволе заповедника брода;
- успостављање Речних информационих сервиса (РИС).

Издвојени су пловно транзитни туристички правци, по критеријумима значаја за наутички туризам и положај постојеће мреже пловних река и канала, у односу на туристичке дестинације лоциране уз њих на мотивима приобалног туризма. Подељени су на: примарне - међународне и секундарне - националне правце.

Међународни правци су цели токови међународних река и главних канала у Војводини међу којима је река Сава - као деоница хрватско-босанскохерцеговачко-српског пловног система, са могућношћу повезивања са Црном Гором (Тара-рафтинг, Дрина-сплаварење, Сава-регат);

На међународним пловним правцима, у функцији наутичког туризма, потребно је развијати марине.

За подстицање пловидбе предлажу се следеће мере:

- системским мерама, економском и саобраћајном политиком, каналски и речни саобраћај довести у склад са економским и другим предностима у односу на други вид саобраћаја. То подразумева да се постојећи водни путеви, пристаништа и флота, доведу у стање да се могу искористити већ створене пловидбене могућности до пројектованих нивоа;
- извршити одговарајуће реконструкције (пре свега на пловним путевима), а затим модернизацију опреме и проширење уских грла према међународним критеријумима. Истовремено приступити довршењу започетих и изграђених нових пристаништа са опремањем савременом механизацијом за претовар различите врсте робе, као и изградњу нове савремене флоте.

Концепција развоја лука са припадајућим нивоима управљања обухвата:

- јавне луке - од јавног, државног значаја;
- јавне луке - од значаја за локалне заједнице;
- луке за сопствене потребе - луке које би градила индустријска предузећа;
- луке за мале бродове - марине.

Развој лука уз реку Саву, применом савремених транспортних технологија, треба да омогући опслуживање фреквентних робних токова. Пристаништа ће се градити и планирати на основу одговарајуће планске документације, подстичући транспорт на унутрашњим водним путевима.

СРП "Обедска бара"

Међународни статус заштите ће имати подручја од међународног значаја за очување биолошке разноврсности, и то: природна добра која су стекла међународни статус заштите а уписана су у Рамсарску листу, укључена у

EMERALD мрежу, предложена за упис у Листу резервата биосфере UNESCO-МаВ, као и међународно значајна подручје за птице (IBA), међународно значајна биљна подручја (IPA) и одабрана подручја дневних лептира Европе (PBA).

У оквиру UNESCO-МаВ програма "Човек и биосфера" чији је циљ обједињавање заштите биодиверзитета, културних вредности и економског развоја одређеног подручја, предложено је се да СРП "Обедска бара" постане део мреже резервата биосфере.

EMERALD мрежа је еколошка мрежа подручја од посебне важности за заштиту природе (*Areas of Special Conservation Interest-ASCI*). Мрежа укључује подручја од посебног еколошког значаја за угрожене врсте и типове станишта заштићених на основу Конвенције о очувању европске дивље флоре и фауне и природних станишта ("Службени гласник РС-Међународни уговори", бр.102/2007 од 7.11.2007. године). Обедска бара је једна од регистрованих 17 подручја националне EMERALD мреже на територији АП Војводине.

У циљу заштите, очувања и унапређења просторних целина са значајним природним вредностима и појавама, одређени су режими коришћења и мере заштите на подручју заштићеног природног добра (Реферална карта бр. 3).

На подручју СРП "Обедска бара" Уредбом о заштити специјалног резервата природе "Обедска бара" ("Службени гласник РС", бр. 56/94) успостављени су:

Режим заштите I степена

На подручју Општине Рума **нема** површина у овом режиму заштите.

Режим заштите II степена

На подручју Општине Рума, режим заштите II степена обухвата подручје бара и греда "Грабовачко-Витојевачког острва", "Витојевачке храстове" и канал Врањ.

На подручју режима заштите II степена није дозвољено:

- мењати састав шумских састојина и њихово привредно коришћење,
- пошумљавање бара и ливада,
- вршење свих делатности које мењају услове живота у биотопима-загађивање вода, извођење земљаних радова, промена вегетације и сл,
- лов и риболов, осим када је то потребно ради очувања оптималне бројности животиња и заштите од заразних болести,
- сакупљање и коришћење заштићених биљних и животињских врста,
- кретање људи без посебних дозвола.

На подручју режима заштите II степена дозвољени су:

- санитарна сеча стабала,
- узгојни радови за шумске састојине,
- кошење ливада после 15 јула (сваке две до три године),
- презентација заштићених подручја.

На овом подручју је потребно обезбедити праћење стања природних вредности и успоставити мониторинг за потребе научно-истраживачког рада.

Подручјима са режимом заштите II степена припадају следеће парцеле и делови парцела у **К.О. Грабовци**: целе парцеле: 2076, 2283, 2284, 2285, 2286, 2287, 2296, 2305, 2306, 2307, 2308, 2309, 2310, 2313, 2315, 2318, 2319, 2320/2, 2323, 2324, 2325, 2335/2, 2337, 2360, 2361, 2364, 2404, 2405, 2406, 2423, 2424, 2430, 2457, 2460, 2461, 2462, 2463, 2472, 2508, 2509, 2510, 2512, 2517, 2518, 2519, 2521, 2522, 2549, 2551, 2560, 2585, 2586, 2587, 2588, 2589, 2590, 2591, 2592, 2593, 2594, 2595, 2596, 2597, 2598, 2599, 2600, 2601, 2602, 2603, 2604, 2605, 2635 и делови парцела: 2079, 2077/1, 2077/2, 2295, 2297, 2299, 2304, 2311, 2312, 2314, 2316, 2317, 2320/1, 2322, 2330, 2333, 2335/1, 2336, 2338, 2339, 2345, 2353, 2363, 2365, 2370, 2398, 2403, 2407, 2422, 2427, 2429, 2431, 2455, 2458, 2471, 2505, 2507, 2516, 2520, 2544, 2559, 2570, 2584, 2635, 2639.

За простор између подручја са режимом заштите II степена и границе СРП "Обедска бара" утврђен је **режим заштите III степена**.

Зона заштите "опасује" Резерват и простире се од границе резервата до граница К.О. Грабовци.

Ово подручје (режим заштите III степена) представља такође мозаик разноврсних екосистема које карактерише, у мањој или већој мери, нарушена структура животних заједница, као последица различитих деловања човека.

Ради оптималног функционисања целокупног простора и очувања темељних природних вредности, на подручју режима заштите III степена није дозвољено:

- пошумаљавање бара и ливада,
- сакупљање и коришћење заштићених биљних и животињских врста,
- проширивање површина под еуро-америчким тополама,
- сеча појединачних стабала и група стабала аутохтоних топола и врба старијих од 30 година,
- третирање шума хемијским средствима авио-методом, осим у изузетним случајевима неопходним за заштиту Специјалног резервата природе "Обедска бара",
- на местима гнезђења орла белорепана и црних рода извођење радова и других активности у кругу од 100 метара,
- риболов испред упусно-испусних канала у полупречнику од 100 метара од упушта, односно испушта.

На овом подручју (режим заштите III степена) довољава се:

- извођење хидротехничких радова ради трајног напајања СРП "Обедска бара" водом,

- активности на побољшању и одржавању еколошких услова, развој туризма и изградња објеката у функцији туризма, као и објеката чија је намена у функцији презентације основних вредности подручја (научно-истраживачки рад, истраживачке радионице за студенте и ученике, и сл.).

Све објекте треба градити у традиционалном стилу.

На подручју утврђене заштитне зоне СРП "Обедска бара" није дозвољено:

- упуштање отпадних вода из насеља, радних зона и других изграђених комплекса где се оне појављују, без адекватног пречишћавања,
- непланска сеча шума и коришћење шумских површина за друге потребе,
- неконтролисана употреба вештачких ђубрива,
- непланска изградња објеката.

На простору заштитне зоне у непосредном контакту са СРП "Обедска бара" дозвољена је изградња, изван утврђених грађевинских подручја, само објеката у функцији туризма и рекреације, као и лова и риболова у складу са ловном, односно риболовном основом.

Коришћење природног добра не сме бити на штету очувања природних вредности, а коришћење природних ресурса мора бити засновано на принципима одрживог развоја. Коришћење подручја је усмерено на следеће активности у области шумарства, ловства, научно-истраживачких и едукативних програма (односи се на укупан простор СРП "Обедска бара"):

- експлоатација трске која је један од природних ресурса у СРП "Обедска бара", мудрим и трајно одрживим коришћењем може да представља везу између интереса заштите природе и локалне заједнице. Важно питање будућих редовних активности на овом подручју је организовање експлоатације трске, која сада својом биомасом и продукцијом све више гуши "Потковицу" и прети да је у скорој будућности потпуно затрпа и исуши,
- повећање површина под влажним ливадама и пашњацима. Садњом плантажа топола на овом подручју смањене су површине под влажним ливадама и пашњацима што је утицало на смањење живог света ових станишта, па самим тим и на општи биодиверзитет,
- израда програма и реализација санације канала "Ревеница 1" и "Ревеница 2" ради успостављања повољнијег водног режима у СРП "Обедска бара", а који су од великог значаја за правилну цикличност плављења и протока воде кроз "Потковицу". Због тога је прворазредни интерес њихова санација и стављање у функцију очувања оптималног водног режима у целом резервату, како у источном ("Потковица" и "Купинске греде"), тако и у западном делу ("Витојевачко и Грабовачко острво"),
- санација канала Вок ради повољнијег водног режима у "Потковици" и "Копиту" који има основну функцију да уводи воду из Саве када је она у порасту. Много је важнија функција Вока као канала којим се бара готово искључиво празни у летњим месецима. Због тога је за

очување што повољнијег водног режима у "Потковици" и "Копиту" веома важно регулисање динамике отицања, усклађивање потреба заштите природе, газдовања у шумарству и интереса локалног становништва за испашу стоке, посебно свиња у пространим чистим и мешовитим шумама са храстом, било у плавној алувијалној равни, или у сувљим шумама лесног платоа.

У Уредби о заштити Специјалног резервата природе „Обедска бара“ из 1994., забрањена је испаша стоке на подручјима под режимом заштите I степена (подручје Општине Пећинци), као и на површинама под режимом заштите II степена (средишњи делови "Купинских греда", делови "Ширина" и "Витојевачког и Грабовачког острва"). Пашарење је дозвољено на подручјима под режимом заштите III степена. Испаша се може проводити само према Плану пашарења.

Национални парк Фрушка гора

Заштита, очување и унапређење просторних целина у заштићеном природном добру Национални парк „Фрушка гора“, реализоваће се посебним мерама тј. одредиће се облици коришћена и могуће активности, на просторима за које су утврђени режими I, II и III степена заштите.

У заштитној зони Националног парка „Фрушка гора“ (којој припадају делови општине Рума, део К.о. Павловци и део К.О. Стејановци) утврђују се услови за изградњу, уређење и опремање простора.

Изградња на грађевинском земљишту изван грађевинског подручја насеља вршиће се према условима утврђеним просторним планом општине, или другим одговарајућим плановима.

У планинским воћарско-виноградарским зонама потребно је код парцелације и изградње виноградарских објеката поштовати следеће услове: парцела а којој се подиже воћњак или виноград, не може да буде мања од 2500,0m²; парцела би, по правилу требала да има правоугаони или квадратни облик; на парцели се може градити помоћни објект (виноградарска кућа) максималне површине до 30,0m². Форма објекта треба да је прилагођена облику помоћних зграда овог поднебља; на парцели није дозвољена изградња других објеката; препоручује се да ограда око парцеле буде од живице, видине до 1,5m.

Уколико је комплекс под засадима већи од 1,0 ha, на комплексу је могућа изградња објекта за прераду воћа. Број објеката, површина и детаљна намена, дефинисаће се урбанистичком документацијом. Комплекс чини једна или више парцела, истих или различитих власника.

Уређење предела у заштитној зони Националног парка, подразумева уношење високе и полувисоке вегетације коју чине врсте раноцветајућег шибља у групама или живицама, солитерна стабла, групе грмља и друго дрвеће. На овај начин мора се третирати зеленило културног пејзажа, хортикултурне интервенције на површинама поред саобраћајница и река, заштита карактеристичних делова пејзажа, пејзажно уређење рекреативних зона и шумских појасева као и заштита од ветрова, ерозије и клизишта.

У заштитној зони Националног парка, изван грађевинских подручја насеља, могу се градити и објекти намењени примарној пољопривредној производњи, у складу са Законом о пољопривредном земљишту, објекти намењени преради и финалној обради производа пољопривреде, објекти локационо везани за сировинску основу, као и објекти чија анализа утицаја на животну средину у заштитној зони националног парка то дозвољава. Локације за изградњу наведених објеката утврдиће се путем даље разраде овог Плана, кроз израду Законом предвиђене планске и урбанистичке документације.

Заштићено станиште "Бара Трсковача"

ЗС "Бара Трсковача" налази се на територији к.о. Платичево на катастарским парцелама број: 2590/1, 2590/2, 2590/3, 2591/1, 2591/2, 2589/2, 2419, 2420, 2453, 2583/1, 2583/2, 2593/1, 2594/1 и 2594/2, површине 168ха 15а 44м². У циљу заштите, очувања и унапређења просторних целина у заштићеном природном добру Бара Трсковача, одређени су режими коришћења и мере заштите на подручју заштићеног природног добра Уредбом о проглашењу ("Службени лист општина Срема", бр. 6/09) и Одлуком о Проглашењу заштићеног станишта "Бара Трсковача" ("Службени лист општина Срема", бр. 26/11) утврђени су режими II и III степена заштите. Режим заштите II степена обухвата површину од 42ха 81а 18м². Режим заштите III степена обухвата површину од 125ха 34а 26м².

На целом подручју "Баре Трсковаче" забрањено је:

- формирање дубљих земљаних радова у седиментима, без претходно издатих услова заштите природе и животне средине.
- коришћење дивље флоре и фауне, осим за активности предвиђене плановима и пројектима за које је Завод дало сагласност;
- уношење алохтоних врста биљака и животиња;
- паљење вегетације;
- кошење у репродуктивном периоду;
- привремено и трајно одлагање отпадних материја;
- свако загађивање животне средине и активности које представљају потенцијалну опасност за угрожавање квалитета животне средине;
- предузимање и других активности које могу нарушити еколошки и визуелни интегритет природног добра;
- узнемиравање, сакупљање и уништавање дивље флоре и фауне, осим у научно-истраживачке сврхе у циљу унапређења природних вредности.

Мере унапређења и очувања заштићеног подручја:

- израда Студије праћења/мониторинга хидро(гео)лошке средине, на основу које даље развијати управљање површинским и подземним водама;
- успостављање осматрачке мреже фреатских издани на неколико хидролошких објеката пијезометара, у договору са покрајинским хидрометеоролошким заводом, односно ЈВП "Војводине воде";
- израда елабората реконструкције постојећих хидрограђевинских и мелиорационих објеката ради регулисања водног режима у циљу ревитализације простора и повећање биодиверзитета;

- одржавање водног режима на kotaма од 75,80 до 76,50 која не угрожава црно постројење "Трсковача" као ни село Платичево;
- моделирање фељефа које неће утицати на измену предеоног лика;
- сузбијање инвазивних врста;
- успостављање мониторинга;
- мере управљања популацијама строго заштићених врста биљака, животиња и гљива;
- усмеравање структуре и сукцесије природне вегетације;
- контролисано кошење трске и шевара;
- лов на ловне врсте дивљачи;
- унапређење постојећих еколошких коридора;
- научно-истраживачки рад;
- уређење и коришћење простора, а у циљу очувања и унапређења природних и створених вредности;
- едукација корисника простора ради усклађивања њихове активности са потребама очувања природних вредности;
- уређење пунктова са потребе презентације природног добра, едукације, туризма и рекреације;
- подизање свести код локалног становништва, заједница, о природној рањивости терена и подземних вода које и они користе за различите потребе (пољопривреда);
- одржавање функционалности еколошког коридора.

Режим заштите II степена забрањено је:

- привредни риболов;
- лов примерака рибљих врста чија је дужина испод следећих вредности штука -30цм, лињак – 20цм; златни караш – 20цм.
- лов рибе у доба мреста;
- лов младих, полно незрелих или тек сазрелих риба;
- лов на ракове: *Astacus astacus*, *Austropotamobius torrentinum*, чије су популације могуће на овом подручју;
- рекреативни риболов свих врста риба током целе године у времену од 21 до 3 часа;
- самоиницијативно и нестручно порибљавање вода;
- нагла промена нивоа воде;
- уклањање флотантне и субмерзне, као и приобалне вегетације и
- коришћење чамаца на моторни погон.

Мере унапређења и очувања у режиму заштите II степена:

- извршити пројекат рестаурације барских станишта путем поновног периодичног плављења главне депресије величине 150ха, уз формирање зона отворених водених површина, плитких бара, влажних ливада, пашњака, тршћака и шевара;
- радови на редовном одржавању корита и обале (измуљивање, уклањање сувишне вегетације без употребе хемијских препарата);
- очување природних плодишта аутохтоних врста риба;
- за поједине врсте риба ловостој се може установљавати пре и после утврђених рокова;
- рекретивни риболов;

- истовремено враћање рибе у риболовну воду на месту улова уловљене за време ловостаја за ту врсту рибе, као и рибе чија је дужина мања од дужине одређене Наредбом о установавању водостаја;
- поштовање ловостаја за поједине врсте риба на рибарском подручју или деловима рибарског подручја према Закону о рибарству и Наредби о установавању ловостаја;
- одржавање тренутног односа врста рибљег фонда, уз напомену да је неопходна елиминација присутних алохтоних врста риба (сунчаница, бабушка) различитим техникама (електрориболов, бубњеви, врше);
- успостављање стабилног нивоа воде у каналима (максимално дозвољени ниво водостаја и избегавање осцилација) у периоду мреста рибе (април-јул) ради повећања популације караша и лињака;
- потенцирати излов сунчанице бабушке у неограниченим количинама;
- поставити Законом о рибарству прописане ознаке са обавештењем о забрани лова појединих врста риба, о временском периоду трајања забране као и о границама природних плодишта;
- коришћење чамаца на електро погон.
- кошење ливада;
- примена биолошких мера смањења еутрофизације по верификованим програмима и у складу са очувањем природних вредности простора.

Режим заштите III степена забрањено је:

- претакање и депоновање горива; употреба пестицида из групе хлорованих угљоводоника; метил-бромида на удаљености мањој од 50м, осталих пестицида (зооциди, фунгициди, хербициди) на мањој удаљености од 20м од водотока, канала, бунара и изворишта вода.

Мере унапређења и очувања у режиму заштите III степена:

- кошење ливада;
- примена биолошких мера смањења еутрофизације по верификованим програмима и у складу са очувањем природних вредности простора.

ПОДРУЧЈА ПРЕДВИЂЕНА ЗА ЗАШТИТУ

На основу досад урађених стручних и научних публикација, теренских истраживања, као и према документацији којом располаже Завод за заштиту природе Србије, Радна јединица у Новом Саду, Завод је предложио за заштиту следећа станишта природних реткости:

"Сењајске баре"

Комплекс шума и плавних терена Сењајске баре су станишта орла белорепана (*Haliaeetus albicilla*), црне роде (*Ciconia nigra*), осичара (*Pernis apivorus*) и дивље мачке (*Felix silvestris*).

На подручју **"Сењајских бара"** не треба предузимати активности на промени природног режима плављености подручја. Шумарство треба развијати у правцу очувања основних природних вредности.

Ловиште "Каракуша"

У ловишту се налази значајан број грла високе дивљачи, а шума је станиште посебно угрожених врста сисара, као што су шакал (*Canis aureus*) и дивља мачка (*Felix silvestris*).

Ловиштем "Каракуша" потребно је газдовати тако да се очувају успостављени еколошки услови и тиме обезбеди опстанак ретких и угрожених врста.

Бара "Трсковача", шуме Барадинци и Лошинци

Налази се на подручју К.О. Платичево, на потезу према селима Витојевци и Грабовци, и обухвата следеће катастарске парцеле: 2583/1, 2583/2, 2453, 2593/1, 2593/2, 2594/1 и 2420, укупне површине 108,3 ha.

То је изразито равничарски терен, са израженим микрорељефом. Представља природну депресију, дужине око 3 км, око које се на вишем терену налазе обрадиве површине шуме Барадинци, Лошинци и Павлака (према Обеској бари) и шума Каракуша (према Кленку). Близина реке Саве и СРП "Обедска бара" указује на повезаност водног режима. На бари "Трсковача" постоје природни извори пијаће воде који омогућују током године стални прилив воде. Она је и значајан еколошки коридор птица мочварица, дивљачи и других животињских врста везаних за влажна станишта. За птице и дивљач су значајни и извори пијаће воде који не леде током зиме. МЗ Платичево доставила је предлог за валоризацију овог подручја ради стављања под заштиту, крајем 2003. године. Валоризација природних вредности баре "Трсковача" ушла је у Програм рада Завода за заштиту природе Србије (2005).

На подручју **баре "Трсковача"** треба предузимати следеће мере заштите: осигурати висок ниво подземних вода, затим забранити паљење трске, убијање и узнемиравање дивљачи и птица.

У **шумама Барадинци и Лошинци** не треба планирати изградњу објеката који нису у функцији заштите овог простора и развоја шумарства. Такође је неопходно сачувати старе шумске састојине које су станишта орла кликтавца (*Аљуиla romarina*) и црне роде (*Ciconia nigra*).

Акумулације: Постојеће акумулације **"Борковац"** и **"Кудош"** као и планирана акумулација **"Јеленци"**, налазе се на јужној падини Фрушке горе и са околним пашњацима представљају значајне просторе за миграцију и задржавање заштићених врста птица водених станишта.

У њиховом окружењу се простиру ливаде и пашњаци са значајном фауном сисара.

Све акумулације на јужној падини Фрушке горе су значајно обогатиле диверзитет орнитофауне ове планине. На њима током године, дуже или краће борави више од 150 врста птица, углавном при сеоби, са више десетина хиљада јединки, па су због тога све акумулације заједно проглашене за подручја од националног значаја за очување диверзитета фауне птица Србије (1998.). Посебно су значајне за сеобу и зимовање птица водених станишта, јер се на њима може истовремено окупити више од 10.000 јединки већег броја врста (гњурци, патке, гуске, корморани, лиске, чигре, роде, лабудови, итд.).

На фрушкогорским акумулацијама се гнезде бројне птице влажних станишта, којима су то и једина гнездилишта у овом делу Срема: велики гњурац (*Podiceps cristatus*), мали гњурац (*Tachybaptus ruficollis*), чапљица (*Ixobrychus minutus*), патка пупчаница (*Anas platyrhynchos*), црна лиска (*Fulica atra*), барска кокица (*Gallinula chloropus*), вивак (*Vanellus vanellus*), трстењак шевар (*Acrocephalus schoenobaenus*) и др.

Вештачке акумулације користе и многе врсте птица грабљивица током својих селидбених померања, а посебно орао рибар (*Pandion haliaetus*), еја мочварица (*Circus aeruginosus*), пољска еја (*Circus cyaneus*), црна луња (*Milvus migrans*). Због њиховог присуства и обезбеђених услова за исхрану, на западним обронцима Фрушке горе почео је задњих година да се гнезди и орао белорепан (*Haliaeetus albicilla*).

Фрушкогорске акумулације су без сумње значајно промениле еколошке карактеристике јужних падина планине и обогатиле локалну орнитофауну. Иако су вештачки створене и одржавају се уз помоћ човека, због својих бројних корисних функција за природу и човека, не треба их занемаривати у будућим програмима заштите и развоја.

Зависно од квалитета **вода акумулација**, као и променљиве ихтиофауне (зависно од порибљавања), акумулације је могуће користити за потребе спортског риболова, као и за потребе излетничког и рекреационог туризма, уз поштовање прописаних мера заштите.

Акумулација "Кудош" има веома важну улогу код миграција и задржавања птица водених станишта, тако да је потребно одржавати акумулацију уз потенцирање зоналности станишта очувањем постојеће вегетације уз воду, посебно у северном делу језера.

Такође је потребно:

- забранити преоравање или пошумљавање уз обалу, а сачувати енклаве пашњака,
- забранити лов на северном, узводном делу језера,
- ограничити изградњу објеката и путева, као и поправку старих (у непосредном окружењу)
- ставити шире подручје акумулација под контролу и мудро управљати и користити га за ограничене намене,
- прописати посебне мере заштите и ограничити приступ у северне-плиће делове акумулације.

Влажне ливаде и тршћаци – станишта природних реткости

Остаци степске вегетације и влажних станишта налазе се уз сталне или привремене водотоке и најчешће се користе као пашњаци и кошанице. Ова подручја, посебно степски фрагменти, најчешћи су и станишта природних реткости од националног и међународног значаја.

Станишта су најчешће угрожена преоравањем и претварањем пашњака и ливада у оранице, као и коришћењем за одлагање отпада, као и за друге активности које угрожавају станишта природних реткости.

Ради очувања станишта природних реткости, од националног и међународног значаја (остаци степске вегетације и влажна станишта), неопходно је да се на простор Општине Рума уради картирање и валоризација свих станишта (Завод за заштиту природе Србије).

Код изградње објеката, мреже инфраструктуре и других грађевинских радова, извођач радова је обавезан да обавести Завод за заштиту природе Србије уколико у току радова наиђе на природно добро геолошко-палеонтолошког или минералошко-петрографског порекла, за које се може претпоставити да има својство природног споменика.

7.3. Заштита, уређење и унапређење културних добара

Просторни план Општине Рума обухвата заштиту споменика културе на целој територији општине (евиденција, оцена) и даје опште смернице за заштиту комплетног културно-историјског наслеђа.

Детаљни услови заштите у оквиру грађевинских реона насеља биће дати кроз одговарајуће урбанистичке планове насеља.

Временска и тематска разноврсност споменика културе на подручју Општине пружа широке могућности за укључивање споменика културе у савремене токове живота и адекватно коришћење простора, али истовремено поставља крупне обавезе корисницима тог простора.

Мере заштите споменика културе синхронизоваће се са осталим активностима (туризам, култура, образовање, становање, итд.), полазећи од основног значаја и природе сваког појединачног споменика.

Непокретна културна добра треба штитити интегрално са простором у коме се налазе и третирати их као развојни потенцијал подручја Општине и шире.

Први озбиљан корак у реализацији предложене стратегије представља израда Програма за ревитализацију, заштиту, одржавање и адекватно укључивање споменика културе (комплекса и појединачних објеката) у укупни развој Општине, уз обавезне консултације и верификацију локалне, али и шире заједнице. Евидентирана културна добра (претходна заштита) дата су на графичким прилозима (Реферална карта број 4), а детаљно обрађена у Студији заштите непокретног културног наслеђа, за потребе израде просторног плана општине Рума (Завод за заштиту споменика

културе Сремска Митровица, Сремска Митровица, 2005. године) која је саставни део Плана.

Услови заштите непокретног културног наслеђа у овом Плану, односе се на опште одреднице (евидентирани карактеристике - специфичност насеља) и посебне услове очувања, одржавања и коришћења на основу којих је утврђено споменичко својство.

Услови заштите односе се на све категорије добара. Појединачни услови заштите за свако културно добро утврђени су у Студији заштите непокретних културних добара, која је саставни део Плана. На утврђивање зона заштите непокретних културних добара у насељима и евидентирања зона са амбијенталним вредностима утицале су пре свега карактеристике првобитне матрице насеља, сачуваност првобитног система парцелације и регулације, улични профили, као и концентрација оригиналних објеката са очуваним аутентичним карактеристикама. Заштитом ових зона чувају се карактеристичне визуре и ведуће насеља.

Објекти профане архитектуре новијег доба и амбијенталне целине биће оцењивани у урбанистичким плановима тих насеља и ревитализовани у складу са принципима заштите и савременим потребама.

Табела : А. Непокретна културна добра – НКДА.а. Сакрални објекти – споменици културе

Редни бр.	Локалитет	Катастарска општина насеље	Парцеле број	Године заштите	Статус и Категорија заштите
1.	СПЦ Светог Николе	Рума – Рума, Улица 15. августа бр. 55	К.П. - 3090 у з.к. ул. бр. 900	Решењем Завода за заштиту споменика културе Сремска Митровица, број 142, од 24.06.1967. године *Одлуком Извршног већа Скупштине АПВ, XII, број 633-7/91, од 12.12.1991. године ("Сл. лист АПВ", бр. 28/91)	споменик културе – НКД од великог значаја *Споменик културе од великог значаја
2.	СПЦ Вазнесења Господњег	Рума – Рума, Улица Станка Пауновића Вељка број 190	К.П. – 1847 у з.к. ул. бр. 900	Решењем Завода за заштиту споменика културе Сремска Митровица, бр. 154, од 30.06.1967. године *Одлуком Извршног већа Скупштине АПВ, XII, број 633-7/91, од 12.12.1991. године ("Сл. лист АПВ", бр. 28/91)	Споменик културе – НКД од великог значаја *Споменик културе од великог значаја
3.	СПЦ Сошествија Светог Духа	Рума – Рума, Улица главна број 159	К.П. – 843 у з.к. ул. бр. 5850	Решењем Завода за заштиту споменика културе Сремска Митровица, бр. 81, од 15.априла 1969. године *Одлуком Извршног већа Скупштине АПВ, XII, број 633-7/91, од 12.12.1991.год. ("Сл. лист АПВ", бр. 28/91)	Споменик културе – НКД од великог значаја *Споменик културе од великог значаја
4.	РКЦ Уздизање Часног крста и жупни уред	Рума – Рума, Улица главна број 178 и 180	К.П. – 888, 889 у з.к. ул.бр. 274 Заштићена околина: Спољне ивице парцела број 890, 892, 896/2, 897/2, 897/3, 897/1 и 7281	Решењем Завода за заштиту споменика културе Сремска Митровица, бр. 317/77, од 13.04.1978. године *Одлуком Извршног већа Скупштине АПВ, XII, број 633-7/91, од 12.12.1991.год. ("Сл. лист АПВ", бр. 28/91)	Споменик културе – НКД од великог значаја *Споменик културе од великог значаја
5.	СПЦ Светог арханђела Гаврила	Буђановци – Буђановци, Маршала Тита бр. 1	К.П. – 888, 2713, 2781, 2783, 3023, 3157 и 889 у з.к. ул.бр. 431	Решењем Завода за заштиту и научно проучавање споменика културе НРС, Београд, бр. 111/71, од 24. маја 1971. године *Одлуком Извршног већа Скупштине АПВ, XII, број 633-7/91 ("Сл. лист АПВ", бр. 28/91)	Споменик културе – НКД од великог значаја *Споменик културе од великог значаја

6.	СПЦ Светог Николе	Вогањ – Вогањ, Бакићева улица 2	К.П. – 210 у з.к. ул.бр. 130	Решењем Покрајинског Завода за заштиту споменика културе Нови Сад, бр. 207, од 10.07.1962. године *Одлуком Извршног већа Скупштине АПВ, XII, број 633-7/91 ("Сл. лист АПВ", бр. 28/91)	Споменик културе – НКД од великог значаја *Споменик културе од великог значаја
7.	СПЦ Светог Николе	Добринци – Добринци, Улица Маре Гмизиф број 4		Решењем Завода за заштиту споменика културе Сремска Митровица бр. 74 од 08.04.1967. године *Одлуком Извршног већа Скупштине АПВ, XII, број 633-7/91 од 12.12.1991. год. ("Сл. лист АПВ", бр. 28/91)	Споменик културе – НКД од великог значаја *Споменик културе од великог значаја
8.	СПЦ Светог Николе	Доњи Петровци – Доњи Петровци, Улица Радише Опарушића број 79	К.П.– 3 у з.к. ул. бр. 530	Решењем Завода за заштиту споменика културе Сремска Митровица, бр. 119, од 20.05.1969. године *Одлуком Извршног већа Скупштине АПВ, XII, број 633-7/91 од 12.12.1991.год. ("Сл. лист АПВ", бр. 28/91)	Споменик културе – НКД од великог значаја *Споменик културе од великог значаја
9.	СПЦ Светог Николе	Краљевци – Краљевци, Румска улица бр. 2	К.П. – 331/2 у з.к. ул. бр. 550 Заштићена околина - 100 м од спољних ивица парцела број 331/2 и 331/1 у свим смеровима	Решењем Завода за заштиту споменика културе Сремска Митровица, бр. 22/83, од 16.01.1978. године *Одлуком Извршног већа Скупштине АПВ, XII, број 633-7/91, од 12.12.1991.год. ("Сл. лист АПВ", бр. 28/91)	Споменик културе – НКД од великог значаја *Споменик културе од великог значаја
10.	СПЦ Светог Николе	Мали Радинци – Мали Радинци, Иришка бр. 2	К.П. – 2 у з.к. ул.бр. 1 Заштићена околина – 100 м од спољних ивица парцеле број 2 у свим правцима	Решењем Завода за заштиту споменика културе Сремска Митровица *Одлуком Извршног већа Скупштине АПВ, XII, број 633-7/91 ("Сл. лист АПВ", бр. 28/91)	Споменик културе – НКД од великог значаја *Споменик културе од великог значаја
11.	СПЦ Светог Арханђела Гаврила	Платичево – Платичево, Улица 20. октобра број 4		Решењем Завода за заштиту и научно проучавање споменика културе АПВ, Нови Сад, бр. 1348, од 31.12.1952. године *Одлуком Извршног већа Скупштине АПВ, XII, број 633-7/91 од 12.12.1991. год. ("Сл. лист АПВ", бр. 28/91)	Споменик културе -НКД од великог значаја *Споменик културе од великог значаја

12.	СПЦ Светог Николе	Стејановци - Стејановци	Заштићена околина – парцела на којој је објект, суседне парцеле у улицама 9. октобра и Фрушкогорској	Решењем Завода за заштиту споменика културе Сремска Митровица, бр. 48, од 13.03.1967. године *Одлуком Извршног већа Скупштине АПВ, XII, број 633-7/91 од 12.12.1991. год. ("Сл. лист АПВ", бр. 28/91)	Споменик културе – НКД од великог значаја *Споменик културе од великог значаја
13.	РКЦ Светог Климента	Хртковци – Хртковци, Карађорђева бр. 1	К.П. – 1642, 1643, 1644 у з.к. ул. бр. 1636	Решењем Завода за заштиту споменика културе Сремска Митровица, бр. 236, од 22.12.1976. године *Одлуком Извршног већа Скупштине АПВ, XII, број 633-7/91, од 12.12.1991.год. ("Сл. лист АПВ", бр. 28/91)	Споменик културе – НКД од великог значаја *Споменик културе од великог значаја

А.б. Објекти грађанске архитектуре

Редни број	Локалитет	Катастарска општина - насеље	Парцеле број	Године заштите	Статус и Категорија заштите
1.	Зграда Завичајног музеја (некадашња Фрањевачка гимназија)	Рума – Рума	К.П. – 887 у з.к. ул.бр. 95	Решењем Завода за заштиту споменика културе Сремска Митровица, бр. 146, од 28.06.1967. године *Одлуком Извршног већа Скупштине АПВ, XII, број 633-7/91 од 12.12.1991. год. ("Сл. лист АПВ", бр. 28/91)	Споменик културе – НКД од великог значаја *Споменик културе од великог значаја

А.в. Објекти народног градитељства

Редни број	Локалитет	Катастарска општина - насеље	Парцеле број	Године заштите	Статус и Категорија заштите
1.	Амбар и котобања	Буђановци – Буђановци, Небојше Јерковића број 11	К.П. – 323 и 324 у з.к. ул. бр. 599	Решењем Завода за заштиту споменика културе Сремска Митровица, бр. 254, од 17.12.1976. године	Споменик културе – НКД од великог значаја *Споменик културе од

				*Одлуком Извршног већа Скупштине АПВ, XII, број 633-7/91 од 12.12.1991. год. ("Сл. лист АПВ", бр. 28/91)	великог значаја
2.	Воденица	Доњи Петровци – Доњи Петровци, Грађанска улица број 43	К.П. – 621 у з.к. ул. бр. 600	Решењем Завода за заштиту споменика културе, бр. 134/79, од 30.09.1980. године *Одлуком Извршног већа Скупштине АПВ, XII, број 633-7/91 од 12.12.1991. год. ("Сл. лист АПВ", бр. 28/91)	Споменик културе – НКД од великог значаја *Споменик културе од великог значаја
Напомена: Објекат је у потпуности девастиран тако да је покретнута процедура за брисање објекта из Регистра споменика културе.					

А.г. Просторне културно-историјске целине

На подручју општине Рума нема заштићених просторно културно-историјских целина.

А.д. Меморијални комплекси, споменици и спомен обележја

Редни број	Локалитет	Катастарска општина - насеље	Парцела / улица и број	Године заштите НКД	Статус – Категорија заштите НКД
1.	Споменик ослобођењу на градском тргу	Рума – Рума, Градски трг	К.П. – 245 у з.к. ул. бр. 53 Заштићена околина: Спољне ивице парцела број 245, 251/1, 7272, 7267, 7281.	Решењем Завода за заштиту споменика културе Сремска Митровица, број 286, од 10.01.1978. године	Споменик културе
2.	Комплекс "Калварија"	Рума – Рума, Римокатоличко гробље	К.П. – 6187 у з.к. ул. бр. 53 Заштићена околина: Спољне ивице парцеле број 6187	Решењем Завода за заштиту споменика културе Сремска Митровица, број 308/81, од 30.12.1981. године	Споменик културе
3.	Надгробни споменици у порти Вазенесенске цркве	Рума – Рума,	К.П. – 1847 и 1848	Решењем Завода за заштиту споменика културе Сремска	Споменик културе

		Порта СПЦ Вазнесења	у з.к. ул. бр. 5850 Заштићена околина: Спољне границе парцела број 1847 и 1848	Митровица, број 212/82, од 13.12.1983. године	
4.	Кућа	Рума – Рума, Железничка број 43	К.П. – 1040/2, бр. 1168 и 1047/1, бр. 1170/937 у з.к. ул. бр. 249	Решењем Завода за заштиту и научно проучавање споменика културе НРС, Београд, број 320/50, од 27.03.1950. године	Споменик културе
5.	Споменик куги - "Кипови"	Рума – Ириг, граница општина Рума и Ириг	К.О. Ириг - К.П. – 9724 у з.к. ул. бр. 1892 (поседовни лист – КО Ириг)	Решењем Завода за заштиту споменика културе Сремска Митровица, број 170, од 05.08.1976. године	Споменик културе
6.	Родна кућа народног хероја Стевана Петровића Брила	Стејановци – Стејановци, Брилова број 61	Заштићена околина: Парцела на којој се налази објекат и улица до осовине	Решењем Завода за заштиту споменика културе Сремска Митровица, број, од 04.01.1979. године	Споменик културе

А.ђ. Археолошки локалитети

Редни број	Локалитет	Катастарска општина - насеље	Парцеле број	Године заштите	Статус и Категорија заштите
1.	Хумка "Код Врцалове воденице"	Рума, хумка на аутопуту	-	Решењем Покрајинског Завода за заштиту споменика културе, Нови Сад, број 02-455/2-84, од 25.12.1984. године *Одлуком Извршног већа Скупштине АПВ, XII, број 633-7/91 од 12.12.1991. год. ("Сл. лист АПВ", бр. 28/91)	Споменик културе - НКД од великог значаја *Археолошко налазиште од великог значаја
2.	"Велика хумка" - тумул	Краљевци, око 1 км југозападно од села	-	Решењем Завода за заштиту споменика културе Сремска Митровица, број 239/79, од 17.03.1981. године	Споменик културе Археолошко налазиште од значаја
3.	"Басијана", потес "Градина"	Доњи Петровци	-	Решењем Завода за заштиту и научно проучавање споменика културе, Београд, 1947. године *Одлуком Владе РС категорисано је 1990. године	Споменик културе *Археолошко налазиште од изузетног значаја

				("Сл. гласник РС", бр. 16/90, од 03.12.1990. год.)	
4.	"Гомолова"	Хртковци	-	Решењем Завода за заштиту и научно проучавање споменика културе, Београд, број 1641, од 30.12.1950. године *Одлуком Владе РС категорисано је 1990. године ("Сл. гласник РС", бр. 16/90 од 03.12.1990. године)	Споменик културе *Археолошко налазиште од изузетног значаја

7.4. Организација простора од интереса за одбрану земље и аштиту од елементарних непогода

Заштита простора од интереса за одбрану земље

Министарство одбране Републике Србије, Управа за инфраструктуру је својим актом, интерни број 88-4 од 30.03.2005. године, као и изменама и допунама услова и захтева интерни број 88-8-05 од 4.12.2006. године, дало услове и захтеве са прилагођавањем Плана потребама одбране земље. С обзиром на карактер добијених услова, урађен је посебан елаборат – Услови и захтеви у погледу потреба одбране земље и заштите од ратних разарања (План урбанистичких мера заштите), који је рађен истовремено са изработом Плана и чини његов саставни део и у коме су добијени услови детаљно разрађени.

У овом Плану су унета просторна решења и ограничења која се односе на његово даље спровођење, а везана су за коришћење простора и изградњу објеката.

Заштита од елементарних непогода

Заштита од земљотреса подразумева примену сигурносних стандарда и техничких прописа о градњи објеката на сеизмичким подручјима. Адекватном применом прописа којима је регулисана изградња објеката на сеизмичком подручју знатно ће се умањити оштећења на објектима у случају појаве земљотреса јачине 8°MCS скале. Приликом планирања (зонирања) насеља у урбанистичким плановима морају се дефинисати параметри који имају утицаја на смањење последица од дејства земљотреса као што су индекс изграђености, густина насељености, начин (систем) изградње објеката, спратност објеката и др.

Да би се у потпуности елиминисао утицај сувишних спољних и подземних вода, неопходно је реализовати планиране мере заштите као што су изградња недостајуће каналске мреже, санирање постојећих и изградњом нових насипа и обезбеђење услова за одржавање и заштиту свих водопривредних објеката, у складу са законом.

Основне мере заштите од јаких ветрова су углавном дендролошке мере, које су планиране као ветрозаштитни појасеви одговарајуће ширине уз саобраћајнице, канале и као заштита пољопривредног земљишта.

За заштиту од града Републички хидрометеоролошки завод је развио систем одбране од града и у ту сврху су на подручју Општине Рума изграђене противградне станице. У пречнику од 100 m од противградних станица није дозвољена градња нових објеката без сагласности Републичког хидрометеоролошког завода Србије.

Настајање пожара, који могу попримити карактер елементарне непогоде не може се искључити, без обзира на све мере безбедности које се

предузимају на плану заштите. Основне смернице за даљу разраду овог Плана су да се у одговарајућим урбанистичким плановима дефинишу одређени параметри који ће обезбедити пожарну безбедност, као што су: растојање регулационе и грађевинске линије, висина објекта (спратност), ширина саобраћајница са могућношћу планирања зелених појасева, прилази објектима (поготово блоковског типа) и окретнице за ватрогасна возила, равномеран распоред хидрантске мреже за потребе гашења пожара и др.

II ПРОПОЗИЦИЈЕ ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА

ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА

1. КОНЦЕПТ УРЕЂЕЊА КАРАКТЕРИСТИЧНИХ ЦЕЛИНА ОДРЕЂЕНИХ ПЛАНОМ

Правила уређења дефинисана Просторним планом општине Рума представљају полазни основ за израду урбанистичких планова ужих територијалних целина и насеља. Њихова доследна примена обезбеђује се кроз израду Законом предвиђене урбанистичке документације која кроз поступак детаљније разраде (примерене нивоу урбанистичког плана) конкретизује и операционализује примену (имплементацију) и реализацију ових правила у простору.

Наведена правила имају посебну важност у периоду до доношења потребне урбанистичке документације, утврђене Просторним планом општине.

У правилима за уређење и коришћење простора датим ППО Руме уграђена су и правила из планова вишег реда, који су урађени за делове територије Општине, као даља разрада основних поставки ППРСрбије.

Приликом израде урбанистичке документације, као разраде Просторног плана (планови детаљне разраде) обавезно се морају примењивати следећа решења утврђена овим Планом, као и плановима вишег реда (ППППН СРП "Обедска бара", Просторним планом подручја инфраструктурног коридора границе Хрватске-Београд и Просторни план подручја посебне намене Фрушке горе до 2022. године и Просторни план подручја посебне намене инфраструктурног коридора државног пута првог реда бр. 21 Нови Сад – Рума-Шабац и државног пута првог реда бр. 19 Шабац-Лозница):

- граница Општине ,
- граница грађевинских подручја насеља утврђених урбанистичким плановима,
- границе викенд зона,
- границе планираних радних зона у атару,
- граница СРП "Обедска бара" (предлог утврђен ППППН СРП "Обедска бара"),
- граница заштитне зоне СРП "Обедска бара",
- граница заштитне зоне НП "Фрушка гора",
- граница Заштићеног станишта "Бара Трсковача",
- граница режима заштите (II и III степена),
- граница "IBA" подручја – међународна заштита,
- граница "RAMSAR" подручја – међународна заштита,
- граница зона забране и ограничене изградње.

Поред границе обавезно ће се поштовати основне мреже инфраструктуре – државне саобраћајнице 1. и 2. реда, основна каналска мрежа, основна енергетска и телекомуникациона инфраструктура и др.

Такође ће се поштовати правила и услови за утврђивање **основне намене површина**, услови за изградњу објеката, као и правила и услови за коришћење и уређење заштићених делова природе и непокретних културних добара.

1.1. Пољопривредно земљиште

Пољопривредно земљиште се користи за пољопривредну производњу и не може се користити у друге сврхе осим у случајевима и под условима утврђеним Законом о пољопривредном земљишту, Просторним планом општине и урбанистичким плановима, као и Основама заштите, коришћења и уређења пољопривредног земљишта.

Коришћење обрадивог пољопривредног земљишта од I–V катастарске класе у непољопривредне сврхе није дозвољено.

Обрадиво пољопривредно земљиште IV и V катастарске класе може да се користи за подизање шума, вештачких ливада и пашњака, уз сагласност Министарства.

Изузетно, коришћење обрадивог пољопривредног земљишта у непољопривредне сврхе може да се врши ако то захтева општи интерес утврђен на основу закона и када је то неопходно за потребе народне одбране и то првенствено на земљишту слабијег бонитета.

Обрадиво пољопривредно земљиште не може да се уситњава на парцеле чија је површина мања од 0,5 ha, односно на земљиштима која су уређена комасацијом, парцела не може да буде мања од 1,0 ha.

Пашњак се може привести другој култури само под условом да се тиме постиже рационалније и економичније коришћење земљишта.

Пашњаци у државној својини који су враћени селима, користе се у складу са Законом којим се утврђује враћање утрина и пашњака селима на коришћење.

Одобрење за **експлоатацију минералних сировина** (глине, шљунка, песка, тресета, камена и др.) и одлагање јаловине, пепела, шљаке и других опасних и штетних материја на пољопривредном земљишту, као и изградња рибњака на обрадивом пољопривредном земљишту може да се изда ако је претходно прибављена сагласност Покрајинског секретаријата за енергетику и минералне сировине.

Пољопривредно земљиште које је коришћено за експлоатацију минералних сировина или за друге намене које немају трајни карактер приводи се одговарајућој намени, односно оспособљава за пољопривредну производњу по пројекту о рекултивацији пољопривредног земљишта који је корисник дужан да приложи уз захтев за издавање одобрења за експлоатацију минералних сировина.

Пројекат рекултивације садржи нарочито поступак скидања и чувања хумусног слоја, поступак биолошке рекултивације пољопривредног земљишта, рокове извођења појединих фаза биолошке рекултивације, динамику привођења земљишта пољопривредној производњи, хидротехничке радове којима се успоставља првобитни водни режим у земљишту, поступак и рок испитивања опасних и штетних материја у рекултивисаном земљишту.

Експлоатација глине ради израде разних врста опеке, заснивање расадничке производње шумског биља, узимање земљишта у закуп за изградњу привремених објеката, чија дозвола за градњу траје од три до десет година, на пољопривредном земљишту може да се врши по претходно прибављеном одобрењу надлежног органа Општине, на основу прибављене сагласности Министарства.

Одобрењем се утврђује обавеза и начин привођења првобитној намени, односно оспособљавања тог земљишта за пољопривредну производњу, као и поступак и рок привођења и испитивање опасних и штетних материја у земљишту.

У зони пољопривредне производње дозвољена је изградња објеката који не угрожавају подручје водоизворишта и то:

- магацини за репроматеријал у пољопривреди (семе, вештачка ђубрива, саднице и сл.), објекти за смештај пољопривредне механизације, објекти за производњу воћа и поврћа у затвореном простору (стакленици, пластеници), објекти за производњу гљива, рибњаци, сушаре за воће и поврће, хладњаче, објекти за финалну прераду пољопривредних производа и објекти намењени за интензиван узгој стоке, перади и крзнаша (фарме, кланице и сл.).

1.2. Водно земљиште

Водно земљиште је корито и обале водотока, језера и акумулација. Обала представља појас земљишта који се протеже непосредно уз корито. Подручје заштићено од поплава је појас земљишта ширине 50m рачунајући од унутрашње ножице насипа. Саставни део насипа за одбрану од поплаве чине заштитни појас са шумом и заштитним зеленилом у инундационом подручју у ширини од 50m поред насипа.

У складу са Законом о водама, земљиште и водене површине у подручју шире и уже зоне заштите изворишта водоснабдевања, заштићени су од намерног или случајног загађивања. Обавезно је уређење и одржавање уже зоне заштите изворишта, које обухвата редовну контролу наменског коришћења земљишта.

За изградњу и опремање објеката намењених рекреацији, туризму, разоноди на води, спортском риболову и слично, потребна је израда Плана детаљне регулације. При изради урбанистичког плана придржавати се следећи смерница: објекти морају бити првенствено од монтажних елемената, са неопходним санитарно-техничким уређајима и архитектонском обрадом која се уклапа у ритски пејзаж; димензије основне јединице (објекта) не могу да пређу површину од 30,0m² (основа објекта); туристички локалитет може садржати више основних јединица које могу бити и повезане, али тако да имају "разуђену" форму.

Објекти на небрањеном подручју морају се градити на платформи која ће да се користи и у друге сврхе, осим у случајевима и под условима утврђеним Законом о шумама (производња шумских сортимената и њихов транспорт, производња и изнад нивоа стогодишњих вода реке Саве, на стубовима. Простор испод платформе може се затворити, с тим да се користи за спортско-риболовну опрему.

На локалитетима који су предвиђени за подизање оваквих објеката, слободан простор око објеката се мора користити заједнички, без огорађивања и парцелисања.

На овим просторима је присутна аутохтона вегетација и тај пејзаж треба и даље задржати у његовом изворном облику, не уносећи нове врсте.

Планирање активности и изградња и опремање објеката на овим локалитетима, вршиће се на основу урбанистичког плана са детаљном разрадом или акта о урбанистичким условима. Пре израде урбанистичке документације, потребно је прибавити сагласност и услове од надлежног водопривредног предузећа и завода за заштиту природе и споменика културе.

На водном земљишту могу се градити :

- објекти у функцији туризма и рекреације (категорисане марине, мини марине, спортски објекти- хангари за чамце, купалишта и сл.) ;
- куће за одмор (на високој обали и на плавњеном делу обале-сојенице);
- пратећи објекти (шанк-барови, просторије за пресвлачење, понтони и сл.);
- дрвене сојенице и настрешнице;
- партерно уређење (спортски терени, опрема, мобилијар, плаже, купатила и сл.);
- објекти за алтернативно снабдевање енергијом (млинови, воденице, миницентрале, ветрењаче, и сл.).

1.3. Шуме и шумско земљиште

Шумско земљиште, као добро од општег интереса, користи се за шумску производњу и не може се користити у друге сврхе, осим у случајевима и под условима утврђеним Законом о шумама (производња шумских сортимената и њихов транспорт, производња и сакупљање шумских плодова, гљива, лековитог биља, изградња туристичких, угоститељских и здравствених комплекса, гајење и лов дивљачи и др.).

На шумском земљишту могу се просецати шумски путеви и градити други објекти који служе газдовању шумама и којима се обезбеђује унапређивање у коришћењу шума, као и код спровођења комасације и арондације.

Крчење шума (чиста сеча) може да се врши и у другим случајевима када то захтева општи интерес утврђен на основу закона (изградња планиране инфраструктуре- водова, и др.).

Шуме и шумска земљишта у државној својини не могу да се отуђују, осим у случају арондације и комасације и у случајевима утврђеним Законом о шумама.

Шуме и шумско земљиште у државној и друштвеној својини не могу да се дају у закуп, сем у случају када се тиме обезбеђује њихово рационалније коришћење, под условима одређеним у општем акту предузећа које газдује тим земљиштима.

- На шумском земљишту у државној својини које је дато у закуп, не може се вршити изградња.
- Ложење отворене ватре у шуми (шумски радници, туристи и др.) могуће је само на одређеним и за то обезбеђеним местима (изграђена ложишта) уз придржавање свих мера сигурности које прописује корисник шума.
- Објекти са отвореном ватром (циглане, кречане) и постројења за механичку прераду дрвећа могу се лоцирати (у складу са Законом о шумама), на удаљености већој од 200 м од ивице шуме.

Изградња планираних туристичких, угоститељских и здравствених комплекса, као и објеката који су у функцији гајења и лова дивљачи, производње и прикупљања гљива и лековитог биља и др., градиће се на основу одговарајућег урбанистичког плана.

1.4. Грађевинско земљиште

Уређење и изградња на грађевинском земљишту вршиће се на основу одговарајуће урбанистичке документације, планова генералне и детаљне регулације (постојећих и израда нових планова).

Изван грађевинских подручја насеља могу се градити објекти намењени примарној пољопривредној производњи и преради примарних

пољопривредних производа, објекти локационо везани за сировинску основу, као и други привредни капацитети, објекти намењени туризму, угоститељство и рекреација, викенд објекти у зонама планираним за њихову изградњу и мреже и објекти инфраструктуре.

1.4.1. Грађевинска подручја насеља

За сва насељена места на подручју Општине Рума, израђиваће се урбанистички планови у границама грађевинског подручја која ће се утврђивати кроз израду урбанистичког плана за свако појединачно насеље. Препорука је да се приликом утврђивања граница грађевинског подручја насељеног места кроз израду Плана генералне регулације, поштује принцип проширења грађевинског подручја до 5% у односу на постојеће.

На подручју општине Рума 11 насеља имају урбанистичке планове док се за 6 насеља планира њихова израда.

1.4.2. Урбанистички планови за насеља који остају на снази, односно примењују се у деловима у којима нису у супротности са Просторним планом

- **Генерални план Руме** (" Сл.лист општина Срема ", бр.35/08)
- Одлуку о усклађивању Генералног плана Руме са Законом о планирању и изградњи (" Сл.лист општина Срема ", бр.40/09) и
- План генералне регулације за насеље Путинци (" Сл.лист Општина Срема ", бр. 22/07),
- План генералне регулације за насеље Краљевци (" Сл.лист Општина Срема ", бр. 36/08),
- План генералне регулације за насеље Витојевци (" Сл.лист Општина Срема ", бр. 17/08),
- План генералне регулације за насеље Кленак (" Сл.лист Општина Срема ", бр.22/08),
- План генералне регулације за насеље Вогањ (" Сл.лист Општина Срема ", бр.18/09) ,
- План генералне регулације за насеље Хртковци (" Сл.лист Општина Срема ", бр. 33/09) и
- План генералне регулације за насеље Платичево " Сл.лист Општина Срема ", бр.7/10),
- План генералне регулације насељеног места Никинци (" Сл.лист Општина Срема ", бр.10/12),
- План генералне регулације насељеног места Грабовци (" Сл.лист Општина Срема ", бр.3/13),
- План генералне регулације насељеног места Добринци (Сл. лист општина Срема 27/13).

За осталих 6 насељених места за која није израђена урбанистичка докуменација, неопходна израда Плана генералне регулације.

То су следећа насеља: Павловци, Стејановци, Мали Радинци, Жарковац, Доњи Петровци и Буђановци.

напомена: За насељено место Павловци донета је Одлука о изради Плана генералне регулације насељеног места Павловци ("Сл.лист Општина Срема", бр. 27/13) - израда плана је у току

1.4.3. Грађевинско земљиште ван граница грађевинског подручја насеља

1.4.3.1. Стамбене зоне изван граница грађевинског подручја насеља (становане у атару)

Изградња стамбених објеката изван грађевинских подручја насеља није дозвољена, осим у зонама дефинисаним као стамбене зоне изван граница грађевинског подручја.

Дефинисане су стамбене зоне изван граница грађевинских подручја и то у К.О. Рума, насеља "Борковац", Церје", "Циглана" и "Аеродром"

У овим зонама ће се легализовати постојећи објекти. Даља изградња стамбених објеката може се вршити само на слободним парцелама у оквиру утврђених зона.

Правила и услови за уређење и изградњу утврдиће се израдом Плана детаљне регулације за сваку зону.

1.4.3.2. Зона кућа за одмор

Препоручује се да се кроз израду одговарајуће урбанистичке документације за викенд зоне, изнађу решења за уклапање свих изграђених објеката у целину зоне.

На појединачним парцелама у викенд зони могу се легализовати и пословни објекти изграђени без одобрења за изградњу уколико испуњавају услове прописане Законом о планирању и изградњи, као и другим прописима, зависно од намене објеката.

1.4.3.3. Радне зоне

Опште пропозиције за обезбеђење просторних услова за изградњу објеката привреде су:

- изградњу вршити у оквиру постојећих радних зона формираних изван граница грађевинских подручја насеља када су у питању капацитети са већим просторним захтевима,

- изградњу капацитета са истим или сличним захтевима у погледу инфраструктурне опремљености усмеравати у радне зоне насеља,
- изградња капацитета са специфичним локацијским захтевима (потенцијални загађивачи) мора се вршити првенствено у оквиру радних зона у насељима и у атарима које немају некомпатибилне садржаје и уз строго поштовање прописаних мера заштите,
- изградња у оквиру насељског ткива на појединачним локацијама може се вршити уколико технологија рада и обим транспорта које ове активности генеришу не утичу негативно на животну средину и остале насељске функције (бука, загађење воде, ваздуха, тла), као и уколико просторне могућности парцеле омогућавају изградњу свих потребних садржаја у складу са прописаним условима и стандардима.

Радне зоне изван граница грађевинских подручја формирају се ради груписања објекта односно комплекса који, у погледу простора, саобраћаја, инфраструктуре или радног процеса, могу потенцијално да угрозе стање животне средине у насељима или су локацијски везани за сировине:

- радна зона мора имати довољно простора за потребе одвијања производног процеса, одговарајућу комуналну инфраструктуру и мора задовољити услове заштите животне средине (земље, воде и ваздуха);
- у оквиру парцеле могу се планирати пословни објекти, производни, складишни и економски;
- основна правила уређења, коришћења и заштите у радним зонама биће дефинисана израдом урбанистичког плана, а разрађена одговарајућом урбанистичком документацијом или одговарајућим урбанистичким планом за саму зону;
- правила уређења, коришћења и заштите у радним зонама могу бити дефинисана и Урбанистичким пројектом, уколико је парцела директно повезана на јавни пут и уколико се парцела налази на грађевинском земљишту утврђеним просторним планом.

1.4.3.4. Објекти намењени преради и финалној обради производа пољопривреде

У ове објекте се сврставају објекти у којима се прерађују примарни производи биљног и животињског порекла (прерађивачи воћа, поврћа, шумских плодова, мешовитог биља, млека, меса). Поред наведених, у ове објекте се могу сврстати и објекти за занатске производе (производи од сирка, трске, вуне...). Услови за изградњу ових објеката су:

- могу се градити на земљиштима лошије бонитетне класе;
- поред производних капацитета, унутар комплекса могуће је планирати и пословне, услужне и снабдевачке садржаје;
- морају имати прилазни пут са тврдом подлогом мин. ширине 5,0 m до мреже јавних путева;

- морају бити снабдевени инсталацијама неопходним за производни процес;
- отпадне воде морају пречистити пре испуштања у природне реципијенте;
- неоргански отпад мора се одвозити на одговарајуће депоније, а органски на даљу прераду.

Поред ових услова, објекти кланица, хладњача, као и објекти за обраду, прераду и ускладиштење производа животињског порекла, намењених за јавну потрошњу или за извоз морају да испуњавају и посебне услове.

Објекти већег обима производње (индустријски објекти) треба да се граде ван насељеног места, удаљени од стамбених објеката и не смеју да угрожавају или да буду угрожени од других објеката који евентуално врше загађивање ваздуха.

Објекти мањег обима производње (занатски објекти) за прераду и складиштење меса, производа од меса, млека и производа од млека и меда намењених за јавну потрошњу могу бити лоцирани поред атара и у насељу, само под одређеним условима (у складу са Правилником).

Круг индустријских објеката, који се обавезно граде у атару (ван насељених места) сачињавају земљиште, производне зграде и пратећи објекти који служе потребама производних објеката.

Површина комплекса мора да обезбеди функционалну повезаност објеката, као и довољну удаљеност чистог и нечистог дела комплекса.

Индустријски комплекс мора бити ограђен одговарајућом оградом и урађен тако да поред површина под зеленилом (мин. 30%) све остале површине буду поплочане (бетон или асфалт).

Улази и излази из комплекса морају бити контролисани.

Такође је потребно поштовати следеће услове:

- прилазни путеви и путеви у комплексу морају испуњавати прописане ширине и имати квалитетан застор; чисти и нечисти путеви се не смеју међусобно укрштати,
- објекти се морају снабдевати водом из насељских водовода или из сопствених бунара. Квалитет воде мора да испуњава услове прописане за воду за пиће,
- -отпадне воде из објекта (атмосферска, отпадна и фекална канализација) одводиће се – атмосферске воде у канализацију или природни реципијент без пречишћавања; отпадне воде у насељску канализацију са предходном примарном обрадом (одмашћивање, грубо таложење и хлорисање) или ће се уливати у главни одвод

насељског система, пре пречишћавања отпадних вода; фекална канализација ће се уливати, после примарне обраде, у главни одвод насељске канализације, али пре уређаја за пречишћавање,

- уређење и опремање објеката, као и њихов размештај унутар комплекса, вршиће се на основу Правилника и техничке документације.

1.4.3.5. Простори туристичких садржаја, спорта и рекреације, образовања и културе

У складу са овим Планом, могу се градити објекти или комплекси у функцији туризма (излетнички, ловни, здравствено-рехабилитациони), спорта и рекреације (спортови на води, стрелишта, јахалишта, хиподроми, голф терени и др.) и образовања и културе (школе у природи, паркови скулптуре, уметничке колоније, летње позорнице, амфитеатри и сл.) на планираним локацијама.

За ове комплексе потребна је израда одговарајућег урбанистичког плана уз добијене сагласности надлежних органа и служби за заштиту природе, споменика, водопривреде, енергетике и др.

За мање капацитете, као и појединачне објекте на парцелама које имају директан приступ на јавни пут, може се издати и локацијска дозвола.

У складу са овим Планом, могу се градити објекти или комплекси у функцији туризма (излетнички, ловни, здравствено-рехабилитациони и др.), спорта и рекреације (спортови на води, стрелишта, јахалишта, хиподроми, голф терени и др.) и образовања и културе (школе у природи, паркови скулптуре, уметничке колоније, летње позорнице, амфитеатри и сл.), на планираним локацијама, као и радним зонама у атару (нарочито у заштитној зони СРП "Обедска бара"). За ове комплексе потребна је израда одговарајућег урбанистичког плана уз добијене сагласности надлежних органа и служби за заштиту природе, споменика, водопривреде, енергетике и др.. За мање капацитете, као и појединачне објекте на парцелама које имају директан приступ на јавни пут, обавезна је израда урбанистичког пројекта.

Правила за слободне и зелене површине на парцели

Објекат намењен туризму треба интегрисати са природним окружењем у коме се налази. Минимални проценат озелењених површина на парцели одређује се сваки појединачан случај у складу са условима заштите и законским прописима за земљиште на коме се објекат гради.

Уређење спортско-рекреативних и зелених површина

Постојеће спортско-рекреативне површине задовољавају потребе становништва, али не и опремљеност потребним објектима.

Изградња објеката (свлачионице, тушеви, мокри чворови и сл.) на спортским теренима и уређење постојећих комплекса (стазе, трибине и сл.) вршиће се на основу одговарајућег урбанистичког плана и урбанистичког пројекта или издавањем акта о урбанистичким условима.

Изградња нових спортско-рекреативних површина и објеката и подизање нових зелених површина у насељу врши се на основу одговарајућег урбанистичког плана и техничке документације.

1.4.3.6. Простори и објекти у функцији експлоатације природних ресурса (сировинска основа)

Простори, објекти и постројења која служе за експлоатацију минералних сировина (глина, шљунак, песак, термалне и минералне воде, нафта, гас) планирају се на основу решења надлежног министарства за енергетику (Покрајински секретаријат за енергетику и минералне сировине) и општине.

Уколико се планирани простор за експлоатацију минералних сировина (угљенокоп, шљунак, песак и др.) налази на пољопривредном земљишту, одобрење за експлоатацију се мора прибавити и од Министарства за пољопривреду.

2. ГРАНИЦА ГРАЂЕВИНСКОГ ПОДРУЧЈА

2.1. Граница грађевинског подручја насеља

Границе грађевинских подручја насеља утврђене су важећим урбанистичким плановима насељених места донетих пре израде овог плана, а могу се мењати приликом израде нових.

2.2. Границе грађевинског земљишта изван граница грађевинског подручја насеља

2.2.1. Границе стамбених зона изван граница грађ.подручја насеља (становање у атару)

Дефинисане су зоне становања изван граница грађевинског подручја насељеног места:

- насеље "Борковац", у рубном пределу, уз границу грађевинског подручја насеља Руме, са његове западне стране (наслања се на блок 1-6-2 намењен спорту и рекреацији), са севера до границе грађевинског подручја и делом до границе КО Рума, са јужне стране до пољског пута (к.п. бр.12676). Обухвата површину од 4,3 ha.

- насеље "Циглана", у рубном пределу, уз регионални пут Р-106 Рума - Инђија са његове северне стране, са запада и севера уз зону намењену ископишту. Са источне стране зона је одређена источним границама к.п. бр. 10785, 10786, 10787, 10788, 10789, 10790, 10791/1, 10791/2, 10792, затим граница се ломи и иде према истоку у правцу продужетка јужне границе к.п. бр. 10792 и сече парцеле 10795, 10796, пп 12711, 10797/1, 10797/2, 10798, 10799/1, 10799/6, 10799/3 и 107994 до источне границе парцеле 10799/4 где се ломи и границом источном границом те парцеле води на југ до пресека са к.п. која представља пут Рума - Инђија (Р-106). Обухвата површину од 6,79 ha.
- насеље "Церје", у рубном пределу, уз границу грађевинског подручја са његове источне стране, јужно од пута Р-106 Рума - Инђија и то у делу где се к.п. бр. 10923, 10924 и 10908 граниче са путем Р-103. Граница зоне се ломи у североисточном темену к.п. бр. 10908 и наставља ка југу источном границом к.п. бр. 10908, 10909, 10910, 10911, 10912, 10913, 10914, 10915 до к.п. која представља пољски пут, пресеца пољски пут у правцу продужетка источне граница к.п. бр. 10915 до тачке у којој та граница сече јужну границу пољског пута. Од те тачке граница се ломи и води ка западу јужном границом пољског пута до тачке која је формирана у месту пресека продужетка западне границе к.п. бр. 10926 са јужном ивицом пољског пута. Обухвата површину од 1,9 ha.
- насеље "Аеродром" формирано у атару К.О. Рума. Формирана источно уз путни првац ИБ реда бр.13 и то: Северна граница зоне почиње од северозападног темена к.п. бр. 11638 и води ка истоку јужном границом к.п. бр. 12611 и даље јужном границом к.п. бр. 11308/2 до североисточног темена к.п. бр. 11585. Од ове тачке граница се ломи ка југу источном ивицом исте (к.п. бр. 11585) до пресека са јужном границом зоне утврђене на растојању од 100,0м паралелно са њеном северном границом. Јужна граница зоне (паралелна северној и на растојању од 100м) води ка западу до пресека са западном ивицом к.п. бр. 11638 и даље ка северу њеном западном границом до почетне тачке. Зона обухвата површину од 9,49ha.

Границе зона дефинисане су по парцелама (текстуално и графички, табела II- 1).

Табела II- 1: Приказ стамбених зона ван грађевинског подручја са припадајућим парцелама

катаст.општина	зоне	парцеле
	I	8164/30, 8164/31, 8164/29, 8164/33, 8164/28, 8164/3, 8164/2, 8164/20, 8164/15, 8164/16, 8164/21, 8164/22
Рума	II	10729/2, 10752, 10751, 10749/3, 10749/2, 10749/1, 10748, 10747, 10746, 10745, 10744, 10743, 10742, 10741, 10740, 10739, 10738/3, 10738/2, 10738/1, 10737, 10736, 10735, 10734, 10733, 10732, 10731/2, 10731/1, 10730, 10753/2, 10753/1, 10753/3, 10753/4, 10753/5, 10753/6, 10753/7, 10754, 10756, 10757, 10758, 10759, 10760, 10761, 10762, 10763, 10764, 10765, 10766, 10767, 10768, 10769, 10770, 10771/1, 10771/2, 10772, 10773, 10774, 10784, 10783, 10782, 10785, 10786, 10787, 10781, 10780, 10789, 10779, 10790, 10778, 10791/1, 10791/2, 10777, 10792, 10776, 10793, 10775, 10794, 10795, 10796, 12711, 10797/1, 10797/2, 10798, 10799/1, 10799/2, 10799/3, 10799/4
	III	10908, 10909, 10910, 10911, 10912, 10913, 10914, 10915, 10916, 10917, 10918, 10919, 10920, 10921, 10922, 10923
	IV	целе парцеле: 11587/2, 11591, 11598, 11593/1, 11595/1, 11596/1, 11596/2, 11598/1, 11602/1, 11603/1, 11607/1, 11632/1, 11634/1 и 11638 и делови парцела: 11585, 11586/1, 11586/2, 11587/1, 11588/1, 11588/2, 11592, 11593/2, 11594/1, 11600, 11601, 11602/2, 11603/2, 11604/1, 11604/2, 11606/1, 11606/2, 11607/2, 11608, 11609/1, 11609/2, 11609/3, 11630/1, 11631/1, 11631/2, 11632/2, 11632/3, 11633/1, 1633/2, 11634/2, 11635, 11636, 11637, 12758/1 и 12761

I – насеље "Борковац", II- насеље "Циглана", III- насеље "Церје", IV - насеље "Аеродром"

Напомена: Уколико постоји неусаглашеност између табеле и графичког приказа, меродавни су подаци на графичком приказу (граница стамбених зона).

2.2.2. Границе грађевинског подручја зона кућа за одмор – викенд зоне

Опис границе викенд зоне Кленак I :

Почетна тачка бр.1 описа границе викенд зоне 1 дефинисана је на тромеђи кат.пар.4717/2, 4718/2 и пута пар. 6054. Од тачке бр. 1 у правцу југоистока граница иде северноисточном страном пута пар. 6054, дужином од 640m до тачке бр.2 натронеђи путева пар.6054,6059/2 и парц. 4883/2. Од тачке бр. 2 у правцу североистока граница иде међом пар.4883/1. 4883/2 и 6059/2 дужином од 240m до тачке бр.3 на тромеђи пар. 4883/1, 4882 и пута пар. 6060. Од тачке бр. 3 у правцу југоистока граница иде северном страном пута пар.6060 дужином од 620m до тачке бр. 4 натронеђи путева пар.4845,6033, и пар.6061. Од тачке бр.4 у правцу југозапада граница иде западном експропорцијом пута Шабац-Рума пар. 6033 дужином од 535m до тачке бр. 5 на тромеђи путева 6033, 6063/1 и пар.4936. Од тачке бр 5 у правцу северозапада граница иде северном међом пар. 4936 и 4935 дужином од 725m до тачке бр. 6 на тромеђи пар. 4935, 4932 и пар. 6057. Од тачке бр. 6 у правцу југозапада граница иде међом пар. 4935 и 4932 дужином 45m до тачке бр. 7 на југозападном углу пар. 4932 на обали Саве.

Од тачке бр. 7 у правцу северозада граница иде обалом Саве односно западном међом пар. 4932 дужином од 135m до тачке бр.8 на северозападном углу пар. 4932. Од тачке бр. 8 управцу североистока граница иде међом пар. 4931 И 4932 дужином од 40m до тачке бр. 9 на тромеђи пар. 4931, 4932 И пута пар. 6057. Од тачке бр. 9 у правцу северозапада граница иде западном међом пута пар. 6057 дужином од 400m до тачке бр. 10 на међи пар.4931и 6057. Од тачке бр. 10 у правцу североистока граница прелази пут пар. 6057 наставља међом пар. 4919,4904 И 4903 дужином од 215m почетне тачке бр.1 описа границе.

Опис границе викенд зоне Кленак II

Почетна тачка бр. 1 описа границе дефинисана је на тромеђи пар. 4776 и путева пар. 6067 и 6033. Од тачке бр. 1 у правцу југоистока граница иде северном међом пута пар. 6067 дужином од 56m до тачке бр. 2 на тромеђи пар. 4777, 4778 И пута пар. 6067. Од тачке бр. 2 у правцу севера западном ивицом пар 4778 дужини од 50m до тачке бр. 3. Од тачке бр. 3 у правцу југоистока сече пар. 4778, 4779, 4780,4781 И 4782 у дужини од 120m до тачке бр. 4. Од тачке бр.4 у правцу југа источном границом пар.4782 у дужини од 50m тачке бр. 5 на тромеђи пар. 4782,4783 и пута 6067. Од тачке бр.5 граница иде југоисточно северном ивицом пар. 6067 у дужини од 500m до тачке бр.6. Од тачке бр. 6 у правцу југа граница иде западном међом пар. 6074 и пута пар.6075, 6071 источном међом пута пар. 6070 укупном дужином од 650m до тачке бр. 7 на југоисточном углу пута пар. 6070 и шуме пар. 5056. Од тачке бр.7 у правцу северозапада граница иде јужном међом пута пар. 6070 и шуме пар. 5056 дужином од 985m до тачке 8 на тромеђи путева 6033/1, 6064 и шуме пар. 5056. Од тачке бр. 8 у правцу североистока граница иде југоисточном међом пута

Шабац-Рума пар. 6033 укупном дужином 550м до почетне тачке бр. 1 описа границе.

2.2.3. Границе грађевинског подручја туристичко рекреативних зона

Туристичко рекреативна зона у К.О. Платичево

Граница има следећи ток:

Почетна тачка границе бр.1а се налази на тромеђи к.п.3479, к.п.2392 и к.п.3458, на југозападном углу к.п.2392. Од тачке бр.1а граница иде јужном међом катастарских парцела од бр.к.п.2392 до к.п.2418/2 укупном дужином од око 1530м до тачке бр.2а која се налази на тромеђи к.п.3458, к.п.3344 и к.п.2418/2. Од тачке бр.2а граница прати источну међу к.п.2418/2 укупном дужином од око 100м до тачке бр. 3а на источној међи к.п.2418/2. Од тачке бр.3а граница иде у правцу запада, сече катастарске парцеле од бр. к.п.2418/2 до к.п.2410, укупном дужином од око 624м до тачке бр.4а која се налази на западној међи к.п.2410 на удаљености од око 100м од југозападнoг угла к.п.2410. Од тачке бр.4а граница иде у правцу запада, сече катастарске парцеле од бр. 2409 до к.п.2392 укупном дужином од око 869м до тачке бр.5а која се налази на западној међи к.п.2392 и на удаљености од око 220м од југозападнoг угла к.п.2392. Од тачке бр.5а граница иде у правцу југа укупном дужином од око 220м до тачке бр.1а.

2.2.4. Границе грађевинског подручја радних зона

Радна зона "ЈУГ - 2" у К.О. Рума

Граница радне зоне ЈУГ- 2 утврђена је Планом детаљне регулације радна зона "Југ-2" у Руми ("Сл. лист општина Срема", бр. 3/11).

Радна зона "РУМСКА ПЕТЉА" у К.О. Рума

Граница радне зоне "Румска Петља" утврђена је Планом детаљне регулације "Румска петља" у Руми ("Сл. лист општина Срема", бр.7/10, 10/10).

Радна зона "РУМСКА ПЕТЉА - 2" у К.О. Рума

Граница обухвата радне зоне "Румска петља 2" креће од тачке 1 која се налази на североисточном темену к.п. број 11752/1 и тромеђи парцела 11752/1,11752/2 и 11752/3.

Од тачке 1 граница иде према југу, источном међом катастарских парцела 11752/1,11753/1,11753/2,11754/1,11754/2,11755/1 и даље до парцеле 12122/1 до тачке 2 на тромеђи кат парцела 12122/1,12122/2 и 12659/2.

Од тачке 2 води и даље на југ западном границом пута Шабач - Нови Сад, к.п. 12659/1 до тачке 3 која се налази у југоисточном темену к.п. 12154.

Даље граница иде према западу пратећи јужну границу катастарске општине до тачке 4 која се налази на јужној међи к.п. 12152/1.

Од тачке 4 наставља према северозападу пратећи границу катастарске општине до тачке 5 која је смештена на југоисточном темену канала

"Кудошки поток", парцела број 12802.

Од тачке 5 граница иде ка северу, источном међом канала парцела број 12802 до тачке 6 која се налази на тремеђи кат. парц. 12802, 12770/1 и 11700.

Од тачке 6 граница наставља ка северу и даље источном међом канала Парц. бр. 12802 до тачке 7 на северозападној међи кат. парц. број 11693/1.

Од тачке 7 граница се ломи ка истоку, наставља северном међом парцела 11693/1, 12770/4, 11692/1, 12613/4, 11718/1, 11720/1, 11745/1, 11727, 11722/1, 11744/5, 11744/7 и 11742/2 до тачке бр.8. Тачка бр.8 се налази на североисточном темену кат. парц. 11742/2.

Од тачке бр. 8 граница наставља према истоку северном међом парцела број 12617/1, 11747/3, 11747/1, 11748/1, 11748/2, источном међом парц. број 11749/1, 11750/3, 11750/1 и 11751/1 до почетне тачке број 1.

Радна зона у К.О. Кленак

Почетна тачка описа границе радне зоне је тачка бр.1а која се налази на северозападном углу к.п.4152/2, на међи к.п.4152/2 и к.п.4146/11. Од тачке бр.1а граница иде у правцу истока до тачке бр.2а на североисточном углу к.п. 4152/2, тј. на међи к.п.4152/2 и к.п. 4146/11. Од тачке бр.2а граница иде у правцу источном међом к.п. 4152/2, к.п. 4152/1, к.п.4440, к.п.4150 и к.п. 4147 до тачке бр.3а на тремеђи к.п. 4146/5, 4147 и 4146/16. Од тачке бр.3а граница иде јужном међом к.п.4141 и к.п.4148 до тачке бр.4а која се налази на међи к.п. 4148 и к.п.4146/16. Од тачке бр.4а граница иде у правцу севера преко к.п.4148, к.п.4149, к.п.4150, к.п.4151 и к.п.4152 до тачке бр.1а.

Радна зона 1 У К.О. Платичево

Почетна тачка границе бр.6а се налази на северозападном углу к.п.2325. Од тачке бр.6а граница иде у правцу истока, прати северне међе к.п.2325-2327 укупном дужином од око 215м до тачке бр.7а на североисточном углу к.п.2327. Од тачке бр.7а граница иде у правцу југа, прати источне међе к.п.2327-2322 укупном дужином од око 461м до тачке бр.8а на крајњем јужном углу к.п.2322. Од тачке бр.8а граница иде у правцу севера, прати западне међе к.п.2322-2325 до тачке бр.6а.

Радна зона 2 У К.О. Платичево

Почетна тачка бр.9а налази се на северозпадном углу к.п.1983/3. Од тачке бр.9а граница иде прати сверну међу к.п.1983/3 до тачке бр.10а на североисточном углу к.п.1983/3. Од тачке бр.10а граница прати источну међу к.п.1983/3 до тачке бр.11а на југоисточном улу к.п.1983/3. Од тачке бр.11а граница прати јужну међу к.п.1983/3 до тачке бр.12а на југозападном углу к.п.1983/3. Од тачке бр.12а граница прати западну међу к.п.1983/3 до тачке бр.9а.

Радна зона У К.О. Жарковац

У радну зону насеља Жарковац улази парцела број 603/1.

2.2.5. Границе воћарско виноградарских зона**Воћарско-виноградарска зона Кудош у К.О. Рума**

Граница воћарско виноградарске зоне утврђена је: са запада Кудошким потоком, са југа северном границом грађевинског подручја Руме, са истока западном ивицом пољског пута (к.п. бр. 12671) и са севера границом катастарске општине Рума.

Воћарско-виноградарска зона Брег у К.О. Рума

Граница воћарско виноградарске зоне утврђена је: са запада источном ивицом к.п. бр. 10438/1, са југа границом грађевинског подручја Руме, са севера ивицом коридора државног пута Нови Сад - Шабац и пољским путем 12698/1 и са истока западном границом к.п. бр. 10708/4 и 10708/1 К.О Рума.

Воћарско-виноградарска зона у К.О. Стејановци

Граница креће од североисточног темена границе катастарске општине где се налази почетна тачка број 1. Од тачке бр. 1 граница иде према југу и прати границу катастарске општине тј. иде источном страном парцела 51,52,...и све према југу до кат.парц. бр. 574/17, где се налази тачка 2 на југоисточном темену парц. број 574/17. Од тачке број 2 граница иде према западу ,иде јужном међом парц. 574/17 и наставља јужном међом парц. 551/3,551/2,551/1,сече парц. 1925 и иде до тачке број 3 која се налази на југоисточном темену парц.444/1. Од тачке број 3 граница иде према југу западном међом парц. 1925 до тачке број 4 која се налази на јужном темену парц. 1925 и 1924. Од тачке 4 граница креће према северозападу источном међом парц. 1924 до тачке бр. 5 на југозападној међи парц. 498 на правцу јужне међе парц. 308. Од тачке бр. 5 граница иде ка северу,северном међом парц. 396, у правцу сече пут парц. 395 до тачке бр.6 на јужној граници парц. 406. Од тачке бр. 6 граница иде према западу, северном међом парц. 395 до тачке 7 на југозападном углу парц.

161

бр. 401/1. Од тачке 7 граница иде према северу источном међом парц. 1926 до тачке 8 на северозападном темену парц. бр. 403/1. Од тачке 8 граница иде према истоку јужном међом парц. 249 до тачке 9 која се налази на северозападном углу парц. 416. Од тачке 9 иде јужном међом парц. 236/1 до тачке 10 на северозападном углу парцеле бр. 193. Од тачке 10 граница иде према северу и прати западну међу парц. бр. 1924 до тачке 11 на североисточном темену парц. 42. Од тачке 11 граница наставља према северу западном међом парц. 49/2 до тачке 12 на североисточном темену парц. 49/2. Од тачке 12 иде ка северу ,западном међом парц. 51 до тачке 13 на северозападном темену парц. бр. 51. Од тачке 13 граница иде ка истоку северном међом парц. 51 до почетне тачке број 1.

Воћарско-виноградарска зона у К.О. Добринци

Од почетне тачке 1 која се налази на североисточном темену катастарске парцеле 674, граница иде према југу западном страном пута парц. 3671 до тачке 2. Тачка 2 се налази на југоисточном темену парцеле 778. Од тачке 2 граница иде према западу ,северном међом пута парцела 3584 до тачке 3 која је на југоисточном темену парц. 339/3. У тачки 3 граница се ломи и иде према северу источном међом пута парцела 3583 до тачке 4 која се налази на северозападном темену катастарске парцеле 43/1. Од тачке 4 граница се ломи према истоку и иде јужном међом пута кат.парц. 3575 иде до почетне тачке.

3. УРБАНИСТИЧКИ И ДРУГИ УСЛОВИ ЗА УРЕЂЕЊЕ И ИЗГРАДЊУ ПОВРШИНА И ОБЈЕКТА ЈАВНЕ НАМЕНЕ И МРЕЖЕ САОБРАЋАЈНЕ И ДРУГЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ, КАО И УСЛОВИ ЗА ЊИХОВО ПРИКЉУЧЕЊЕ

Планирање инфраструктурних коридора и објеката (пратећи садржаји) вршиће се у складу са законима и прописима који регулишу ове области (Закон о јавним путевима, Закон о водама,...) и осталим позитивним законским прописима.

3.1. Саобраћајна инфраструктура

Уређење саобраћајне површине регулисано је техничким нормативима, условима и одредбама датим у Правилнику о условима које са аспекта безбедности саобраћаја морају да испуњавају путни објекти и други елементи јавног пута ("Службени гласник РС", број 50/11) и Закону о јавним путевима ("Службени гласник РС", бр. 101/05 и 123/07) који се примењују код израде инвестиционо - техничке документације за изградњу и реконструкцију ауто-путева и осталих јавних путева (државни пут I реда, државни пут II реда и општински путеви).

Изградња планиране мреже и објеката саобраћајне инфраструктуре мора се вршити уз примену следећих услова и мера:

- укрштање јавних путева са осталим инфраструктурним објектима (водопривреда, енергетика, везе и др.) треба вршити тако да се не омета одвијање саобраћаја, не угрожава стабилност путева, безбедност и режим саобраћаја на путевима,
- код укрштања јавних путева са атарским и осталим земљаним путевима, мора се поштовати услов да се земљани путеви који се прикључују на јавне путеве са савременим коловозом, морају изградити са тврдом подлогом у дужини од најмање 40 м за државни пут I реда, 20 м за државни пут II реда и 10 м за општински пут, рачунајући од ивице коловоза јавног пута и минималне ширине од 5,0 метара,
- на местима међусобног укрштања јавних путева, прикључења јавног пута на други пут или укрштања јавног пута са железничком пругом у истом нивоу, обезбеђују се зоне потребне прегледности у складу са прописима,
- у зонама потребне прегледности не смеју се подизати засади, ограде и дрвеће, остављати предмети и материјали, постављати постројења и уређаји и градити објекти, односно вршити друге радње које ометају прегледност јавног пута,
- у заштитном појасу поред јавног пута ван насеља не могу да се граде грађевински или други објекти, као и постављају постројења, уређаји и инсталације, осим изградње саобраћајних површина пратећих садржаја јавног пута, као и постројења, уређаји и инсталације који служе потребама јавног пута и саобраћаја на јавном путу,
- у заштитном појасу поред јавног пута ван насеља могу да се граде, односно постављају водовод, канализација, топловод, железничка пруга и други сличан објекат, као и телекомуникациони и електропроводови, инсталације, постројења и сл., по претходно прибављеној сагласности управљача јавног пута,
- ширина заштитног појаса са сваке стране јавног пута износи: за државне путеве I реда – ауто-путеве - 40 метара, остале државне путеве I реда - 20 метара, државне путеве II реда - 10 метара и општинске путеве - 5 метара,
- ширина заштитног појаса (растојања) рачуна се од спољне ивице земљишног појаса,
- у појасу контролисане изградње дозвољена је изградња објеката на основу донетих просторних и урбанистичких планова који обухватају тај појас,
- у појасу контролисане изградње није дозвољено отварање рудника, каменолома и депонија отпада и смећа,
- ограде и дрвеће поред јавних путева могу се подизати тако да не ометају прегледност јавног пута и не угрожавају безбедност саобраћаја,
- ради заштите јавних путева и заштите у земљишном појасу од спирања и одроњавања, потребно је стране усека, засека и насипа као и друге косине у путном појасу озеленити травом, украсити

- шибљем и другим растињем које омогућава прегледност јавног пута.
- потребно је обезбедити примарну функцију обилазница око насељених места са изричитом контролом приступа и ставом да се ограничи повезивање постојећих и будућих корисника само на ограничени број прикључака (раскрсница), а који ће се дефинисати у оквиру израде планова детаљне урбанистичке разраде;
 - приликом планирања, изградње и побољшања саобраћаја у зони државних путева потребно је предвидети контролу приступа и то:
 - Ритам прикључака на државним путевима предвидети у складу са рангом пута, саобраћајно-безбедносним карактеристикама и свим важећим прописима из области саобраћаја, са посебним освртом на рубне зоне у оквиру грађевинских подручја,
 - Саобраћајне прикључке на коловоз државних путева предвидети унутар грађевинских подручја са максималним искоришћењем постојећих прикључака или евентуално новопланираних уз предходно прибављене услове и сагласност управљача јавног пута или уз обавезну израду планске документације детаљне урбанистичке разраде,
 - Плановима детаљне урбанистичке разраде извршити контролу приступа на државне путеве I и II реда (зоне стамбених, привредних, индустријских, комерцијалних садржаја и подручја бесправне градње),
 - Ван грађевинског подручја такође се базирати на постојећим прикључцима, не планирајући нове. У случају потребе за евентуалним планирањем нових прикључака максимално поштовати растојања предвиђена за државне путеве I и II реда.
 - прикључке у оквиру рубних зона ускладити са критеријумом који предвиђа смањење учесталости прикључака, према Правилнику о условима које са аспекта безбедности саобраћаја морају да испуњавају путни објекти и други елементи јавног пута и осталим важећим стандардима и прописима, са препорукама да се предвиди растојање прикључака од минимум 400-600 m на државним путевима II реда и 800-1200 m на државним путевима I реда (за аутопут M-1/E-70 искључиво у складу са Просторним плановом инфраструктурног коридора E-70).
 - у заштитном пружном појасу не могу се градити зграде, постављати постројења и уређаји и градити други објекти на удаљености мањој од 25 метара рачунајући од осе крајњих колосека, осим објеката у функцији железничког саобраћаја.
 - на железничком подручју могу се постављати каблови, електрични водови ниског напона за осветљење, телеграфске и телефонске ваздушне линије и водови, трамвајски и тролејбуски контактни водови и постројења, канализације, цевоводи и други водови и слични објекти и постројења, на основу издате сагласности управљача.
 - у заштитном пружном појасу могу се градити зграде, постављати постројења и уређаји и градити други објекти на удаљености већој

- од 25 метара рачунајући од осе крајњих колосека, на основу издате сагласности управљача.
- објекти као што су: рудници, каменоломи, кречане, циглане, индустријске зграде, постојења и други слични објекти не могу се градити у заштитном пружном појасу ближе од 50 метара рачунајући од осе крајњег колосека.
 - размак између железничке пруге и пута мора бити толики да се између њих могу поставити сви уређаји и постропјења потребни за обављање саобраћаја на прузи, с тим да износи најмање 8 м, рачунајући од осовине најближег колосека до најближе тачке горњег строја пута.
 - Одрживи развој саобраћаја и путне инфраструктуре у Општини Рума треба заснивати на следећим принципима са вишег стратешког нивоа:
 - -Ефикасност и безбедност, што подразумева пројектовање и реализацију решења у складу са потребама економског система и корисника;
 - Усмереност ка кориснику, правовремено прилагођавање пројектованих решења крајњем кориснику путне инфраструктуре и друмског саобраћаја;
 - Економичност, подразумева решења која доносе највеће укупне добити, сагледавајући не само директне већ и посредне утицаје и последице на целокупни развој;
 - Рационалност и пројекција приоритета - остварив и одржив приступу у сагледавању приоритета и вертикална координација о пројекцијама ставова Републике Србије и ЕУ
 - Интегрисаност са окружењем и осталим видовима саобраћаја - просторна доступност, уз остваривање квалитетне везе са осталим видовима саобраћаја;
 - Усмереност ка заштити животне средине, подразумева потпуно уважавање и поштовање утврђених правила и мера заштите природне средине и хуманог окружења кроз све фазе реализације саобраћајних пројеката;
 - Квалитетно надгледање и управљање, подразумева активности на свим нивоима развојних процеса, од планирања до реализације;
 - Побољшање улоге јавног градског саобраћаја у граду уз поштовање еколошких
 - ограничења;
 - Повећање доступности у зависности од потреба корисника, стимулисањем и развојем одговарајућих видова јавног превоза,
 - Стимулисање развоја мреже сигурних бициклистичких саобраћајница у граду, туристичким и ванградским подручјима.
-
- Синтезна примена свих принципа развоја, на појединачним пројектима (решењима), може бити отежана, ако су директно супротстављени различити захтеви. Поштовање и оперативно спровођење принципа развоја потребно је, уз компромис ускладити са развојним принципима из домена других система и подсистема.

- Концепт саобраћајне мреже категорисаних путева, посебно планираних путева I и II реда, осим синхронизације са планом развоја путне мреже из Просторног плана Републике Србије, такође је усклађен и са:
- Стратегијом развоја железничког, друмског, водног, ваздушног и интермодалног транспорта у Републици Србији од 2008. до 2015. године;
- Просторним плановима подручја посебне намене (инфраструктурних коридора) – у деловима који нису били у супротности са ППРС и условима управљача путева;
- Урађеним генералним и идејним пројектима;

Осим прилагођавања европским стандардима при свим активностима које се тичу изградње и одржавања путне мреже (примена нових технологија управљања саобраћајем, нових докумената, нове класификације и категоризације државне путне мреже, организација и безбедност саобраћаја), потребно је интензивирати активности на путном правцу (Е-70) и осталим државним путним правцима I и II реда кроз пројектовање, изградњу, реконструкцију, као и санирање уских грла. Поред тога, потребно је стимулисати еколошки прихватљиве системе и фаворизовати јавни превоз путника уз увођење напредних технологија у надзору, контроли и управљању саобраћајем у граду. Квалитет путне мреже у Општини Рума биће значајно унапређен реализацијом активности (реhabилитација постојећих и изградња нових деоница) на следећим путним правцима основне путне мреже: ДП бр. 117, ДП бр. 119 и ДП бр. 124.

Концепција општинске саобраћајне мреже Општине Рума подразумева успостављање – системско формирање (путна мрежа државних путева I и II реда, магистралне, регионалне и локалне пруге, национални пловни путеви – река Сава, луке и објекти – С.Митровица, Шабац, привредно-спортски аеродром) интегрисаног саобраћајног система који ће имати основну улогу међуопштинског и регионалног повезивања. Развој општинске саобраћајне мреже имаће значајну улогу у употпуњавању основне мреже државних путева : аутопута и путева I и II реда , као и општинских путева.

Развој путне мреже општинског нивоа зависиће, такође, од просторног распореда индустријских, административних и туристичких центара.

Развој железничке мреже у Општини Рума потребно је засновати на концепцији и принципима одрживог развоја са вишег стратешког нивоа, а то су:

- економичност, ефикасност и безбедност;
- усмереност ка кориснику,
- правовремено прилагођавање пројектованих решења крајњем кориснику путне инфраструктуре и друмског саобраћаја;
- уравнотежени развој мреже са просторног, техничког и технолошког аспекта;
- интеграција са окружењем и другим видовима саобраћаја.

Основни циљ који је потребно достићи у смислу техничке оспособљености инфраструктурног система железнице је обезбеђивање UIC профила на свим пругама, одговарајуће носивости и повећање експлоатационе брзине на правцима коридора X на 120 km/h.

3.2. Електроенергетска инфраструктура

Високонапонску мрежу на пољопривредном земљишту градити надземно, ако је могуће по постојећим коридорима (у зонама заштите), према условима надлежних институција.

Средњенапонску мрежу и нисконапонску мрежу на шумском земљишту градити подземно у путном појасу шумског пута или стазе, док ће се високонапонска мрежа (110 kV и 400 kV) градити надземно, по могућности у постојећим коридорима.

У зонама заштите, туристичким комплексима и у близини спортско рекреационих центара електроенергетска мрежа обавезно мора бити подземна.

Средњенапонске и високонапонске каблове полагати у зеленим површинама поред саобраћајница, или изузетно у коридору атарских путева, за потребе радних зона и већих потрошача у простору ван насељеног места.

Трафостанице ван насељеног места градити на парцелама које задовољавају потребне просторног размештаја опреме и имају приступни пут за потребе одржавања. Трафостанице се могу градити као зидане, монтажно бетонске, или стубне у линији постојећих далековада.

Изградња планиране мреже и објеката електроенергетске инфраструктуре реализоваће се **према следећим правилима и условима:**

- високонапонску мрежу градити надземно, ако је могуће по постојећим коридорима (у зонама заштите), према условима надлежних институција,
- заштитна зона (коридор) око надземних далековада 400KV, 220KV, 110KV, у којој није дозвољена градња, нити подизање високог растиња износи 40 m, 30m, 25m (рачунато од осе далековада са обе стране),
- око надземних далековада 20 KV и 35 KV, коридор износи 20 m. У овом коридору није дозвољена градња нити садња високог растиња (рачунато од осе далековада са једне стране, исто толико и са друге стране),
- укрштање електричног вода 20 KV са ауто-путем и пругом извршити поземно, кроз заштитну цев, под углом од 90°, 1m испод дна одводног канала, а удаљеност стуба електричног вода и пута односно пруге може бити од 10-40 m,

- остали енергетски водови изнад 20 KV могу се укрштати и надземно са ауто-путем или пругом, под углом од 45° до 90° , при чему најмања висина проводника од горње ивице коловоза треба да буде 7m, а од шина железничке пруге 12m,
- при укрштању са ауто-путем електрични стуб треба да је на минималној удаљености од 10-40m од земљишног појаса ауто-пута; а код укрштања са пругом минимална удаљеност стуба од пруге је 15m,
- при паралелном вођењу електроенергетских водова напона до 35 kV најмања удаљеност од земљишног појаса пута треба да износи 100m, а за веће напоне (магистрални и регионални далековод) 150m.
- Трафостанице, ван насељеног места могу се градити на простору минималних димензија 5x6 m, на минималној удаљености 3 m од других објеката, уз обезбеђен приступни пут минималне ширине 3m.
- Проводнике електроенергетског вода постављати на гвоздене, односно бетонске, стубове.
- Минимална удаљеност електричног стуба од земљишног појаса пута при укрштању, треба да буде од 5-40 m у зависности од категорисаности пута, односно по условима надлежног предузећа за путеве
- Минимална висина најнижих високонапонских проводника треба да буде око 7,5 m, при укрштању са путевима, односно по условима надлежног предузећа за путеве.
- Минимална удаљеност електричног стуба од пружног појаса неелектрифициране пруге при укрштању, треба да буде од 5,0-10,0 m, а минимална висина најнижих проводника 7,0 m, односно по условима надлежног предузећа.
- Минимална удаљеност електричног стуба од пружног појаса електрифициране пруге при укрштању, треба да буде минимално 15,0 m, а минимална висина најнижих проводника 12,0 m, односно по условима надлежног предузећа.

Ако је електроенергетска мрежа подземна потребно је **поштовати следећа правила:**

- у зонама заштите, туристичким комплексима и у близини спортско рекреационих центара електроенергетска мрежа обавезно мора бити подземна,
- каблове полагати у зеленим површинама поред саобраћајница, на минималном растојању од 1m од коловоза и на минималној дубини од 0,8m,
- електроенергетску мрежу полагати најмање на 0,5m од темеља објекта,
- при укрштању са саобраћајницом кабл мора бити постављен у заштитну цев; угао укрштања 90° ,
- при паралелном вођењу електроенергетски и телекомуникационих каблова најмање растојање између њих мора бити 0,5m за напоне

- до 10 KV, односно 1m за више напоне од 10 KV; угао укрштања је 90° ; укрштање се изводи на растојању 0,5m,
- паралелно вођење електроенергетских каблова и цеви водовода и канализације дозвољено је у хоризонталној равни на минималном растојању 0,5m,
 - електроенергетски кабл може да се укршта са гасоводном инфраструктуром на вертикалном растојању од 0,3m, а кад се воде паралелно могу бити на минималном растојању од 0,5m.

3.3. Гасоводна инфраструктура

Мрежа гасоводне инфраструктуре полаже се у коридору постојећих саобраћајница, а изузетно у коридору пољских путева ради повезивања на регионални гасовод, или ако је то једини могући приступ радним зонама, или већим потрошачима у ван грађевинском подручју. ГМРС и МРС је могуће поставити на пољопривредном земљишту, на парцелама које су одговарајућих димензија, имају приступ на јавни пут и налазе се у близини нисконапонске електричне мреже.

Уређаји у саставу гасовода високог и средњег притиска, мерно-регулационе станице, компресорске станице, чистачке станице и блок станице/блокадни вентили са издувавањем, морају се лоцирати да задовоље прописана растојања од различитих објеката.

Ова растојања дата су у наредној табели.

Табела II– 2: Услови за постављање гасоводне мреже и објеката

	Објекти у саставу гасовода					
	Мерно-регулационе станице			Компрес станице	Блокадне станице	Чистачке станице
	У објекту од чврстог материјала		Под надсрешницом и на отвореном			
	до 30.000 m ³ /h	изнад 30.000 m ³ /h	За све капацитете			
Стамбене, пословне и фабр.зграде, радионице и склад. запаљ. мат.	15 m	25 m	30 m	100 m	30 m	30 m
Електро неизоловани надземни водови	Висина стуба далековода + 3,0 m					
Графо станице	30 m					
жел.пруге и објекти	30 m					
Индус. колосеци	14 m	15 m	25 m	25 m	15 m	15 m
државни путеви IА реда	30 m					
државни путеви IБ реда	20 m	20 m	30 m	20 m	30 m	20 m
државни путеви 2.реда и општински путеви	10 m					
Остали путеви	6 m	10 m	10 m	10 m	15 m	10 m
Водотоци	5 m	5 m	5 m	20 m	5 m	5 m
шеталишта и паркиралишта	10 m	15 m	20 m	15 m	30 m	30 m
Остали грађ. објекти	10 m	15 m	20 m	30 m	15 m	15 m

Растојања у табели дата су у метрима, рачунајући код железничких пруга и путева од ивице пружног/путног појаса.

Код проласка у близини или паралелног вођења гасовода уз друге објекте одстојање не сме бити мање од:

- 10 m од спољне ивице путног појаса магистралних путева,
- 5 m од спољне ивице путног појаса регионалних и локалних путева,
- 20 m од спољне ивице пружног појаса железничке пруге, осим ако је гасовод постављен на друмски или железнички мост,
- 15 m од крајње осе индустријског колосека,
- 1 m (мерено хоризонтално) од темеља грађевинских објеката, уколико не угрожава стабилност објекта,
- 0,5 m од спољне ивице других укопаних инсталација и мелиорационих објеката,
- 10 m од ножице насипа регулисаних водотока и канала.

Удаљеност укопаног гасовода средњег притиска од уличне стубне електричне расвете, ваздушне нисконапонске и ПТТ мреже мора бити толика да не угрожава стабилност стубова а не мања од 0,5 m. слободног размака. Надземни делови гасовода морају бити удаљени од стубова, далековода, високонапонских и нисконапонских водова за најмању висину стуба + 3 m.

Ако гасовод пролази у близини нерегулисаних водотока, бунара, извора или изворишта, а такође електроенергетских постројења и водова, потребно је прибавити сагласност надлежних установа.

Ако се гасовод поставља испод саобраћајнице прокопавањем те саобраћајнице, полаже се у ров на пешчану постељицу и са двоструком антикорозионом изолацијом, према прописима.

Ако се гасовод поставља испод саобраћајнице, бушењем рова испод те саобраћајнице мора се употребити одговарајућа заштитна цев гасовода.

При укрштању гасовода са саобраћајницама, водотоцима и каналима, угао заклапања њихових оса мора бити између 60° и 90°. За укрштање под мањим углом потребна је сагласност надлежног органа. Таква сагласност се не може издати за укрштање са железничком пругом.

Гасовод мора бити заштићен од подлокавања, плављења, нестабилности тла, одрона земљишта и других опасности које могу изазвати његово померање или додатно оптерећење. Гасовод треба да је заштићен од деловања корозије.

Технички нормативи за пројектовање и полагање гасовода од ПЕ цеви за радни притисак до 4 бара одеђени су одговарајућим Правилником ("Службени лист СРЈ", бр. 20/92) за транспорт гасовитих горива према ЈУС Х.Ф1.001.

Гасовод ниског притиска се води подзмено и надземно. Када се гасовод води подземно дубина полагања гасовода је 0,6-1,0 m од површине тла.

Препоручује се дубина од 0,8m. Изузетно је дозвољена дубина 0,5m код укрштања са другим укопаним инсталацијама или на изразито тешком терену, уз примену додатних техничких мера заштите. Локација ровова треба да је у зеленом појасу између тротоара и ивичњака улице, тротоара и ригола, тротоара и бетонског канала. На локацији где нема зеленог појаса гасовод се води испод уличног тротоара, бетонираних платоа и површина или испод уличних канала за одвод атмосферске воде на дубини 1,0 m од дна канала или ригола. Изузетно, гасовод се полаже дуж трупа пута, уз посебне мере заштите од механичких и других оштећења.

Трасе ровова за полагање гасне инсталације се постављају тако да гасна мрежа задовољи минимална прописана одстојања у односу на друге инсталације и објекте инфраструктуре. Вредности минималних дозвољених растојања у односу на укопане инсталације су:

Минимална дозвољена растојања	укрштање	паралелно вођење
- други гасовод	0,2 m	0,3 m
- водовод, канализација	0,5 m	1,0 m
- ниско и високо-напонски електро каблови	0,5 m	0,5 m
- телефонски каблови	0,5 m	1,0 m
- технолошка канализација	0,5 m	1,0 m
- бетонски шахтови и канали	0,5 m	1,0 m
- железничка пруга и индустријски колосек	1,5 m	5,0 m
- топловод: прорачунско растојање које обезбеђује да температура ПЕ цеви не буде изнад 200°C		
- високо зеленило	-	1,5 m
- темељ грађевинских објеката	-	1,0 m
- локални путеви и улице	1,0 m	0,5 m
- магистрални и регионални путеви	1,3 m	1,0 m
- бензинске пумпе	-	5,0 m

Укрштање дистрибутивног гасовода (ДГ) са саобраћајницама врши се уз његово полагање у заштитну цев или канал, изузев ако се прорачуном докаже да то није потребно. При томе се мора обезбедити природна вентилација канала, заштитне цеви или подземног пролаза.

За укрштање и паралелно вођење гасовода са железничком пругом, путевима и улицама, потребна је сагласност одговарајућих организација.

Дистрибутивни гасовод се не полаже испод зграда и других објеката високоградње. Надземно полагање дистрибутивног гасовода се врши само изузетно, уз посебну заштиту од механичких, температурних и утицаја стварања кондензата.

Удаљеност укопаних стубова електричне расвете, ваздушне нисконапонске и ПТТ мреже мора бити толика да не угрожава стабилност стубова, али не мања од 0,5 m слободног размака. Надземни делови

гасовода морају бити удаљени од стубова далековода, високонапонских и нисконапонских водова за најмању висину стуба +3 m.

При полагању дистрибутивних гасовода треба предузети одговарајуће мере заштите постојећих инсталација у радном појасу.

Укрштање и паралелно вођење са другим инсталацијама се пројектује у складу са условима и сагласностима надлежних органа, а на следећи начин:

- Пролаз испод путева и улица се изводи у заштитној челичној цеви уз механичко подбушивање на дубини 1,0 m;
- Пролаз испод кућне саобраћајнице се ради раскопавањем или подбушивањем, у складу са дубином рова;
- Пролаз испод осталих канала и ригола изводе се у или без заштитне цеви, раскопавањем или подбушивањем на дубину 1,0 m од коте дна канала.
- Код паралелног вођења гасовода у односу на горе наведене објекте примењују се минимална одстојања из важећих прописа уз додатак 1,0 до 2,0 m у зависности од могућности на терену.
- Укрштање и паралелно вођење у односу на укопане инсталације треба пројектовати да се задовоље сви услови власника предметних инсталација. Код укрштања настојати да се гасовод укопа изнад других инсталација, у противном гасовод треба положити у заштитну цев.

Услове и сагласности за прикључење на гасну мрежу је потребно затражити од надлежне комуналне службе.

3.4. Телекомуникациона инфраструктура

Телекомуникационе каблове полагати у зеленим површинама поред саобраћајница .

Објекти мобилне телефоније могу се градити на пољопривредним парцелама чија величина омогућава правилан просторни распоред његових делова, уз обавезан обезбеђен приступ ради одржавања, преко јавног пута. Оптички каблови за повезивање са мрежом фиксне телефоније полажу се у коридору постојећих саобраћајница.

Телекомуникациона мрежа обухвата све врсте каблова који се користе за потребе комуникација (бакарне, коаксијалне, оптичке и др). Изградња телекомуникационе инфраструктуре и објеката реализоваће се по следећим правилима:

- Дубина полагања каблова треба да је најмање 0,8 m;
- У коридорима државних путева каблови који се граде паралелно са државним путем, морају бити постављени минимално 3,00 m од крајње тачке попречног профила пута-ножице насипа трупца пута, или спољне ивице путног канала за одводњавање.

- Укрштање са путем извести искључиво механичким подбушивањем испод трупа пута, управно на предметни пут у прописаној заштитној цеви;
- Заштитна цев мора бити постављена на целој дужини између крајњих тачака попречног профила пута, увећана за по 3 m са сваке стране;
- Минимална дубина постављања каблова и заштитних цеви (при укрштању са државним путем) износи 1,35-1,5 m мерено од најниже горње коте коловоза до горње коте заштитне цеви;
- Минимална дубина предметних инсталација и заштитних цеви испод путног канала за одводњавање (постојећег или планираног) од коте дна канала до горње коте заштитне цеви износи 1,00-1,20 m;
- Укрштање планираних инсталација удаљити од укрштања постојећих инсталација на мин.10 m;
- Ако постоје трасе, нове телекомуникационе каблове полагати у исте.
- При паралелном вођењу телекомуникационих и електроенергетских каблова до 10 KV најмање растојање мора бити 0,50m и 1,0m за каблове напона преко 10 kV. При укрштању најмање вертикално растојање од електроенергетског кабла мора бити 0,50 m, а угао укрштања око 90°;
- При укрштању телекомуникационог кабла са цевоводом гасовода, водовода, канализације, вертикално растојање мора бити најмање 0,30 m;
- При приближавању и паралелном вођењу телекомуникационог кабла са цевоводом гасовода, водовода и канализацијом хоризонтално растојање мора бити најмање 0,50 m.

Антене и антенски стубови могу се изградити на пољопривредном земљишту, уз обавезан приступ са јавног пута, ради одржавања.

3.5. Комунална инфраструктура и објекти

3.5.1. Водоснабдевање

Водоводна мрежа, за повезивање насељених места, поставља се у коридору постојећих саобраћајница. Цевовод регионалног водовода могуће је изградити и на пољопривредном земљишту, по траси предвиђеној овим планом.

Снабдевање водом насеља вршиће се из артешких водоносних слојева уз строгу контролу исправности воде пре и у току експлоатације. Посебна пажња ће се посветити избору места за бушење бунара као и регулисања заштитних зона око бунара, (Закон о водама).

Снабдевање технолошком водом је могуће из првог водоносног слоја (фреатска издан) уз сталну контролу исправности воде пре и у току експлоатације.

У наведеном периоду планира се:

- Изградња магистралног цевовода Ф 500 од фабрике воде "Фишер салаш" до Ц.С. "Борковац" у Руми,
- Решавање водоснабдевања насеља у источном делу Општине Рума (Источни подсистем),
- Решавање водоснабдевања насеља у јужном делу Општине Рума (Јужни подсистем).

Пројекти који се тренутно реализују:

- Изградња и опремање бунара Б9 на изворишту "Сава 1" у Јарку.
- Изградња водоводне мреже у насељу Никинци (90% је изграђено, предстоји израда пројектне документације и изградња и опремање бунара).

Без додатних улагања у систем водоснабдевања неће бити могуће подмирити потребе становништва као и даљи развој индустрије на територији Општине Рума.

За праћење квалитета вода и нивоа прве издани потребно је поред сваког индустријског погона, фарме преко 500 грла стоке, бензинске пумпе и већих радионица предвидети најмање по три плитка пијезометра и исти број у насељима на сваких 2000 становника. Осматрање квалитета подземне воде потребно је вршити најмање 4 пута годишње, а нивоа једном месечно.

3.5.2. Канализација отпадних вода

Постављање пречистача и примарни третман искоришћених вода уз стално узорковање захваћене и искоришћене воде и контролу биће трајан задатак Општине Рума.

Године 2003. завршена је изградња канализационе мреже у граду Руми, тако да је град потпуно покривен овом мрежом. Садашњи систем за одвођење и пречишћавање отпадних вода чине:

- Главни колектори (источни, централни и западни)
- Канализациона мрежа у дужини од 84 km
- Уређај за пречишћавање отпадних вода (последњих година ван функције).

У даљим плановима развоја треба предвидети нови колектор фекалне канализације за "Источну радну зону" у Руми (израђен Регулациони план), јер ова зона не може да сеповеже на постојећи канализациони систем (због мале надморске висине).

Такође је неопходно (у првој фази реализације Плана) предвидети реконструкцију УПОВ-а, према припремљеној инвестиционо-техничкој документацији (постоје сви предуслови да се инвестиција активира).

Будући да тренутно влада хаос у коришћењу и испуштању техничких и технолошких непречишћених вода у постојећу каналску мрежу на простору насељених места Општине Рума, неопходно је да се интензивно ради на решавању проблема одвођења и пречишћавања отпадних вода у свим насељима.

3.5.3. Одвођење отпадних вода и одвођење атмосферских вода

Услови коришћења водопривредне инфраструктуре су :

- Планирати изградњу канализационе мреже у свим насељима искључиво по сепаратном типу, посебно за сакупљања условно чистих атмосферских вода и посебно за комуналне и технолошке отпадне воде.
- Атмосферске и условно чисте технолошке воде, (расхладне и сл.), чији квалитет одговара II класи воде могу се, без пречишћавања, одвести у водотоке и отворене канале путем уређених испуста који су осигурани од ерозије.
- За атмосферске воде са зауљених и запрљаних површина (бензинска пумпа и сл.) пре улива у атмосферску канализацију или отворене канале и водотоке предвидети одговарајући предтретман (сепаратор уља, таложник). Садржај уља у третираној води не сме бити већи од 0.1 мг/л, а суспендованих материја од 35 мг/л.
- Комуналне и технолошке отпадне воде и воде из фабрике воде могу се испуштати у водотоке или отворене канале само после комплетног пречишћавања на УПОВ-у, тако да квалитет ефлуента не изазива загађење воде на низводним деоницама, односно да се очува захтевана II класа воде.
- Уколико је потребно, код појединих загађивача , предвидети предтретман за технолошке отпадне воде пре њиховог улива у јавну канализацију, а пре пречишћавања на УПОВ-у, као и редовно пречишћавање на пречистачу.
- Отпадну воду из појединих насељених места решити изградњом уређаја за пречишћавање отпадних вода у сваком месту, или изградњом уређаја за пречишћавање отпадних вода на који ће бити прикључено више насељених места.
- У отворене канале и водотоке забрањено је испуштати непречишћене отпадне воде осим условно чистих атмосферских вода које припадају II класи вода. Уколико се планира испуштање осталих отпадних вода, оне се морају потпуно пречистити тако да на низводним деоницама водотока не наруше захтевану II класу воде.

Правна и физичка лица која граде објекте на подручју општине Рума дужна су да се придржавају следећег :

- забрањено је спречавање несметаног протицања воде, успоравање и дизање нивоа воде чиме би се могао пореметити постојећи режим воде на објектима и у земљишту,
- сва укрштања објеката код планирања и извођења (далеководан, високо напонског вода, ПТТ вода и сл.) са мелиорационим

каналима и потоцима предвидети што управније на осовину канала (потока),

- код укрштања објеката (далековада, високонапонског вода, ПТТ вода и сл.) са каналима ваздушним путем потребно је обезбедити слободну висину минимално од 7.0 м изнад терена у најнижој тачки вода, при чему стубови који носе водове треба да буду мин 7.0 м удаљени од ивице канала, мерено окомито на канал,
- од укрштања објеката (енергетских, ПТТ водова, водовод, канализација, гасоводи и други) са каналом подземним путем, обезбедити заштитну дубину од 1.50м испод пројектоване нивелете дна канала и спровести одговарајућу заштиту (заштитну цев, заштитни слој бетона),
- вертикалне прелазе у попречном профилу канала пројектовати на 10.0м од горње ивице канала,
- прелаз објеката (гасовода и други) на обе стране канала, видно обележити каменим белегама и опоменицама, тако да се омогући несметан пролаз механизацији за одржавање канала,
- код укрштања објеката (гасовода и други) де се предвиђа прокопавањем (а не утискивањем) предмером и предрачуним обухватити радове на враћању каналског профила (дна и обала) у првобитно стање,
- код укрштања објеката са каналима надземним путем где је могуће вршити качење о конструкцију мостова и пропуста или цевовод положити у банку са полагањем у заштитну цев, видно обележену,
- у случају реконструкције или замене моста (пропуста), трошкове затварања, измештања и поновног качења о нову конструкцију сноси Инвеститор - корисник објекта (гасовода, електровода и др.),
- паралелно вођење објеката (гасовода, електровода и других) предвидети на мин 10,0 м од горњ ивице канала,
- изузетно ови услови могу бити блажи у насељима, уз предузимање одговарајућих мера безбедности.

Техничке услове прикључења и извођење самог прикључка на канализацију је у надлежности Ј.П. "Водовод" Рума у складу са општинском одлуком о одвођењу и пречичћавању отпадних вода ("СЛ.лист општина Срема" 14/98).

3.5.4. Комунални објекти

До израде и доношења урбанистичких планова и пројеката, изградња комуналних објеката (гробља, депоније, пијаце, сточне пијаце и сл.) вршиће се према следећим оријентационим правилима грађења:

- изградњу нових објеката у свему ускладити са параметрима дефинисаним за одређену намену и тип изградње у непосредном окружењу;
- објекте на грађевинској парцели постављати у складу са положајем суседних објеката, поштовати регулационе и грађевинске линије урбанистичког блока;

- делови објеката у унутрашњости комплекса морају бити на удаљености најмање 2.5m од бочне границе парцеле;
- спратност објеката ускладити са суседним објектима претежних намена у блоку;
- удаљеност објекта од бочне и задње ивице парцеле морају бити најмање $\frac{1}{2}$ висине објекта, а не мање од 5,0m, уз обавезу садње најмање једног дрвореда, према стамбеној парцели;
- удаљеност објекта мора бити најмање $\frac{1}{3}$ висине вишег објекта, а у складу са потребама организовања противпожарног пута;
- уколико на парцели или у оквиру објекта постоје садржаји или опрема који неповољно утичу на околину (буком, издувним гасовима, вибрацијама, прашином и сл.) обавезно обезбедити заштитни зелени појас густо засађеног високог и средњег растиња, најмање ширине 5,0m; и
- на грађевинским парцелама уз комуналне објекте могу се градити помоћни објекти и то: гараже, оставе, портирнице и сл..

Зелене и сточне пијаце

За **зелене и сточне пијаце** је планирано да буду једним делом отворене, а у другом делу наткривене. Пратеће садржаје и евентуални низ локала предвидети уз приступну саобраћајницу. Препоручују се искључиво приземни објекти и то тако да формирају чврсту регулацију како би се у одређеној фази успоставила трговачко - пешачка зона.

Рециклажна дворишта представљају места на којима је могуће сепаратно одлагање комуналног отпада. Неопходно је обезбедити простор површине око 2-3 ha, са асфалтираним платоом, контејнерима за гломазни отпад, контејнерима за комунални отпад, монтажну надстрешницу са танковима за смештај посебног отпада (отпадна уља, боје, лакови, акумулатори и др.), ограду, као и зелени појас који представља тампон зону између њега и околних намена у простору. Водонепропусност површинског слоја обезбедити постављањем асфалтно бетонске подлоге, док би се атмосферске воде одводиле преко посебних сепаратора уља и масти у најближи реципијент.

3.5.5. Објекти за збрињавање напуштених животиња и уклањање животињских лешева

У објекте за смештај и збрињавање напуштених животиња - прихватилиште, се смештају пси и мачке непознатих власника и без власника које је зоохигијенска служба уклонила са јавних површина или су их нашли грађани на јавним местима и површинама и то до збрињавања код новог власника односно до лишавања живота, у складу са Законом о добробити животиња.

Прихватилиште, односно пансион мора да буде изграђен и конструисан тако да омогући оптималне услове, својствене животињама, које су у њих

смештене и најмању могућу меру смањи ризик од повреда, преношења болести, крађе или бежања животиња или уласка неовлашћених лица. Ако се прихватилиште, односно пансион гради у насељеном месту мора да буде звучно и визуелно изолован од околине, ограђен оградом која онемогућава неконтролисани улаз и излаз животиња и људи и повезан са главним саобраћајницама.

Круг прихватилишта, односно пансиона мора да:

- 1) својом површином обезбеди функционалност;
- 2) има улаз, који је контролисан и под сталним надзором;
- 3) буде изолован од околине и ограђен оградом како би се спречио неконтролисани улазак и излазак људи и животиња.

Прихватилиште, односно пансион мора да буде снабдевен довољном количином здравствено исправне, питке воде из јавног водовода или властитог бунара за напајање животиња и људи, као и довољном количином воде за спровођење хигијенско-санитарних мера, одржавање хигијене радника и противпожарну заштиту.

Објекти и опрема за сабирање и нешкодљиво уклањање животињских лешева и отпадака животињског порекла морају,

- да буду изграђени ван насељеног места и у подручју које урбанистичким планом није предвиђено за изградњу стамбених објеката, објеката прехранбене индустрије, других индустријских објеката и објеката за производњу, држање и промет животиња,
- да буду изграђени на земљишту које није водоплавно и на коме је ниво подземних вода низак,
- да буду изграђени на месту на коме главни ветрови не дувају у правцу насеља или других објеката прехранбене индустрије,
- да буду ограђени тако да се онемогући улазак животиња,
- да имају прилазни пут и оивичене путеве у кругу објекта, од чврстог материјала (асфалт, бетон), а остале површине морају бити покривене зеленилом,
- да буду обезбеђени тако да се не шире непријатни мириси и да су концентрације штетних материја које се могу испуштати у ваздух у складу са прописима којима се регулише заштита животне средине,
- да имају довољне количине хладне и вруће (83 °C) воде која испуњава услове прописане за воду за пиће,
- да имају уређаје за пречишћавање отпадне воде,
- да имају уређаје и опрему за прање и дезинфекцију и за одржавање личне хигијене радника који обављају ове послове,
- да имају просторију за смештај средстава за прање и дезинфекцију просторија, опреме и радника,
- да имају дренажни простор и опрему за прање и дезинфекцију превозних средстава.

Број, величина и техничка опремљеност просторија за нешкодљиво уклањање животињских лешева и отпадака животињског порекла треба да

буду такви да се омогући нешкодљиво уклањање животињских лешева и отпадака.

Материјал који се користи за изградњу просторија у објекту мора да омогући хигијенско одржавање тих просторија и да је отпоран на хабање и корозију.

Планом детаљне регулације ће се у наредном периоду одредити локација за потребе чувања напуштених животиња и сточног гробља.

3.5.6. Гробља

Гробље се може лоцирати на удаљености мин. 500 m од стамбене зоне и мин. 100m од саобраћајнице. Нормативи за одређивање површине планираног гробља износе:

- 2,5 m² према броју становника који гравитирају гробљу;
- величина гробног места 2 m²; и
- однос површина за сахрањивање према површинама осталог садржаја и пејзажне композиције 50:50%.

5. ОПШТИ И ПОСЕБНИ УСЛОВИ И МЕРЕ ЗАШТИТЕ ПРИРОДНОГ И КУЛТУРНОГ НАСЛЕЂА, ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ И ЖИВОТА И ЗДРАВЉА ЉУДИ

5.1. Услови и мере заштите животне средине

Мерама заштите животне средине ће се обезбедити:

- непосредна контрола спровођења прописаних мера заштите воде, ваздуха и земљишта;
- израда планова заштите од хаварија, акцидената и других удеса;
- праћење утицаја вршења одређених делатности на режим вода, заштиту ваздуха и земљишта;
- давање предлога за предузимање мера заштите и унапређивања животне средине.

Да би се сви негативни утицаји на животну средину смањили морају се континуирано предузимати одређене мере заштите. Просторни план, који представља основни дугорочни документ просторног развоја, дају решења која стимулишу заштиту и унапређење животне средине. Она ће се остваривати кроз: заштиту ваздуха од загађивања, заштиту подземних и површинских вода, заштиту од поплава, заштиту тла, заштиту од ветра, заштиту пољопривредног земљишта и заштиту од труских померања тла.

Заштита ваздуха од загађења

Основне мере и активности предвиђене Планом, усмерене на заштиту ваздуха од загађења су:

- реконструкција и модернизација укупне саобраћајне мреже,
- раздвајање транзитног од унутрашњег саобраћаја (планиране обилазне трасе око насеља),
- гасификација насеља,
- адекватно одлагање комуналног отпада у складу са важећим Правилником, и Националном стратегијом управљања отпадом,
- санација постојећих депонија са рекултивацијом,
- одлагање сточних лешева у складу са Правилником и Националном стратегијом,
- формирање јединствених индустријских зона у оквиру грађевинских подручја насеља, (локације планирати у односу на ружу ветрова),
- формирање свих категорија насељског зеленила и заштитног зеленила дуж саобраћајница, око комуналних објеката, радних зона, економија и на деградираним површинама.

Заштита воде од загађења

Основне мере и активности које ће заштитити воду од загађења су:

- спровођење заштите водозавхвата мерама предвиђеним законом и прописима и обједињавање насељских система за снабдевање водом у регионални систем, као и рационализација потрошње воде за пиће,
- изградњу фекалне канализације у насељеним местима, односно увођење обавезе изградње водонепропусних септичких јама као прелазног решења,
- измештање већих сточарских фарми изван насеља, а самим тим и измештање великих ђубришта за стајњак, чиме ће се смањити загађење подземних вода,
- спровођење неопходне заштите површиских токова контролисањем квалитета испуштених отпадних вода у реципијенте,
- изградњом дренажног система за одбрану од подземних вода,
- изградњом и даљим проширењем атмосферске канализације,
- спречавање неконтролисаног црпљења воде из подземља што ће се повољно одразити на режим подземних вода,

Заштита земљишта

Заштиту земљишта од загађења треба спроводити кроз следеће мере и активности:

- изградњу фекалне канализације,
- адекватно одлагање комуналног отпада (у складу са правилником и Националном стратегијом управљања отпадом),
- контролисану употребу соли, ризле и сл. у току зимских месеци дуж саобраћајница јер њихова прекомерна употреба изазива деградацију и земљишта и вода. У непосредном контакту, као и на

подручју коридора путева морају се спроводити мере континуиране контроле стања релевантних параметара животне средине, како би се у будућности и ове зоне довеле у фазу минималне угрожености (нпр. праћење и мерење нивоа загађења земљишта тешким металима који настају као продукт мотора са унутрашњим сагоревањем),

- поштовање прописаних агротехничких мера у пољопривреди кроз правилну примену хемијских средстава за заштиту биља и вештачких ђубрива,
- прописно извођење земљаних радова код изградње мреже и објеката инфраструктуре,
- извођење планираних активности из области водопривреде - ширење и чишћење постојеће мреже отворених мелиорационих канала,
- потпуно комунално опремање насеља и туристичких локалитета,
- спречавање неконтролисаног ширења насеља и мале привреде изван планираних површина.

Заштита од буке

Дуж ауто-пута спроводиће се адекватне мере заштите од буке (заштитни појасеви), у складу са Просторним планом подручја инфраструктурног коридора граница Хрватске - Београд (Добановци).

5.2. Мере заштите културних добара

Услови заштите непокретног културног наслеђа у овом Плану, односе се на опште одреднице (евидентирани карактеристике - специфичност насеља) и посебне услове очувања, одржавања и коришћења на основу којих је утврђено споменичко својство.

Услови заштите односе се на све категорије добара. Појединачни услови заштите за свако културно добро утврђени су у Студији заштите непокретних културних добара, која је саставни део Плана.

На утврђивање зона заштите непокретних културних добара у насељима и евидентирања зона са амбијенталним вредностима утицале су пре свега карактеристике првобитне матрице насеља, сачуваност првобитног система парцелације и регулације, улични профили, као и концентрација оригиналних објеката са очуваним аутентичним карактеристикама. Заштитом ових зона чувају се карактеристичне визуре и воде насеља.

Објекти профане архитектуре новијег доба и амбијенталне целине биће оцењивани у урбанистичким плановима тих насеља и ревитализовани у складу са принципима заштите и савременим потребама.

Сакрални објекти

Заштита сакралних објеката вршиће се применом следећих услова и мера:

- сву планску, урбанистичку и техничку документацију радити у складу са условима и мерама заштите непокретног културног добра, утврђеним од стране надлежне службе за заштиту културних добара,
- црква за заштићеном околином, као непокретно културно добро од изузетног или великог значаја, подлеже највишем степену заштите кроз примену конзерваторских мера и очување аутентичности, карактеристичних елемената архитектуре, габарита, конструктивних и декоративних елемената екстеријера и ентеријера, карактеристичне материјализације (без примене савремених материјала за обраду фасада) и мобилијара,
- за уређење порте потребно је урадити пројекат партерног, хортикултурног и пејсажног уређења по условима службе за заштиту природе и службе за заштиту споменика културе,
- као предуслов за конзервацију и потенцијалну реконструкцију извршити неопходна археолошка истраживања самог храма и околног простора,
- конзерваторско-рестаураторске радове на сликарству могу вршити само овлашћена лица, у складу са Законом.

Објекти грађанске архитектуре

Објекти грађанске архитектуре штитиће се:

- очувањем карактеристичних елемената архитектуре, габарита, конструктивних и декоративних елемената екстеријера и ентеријера, карактеристичне материјализације и мобилијара;
- забраном радова који могу угрозити статичку стабилност објекта.

Објекти народног градитељства

Заштита објеката народног градитељства вршиће се применом следећих услова и мера:

- очувати постојећу парцелацију, волумен и изграђеност парцела,
- очувати постојећи хоризонтални и вертикални габарит објеката,
- очувати архитектонски облик и традиционалне грађевинске материјале којима су објекти грађени, а који ће се детаљно утврдити путем мера техничке заштите,
- очувати или реконструисати изворни изглед, стил, декоративне елементе уз примену оригиналних материјала, на основу конзерваторских услова,
- у случају девастираних објеката, извршити рехабилитацију или замену објеката на основу сачуваних обликовних елемената и података,

- у непосредној близини споменика забранити изградњу објеката који својом архитектуром, димензијама, формом и функцијом деградирају споменичко својство заштићеног објекта,
- забранити радове који могу пореметити статичку стабилност објекта,
- за све радове у непосредној близини споменика неопходно је прибавити сагласност надлежног Завода за заштиту споменика културе.

Просторне културно-историјске целине насеља

Заштита и уређивање просторне културно-историјске целине насеља, планираће се детаљно кроз израду урбанистичких планова за та насеља, применом следећих услова и мера:

- сву планску, урбанистичку и техничку документацију за ове целине радити у складу са условима и мерама заштите непокретног културног добра, утврђеним од стране надлежне службе за заштиту културних добара,
- потребно је очувати старе урбане матрице насеља, са карактеристичним урбаним елементима и регулацијама,
- очувати постојећу парцелацију, волумен и изграђеност парцела,
- очувати постојеће грађевинско-регулационе линије и принцип ивичног, традицио-налног грађења тамо где је очуван, као и ревитализовати принцип ивичне регулације,
- очувати архитектонске облике објеката са утврђеним својствима (вертикални и хоризонтални габарит, изгледи фасада, кровне масе), традиционалне материјализације (материјали за изградњу и обраду, кровни покривач, декоративни елементи); за све интервенције у простору, за које се прибавља грађевинска дозвола морају се прибавити мере техничке заштите које утврђује надлежни Завод за заштиту споменика културе,
- посебним пројектом предвидети оживљавање и уређење простора центра насеља, по условима и мерама службе заштите,
- извршити рехабилитацију или замену новим објектима девастиране објекте и ремоделацију непримерених архитектонских форми; доградња постојећих објеката утврђиваће се у односу на валоризацију појединачних објеката,
- свако урбано санирање које би обухватало уклањање објеката са утврђеним својствима (архитектонско, амбијентално, историјско) мора се извршити уз претходне услове службе заштите,
- урбанистичко, комунално и хортикултурно опремање, уређење и одржавање јавних простора утврђиваће се у складу са условима службе заштите споменика културе,
- забрањује се извођење радова који могу угрожити статичку стабилност објекта.

У зонама нових амбијенталних вредности могуће је остварити већи опсег нове градње која би требало да се врши сходно општим мерама заштите.

Меморијални комплекси, споменици и спомен обележја

Заштита ових објеката вршиће се применом следећих услова и мера:

- споменичка подручја и објекте штитити у изворном, интегралном облику
- дозвољене су урбанистичке интервенције у циљу регулације приступа спомен обележју, као и партерна решења заштићене зоне спомен обележја.

Студијом су идентификоване три категорије меморијалних целина, епоменика и спомен обележја, односно одређени су објекти са очувањем:

- **обележја која се не могу заменити или дислоцирати** - односе се на сва спомен обележја која се налазе у оквиру просторно-културно-историјских целина, спомен обележја места догађаја, као и на надгробне споменике
- **обележја која је могуће дислоцирати**, уколико се њима не обележава само место догађаја – односе се на све споменике, спомен бисте, спомен чесме, које имају уметничку вредност
- **обележја историјских догађаја које је могуће заменити, али не и дислоцирати** – односе се на све споменике, а првенствено на спомен плоче којима су обележена места историјски значајних догађаја; ова обележја немају посебну уметничку вредност, или се налазе на објекту који је потребно заменити.

Археолошки локалитети

На свим констатованим археолошким налазиштима, која су утврђена у Плану, односно на археолошким налазиштима која су проглашена за непокретна културна добра и у њиховој заштићеној околини, као и у зони археолошких локалитета који су евидентирани као непокретности које уживају претходну заштиту, потребно је пре предузимања било каквих земљаних радова тражити од надлежног Завода посебне услове заштите. На овим локалитетима дозвољена је изградња инфраструктуре и извођење грађевинских радова само уз претходно прибављање појединачних мера заштите и обезбеђивање заштитних археолошких ископавања, праћења радова и адекватне презентације налаза.

Мере заштите археолошких налазишта укључују и археолошку контролу приликом земљаних радова већег обима у оквиру целе зоне обухваћене Просторним планом општине Рума и ван наведених локација и парцела на којима су евидентирани археолошки локалитети, што подразумева благовремено обавештавање надлежног Завода за заштиту о планираним радовима.

Заштита евидентираних археолошких локалитета подразумева обавезу да се, у складу са Законом о културним добрима, у планску и урбанистичку документацију уграде услови и мере заштите утврђени од стране надлежног Завода за заштиту културних добара.

Мере заштите и услови за коришћење и уређење на подручју заштићених зона

Заштићену околину непокретности чине најчешће спољне ивице парцеле на којима се непокретност налази (Табела бр. III - 46), као и спољне ивице суседних парцела. Изузетак представљају археолошки локалитети за које заштићена околина није просторно одређена.

Мере заштите у заштићеној околини непокретних добара и евидентираних добара под претходном заштитом подразумевају да је:

- дозвољено урбанистичко, комунално и хортикултурно опремање, уређење и одржавање,
- потребно очувати постојећу уличну матрицу и карактеристике просторне организације,
- забрањено вршити радове који могу угрозити статичку стабилност непокретног културног добра,
- забрањено подизање објеката који архитектуром, габаритом или наменом могу угрозити споменик културе,
- забрањено складиштење отпадних и штетних материја,
- у случају земљаних радова обавезно археолошко праћење радова,
- у заштићеној околини проглашених археолошких локалитета дозвољена изградња инфраструктуре и извођење грађевинских радова, уз претходно прибављање појединачних мера заштите и обезбеђивање заштитних археолошких ископавања, праћења радова и адекватну презентацију налаза.

Поред општих и појединачних правила коришћења, уређења и заштите подручја датих овим Планом, која ће се примењивати кроз даљу разраду Плана (урбанистички планови) у службама заштите и другим одговарајућим институцијама потребно је:

- формирати свеобухватну, потпуну и ажурну документацију (текстуално, нумерички и графички) како би се успоставио регистар непокретних културних добара који су заштићени, или које треба заштитити и за њих утврдило стање, као и одговарајуће мере заштите,
- припремати одговарајућу документацију посебно за појединачне споменике које није могуће ефикасно заштитити мерама техничке заштите,
- преиспитати до сада коришћене критеријуме за вредновање и сврставање културних добара у појединачне категорије,
- изградити Дугорочни програм заштите, систематског истраживања и проучавања укупног културно-историјског наслеђа, који ће бити основ за израду просторно-планске и пројектно-техничке документације,
- припремати и израђивати појединачне програме, планове и пројекте заштите, презентације и коришћења непокретних културних добара.

5.3. Мере заштите од елементарних непогода

Према подацима добијеним од Републичког сеизмолошког завода, на подручју Општине Рума могућа је појава **земљотреса** јачине 8°MCS. Земљотрес јачине 8°MCS може нанети тешка оштећења на објектима који су изграђени од опеке, префабрикованих елемената и слабијег грађевинског материјала, а средња оштећења на армирано-бетонским објектима. На подручју Општине око 80% објеката је изграђено од тврдог материјала а највећи проценат изградње везан је за новији период и то од 1961-2002. године. Мере заштите подразумевају, поред адекватног избора локације за градњу објеката, поштовање ограничења која се односе на степен изграђености и искоришћености земљишта, утврђивање дозвољене спратности објеката и др, и обавезну примену прописа о техничким нормативима за изградњу објеката у сеизмичким подручјима код изградње нових објеката односно реконструкције постојећих.

Јужни део Општине (око 5500 ha шумског и пољопривредног земљишта) угрожен је **поплавама**. Изградњом планираног одбрамбеног насипа за 1% високе воде реке Саве кроз територију Општине Рума, трајно ће се решити заштита од плављења ниских терена – алувијалне равни, као и једног дела ниских терена по ободу лесне терасе.

Међутим, земљиште у алувијалној равни ће бити и даље под утицајем површинског нивоа подземних вода, насталих првенствено од процедних вода из реке Саве и са лесне терасе, тако да се морају предузимати додатне мере (дренаже) за трајно снижење нивоа подземних вода (на минимум од 0,50 m).

Негативне утицаје које изазива **ветар** могуће је умањити дендролошким мерама. Ове мере се сматрају најбитнијим мерама заштите од олујних ветрова и подразумевају формирање одговарајућих заштитних шумских појасева довољне ширине уз саобраћајнице, канале и као заштита пољопривредног земљишта; затим планско засађивање група високог дрвећа и шибља у одређеном распореду на правцима удара јачих ветрова, као и правилним озелењавањем насеља.

Ради заштите насеља од **пожара** поред урбанистичких мера, потребно је примењивати и грађевинско-техничке мере у складу са прописима о изградњи објеката. Заштита шумског земљишта вршиће се на основу примене Плана заштите шума, односно спровођења мера датих у том плану.

Због великих површина под монокултурама, у летњем периоду угрожено је пољопривредно земљиште, односно у периоду великих суша садњом пољозащитних појасева смањиће се опасност од појаве пожара, али то неће бити и довољна мера, тако да је потребно избегавати велике површине под једном културом.

Највећа учесталост појаве **града** је у летњем периоду када пољопривредне културе и младе шуме трпе и највеће штете, зато је организована одбрана од града веома значајна што подразумева изградњу великог броја противградних станица и њихово одржавање.

Превентивне мере против појаве **суше** су пре свега агротехничке мере, али је веома значајна и изградња система за наводњавање који ће покрити све веће површине пољопривредног земљишта.

Планирани заштитни појасеви уз путеве, у виду група аутохтоних лишћара и шибља, омогући ће заштиту од **наноса снега и појаве поледица**, што ће омогућити безбедније одвијање саобраћаја у зимском периоду.

Пројектном документацијом ће се одредити ширина заштитног појаса за сваку конкретну ситуацију, као и међусобна растојања и конкретан избор врсте зеленила и начин формирања група зеленила (комбинација високог и ниског, др.).

5.4. Стратешке процена утицаја планског документа на животну средину

Стратешка процена утицаја на животну средину је процес који треба да интегрише циљеве и принципе одрживог развоја у просторним и урбанистичким плановима, уважавајући при томе потребу да се избегну или ограниче негативни утицаји на животну средину и на здравље и добробит становништва.

Током израде стратешке процене предметног плана на животну средину, која је текла паралелно са израдом плана, разматрана су питања везана за заштиту животне средине и услови под којима се планиране активности могу реализовати у областима за које постоји могућност да буду изложене значајном утицају.

Закључци о израђеном извештају (према Закону о Стратешкој процени утицаја на животну средину (Сл. Гласник РС бр. 135/04, 88/10), представљају сажетак информација обрађених у претходним поглављима.

Стратешка процена утицаја на животну средину има циљ да детаљно истражи карактеристике плана, да детектује све могуће негативне утицаје реализације тог плана и да дефинише мере којима се остварује контрола ових утицаја и њихово свођење у еколошки прихватљиве границе. Из тог разлога је потребно да постоји јединствена методолошка основа са јасно дефинисаним корацима за анализу.

Циљеви стратешке процене дефинисани су на основу сагледаних проблема и захтева за заштиту животне средине наведеним у плановима и стратегијама вишег реда, и то:

Ред.бр.	ОБЛАСТИ И ЦИЉЕВИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ
	Управљање отпадом
1.	Смањење количине отпада за депоновање унапређењем система прикупљања отпада, применом рециклаже и балирања осталог отпада за депоновање
	Управљање квалитетом ваздуха
2.	Смањити емисије штетних материја у ваздух
	Заштита од буке
3.	Смањити емисију буке
	Заштита земљишта и вода
4.	Спречити инцидентна неконтролисана испуштања загађујућих материја у воде и земљиште
	Очување биодиверзитета и унапређење предела
5.	Очување еко-система, унапређења предела и унапређење ефикасности заштите на принципима одрживости
	Јачање институционалне способности за заштиту животне средине
6.	Побољшати информисање и обуку становништва за заштиту животне средине и обезбедити учешће јавности у доношењу одлука које могу имати утицаја на квалитет животне средине
	УНАПРЕЂЕЊЕ СЛУЖБЕ ЗА ЗАШТИТУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Заштита животне средине подразумева поштовање свих општих мера заштите животне средине и природе као и свих техничко-технолошких мера и прописа утврђених законском регулативом и условима надлежних органа. Мере заштите животне средине дефинисане су у контексту заштите основних чинилаца животне средине (воде, ваздуха и земљишта), што је у фази стратешке процене утицало на избор релевантних показатеља (индикатора):

Да би се очувао квалитет животне средине потребно је усагласити решења инфраструктуре и потенцијалних извора загађења са свим постојећим прописима, како би се обезбедила заштита ваздуха, земљишта, површинских и подземних вода.

На основу резултата извршене стратешке процене на животну средину, уколико се буду спроводиле прописане мере заштите и праћење стања одабраних индикатора стања животне средине, обезбедиће се не само заштита животне средине него и унапређење постојећег стања животне средине.

Према свему наведеном, закључак Извештаја о стратешкој процени утицаја на животну средину **Просторног Плана Рума** је да је план

предвидео све потребне мере како би планиране активности имале што мањи негативни утицај на квалитет животне средине, што је у функцији циљева одрживог развоја на предметном простору.

Стратешка процене утицаја на животну средину Просторног Плана Рума урађена је у складу са Законом о заштити животне средине (Сл. гласник РС бр. 36/09, 72/09 и 43/11) и Законом о “Стратешкој процени утицаја на животну средину” (Сл. гласник РС бр. 135/04, 88/10).

6. ПОСЕБНИ УСЛОВИ ПРИСТУПАЧНОСТИ ОБЈЕКТА И ПОВРШИНА ЈАВНЕ НАМЕНЕ ОСОБАМА СА ПОСЕБНИМ ПОТРЕБАМА

Да би лица са посебним потребама у простору имала услов да се крећу тротоарима, пешачким стазама, трговима, шеталиштима, паркинг површинама, ове површине морају имати максимални нагиб од 5% (изузетно 8.3%).

Ради несметаног кретања особа у инвалидским колицима ширина тротоара и пешачких стаза треба да износи 180 см изузетно 120 см, док ширина пролаза између непокретних препрека износи најмање 90 см. Ове површине треба да су чврсте, равне и отпорне на клизање.

У пешачким коридорима се не постављају стубови, рекламни панои или друге препреке, док се постојаће препреке видно обележавају. Делови зграда као што су балкони, еркери, доњи делови крошњи и сл., који се налазе непосредно уз пешачке коридоре уздигнути су најмање 250 см у односу на површину којом се пешаци крећу.

Место пешачких прелаза је означено тако да се јасно разликује од подлоге тротоара. Пешачки прелаз је постављен под правим углом према тротоару. Пешачке прелазе треба опремити и светлосном и звучном сигнализацијом. За савладавање висинске разлике између коловоза и тротоара могу се користити закошени ивичњаци, ширине 45см са максималним нагибом закошеног дела од 20%.

За савладавање висинских разлика до 76 см између две пешачке површине и на прилазу до објекта врши се применом рампи тако да :

- да нагиб рампе није већи од 1:20, изузетно 1:12;
- најмања чиста ширина рампе за једносмерни пролаз треба да је 90см;
- рампе треба да су заштићене ивичњацим висине 5см, ширине 5-10см; и
- рампа треба да је чврста, равна и отпорна на клизање.

Степенице и степеништа прилагођавају се коришћењу лица са посебним потребама у простору тако да :

- најмања ширина степенишног крака треба да буде 120см;
- најмања ширина базишта 30см, а највећа дозвољена висина степеника је 15см;
- чела степеника у односу на површину базишта требало би да буду благо закошена, без избочења и затворена;
- површина чела степеника треба да је у контрастној боји у односу на базишта;
- између одморишта и степеника у дну и врху степеника постоји контраст у бојама; и

- приступ степеништу, заштитне ограде са рукохватима и површинска обрада степеника треба да испоштују услове који омогућавају безбедно кретање особама са посебним потребама.

Савладавање висинских препрека од и преко 90cm, када не постоји могућност савладавања ове висине рампама, степеницама врши се покретним рампама.

Стамбене зграде и објекти за јавно коришћење треба да задовоље све услове како би их користила лица са посебним потребама.

Знакови за оријентацију треба да су читљиви, видљиви и препознатљиви. Ти знакови су:

- знакови за оријентацију (скице, планови, макете);
- путокази; и
- функционални знакови којима се дају обавештења о намени простора (гараже, лифтови, санитарне просторије).

Знакови се на зидовима постављају на висини од 140cm - 160cm изнад нивоа пода или тла, или ако то није могуће на висини која је погодна за читање. Висина слова на знаковима не сме бити мања од 1.5 cm за унутрашњу, односно 10cm за спољашњу употребу.

Препознавање врата, степеница, лифтова, рампи лифтова, опреме за противпожарну заштиту, опреме за спашавање и путева за евакуацију врши се употребом контрастних боја одговарајућим осветљењем и обрадом зидова и подова. Ради побољшања пријема звука за особе које користе слушне апарате, у јавним просторијама се могу поставити индукционе петље, бежични инфрацрвени системи или друга техничка средства за појачање звука.

Реконструкцију постојећих и изградњу нових објеката изводити у складу са условима и правилима за енергетски ефикасну градњу, користећи све видове обновљиве енергије, одговарајуће материјале за изградњу и правилну оријентацију објекта на парцели (осунчаност, проветреност, заштита од ветра итд.).

7. МЕРЕ ЕНЕРГЕТСКЕ ЕФИКАСНОСТИ ИЗГРАДЊЕ

Енергетска ефикасност се везује за примену енергетски ефикасних уређаја који имају мале губитке приликом трансформације једног вида енергије у други. Исто тако, области енергетске ефикасности припадају и обновљиви извори у оквиру потрошње енергије, односно они извори који се не прикључују на дистрибутивну електроенергетску мрежу, а користе се у сектору зградарства (биомаса, енергија ветра и сунчева енергија). То се пре свега односи на системе грејања и хлађења простора, као и загревање санитарне воде. Основне мере за повећање о обезбеђење енергетске ефикасности се односе на правилан избор омотача зграде (кров, зидови, прозори), грејање објекта (котларница, подстаница), регулацију-положај објекта и осветљење и слично.

Мере за енергетску ефикасност код постојеће изградње дефинисати на основу утврђене разлике између стварног стања објекта и реалних потреба за енергијом и треба да се односе на следеће интервенције:

- побољшање топлотних карактеристика објекта применом топлотне изолације и заменом прозора, врата;
- замену или побољшање термотехничких система (припрема топле воде за грејање и употребу у домаћинству и пословним просторима);
- побољшање ефикасности система електричне енергије (расвета, кућни апарати); и
- употребу обновљивих извора енергије у оквиру потрошње.

Избор поменутих мера вршити на основу енергетског прегледа, који има за циљ потпуни увид у стање изграђених објекта, а потом и одређивање стварних енергетских потреба објекта на основу прикупљених података и обрађених параметара.

За новопланирану изградњу на подручју Плана, примењивати начин пројектовања и изградње објекта са ниским степеном потрошње енергије, тзв. нискоенергетске и "пасивне куће". Основу ове архитектуре представља употреба обновљивих врста енергије (сунчева енергије, био маса, енергија ветра) за грејање објекта у зимском периоду, односно смањење потребе за хлађењем просторија током лета спречавањем упада сунчевог зрачења. Нискоенергетске грађевине, а потом и такозване "пасивне куће" представљају објекте у којима је обезбеђена пријатна температура, без обзира на годишње доба и спољашње климатске услове без уградње засебног система грејања, односно климатизације. Код градње нових објекта је неопходно већ у фази идејног пројекта предвидети све што је неопходно да се добије квалитетан и оптималан енергетски ефикасан објекат :

- анализирати локацију, оријентацију и облик објекта;
- применити висок ниво топлотне заштите комплетног спољашњег омотача објекта;
- искористити топлотне добитке од сунца и заштитити објекат од претераног осунчања; и
- користити енергетски ефикасне системе гријања, хлађења и вентилације и комбиновати их са обновљивим изворима енергије.

Приликом избора локације за градњу, у складу са могућностима, одабрати место изложено сунцу, да није у сенци суседних објекта и да је заштићено од јаких ветрова. Објекте оријентисати према југу, а затворити према северу, ограничити дубину објекта и омогућити ниском зимском сунцу да продре у његову унутрашњост. Оредити оптималан волумен објекта због смањења топлотних губитака. Приликом пројектовања је такође груписати просторије сличних функционалних захтева и унутрашње температуре, односно помоћне просторе лоцирати на северу, а дневне на југу. Оптимална топлотна заштита је једно од основних

начела енергетски ефикасне градње: правилан избор спољашњег омотача објекта, обавезна топлотна изолација крова,односно плафона према негрејаном таванском простору и пода према терену, правилан положај отвора у спољашњим зидовима, чиме се у великој мери спречавају топлотни губици у току ниских спољашњих температура.

Топлотни добици од сунца са знатним процентом учествују у укупном енергетском билансу објекта. Приликом пројектовања потребно је посебну пажњу посветити заштити од претераног осунчања, као и прихвату сунца. Топлотна маса зида или пода у јужно оријентисаним просторијама може акумулирати топлотну енергију током дана и дистрибуирати је у околне просторије током ноћи. Претерано загревање током лета се може спречити средствима за заштиту од сунца, усмеравањем дневног светла, зеленилом, природним проветравањем и слично. Решења која треба примењивати са циљем заштите од претераног осветљења су следећа:

- архитектонска геометрија: зеленило, тремови, стрехе, надстрешнице, балкони и др;
- елементи спољашње заштите од сунца: покретни и непокретни брисолеји, спољашње жалужине, ролетне, тенде итд.;
- елементи унутрашње заштите од сунца: ролетне, жалужине, завесе; и
- елементи унутар стакла за заштиту од сунца и усмеравања светла: холографски елементи, рефлектујућа стакла и фолије, стакло које усмерава - светло, стаклене призме и др..

У циљу реализације енергетски и еколошки одрживог грађења неопходно је тежити смањењу губитака топлоте из објекта, побољшањем топлотне заштите спољашњих елемената и повољнијем односу површине и запремине објекта, повећању топлотних добитака у згради повољнијом оријентацијом зграде и коришћењем сунчеве енергије, применом обновљивих извора енергије у зградама (биомаса, сунце, ветар), повећањем енергетске ефикасности термоенергетских система.

Обезбеђење енергетске ефикасности зграда обезбедити и у складу са Правилником о енергетској ефикасности зграда („Сл. гласник РС“, бр.61/2011) и Правилником о условима, садржини и начину издавања сертификата о енергетским својствима зграда („Сл. гласник РС“, бр.61/2011).

ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА

1. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА ЗА ПОДРУЧЈА ЗА КОЈЕ НИЈЕ ПРЕДВИЂЕНА ДАЉА ПЛАНСКА РАЗРАДА

На територији Општине Рума, за сва насеља планирана је израда урбанистичких планова на основу којих се врши уређење простора и изградња објеката.

Такође, код израде нових урбанистичких планова поштоваће се основне поставке ПП Општине (организација атара, мреже, инфраструктуре, рејонизација пољопривредне производње, услови за изградњу у атару и др.).

Изградња и уређење насеља, до доношења нових урбанистичких планова, вршиће се у оквиру утврђених грађевинских подручја, а према затеченој намени.

1.1. Пољопривредно земљиште

1.1.1. Објекти за потребе пољопривредног газдинства – салаши

На пољопривредном земљишту могућа је изградња **објеката пољопривредних газдинстава-салаша**, који садрже објекте намењене породичном становању и објекте намењене пољопривредној производњи.

Под салашима и њиховим простором подразумева се ангажована површина на подручју атара насеља на којој ће се одвијати специфична и разноврсна пољопривредна производња у области повртарства, воћарства, виноградарства и нарочито сточарства (фарме и производња за сопствене потребе).

Производња ће се одвијати на посебно уређеном простору, што подразумева издвајање просторних целина за башту са воћем и лозом, економско двориште са капацитетима за смештај ратарских култура и механизације, простор за изградњу објеката за смештај стоке са уређеним делом за одлагање стајњака, као и простор за изградњу стамбеног објекта, и др.

Простори који не садрже било који од наведених садржаја пољопривредне производње, а имају стамбени објекат не могу се сматрати салашем.

Услови за избор локација намењених салашарском виду производње

- изградња салаша дозвољава се на парцелама индивидуалних пољопривредних произвођача у виду изградње нових салаша или доградње и адаптације постојећих салаша,
- не дозвољава се изградња нових салаша на просторима коридора планираних инфраструктурних капацитета који су дефинисани важећом просторно планском документацијом, на просторима специјалне намене и просторима заштићених делова природе и заштићених културних добара,
- просторних органичења у смислу максималне величине површине ангажоване за салашарску производњу нема; минимална величина парцеле износи од 0,5 до 1,0 ha и односи се на нову парцелацију. Код постојеће парцелације минимална површина парцела износи 2500 m².

Услови за изградњу објеката и просторну организацију салаша

- грађевински део салашког простора, односно грађевински објекти морају бити удаљени од јавних саобраћајница у складу са одредбама Закона о саобраћају,
- препоручује се да грађевински објекти буду изграђени од чврстог материјала и да буду приземни (са подрумом),
- препоручује се просторно раздвајање стамбеног и економско дела салаша, а нарочито објеката намењених сточарској производњи, као и подизање заштитног зеленила,
- ниво опремљености простора биће усклађен са могућностима дате локације и могућностима власника да финансира изградњу и опремање објеката и простора.

Висок ниво опремљености салаша подразумева:

- изграђен приступни пут са чврстом подлогом,
- подигнуту ограду око грађевинског дела салаша,
- обезбеђено снабдевање питком водом и изграђеност одговарајућих водоводних инсталација у стамбеном објекту и објектима сточарске производње,
- регулисање одвођења отпадних вода,
- просторно разграничење стамбеног и баштенског дела од дела намењеног сточарској производњи,
- уређен простор за одлагање чврстог дела сточног отпада,
- изграђен објекат за прикупљање осоке,
- поплочан дворишни плато стамбеног дела и дела намењеног за сточарску производњу.

1.1.2. Пољопривредни објекти и радни садржаји у функцији пољопривреде

Величина парцеле (комплекса) на којој је могућа изградња објеката у функцији примарне пољопривредне производње утврђује се зависно од врсте и интензитета производње према следећим условима:

пољопривредни објекти	минимална величина комплекса
– за сточарску производњу	2ha
– за узгој перади и крзнаша	0,5ha
– за ратарску производњу на поседу	1ha
– за узгој воћа и поврћа на поседу	1ha
– за виноградарство на поседу	0,5ha
– за узгој цвећа на поседу	0,25ha

Максималан степен заузетости земљишта под објектима је 50%, а макс. спратност П+Пк.

Правила за изградњу стаја за гајење стоке – фарме

Фарма, према Правилнику о ветеринарско-санитарним условима објеката за узгој и држање копитара папкара, живине и кунића ("Службени гласник РС", бр. 81/06) јесте газдинство у коме се држи или узгаја 20 и више грла копитара, папкара (20 и више грла говеда, 100 и више грла свиња, 150 и више грла оваца и коза) или 350 и више јединки живине и кунића.

- Стаје за гајење стоке лоцирати на мање квалитетним типовима земљишта (V - VIII бонитета класе);
- код одређивања локације водити рачуна о природним условима (рељеф и микрорељеф, близина ливада и пашњака, близина путева, струје, воде);
- место за подизање стаје за гајење стоке мора бити предмет провере Студијом о процени утицаја на животну средину;
- објекти се не смеју лоцирати на правцу ветрова који дувају ка насељеном месту ;
- земљиште не сме бити подводно и мора имати добре отоке атмосферских вода;
- круг фарме мора бити довољно простран да обезбеди функционалну повезаност објекта и мора бити озелењен;
- фарма мора бити ограда а висина ограде је мин. 2,0m и мора онемогућити пролаз животиња;
- у оквиру фарме морају се обезбедити два одвојена блока и то технички део (објекти за запослене, пословни објекти, објект за боравак као и потребни пратећи објекти – котларнице, машинске радионице, складишта) и изоловани производни део;
- уколико се граде фарме за узгој различитих врста животиња, производне целине за сваку врсту животиња морају бити међусобно удаљене 250-500m, зависно од капацитета фарме, са посебним улазом и ветеринарско-санитарним чвором;

- повезивање фарме са мрежом јавних путева треба да је прилазним путем са тврдом подлогом или с истим коловозним застором као и јавни пут на који се прикључује, ширине мин. 5,0m;
- обавезно је снабдевање фарме довољним количином воде која мора бити бактериолошки и хемијски исправна. Унутар комплекса обезбедити водоводну мрежу;
- објекти на фарми морају имати канализациону мрежу за прихватање и одвођење отпадних вода. Отпадне воде и осека се обавезно морају пречистити пре испуштања у природне реципијенте;
- обавезно је снабдевање свих објеката на фарми електричном енергијом и другим инсталацијама и енергентима неопходним за несметано коришћење објеката;
- могуће је градити и мини фарме (до 50 условних грла стоке) односно мање производне погоне за прераду пољопривредних производа (мини кланице капацитета до 50 условних грла стоке, мини млекаре, млинови, сушаре) уз примену свих хигијенско-техничких и еколошких услова.

Изградња и реконструкција објеката пољопривредне производње (**фарме**) који се, због величине капацитета или специфичне технологије производње, не могу градити у насељу, вршиће се имајући у виду и следеће услове за избор локације:

- објекте треба лоцирати на мање квалитетним типовима земљишта, а уколико ово није могуће према предностима осталих локационих фактора,
- одређена ограничења могу представљати рељефне и микрорељефне карактеристике, што се посебно односи на изградњу већих сточарских капацитета са неопходним додатним површинама и економским двориштима који захтевају заравњене површине,
- производно-сточарске капацитете градити у близини ливада и пашњака, како би се створили услови за комбиновану исхрану на слободним просторима и у затвореним објектима, код изградње објеката сточних фарми мањег капацитета предност имају локације уз локалне и атарске путеве, у близини насеља, како би се могао обезбедити прикључак на постојећу насељску инфраструктуру (пут, електро-енергетска мрежа, водоводна мрежа...),
- основни услов при избору локације је могућност трајног решења прихватања и одвођења сувишних површинских и подземних вода; предност у овом смислу имају локације у непосредној близини мелиоративних канала, јер ће се тако постићи боље одвођење сувишних вода са уређене површине комплекса.

Фарма мора да буде изграђена тако да омогући одговарајуће микроклиматске и зоохигијенске услове зависно од врсте животиња.

Круг фарме мора да:

- буде довољно простран, да одговара капацитету, броју и величини изграђених објеката како би се обезбедила њихова функционална повезаност и међусобна удаљеност;
- има улаз који је контролисан или под надзором и на којем се обавезно води евиденција о уласку и изласку људи, животиња и возила из круга фарме;
- буде ограђен оградом која спречава неконтролисан улазак људи и животиња;
- буде уредно и редовно одржаван.

Путеви (спољни и унутрашњи) морају да испуњавају следеће услове:

- прилазни путеви и путеви у кругу фарме морају да буду довољно широки и изграђени од чврстог материјала или морају да имају подлогу од шљунка;
- испред сваког објекта на фарми мора бити бетонирана или асфалтирана површина за лакше кретање возила;
- путеви у кругу фарме морају бити погодни за чишћење и прање, а уз њих мора да се налази довољан број хидраната и сливника;
- путеви који се користе за довоз животиња, хране за животиње, чистих простирки и опреме не смеју да се укрштају са путевима који се користе за одвоз стајског ђубрива, отпадних вода и лешева животиња.

Фарма мора бити снабдевена довољном количином воде за пиће из јавног водовода или сопственог бунара, која мора бити контролисана и мора да испуњава стандарде прописане за пијаћу воду.

За прање објеката и путева може се користити и вода која не испуњава прописане стандарде за пијаћу воду. Одвођење отпадних вода вршиће се тако што ће се:

- атмосферске воде уливати у канализацију или у природни реципијент без пречишћавања,
- отпадне воде које настају током производног процеса или прања објеката и опреме обавезно сакупљати у водонепропусне испусте и пречишћавати пре испуштања у природне реципијенте;
- одвод отпадне воде на обрадиве површине мора бити у складу са прописима којима се уређује заштита животне средине;
- комуналне воде сакупљати у одвојене септичке јаме или испуштати у канализацију.

Простор за одлагање и збрињавање стајског ђубрива из објекта мора бити смештен, односно изграђен тако да се спречи загађивање околине и ширење узрочника заразних болести животиња и људи, насупрот правцу главних ветрова и мора да буде удаљен најмање 50 метара од објекта за узгој животиња.

Фарма са више од 100 условних грла копитара и папкара мора да има одвојен колски и пешачки улаз. На колском и пешачком улазу морају бити изграђене дезинфекционе баријере димензија 6,0 x 3,0 x 0,25 метара и 1,0 x 0,5 x 0,05 метара и испуњене воденим раствором дезифицијенса.

Дезинфекционе баријере морају бити изграђене на начин који омогућава њихово чишћење и прање, као и испуштање раствора кроз дренажни отвор.

На фарми мора да се обезбеди и простор, односно просторија за смештај, сортирање и складиштење хране за животиње.

Стакленици и пластеници

На пољопривредном земљишту је дозвољена изградња или постављање стакленика и пластеника.

Минимална удаљеност оваквих објеката је од међних линија је 5,0м.

Парцеле се могу оградити транспарентном оградом висине мах. 2,20м на одаљености мин.1,0м од међне линије.

Објекти за гајење печурака

Ови објекти граде се у складу са нормама и правилницима за ову област.

Парцеле се могу оградити транспарентном оградом висине мах. 2,20м на одаљености мин.1,0м од међне линије.

Минимална удаљеност од суседних парцела је мин. 10м.

Комплекс мора бити минимално комунално опремљен : приступни пут са тврдом подлогом, санитарна вода, електроинсталације, водонепропусна септичка јама идр.

Правила за изградњу рибњака

За подизање рибњака на обрадивом пољопривредном земљишту потребна је сагласност Министарства за пољопривреду, водопривреду и шумарство.

Границе рибњака морају бити означене видљивим ознакама.

Уколико је могуће, рибњак треба да је ограђен.

Дозвољена је изградња објеката на површини од 20% од укупне површине рибњака; технички део (објекти за запослене, пословни објекти, објект за боравак као и потребни пратећи објекти – котларнице, машинске радионице, складишта) и изоловани производни део.

Могуће је организовање специјализованог објекта угоститељских услуга.

Рибњак мора да располаже уређајима за упуштање и испуштање воде, уређајима за регулисање нивоа воде, као и уређајима који спречавају пролаз риба, рибље млађи, икре у или из рибњака.

Рибњак мора бити заштићен од поплава.

За уклањање смећа и штетних отпадака мора постојати уређено место или изграђен технички уређај, који онемогућава загађење рибњака и његове околине.

1.1.3. Изградња у воћарско-виноградарским зонама

У планираним воћарско-виноградарским зонама поштоваће се следећа правила уређења и изградње:

- површина нових парцела, на којима ће се градити воћарско-виноградарски објекти, износи мин. 2500 m²,
- облик парцеле треба да је, по правилу, правоугаони,
- парцеле на којима постоје изграђени воћарско-виноградарски објекти могу се задржати у постојећим границама (површинама),
- најмање 70% површине парцеле мора се користити као воћњак или виноград,
- површина воћарско-виноградарског објекта износи макс. 15,0m² (затворени део објекта). Дозвољена је изградња надстрешница, лођа, трема, пергола испред и у склопу објекта, с тим да тада укупна површина објекта износи највише 30 m²,
- спратност објекта је приземље (код нагнутих терена могућа је изградња подрума),
- висина објекта треба да је макс. 4,0m до слемена,
- на парцели није дозвољена изградња других објеката,
- објекат градити од природних материјала, са косим кровом без надзитета,
- - препоручује се да ограда око парцеле буде од живице, максималне висине 1,40m.

1.2. Водно земљиште

Водене површине и делови савског приобалног појаса намењени су за различите туристичке, рекреативне и друге активности.

На водном земљишту могу се планирати: марине, пристани, ресторани на води, спортски клубови на води, рекреативни сплавови кућице, сојенице и сл.(докови, хангари за чамце, купатила) и сл.

Постављање и уклањање пловећих објеката и постројења на водном земљишту обезбеђује јединица локалне самоуправе посебном одлуком у складу са одредбама Закона о планирању и изградњи.

Објекти намењени рекреацији, туризму, разоноди на води, спортском риболову и слично, морају бити од монтажних елемената, са неопходним санитарно-техничким уређајима и архитектонском обрадом која се уклапа у ритски пејзаж. Димензије основне јединице не могу да пређу површину од 30,0m².

Обзиром да је река Сава међународни пловни пут и свако планирање и коришћење водног земљишта (корита и обале водотока), регулисаће се израдом урбанистичког плана (Плана детаљне регулације), а све у складу са плановима вишег реда и прибављеним условима надлежног Министарства за саобраћај и Дирекције за водне путеве.

Планом детаљне регулације утврдиће се садржаји и капацитети туристичких, рекреативних и других компатибилних садржаја на водном земљишту.

1.3. Шумско земљиште

На шумском земљишту могу се градити следећи објекти, уз претходну израду Плана детаљне регулације и уз поштовање следећих смерница :

- Ловачке куће и ловни објекти
- Објекти у функцији туризма и рекреације у складу са овим Планом,
- Пратећи објекти (сенила са шанк-баром, настрешнице, одморишта, трибине, просторије за опрему и сл.); и
- Објекти партерног уређења (одморишта, стазе бициклистичке, пешачке, ложишта и сл.).
- Објекти за производњу дивљачи могу се градити у склопу шумског и пољопривредног земљишта. Локација објеката мора задовољити ветеринарско-санитарне услов, а спратност им је П+0,
- Објекти се граде од природних традиционалних материјала са применом традиционалних архитектонских елеменатане (у зависности од зоне). максимално смањити употребу бетона и вештачких материјала.
- Пратећи објекти могу бити површине до 40 m², спратности од П+0 до П+Пот. (сенила са шанк-баром, настрешнице, одморишта, трибине, просторије за опрему и сл.);
- Највеће дозвољене висине настрешница су 7,0 m.
- Објекти за туристичко-рекреативне сврхе могу бити максималне површине у основи до 400 m², максималне спратности до П+2+Пк. Архитектонско обликовање и примена материјала је у зависности од зоне.
- Услови уа зређење, опремање и изградњу у оквиру ограђеног дела ловишта :
- **Забрањена је** измена аутохтоне вегетације и карактеристичног екосистема,
- Обавезна је контролисана изградња објеката, тако да не ремете природну средину и начин обликовања,
- Величина објеката и остала својства треба да буду у функцији намене овог простора.

1.4. Грађевинско земљиште

1.4.1. Грађевинска подручја насеља

На подручју општине Рума, од укупно 17 насеља, за 11 насеља донети су урбанистички планови са утврђеним границама грађевинских подручја и границама грађевинског земљишта у атару (радне зоне), док је за осталих 6 насеља неопходна израда урбанистичког плана.

Изградња и уређење насеља вршиће се на основу услова датих у важећим плановима, у деловима који нису супротни Просторном плану Општине.

1.4.2. Становање у атару

Изградња на парцелама постојећих зона становања у атару ће се вршити на основу одговарајуће урбанистичке документације.

У овим зонама ће се легализовати постојећи објекти. Даља изградња стамбених објеката може се вршити само на слободним парцелама у оквиру утврђених зона. На постојећим објектима може се вршити само реконструкција и адаптација ради побољшавања услова становања.

1.4.3. Зоне за изградњу кућа за одмор - викенд зоне

Уређење и изградња у овим зонама вршиће се на основу одговарајуће урбанистичке документације а према следећим условима:

- парцела на којој се гради кућа за одмор (нова парцелација) не може бити мања од 600 m², односно 1000 m², уколико се налази у заштитној зони заштићених добара (природних, културних),
- у зонама кућа за одмор где је извршена парцелација, парцела може да буде и мање површине, али не мања од 150m²,
- на парцели се поред куће за одмор могу изградити и помоћни објекти, који су у функцији основног објекта (остава, гаража и сл.),
- индекс заузетости 25,
- спратност куће за одмор може бити приземље (П) или приземље и поткровље (П+Пк), с тим да поткровље износи највише 2/3 површине приземља. На нагнутим теренима дозвољена је изградња помоћних просторија у сутерену куће за одмор,
- архитектонска обрада објекта треба да буде прилагођена непосредном амбијенту и околном пејзажу. Делови зграда, њен структурални склоп од утицаја на обликовање и визуелни изглед (прозори, стрехе, димњачке капе, тремови) морају бити у духу војвођанске куће и архитектонског наслеђа овог подручја,
- препоручује се да ограда око парцеле буде од живице, макс. висине 1,4m,
- минимално растојање грађевинске линије од регулационе, за нове објекте износи 5,0m

Простори и објекти у функцији експлоатације природних ресурса (сировинска основа)

Простори, објекти и постројења која служе за експлоатацију минералних сировина (глина, шљунак, песак, термалне и минералне воде, нафта, гас) планирају се на основу решења надлежног министарства за енергетику (Покрајински секретаријат за енергетику и минералне сировине) и општине.

Уколико се планирани простор за експлоатацију минералних сировина (угљенокоп, шљунак, песак и др.) налази на пољопривредном земљишту, одобрење за експлоатацију се мора прибавити и од Министарства за пољопривреду.

1.4.5. Објекти у функцији туризма, спорта и рекреације, образовања и културе

У складу са овим Планом, могу се градити објекти или комплекси у функцији туризма (излетнички, ловни, здравствено-рехабилитациони), спорта и рекреације (спортови на води, стрелишта, јахалишта, хиподроми, голф терени и др.) и образовања и културе (школе у природи, паркови скулптуре, уметничке колоније, летње позорнице, амфитеатри и сл.) на планираним локацијама.

За ове комплексе потребна је израда одговарајућег урбанистичког плана уз добијене сагласности надлежних органа и служби за заштиту природе, споменика, водопривреде, енергетике и др.

За мање капацитете, као и појединачне објекте на парцелама које имају директан приступ на јавни пут, може се издати и акт о урбанистичким условима.

1.4.6. Туристички садржаји

У складу са овим планом могу се градити објекти или комплекси у функцији туризма (излетнички, ловни, здравствено- рехабилитациони...). За ове комплексе потребна је израда одговарајућег урбанистичког плана уз добијене сагласности надлежних органа и служби за заштиту природе, споменика, водопривреде, енергетике и др.

Објекти намењени туризму могу бити:

- смештајни: хотели, мотели, апартмани, кампинг плацеви и сл.;
- комерцијални: продајни објекти за снабдевање корисника туристичких зона и сл.;
- угоститељски: ресторани, кафеи и сл. и
- рекреативни и спортски: отворени и затворени базени, купалишта, игралишта итд.

Типологија објекта

Објекти намењени туризму су слободностојећи на појединачним парцелама или групације слободностојећих објекта на једној парцели (комплексу).

Прецизан положај објекта на парцели одређује се Локацијском дозволом за сваки појединачан случај, а у складу са условима заштите и врстом земљишта на коме се објекат гради.

Табела II-3: Урбанистички показатељи за објекте намењене туризму

Дефинисани су урбанистички показатељи (на нивоу парцеле) за објекте намењене туризму у складу са наменама и дати су оријентационо тако да се приликом израде урбанистичких планова могу кориговати до макс. 20% и макс. једне етажне више: Врста туристичког објекта	макс. П парцеле/ комплекса (у m ²)	макс.ст. заузетости (у %)	максимална спратност
СМЕШТАЈНИ			
Објекти уз саобраћајнице	1000	50	П+1+Пк
Објекти у природним комплексима	2000	70	П+1+Пк
Објекти у ловишту	1000	50	П+Пк
Објекти уз заштитну зону споменика културе	1000	50	П+Пк
КОМЕРЦИЈАЛНИ	500	50	П+Пк
УГОСТИТЕЉСКИ	1000	70	П
РЕКРЕАТИВНИ	2000	80	П

2. ЗОНЕ ЗАШТИТЕ – ОГРАНИЧЕНЕ ИЗГРАДЊЕ

2.1. Зоне заштите за водно земљиште

Зоне и појасеви заштите изворишта водоснабдевања

На подручјима која се користе као изворишта за снабдевање водом за пиће и за санитарно-хигијенске потребе одређују се три зоне санитарне заштите, и то: шира зона заштите, ужа зона заштите и зона непосредне заштите. Заштитна зона око изворишта дефинисана је Законом о водама, и Правилником о начину одређивања и одржавања санитарне заштите изворишта за водоснабдевање. Грађење у овој зони вршиће се у складу са овим Планом ван грађевинских подручја насеља, односно урбанистичким планом у насељу.

Зона непосредне заштите (зона I) - Зона I изворишта подземне воде формира се на простору изворишта непосредно око водозахватног објекта. Зона I изворишта подземне воде засађује се декоративним зеленилом, растињем које нема дубоки корен и може се користити као сенокос. Зона I изворишта подземне воде, у којој не борави стално запослена особа, ограджује се ради спречавања неконтролисаног приступа људи и животиња заштитном оградом која не може бити ближа од 3 m од водозахватног објекта који окружује. У зони I не могу се градити или употребљавати објекти и постројења, користити земљиште или вршити друге делатности, ако то угрожава здравствену исправност воде на изворишту, и друге радње дефинисане чланом 27. Правилника о начину одређивања и одржавања санитарне заштите изворишта за водоснабдевање.

Ужа зона заштите (зона II) - У зони II не могу се градити или употребљавати објекти и постројења, користити земљиште или вршити друге делатности, ако то угрожава здравствену исправност воде на изворишту, и друге радње дефинисане чланом 28. Правилника о начину одређивања и одржавања санитарне заштите изворишта за водоснабдевање.

Шира зона заштите (зона III) - У зони III не могу се градити или употребљавати објекти и постројења, користити земљиште или вршити друге делатности, ако то угрожава здравствену исправност воде на изворишту, и друге радње дефинисане чланом 27. Правилника о начину одређивања и одржавања санитарне заштите изворишта за водоснабдевање.

2.2. Зоне заштите саобраћајне инфраструктуре

Друмски саобраћај

Зона заштите за друмски саобраћај дефинисана је Законом о јавним путевима, условима добијеним од ЈП „Путеви Србије“ број: 953-797/10-1 од дана 10.05.2010. и другим прописима.

На јавним путевима треба предвидети заштитни појас и појас контролисане градње ради обезбеђења безбедног одвијања саобраћаја.

У заштитном појасу поред јавног пута ван насеља, забрањена је изградња грађевинских или других објеката, као и постављање постројења, уређаја и инсталација, осим изградње саобраћајних површина пратећих садржаја јавног пута, као и постројења, уређаја и инсталација који служе потребама јавног пута и саобраћаја на јавном путу.

У заштитном појасу јавног пута може да се гради, односно поставља, водовод, канализација, топловод, железничка пруга и други сличан објекат, као и телекомуникационе и електро водове, инсталације, постројења и сл. по претходно прибављеној сагласности управљача јавног пута која садржи саобраћајно-техничке услове, а управљач јавног пута дужан је да обезбеди контролу извођења радова.

Изградњу објеката планирати на минималној удаљености од:

- 20m за државне путеве првог реда;
- 10m за државне путеве другог реда
- 5 m за општинске путеве.

Рачунајући од спољне ивице земљишног појаса (који је минимум један метар од крајње тачке попречног профила предметног пута), путне парцеле.

Изградња објеката у појасу контролисане изградње дозвољена је на основу донетих планских докумената који обухватају тај појас.

На раскрсници јавног пута са другим путем и укрштања јавног пута са железничком пругом у истом нивоу, морају се обезбедити зоне потребне прегледности у складу са прописима.

Железнички саобраћај

Зона заштите за железнички саобраћај дефинисана је Законом о железници и условима добијеним од ЈП „Железнице Србије“ број: 102/10-342 од дана 16.02.2010. и другим прописима.

„Пружни појас“ је простор између железничких колосека, земљиште испод и поред крајњих колосека, на одстојању од најмање 8m, рачунајући од осе крајњих колосека, као и ваздушни простор изнад пруге у висини од 14m код далековода напона преко 220kV, рачунајући од горње ивице шине.

У пружном појасу могу се градити само објекти и постројења у власништву железнице, а изузетно, уз претходну сагласност ЈП „Железнице Србије“, могу се градити објекти и постројења других предузећа који служе за утовар и истовар ствари на железници.

„Заштитни пружни појас“ је земљишни појас са обе стране пруге, ширине 200m, рачунајући од осе крајњих колосека.

У заштитном пружном појасу се може планирати грађење стамбених, пословних, помоћних и сличних објеката, копање бунара, резервоара, септичких јама, подизање далековода, али не ближе од 25m, рачунајући од осе крајњег колосека.

У заштитном пружном појасу се може планирати паралелно вођење трасе каблова, електричних водова ниског напона, водовода, канализације и других цевовода, али не ближе од 8m рачунајући од осе крајњих колосека. Уколико због просторних ограничења, постоји потреба да се трасе воде по

железничком земљишту треба их планирати тако да буду постављене по граници железничког земљишта.

При изради техничке документације за градњу објеката у заштитном пружном појасу инвеститор односно пројектант је дужан да се обрати ЈП „Железнице Србије“, сектору за стратегију и развој, за давање услова за пројектовање, као и због сагласности на пројектну документацију за градњу у заштитном пружном појасу у коридору железничке пруге.

2.3. Зоне заштите за електроенергетску инфраструктуру

Заштитна зона (коридор) око надземних далековада 400KV, 220KV, 110KV, у којој није дозвољена градња, нити подизање високог растиња износи 40 m, 30m, 25m (рачунато од осе далековада са обе стране), а око надземних далековада 20 KV и 35 KV, коридор износи 20 m.

У овом коридору није дозвољена градња нити садња високог растиња (рачунато од осе далековада са једне стране, исто толико и са друге стране), без знања и одобрења Ј.П. „ЕМС“, Погона „Нови Сад“, односно надлежне Електродистрибуције. Грађење објеката у овом коридору, као и засађивање стабала мора бити у складу са техничким условима заштите подземних металних цевовода од утицаја електроенергетских постројења SRPS N.CO. 105 (Сл.лист СФРЈ бр. 68/86), Заштитом телекомуникационих постројења од утицаја електроенергетских постројења, Заштитом од опасности SRPS N.CO.101 („Сл. лист СФРЈ“ бр. 68/88), Законом о заштити од нејонизирајућих зрачења („Сл. гласник РС“ бр. 36/09), као и условима надлежног предузећа.

Око 10 kV и 20 kV надземних водова обезбедити коридор од 5m од осе далековада са обе стране, у којем неће бити дозвољена градња, као ни засађивање високог растиња.

Зоне заштите за инфраструктуру електронских комуникација

Међумесни оптички и бакарни каблови заузимају јавне површине поред путних праваца државних I и II реда и општинских путева. Из тог разлога се обезбеђује коридор ширине 1-2m поред сваке друмске саобраћајнице за телекомуникационе мреже, као и за системе за регулисање, праћење и управљање саобраћајем.

2.4. Зоне заштите за гасоводну инфраструктуру

За магистарлни гасоводи, у појасу ширине од 5m на обе стране, рачунајући од осе цевовода, забрањено је садити биљке чији корени достижу дубину већу од 1m, односно за које је потребно да се земљиште обрађује дубље од 0,5m.

У појасу ширине од 30m лево и десно од осе гасовода, након изградње гасовода, забрањено је градити зграде намењене за становање или боравак људи, без обзира на степен сигурности са којим је гасовод изграђен и без обзира на то у који је разред појас цевовода сврстан.

Изузетно, зграде намењене за становање или боравак људи могу се градити у појасу ужем од 30m ако је градња већ била предвиђена урбанистичким планом пре пројектовања гасовода и ако се примене посебне мере заштите, с тим да најмање растојање насељене зграде од гасовода мора бити, и то:

- 1) за пречник гасовода до 125mm - 10m;
- 2) за пречник гасовода од 125mm до 300mm - 15m;
- 3) за пречник гасовода од 300mm до 500mm - 20m;
- 4) за пречник гасовода већи од 500mm - 30m.

За транснационални гасовод "Јужни ток" постоји важе следећа правила заштите:

Планским решењем утврђује се енергетски коридор транснационалног гасовода у укупној ширини од 600,0 m, односно од 400,0 m за одвојке гасовода ка Републици Српској и Републици Хрватској, која представља границу обухвата овог Просторног плана.

У оквиру овог енергетског коридора утврђују се следећи појасеви – зоне заштите гасовода:

а) за транснационални гасовод:

- појас непосредне заштите (експлатациони појас) обострано од осе гасовода и границе грађевинских парцела објекта гасовода је ширине 10,0 m на шумском земљишту, односно 25,0 m на пољопривредном земљишту;
- појас уже заштите обострано од границе појаса непосредне заштите је ширине 90,0 m на шумском земљишту, односно 75,0 m на пољопривредном земљишту, то јест граница појаса уже заштите је на 100,0 m од осе гасовода;
- појас шире заштите (појас детаљне разраде) обострано од границе појаса уже заштите је ширине 100,0 m, то јест граница појаса шире заштите је на 200,0 m од осе гасовода;
- појас контролисане изградње јесте појас између границе појаса шире заштите и границе коридора, то јест границе Просторног плана.

У границама појаса уже заштите транснационалног гасовода утврдиће се тачна траса гасовода у главном пројекту, и може се утврдити јавни интерес за потребе извођења, експлоатације и одржавања планираних објеката и инсталација гасовода.

Просторним планом се утврђује и резервише простор за коридор транснационалног гасовода укупне ширине од 600,0 m, са претходно наведеним појасевима, тако да је могуће транслаторно померање појасева у односу на трасу гасовода у главном пројекту. Ово померање не може бити веће од 84,0 m, имајући у виду да ће се тачна траса гасовода

са припадајућим радним појасом налазити у границама појаса уже заштите, а да минимална ширина радног појаса износи 16,0m обострано. Појасеви заштите транснационалног гасовода се успостављају по завршетку изградње гасовода.

б) за одвојке гасовода

Планским решењем се енергетски коридор одвојака гасовода у укупној ширини од 400,0 m, у којем се утврђују следећи појасеви-зоне заштите гасовода:

- појас непосредне заштите (експлоатациони појас) обострано од осе одвојка гасовода и границе грађевинских парцела објекта гасовода је ширине 7,5 m;
- појас уже заштите је на 50,0 m од осе гасовода;
- појас шире заштите (појас детаљне разраде) је на 100,0 m од осе коридора;
- појас контролисане изградње (заштитни појас) јесте појас ширине 200,0 m од осе коридора.

Појасеви заштите одвојака се успостављају по завршетку изградње гасовода. Смернице за резервацију простора за коридоре одвојака и успостављање заштитних појасева одвојака дати су у поглављу 6.

Режими коришћења и уређења простора зона заштите гасовода и одвојака у енергетском коридору су:

- у непосредном појасу заштите дозвољена је изградња објекта у функцији гасовода и задржавање постојећих и планираних укрштања саобраћајне и друге инфраструктуре са гасоводом, што се решава кроз пројектну документацију гасовода и уз сагласност власника/управљача предметне инфраструктуре, док се остали постојећи објекти укљањају.

Изградња осталих објекта је забрањена. Забрањена је и садња вишегодишње вегетације са дубоким корењем (преко 100 cm), док је могуће обрађивање земљишта техником плитког орања (до 50 cm) и гајење једногодишњих биљака (житарице, крмно биље и сл.);

- у појасу уже заштите забрањена је изградња објекта за боравак људи, док ће се постојећи објекти уклонити. Постојећа путна и друга инфраструктура се задржава као стечено стање
- уз могућност усаглашава/измештања, што се решава кроз пројектну документацију гасовода и уз сагласност власника/управљача предметне инфраструктуре. Изградња нове
- путне и друге инфраструктуре је могућа, уз обавезујући услов обезбеђења сарадње са управљачем гасовода;
- у појасу шире заштите дозвољена је реконструкција, адаптација и санација постојећих објекта, као и изградња путне и друге инфраструктуре. У овој зони се не планира нова изградња, односно није могуће планом вршити промену класе локације, која се за потребе

- израде Просторног плана и идејног пројекта дефинише као постојеће стање;
- у појасу контролисане изградње забрањује се изградња објеката и површина јавне намене, а спратност осталих објеката се ограничава на максимум приземље са 4 спрата.
- Изградња надземних објеката инфраструктурних и комуналних система је могућа, уз обавезну
- процену могуће угрожености. У свему осталом спроводе се урбанистички планови и просторни планови јединица локалне самоуправе.

3. ПРИМЕНА ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА

Правила уређења и коришћење простора, утврђена у овом Плану су основ за израду урбанистичких планова ужих територија и целина и насеља.

Примена правила се обезбеђује израдом предвиђене урбанистичке документације, која кроз детаљну разраду конкретизује и операционализује имплементацију и реализацију постојећих ових правила.

Овим правилима урађена је и даља разрада основних поставки из ПП Републике Србије, ПППН Фрушка гора, ПП инфраструктурног коридора аутопута Е-70 и ПППН Обедска бара.

На основу правила грађења из Просторног плана издавање се информација о локацији и локацијска дозвола.

Објекат не испуњава услове за добијање одобрења за изградњу уколико је изграђен на постојећој јавној површини, на површинама уже зоне санитарне заштите водоизворишта, или на објектима или коридорима постојеће инфраструктуре.

Објекат може добити одобрење за изградњу на површинама друге претежне намене, под условима прописаним законом.

За новопланиране викенд зоне, комплексе објеката за производњу енергије из алтернативних извора, категорисаних марина, и др. потребна је израда одговарајућег урбанистичког плана. У осталим случајевима када се укаже потреба за раздвајањем површина јавне намене од грађевинског земљишта друге намене, неопходна је израда Плана детаљне регулације.

За изградњу салаша у функцији туризма, туристичких објеката, марина у функцији туризма, радних и комерцијалних комплекса, већих салаша у функцији туризма, објеката специфичне намене неопходна је израда урбанистичког плана или урбанистичког пројекта урбанистичко архитектонске разраде (на формираној грађевинској парцели) и то:

-за садржаје који су наведени и за које је описано грађевинско земљиште и утврђена регулација могућа је разрада урбанистичким пројектима.

-за садржаје за које није описано грађевинско земљиште обавезна је разрада Планом детаљне регулације.

III ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА

Имплементација Просторног плана представља у суштитни процес примене и спровођења циљева и решења утврђених Планом. Реализација овог процеса захтева дефинисање система управљања просторним развојем Општине (у оквиру актуелног законодавног и институционалног амбијента), затим утврђивање потребних активности, мера и инструмената за имплементацију, утврђивање приоритета у имплементацији, као и утврђивање учесника у процесу имплементације и њихових обавеза, овлашћења и одговорности.

Управљање просторним развојем

Управљање просторним развојем подручја Општине заснива се на постојећем систему управљања у Републици Србији и подразумева координиране активности различитих нивоа управних субјеката у процесу коришћења, уређења, развоја и заштите планског подручја:

1. **државни ниво** – ресорна министарства Владе РС (пољопривреда, шумарство, водопривреда, капиталне инвестиције, енергетика...),
2. **покрајински ниво** – ресорни секретаријати ИВ АПВ (пољопривреда, шумарство, енергетика, заштита, архитектура и урбанизам...),
3. **ниво локалне самоуправе** – ресорна одељења и службе локалне самоуправе.

Управљање просторним развојем представља процес доношења квалификованих управљачких одлука заснованих на потреби реализације циљева и решења утврђених Просторним планом општине, при чему приоритет имају функције и садржаји од заједничког, јавног значаја. Примарну одговорност за реализацију ових садржаја имају неведени управни субјекти, с обзиром да су они креатори законодавног и институционалног окружења, унутар којег се траже најповољнији модалитети за реализацију планских решења у овом смислу.

Реализација функција и садржаја јавног значаја представља неопходни предуслов за реализацију свих осталих планских решења, те има карактер развојног "прага". Без њихове реализације не могу се очекивати значајни развојни ефекти у другим областима привређивања (пољопривреда, индустрија, туризам...), као ни озбиљније промене у карактеристикама популације.

Наведени управни субјекти, у складу са својим нивоом, овлашћењима, обавезама и одговорностима морају бити координатори планираних активности и актера у процесу имплементације.

1. СМЕРНИЦЕ ЗА ИЗРАДУ ПЛАНСКЕ ДОКУМЕНТАЦИЈЕ ЗА ПОДРУЧЈЕ ПЛАНА

Разрада Просторног Плана вршиће се израдом:

- генералног урбанистичког плана Руме
- планова генералне регулације за сва насеља
- планова детаљне регулације;
- урбанистичких пројеката.

Израда генералног урбанистичког плана, као стратешко развојног плана, са општим елементима просторног развоја, обавезна је за грађевинско подручје насељеног места Рума. Приликом израде наведеног плана потребно је водити рачуна о:

- прилагођавању просторне организације насеља специфичним природним одликама, потребама развоја насеља и месним приликама;
- усклађивању просторног развоја града са кретањем броја становника и планираним активностима у функцији побољшања услова живота и заштите животне средине;
- обезбеђењу услова за очување и развој естетских и амбијенталних вредности града;
- планирању флексибилних просторних решења;
- очувању природног, културног и историјског наслеђа, као и стварању властитог просторног идентитета, у складу са природним окружењем.

Израда плана генералне регулације обавезна је за грађевинска подручја свих насељених места на територији Општине Рума, као и за урбанистичке целине грађевинског подручја насеља Руме које ће бити одређене Генералним урбанистичким планом.

Израда плана детаљне регулације ван грађевинског подручја насеља обавезна је за:

- радне зоне (како за планиране, тако и за постојеће где се мења регулација);
- планиране државне и општинске путеве, као и пратеће садржаје јавног пута (станице за снабдевање горивом, стајалишта и сл.);
- подручје коришћења обновљивих извора енергије;
- нове туристичке локалитете;
- комуналне објекте у атару (изворишта, УПОВ, постројење за прераду воде и сл.).

За појединачне локације односно комплексе чија изградња је предвиђена Просторним планом , а односе се на објекте са сложенom наменом за коју

је на основу идејног или технолошког пројекта потребно утврдити посебна правила за уређење и изградњу израдиће се Урбанистички пројекат .

Изградња објеката у викенд зонама, постојећим радним зонама, воћарско- виноградарским зонама, као и противградних станица, објеката за потребе пољопривредног домаћинства, објеката за гајење и лов дивљачи, шумских путева и објеката, а који су усклађени са наменом површина из овог Просторног плана, вршиће се на основу овог Просторног плана и услова надлежних организација и јавних предузећа у чијој је надлежности њихово издавање.

Овај Просторни план спроводиће се и уграђивањем његових одредби у посебне планове, програме, пројекте и основе за поједине области (уређење пољопривредног и шумског земљишта, експлоатација минералних сировина, рекултивација деградираног земљишта, заштита животне средине и др.).

2. ПРИОРИТЕТНА ПЛАНСКА РЕШЕЊА И ПРОЈЕКТИ

Приоритетне активности за **реализацијеу су до 2017** год (рок за преиспитивање планских решења).

Полазећи од принципа континуалног планирања, планских циљева, поставки и решења Просторног плана Општине Рума, предложене су приоритетне активности које се настављају на реализоване поставке из прве фазе реализације, или су то активности које нису реализоване у првој фази.

Плански циљеви, поставке и решења Просторног плана Општине Рума за другу фазу реализације до 2017. године су следећи:

Заштита и коришћење пољопривредног земљишта и развој пољопривреде

Одрживо коришћење и заштита пољопривредног земљишта

- Реализација промена предложених Планом, у заштити и коришћењу пољопривредног земљишта условљава израду Основа заштите, коришћења и уређења пољопривредног земљишта за територију Општине на годишњем нивоу.

Међутим, да би се приступило изради Основа, потребно је у првој фази реализације Плана извршити:

- усклађивање критеријума и методологија оцено педолошких, бонитетних, ерозионих, мелиоративних и других еколошких карактеристика простора између пољопривреде, шумарства, водопривреде
- иновирање (реамбулацију) катастарског премера и ажурирање података о коришћењу пољопривредног земљишта по катастарским културама и власницима земљишта.

Такође, ради заштите укупног пољопривредног земљишта и побољшања услова привређивања потребно је:

- дефинисати приоритете који, уз најмања улагања, у првој фази могу дати најбоље резултате,
- извршити анализу рада постојећих система за наводњавање и одводњавање и у складу са тим извршити измуљивање и чишћење постојећих канала детаљне каналске мреже.

Подручје Општине Рума, према ППРСрбије, припада ратарско-сточарском макрорејону. У овом макројерону плански приоритет представља поновно успостављање тесних веза између развоја биљне и сточарске производње на нивоу пољопривредних газдинстава/предузећа, са ослонцем на обезбеђење сопствене крмне базе. Из тих разлога, даљи развој пољопривредне производње на подручју Општине треба усагласити са осталим гранама привреде и сагледати га кроз:

- израду Стратегије развоја пољопривреде за подручје Општине.
- израду комасационих елабората за катастарске општине Краљевци, Павловци, Стајановци, Вогањ и Марђелос, чиме ће се планирати земљиште за заједничке потребе тих насеља и Општине у целини.

Пре свега треба утврдити земљиште за израду путне, каналске мреже и других инфраструктурних мрежа и објеката, као и површине за комуналне и друге потребе.

Заштита, коришћење и уређење шума и шумског земљишта

Шумама и шумским земљиштем на подручју Општине Рума газдује се на основу Опште основе газдовања за Сремско шумско подручје и Посебних шумских основа за газдинске јединице које су обухваћене овим Планом. Општа основа газдовања за Сремско шумско подручје донета до 2009. тако да је потребно:

- приступити доношењу нове Опште основе газдовања за Сремско шумско подручје и посебних шумских основа за газдинске јединице које су обухваћене овим Планом.

Основе и програми газдовања се доносе за десетогодишњи период газдовања, а њихово спровођење се обезбеђује кроз годишње извођачке планове, уз уважавање Закона о шумама и у складу са уредбом о заштити резервата, Уредбом о заштити природних реткости Републике Србије, Рамсарском конвенцијом, и др.

Приоритетни радови у периоду до 2017. године су:

- у оквиру СРП "Обедска бара" – очување и заштита шума у режиму II и III степена заштите, мелиорација шума, обнављање мешовитих шума храстом лужњаком, смањење површина под ЕА тополом и очување садашњег односа обрасло-необрасло шумско земљиште,
- ван подручја Резервата планираће се и делом реализовати ветрозаштитни и заштитни појасеви на угроженим локалитетима, уз предходну израду Студије и пројектне документације,
- повећање запремине састојина по јединици површине,
- одговарајућим узгојним мерама вршити замену врста дрвећа, уважавајући принцип, "одговарајућа врста на одговарајуће станиште",
- производња техничког дрвета најбољег квалитета,
- производња целулозног дрвета,
- производња ситног техничког дрвета и огревног дрвета, и
- производња, узгој и заштита дивљачи.

Такође, да би се повећала зона шумовитости предвиђена Планом, поред израде Студије и програма пошумљавања, потребно је:

- извршити бонитирање простора ради разграничења земљишта на пољопривредно и шумско,
- утврдити површине за пошумљавање; деградиране пољопривредне површине пренаменити у шумско земљиште.

Лов и ловна подручја

У наредном периоду се не очекује установљење нових ловишта, већ само обнављање решења о давању ловишта на газдовање.

Из тих разлога, потребно је:

- Приступити изради и доношењу нових ловних основа (постојеће су престале да важе) којима ће се за наредни период утврдити економски капацитет ловишта, динамика развоја популације дивљачи, оптимални матични фонд за сваку ловну годину, уз уважавање реалног прираста, губитка и одстрела дивљачи.

Такође, неопходно је развој ловства усагласити са развојем других привредних и друштвених делатности.

У периоду до 2017. у ловиштима планирати:

- изградњу ловно-техничких објеката у зависности од бројног стања дивљачи. Градити их од природних материјала и уклопити у природни амбијент ловишта,
- ограђивање ловишта ради интензивног гајења и заштите и лова дивљачи,
- подизање ремиза на местима где нема природних површина које могу да пруже природну заштиту за дивљач,

- изградњу ловно - производних објеката (фазанерије и прихватишта за фазане),
- изградњу пролаза за ниску и крупну дивљач у оквиру саобраћајне инфраструктуре ради стварања еколошких коридора за њихово кретање.

Риболов и риболовна подручја

За даљи развој риболова и уређење планираних риболовних подручја потребно је:

- урадити јединствен средњорочни програм рибарства,
- посебним програмима испланирати и дефинисати селективни риболов, риболов у научно-истраживачке сврхе и утврђивање врста и природних реткости. Одредити капацитет целог подручја, као и појединих зона за спортски риболов и развој спортско-риболовног туризма.

Ради уређивања подручја за риболов, на простору СРП "Обедска бара", неопходно је организовати чуварску службу и уредити риболовна места.

Становништво, мрежа насеља и рурални развој, јавне службе

У наредном периоду потребно је предузимати мере и активности да би се на подручју Општине задржало младо, радно-способно становништво. Ово ће се постићи:

- израдом и реализацијом програма за запошљавање радно-способног и женског дела популације у прехранбеној и другим индустријама, туризму, услугама, шумарству и др.,
- израдом и реализацијом програма руралног развоја и развоја микро-бизниса, ради обезбеђења допунских извора прихода породичним газдинствима,
- организовањем (израда програма) перманентног стручног образовања пољопривредника, преквалификација и иновација знања и других облика образовања одраслих.

У овом Плану, развој и уређење насеља посматрани су интегрално са организацијом и уређењем сеоских атара као простора непосредних развојних услова и ресурса сеоских насеља. Из тих разлога од посебне важности за развој насеља било би да се у другој фази настави планирање и реализација следеће активности:

- изградња у атарима (радне зоне, инфраструктурни објекти и мреже, комуналне површине и др.) због очекиваних промена у привредној структури насеља и развоја непољопривредних активности. Ове активности реализоваће се на основу донетих Програма развоја (са утврђеном динамиком) и одговарајуће урбанистичке и пројектне документације,

- да се донесе Програм израде урбанистичких планова за преостала сеоска насеља за која није урађен програм у првој фази реализације Плана, са утврђеном динамиком израде.

Конципирана мрежа јавних служби у овој, другој фази реализације захтева даљи развој и све виши квалитет услуга у свим насељима што подразумева следеће активности :

- подизање квалитета образовног процеса и опремљености матичних основних школа,
- подизање нивоа квалитета, опремљености и организације пружања услуга примарне здравствене заштите у постојећој мрежи објеката,
- развој и организацију пружања услуга социјалне заштите и развој нових интегрисаних програма здравствене и социјалне помоћи старачким домаћинствима,
- развој нових услуга, подизање нивоа квалитета и модернизација административно-управних услуга у постојећој мрежи објеката месних канцеларија,
- развој и организацију пружања услуга установа култура,
- израда и реализација програма развоја и организације пружања услуга предшколског васпитања и образовања,
- одржавање и комплетирање, пратећим садржајима, постојећих спортских терена и развоја програма и активности спортских клубова,
- развој и модернизација рада мобилних и стационарних служби ветеринарске заштите и саветодавне пољопривредне службе.

Привредни развој

У утврђеној програмско-развојној оријентацији Општине приоритет ће имати следеће активности:

- развој пољопривредне производње путем усклађивања структуре производње са производним потенцијалима подручја и са захтевима оближњих великих тржишта (пре свега Београда),
- развој индустрије путем валоризације постојећих производних ресурса и диверсификације индустријске производње - пре свега кроз развој мањих погона из области агрокомплекса у сеоским насељима Општине, уз уважавање потреба тржишта и техничко-технолошких иновација,
- потпуније коришћење еколошког потенцијала шума, не само кроз експлоатацију дрвне масе, него и коришћења осталих шумских производа и њиховог туристичко-рекреативног потенцијала,
- развој мале привреде која, уз приватно предузетништво и самосталне радње, обухвата и широк комплекс делатности које се

- могу организовати у оквиру постојећих привредних субјеката/предузећа као и у сеоским домаћинствима (разне прерађивачке и одгајивачке делатности),
- комплексна валоризација најзначајнијих природних и створених потенцијала туристичке понуде којом ће се обезбедити услови за развој излетничког, спортско-рекреативног, ловног и транзитног туризма; стварање услова за заштиту, унапређење и адекватну туристичку презентацију СРП "Обедска бара" и "Бара Трсковача", које уз ловни туризам представљају највреднији туристички потенцијал Општине,
 - развој грађевинарства у складу са очекиваним активностима у области привреде, изградње инфраструктуре и стамбене изградње.

Да би могли да се реализује наведене приоритетне активности потребно је:

- убрзати процес приватизације и унапређења целокупног пословног амбијента за предузетничку иницијативу,
- извршити пословну консолидацију и технолошку модернизацију предузећа и планирати и изградити технолошки модерна предузећа, нарочито прехранбене индустрије (посебно-прерада поврћа),
- изградити и започети реализацију "Пројекта развоја МСП",
- убрзати развој предузетништва, микро-бизниса и тзв. породичних фирми,
- обезбедити (према усвојеној динамици) инфраструктурно опремање зона и локалитета за развој МСП (планиране радне зоне у атарима и насељима),
- прибавити земљиште у јавно власништво и/или кроз различите модалитете партнерства с приватним сектором (власници земљишта), нарочито у зони "коридора ауто-пута А-3",
- активирање и побољшање инфраструктурне опремљености постојећих локација и напуштених производних објеката.

Како подручје Општине Рума има изражене ресурсне потенцијале за развој туристичких производа (коришћење природе и екотуризам, рурални туризам, догађаји и др.), потребно је до 2017. године дефинисати и формирати туристичке производе, као и планирати развој и организацију туристичких понуда по зонама, кроз израду:

- Стратегије развоја туризма за подручје Општине.
- Дефинисање и формирање специјалног туристичког производа, развоја и организације туристичке понуде по зонама до 2017. године.
- Израда и спровођење програма развоја туризма, санације и реконструкције, комуналног опремања и уређења постојећих комплекса (Каракуша).

- Развој туристичке/рекреативне инфраструктуре и активирање комплементарних активности органско/еколошке пољопривреде, услуга у насељима и др.
- Развој специфичног туристичког производа организовањем и промоцијом понуде различитих комбинација програма и итинерера према захтевима туристичке клијентеле до 2017. године.
- Очување, афирмација и побољшање постојећих и организација нових манифестација са разноврсним пратећим активностима и њихово укључење у туристичку понуду Општине.

Инфраструктурни системи и комунална опрема

Саобраћајна инфраструктура

У периоду до 2017. године потребно је повећати капацитете и побољшати ниво саобраћајних услуга на путној мрежи кроз:

- Завршетак рехабилитације државних путева 2. реда бр. 117, 119 и 124(P-103, P-106, P-109), као и општинских путева према утврђеној динамици.
- Изградња деонице магистралног пута ДП I Б реда бр.13 (M21) Н.Сад-Рума-Шабац.

Водна инфраструктура

Водовод и канализација

У периоду до 2017. године потребно је реализовати:

- Изградњу магистралног цевовода Ф 500 од фабрике воде "Фишер салаш" до ЦС "Борковац" у Руми.

Такође је потребно извршити:

- Ревитализацију и реконструкцију локалних водоводних система; решити водоснабдевање насеља у јужном и источном делу Општине.

До 2017. године потребно је:

- Урадити техничку документацију на нивоу главног пројекта за одвођење отпадних вода из домаћинстава за сеоска насеља према Програму и утврђеној динамици,
- Предвидети реконструкцију УПОВ-а (према припремљеној инвестиционо-техничкој документацији).

Енергетска инфраструктура

Електроенергетска инфраструктура

До 2017. године потребно је одржавати и побољшати квалитет рада и поузданости постојеће и изградити нове електропреносне и дистрибутивне мреже. Из тих разлога потребно је:

- Извршити реконструкцију постојеће високо-напонске мреже.
- Извршити постављање савременијих светиљки, а самим тим боље осветлити раскрснице на важнијим путним правцима.

Гасоводна инфраструктура

У првој фази реализације планских поставки око изградње гасоводне инфраструктуре реализована је укупна гасоводна мрежа. До 2020. године потребно је наставити одржавање изграђене мреже и развијати мрежу прикључака и унапређивати услове експлоатације објеката уз обезбеђење што бољег снабдевања гасом свих насеља .

Коришћење обновљивих извора енергије

У периоду до 2017. године потребно је интензивирати коришћење обновљивих извора енергије, па је потребно:

- Извршити основна и детаљна геолошка истраживања геотермалних потенцијала и извора енергије, у зони Буђановаца и на осталим деловима територије Општине.
- Извршити анализу инсолације трена Општине као основ потенцијала изградње соларних, односно фотонапонских електрана.

Телекомуникациона мрежа

Да би телекомуникациона мрежа за све кориснике била високог квалитета, поузданости и расположивости, потребно је:

- Извршити реконструкцију и замену дотрајале опреме.
- Уводити нове технологије (оптички каблови) у месне мреже и стварање услова за широкопојасне сервисе (дигиталне мреже интегрисаних услуга).
- Уводити мобилне услуге засноване на радио преносу.

Комуналне површине и објекти

Интегрално управљање комуналним отпадом

После израде Плана управљања комуналним отпадом (за подручје Општине) на подручју Општине потребно је:

- Извршити истраживање и избор локације за трансфер станицу на подручју Општине.
- Израдити планску и техничку документацију за затварање, санацију и рекултивацију свих постојећих депонија у Општини и започети рекултивацију према утврђеној динамици.

Уређење гробља

У периоду до 2017. године треба:

- Израдити и приступити спровођењу програма опремања, уређења и одржавања постојећих и уређења нових гробаља у свим насељима Општине.

Заштита животне средине

Заштита ваздуха

У периоду до 2017. године потребно је реализовати следеће планиране активности:

- Извршити реконструкцију и модернизацију саобраћајне мреже (у складу са тачком 7. – Имплементације), као и изградњу планираних обилазница.
- Извршити санацију већег броја постојећих депонија и рекултивацију једног броја депонија (у складу са утврђеном динамиком у Програму и пројектима).
- Одабрати локацију за трансфер станицу, припремити је и увести у функцију.
- Одлагање сточних лешева вршити у складу са позитивном Законском регулативом.
- Успоставити мониторинг квалитета ваздуха, посебно дуж ауто-пута Е-70, и на подручју СРП "Обедска бара" (пратити утицаје термоелектране "Никола Тесла А и Б"), као и Хемијске фабрике "Зорка" - Шабац.

Заштита вода

У циљу заштите вода, као природног ресурса, одвијаће се следеће активности (до 2017. године):

- Израда техничке документације за обједињавање насељских система за снабдевање водом у регионални систем, као и рационализација потрошње.
- Израда техничке документације (главни пројекат) за изградњу фекалне канализације у сеоским насељима према утврђеној динамици.
- Увођење обавезе за изградњу водонепропусних септичких јама (прелазна решења).
- Изградиће се део мреже дренажних система за одбрану од подземних вода.
- Одржаваће се редовно системи за одводњавање.
- Успоставиће се мониторинг квалитета вода.

Заштита земљишта

Поред већ набројаних активности (заштита воде и ваздуха) које утичу и на земљиште, потребно је спровести, у овом периоду и следеће активности:

- Контролисати употребу соли, ризле и друго у току зимских месеци дуж саобраћајница.
- Пратити (мерењем) ниво загађења земљишта тешким металима који настају као продукт мотора са унутрашњим сагоревањем (непосредна околина ауто-пута).
- Пратити поштовање прописа агротехничких мера у пољопривреди кроз правилну примену хемијских средстава за заштиту биља и вештачких ђубрива.
- Израдити Програм за подизање заштитног зеленила дуж ауто-пута и других саобраћајница, комуналних објеката, радних зона и др. Ово ће уједно бити и једна од мера заштите од јаких ветрова.

Заштита природних и културних добара

Заштита, презентација и контролисано коришћење природног добра СРП "Обедска бара" вршиће се кроз:

- Измену Уредбе о заштити Специјалног резервата природе "Обедска бара" сагласно са Просторним планом СРП "Обедска бара" (поглавље 1.1. Опис граница Просторног плана).
- Израду одговарајућег Средњорочног програма заштите и развоја, који ће омогућити адекватно провођење прописаних режима заштите и на најбољи могући начин избалансирати потребе заштите природе, привреде (шумарство, пољопривреда, водопривреда) и локалне заједнице (становништво).

Заштита, презентација и контролисано коришћење природног добра ЗС "Бара Трсковача" вршиће се кроз:

- План и Програм управљања сагласно са Чланом 7., 10., 11. Одлуке о проглашењу заштићеног станишта "Бара Трсковача" ("Службени лист општина Срема", бр. 26-11)

Заштита и презентација непокретних културних добара и њихове заштићене околине, одвијаће се кроз:

- Израду Дугорочног програма заштите, систематског истраживања и проучавања укупног културно-историјског наслеђа, који ће бити основ за израду просторно-планске и пројектно-техничке документације.
- Израду Средњорочног програма за ревитализацију, заштиту, одржавање и адекватно укључивање споменика културе (целине и појединачни објекти) у укупни развој Општине.
- Формирање свеобухватне, потпуне и ажурне документације (текстуално, нумерички и графички), како би се успоставио регистар непокретних културних добара који су заштићени или које треба заштитити и за њих утврдило стање, као и одговарајуће мере заштите.

- Припрему и израђивање појединачних програма, планова и пројеката заштите, презентације и коришћења непокретних културних добара.
- Преиспитивање до сада коришћених критеријума за вредновање и сврставање културних добара у појединачне категорије.

3. МЕРЕ ЗА ПОДСТИЦАЊЕ РАВНОМЕРНОГ ТЕРИТОРИЈАЛНОГ РАЗВОЈА И КООПЕРАЦИЈЕ СА СУСЕДНИМ ЈЕДИНИЦАМА ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ

Надлежни органи јединице локалне самоуправе, јавна предузећа и други органи и организације ускладиће са планским решењима, мерама и смерницама из Просторног плана своје средњорочне и годишње планове и програме рада руководећи се равномерним развојем насеља и мрежа саобраћајне и комуналне инфраструктуре на подручју општине Рума.

Надлежни органи и службе јединице локалне самоуправе обезбедиће институционалне, организационе и информатичке услове за спровођење одредби Просторног плана и средњорочних и годишњих планова и програма рада јавних предузећа и других органа и организација.

Надлежни органи јединице локалне самоуправе стимулисаће развој оних делатности које на одређеном подручју најбрже повећавају запосленост и утичу на развој локалне средине, а применом уједначених норматива, стандарда, критеријума и ниструмената.

Надлежни органи, јавна предузећа и друге организације као учесници у имплементацији планова вишег реда обавезни су да успостављају међусобну сарадњу на нивоу јединице локалне самоуправе и сарадњу са надлежним органима суседних локалних самоуправа.

Просторним планом се на територији општине Рума планира изградња регионалног изворишта за водоснабдевање „ Доњи Срем „ , изградња обалоутврде реке Саве, уређење Борковачког језера, изградња трансфер станица за третирање комуналног отпада до дистрибуције на регионалну депонију, изградња мрежа саобраћајне и комуналне инфраструктуре чија изградња и коришћење је од утицаја и на суседне општине.

У циљу кординације са суседним јединицама локалне самоуправе приликом израде планских докумената од утицаја на околна подручја , природне или створене вредности прописаће се иста или уједначена правила уређења и изградње и мере за спровођење.

4.УЧЕСНИЦИ У ИМПЛЕМЕНТАЦИЈИ

Имајући у виду да имплементација свих циљева и решења утврђених Планом захтева у првом реду реализацију функција, активности и садржаја од заједничког, јавног значаја (а чиме се обезбеђује одговарајући функционални и просторни амбијент за реализацију осталих планираних

садржаја), као основни и кључни учесници са посебним обавезама, овлашћењима и одговорностима у процесу имплементације утврђују се:

1. сви наведени управни субјекти,
2. јавна предузећа републичког, покрајинског и локалног значаја, у складу са својим овлашћењима и својим делокругом активности,
3. посебне институције (агенције, заводи, дирекције...) у складу са својим овлашћењима и својим делокругом активности,
4. регионална привредна комора Срема.

Међутим, како би демократски процес био до краја испоштован, одлучивање о просторном развоју Општине захтева, поред наведених учесника у имплементацији, и партиципацију много ширег круга актера у одлучивању:

- грађани, групе грађана и њихова удружења,
- заинтересовани неуправни и комерцијални субјекти,
- специјализоване стручне и научне институције,
- невладине организације.

Процедуре доношења одлука на основу којих се врши имплементација Плана утврђују се у складу са позитивном законском регулативом која обухвата појединачне области и теме обухваћене овим Планом (Закон о планирању и изградњи, закони из области заштите животне средине, Закон о шумама, закони из области пољопривреде, Закон о водама и др.)

Извештавање о реализацији Плана обављаће надлежни орган локалне самоуправе према четворогодишњим програмима реализације Плана, а на основу редовног праћења стања и промена на подручју обухваћеним изградом Плана.

5.МЕРЕ И ИНСТРУМЕНТИ ЗА ИМПЛЕМЕНТАЦИЈУ

Израда Просторног плана Општине Рума заснована је, у складу са Законом, на поштовању одредби просторних планова вишег реда – Просторном плану Републике Србије, Регионалним просторним планом Аутономне Покрајине Војводине, Просторном плану инфраструктурног коридора Е-70, Просторном плану подручја посебне намене Фрушка гора, и Просторним планом подручја посебне намене СРП "Обедска бара" и Просторни план подручја посебне намене инфраструктурног коридора државног пута I реда бр. 21 Нови Сад-Рума-Шабац и државног пута II реда бр. 19 Шабац-Лозница

Базни документи за израду овог плана били су такође Водопривредна основа РС, опште основе газдовања шумама за ове подручје, затим стратешки документи за развој појединих области донети на нивоу Републике, односно Покрајине (Национална стратегија управљања отпадом, Стратегија развоја аграра, Стратегија развоја туризма...).

Доследним спровођењем циљева и решења утврђених наведеним документима, сам Просторни план Општине јавља се као један у низу инструмената за њихову имплементацију.

Мере и инструменти за имплементацију овог плана обухватају:

1. Различите, стимулативно формиране, политике за развој планираних активности које утврђују надлежни управни субјекти:

- мере и инструменти опште економске политике,
- политика развоја пољопривреде и заштите и коришћења пољопривредног земљишта,
- политика развоја шумарства и ловства и заштите и коришћења шума и шумског земљишта,
- политика развоја водопривреде и заштите и коришћења вода и водног земљишта,
- политика развоја и размештаја индустрије и малих и средњих предузећа,
- политика развоја туризма и заштите и коришћења туристичких простора,
- политике развоја инфраструктурних система и комуналног опрема и уређења,
- политика заштите животне средине, природних и непокретних културних добара.

2. Развојно-управљачке документе, планове и програме :

- јавних предузећа у области инфраструктуре (саобраћај, водопривреда, електропривреда и енергетика у целини, телекомуникације и др.),
- републичких дирекција (за развој, пољопривреду, шумарство, путеве, заштиту животне средине и сл.),
- за развој подручја од посебног интереса (зоне заштићених природних и непокретних културних добара и сл.),
- за развој појединих области (уређење пољопривредног земљишта, уређење шумског земљишта, рекултивација деградираног земљишта, управљање комуналним отпадом и сл.).

3. Разраду и спровођење просторног плана у другим плановима и програмима

Просторни план ће се спроводити разрадом планских решења урбанистичким плановима, доношењем програма уређења грађевинског земљишта и гранских планова и програма у складу са законима.

- Просторни план Општине је усаглашен са ППППН СРП "Обедска бара" (2006.) и Просторним планом подручја инфраструктурног коридора граница Хрватске-Београд (Добановци) 2003. година, и ППППН Фрушке горе до 2022. године и и Просторни план подручја посебне намене

инфраструктурног коридора државног пута првог реда бр. 21 Нови Сад-Рума-Шабац и државног пута првог реда бр. 19 Шабац-Лозница.

6. ПОСЕБНЕ МЕРЕ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА

Скупштина Општине Рума донеће на основу овог Просторног плана, у периоду до 2020. године следеће урбанистичке планове:

- Урбанистичке планове за преостала сеоска насеља за која у првој фази реализације није донет урбанистички план а према утврђеној динамици.
- Урбанистичке планове одговарајуће разраде за туристичке локалитете и радне зоне у атарима (према захтевима потенцијалних инвеститора).

Скупштина Општине Рума донеће, на основу Просторног плана, као и донетог урбанистичког плана, средњорочне и годишње програме уређења јавног и осталог грађевинског земљишта за насеља.

Скупштина Општине Рума донеће одлуку о одржавању јавних и зелених површина (услови и начин одржавања) у насељима Општине, које ће реализовати годишњим програмима општинског јавног комуналног предузећа.

7. СПРОВОЂЕЊЕ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА У ГРАНКИМ ПЛАНОВИМА И ПРОГРАМИМА

Спровођење и разраду планских решења и правила утврђених Просторним планом у гранским плановима и програмима у складу са законом обезбедиће Скупштина Општине Рума, у складу са Министарством за пољопривреду, доношењем:

- Програма интегралног руралног развоја,
- Програма очувања пољопривредног земљишта и одрживог развоја пољопривреде, и
- Програма развоја органске (еколошке) производње.

ЈП "Војводинашуме" донеће Опште и посебне основе за газдовање шумама, као и Програм пошумљавања у зони ауто-пута Е-70.

Корисници ловног подручја донеће ловне основе за газдовање ловним подручјем и ловиштима, као и годишње планове газдовања.

Поред наведене документације, овај Просторни план спроводиће се обавезним утврђивањем његових одредби у:

- планове и програме јавних предузећа у области инфраструктуре (саобраћај, водопривреда, електропривреда, телекомуникације и др.)

- планове и програме за развој, геолошка истраживања, пољопривреду и шумарство, екологију и др.
- планове и програме за развој подручја од посебног интереса (зоне заштићених природних и културних добара и др.).

ГРАФИЧКИ ДЕО:

1.Реферална карта 1 – ПЛАН НАМЕНЕ ПОВРШИНА

2.Реферална карта 2 – ПЛАН МРЕЖЕ НАСЕЉА И ИНФРАСТРУКТУРНИХ СИСТЕМА

3.Реферална карта 3 - ТУРИЗАМ И ЗАШТИТА ПРОСТОРА

4.Реферална карта 4 - КАРТА СПРОВОЂЕЊА

Размера 1:50 000